

ส่วนที่ 2 การจัดการและการกำกับดูแลกิจการ**7. ข้อมูลหลักทรัพย์และผู้ถือหุ้น****7.1 หลักทรัพย์ของ ปตท.****7.1.1 หุ้นสามัญ**

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ปตท. มีทุนจดทะเบียน 28,562,996,250 บาท แบ่งเป็นหุ้นสามัญ 28,562,996,250 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท โดยเป็นทุนที่ออกและชำระแล้ว 28,562,996,250 บาท เป็นหุ้นสามัญ 28,562,996,250 หุ้น

7.1.2 พันธบัตรและหุ้นกู้

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ปตท. มีเงินกู้ยืมในประเทศในรูปพันธบัตรที่ค้ำประกันโดยกระทรวงการคลัง จำนวน 1,000 ล้านบาท และในรูปหุ้นกู้ กระทรวงการคลัง ไม่ค้ำประกัน จำนวน 83,702 ล้านบาท รวมพันธบัตรและหุ้นกู้ในประเทศทั้งสิ้น 84,702 ล้านบาท และมีเงินกู้ยืมต่างประเทศในรูปหุ้นกู้สกุลเงินเหรียญสหรัฐ กระทรวงการคลัง ไม่ค้ำประกัน จำนวนเทียบเท่า 8,807 ล้านบาท โดยรายละเอียดสำคัญของพันธบัตรและหุ้นกู้ สามารถสรุปได้ดังนี้

พันธบัตรและหุ้นกู้	จำนวน (ล้านบาท)	วันครบกำหนด ไถ่ถอน	หลักประกัน
พันธบัตรค้ำประกันโดยกระทรวงการคลัง - พันธบัตรในประเทศ	1,000	ปี 2563	ไม่มี
หุ้นกู้กระทรวงการคลัง ไม่ค้ำประกัน - หุ้นกู้ในประเทศ ^{/1}	83,702	ปี 2563-2653	ไม่มี
- หุ้นกู้ต่างประเทศ ^{/2 /3}	8,807	ปี 2578-2585	ไม่มี
รวม	92,509		
รวมพันธบัตรและหุ้นกู้	93,509		

^{/1} Fitch Rating จัดอันดับเครดิตภายในประเทศ (National Rating) ของหุ้นกู้ ปตท. ระยะยาวที่ระดับ “AAA (tha)”

^{/2} Moody's จัดอันดับเครดิตหุ้นกู้ต่างประเทศของ ปตท. ที่ระดับ “Baa1”

^{/3} S&P's จัดอันดับเครดิตหุ้นกู้ต่างประเทศของ ปตท. ที่ระดับ “BBB+”

หุ้นกู้ในประเทศไม่มีหลักประกัน ไม่ด้อยสิทธิ (หน่วย : ล้านบาท)

หุ้นกู้	จำนวน (ล้านบาท)	อัตราดอกเบี้ยต่อปี	อายุ / กำหนดการไถ่ถอน
PTTC20NA	22,000	ร้อยละ 4.75 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 6 ปี 11 เดือน 19 วันกำหนดไถ่ถอนปี 2563
PTTC208A	4,118	ร้อยละ 5.95 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 15 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2563
PTTC215A	1,030	ร้อยละ 6.53 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 15 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2564
PTTC21NA	10,000 ¹	ร้อยละ 4.00 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 6 ปี 11 เดือน กำหนดไถ่ถอนปี 2564
PTTC21NB	4,200	ร้อยละ 3.50 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 6 ปี 27 วัน กำหนดไถ่ถอนปี 2564
PTTC222A	4,000 ²	ร้อยละ 4.50 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 12 ปี ครบกำหนดไถ่ถอนปี 2565
PTTC239A	10,000 ³	ร้อยละ 6.58 จ่ายดอกเบี้ยครึ่งเดียวในวันครบกำหนดไถ่ถอน	อายุ 10 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2566
PTTC243A	14,967 ⁴	ปีที่ 1 – 5 ร้อยละ 5.00 ปีที่ 6 – 8 ร้อยละ 6.20 ปีที่ 9 – 15 ร้อยละ 6.80 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 15 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2567 (ผู้ถือหุ้นกู้สามารถไถ่ถอนก่อนกำหนดได้ ณ สิ้นปีที่ 8)
PTTC247A	9,387 ⁵	ปีที่ 1 – 5 ร้อยละ 4.25 ปีที่ 6 – 10 ร้อยละ 5.50 ปีที่ 11 – 15 ร้อยละ 5.75 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 15 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2567 (ผู้ถือหุ้นกู้สามารถไถ่ถอนก่อนกำหนดได้ ณ สิ้นปีที่ 10)
PTTC10DA	4,000 ⁶	ร้อยละ 5.90 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 100 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2653 (ผู้ถือหุ้นกู้สามารถไถ่ถอนก่อนกำหนดได้ ณ สิ้นปีที่ 50 และ 75 และกรณีอื่นที่ระบุในข้อกำหนดด้วยสิทธิและหน้าที่ของผู้ออกหุ้นกู้และผู้ถือหุ้นกู้)
รวม	83,702		

หุ้นกู้ต่างประเทศไม่มีหลักประกัน ไม่ด้อยสิทธิ (หน่วย : ล้านบาท)

หุ้นกู้	จำนวน (ล้านบาท)	อัตราดอกเบี้ยต่อปี	อายุ / กำหนดการไถ่ถอน
USD Bond ปี 2005	1,585	ร้อยละ 5.875 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 30 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2578
USD Bond ปี 2012	7,222	ร้อยละ 4.50 จ่ายดอกเบี้ยทุกครึ่งปี	อายุ 30 ปี กำหนดไถ่ถอนปี 2585
รวม	8,807		

- /1 ปตท. ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Swap) จำนวน 6,000 ล้านบาท จากอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว THBFIX บวกอัตราร้อยละคงที่ต่อปีของเงินต้นสกุลบาท ซึ่งจะสิ้นสุดสัญญาในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2564
- /2 ปตท. ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนสกุลเงินและแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว (Cross Currency Swap) จำนวน 4,000 ล้านบาท เป็นสกุลเหรียญสหรัฐ จำนวน 120.55 ล้านดอลลาร์สหรัฐที่อัตราดอกเบี้ยลอยตัว LIBOR บวกอัตราร้อยละคงที่ต่อปี ของเงินต้นสกุลเหรียญสหรัฐ ซึ่งจะสิ้นสุดอายุสัญญาในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2565
- /3 ปตท. ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Swap) จำนวน 10,000 ล้านบาท จากอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่ที่ต่ำลง ซึ่งจะสิ้นสุดอายุสัญญาในวันที่ 13 กันยายน 2566
- /4 ปตท. ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Swap) จำนวน 2,000 ล้านบาท จากอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว THBFIX บวกอัตราร้อยละคงที่ต่อปีของเงินต้นสกุลบาท ซึ่งจะสิ้นสุดอายุสัญญาในวันที่ 6 มีนาคม 2567
- /5 ปตท. ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Swap) จำนวน 6,000 ล้านบาท จากอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัวที่อ้างอิงอัตราดอกเบี้ยสกุลเหรียญสหรัฐระยะยาว ซึ่งจะสิ้นสุดอายุสัญญาในวันที่ 15 สิงหาคม 2567
- /6 ปตท. ได้ทำสัญญาแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Swap) จำนวน 4,000 ล้านบาท จากอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่ที่ต่ำลง จำนวน 2,000 ล้านบาท ซึ่งจะสิ้นสุดอายุสัญญาในวันที่ 2 ธันวาคม 2570 และจากอัตราดอกเบี้ยคงที่เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว THBFIX บวกอัตราร้อยละคงที่ต่อปี จำนวน 2,000 ล้านบาท ซึ่งจะสิ้นสุดอายุสัญญาในวันที่ 2 มิถุนายน 2571

7.1.3 ใบสำคัญแสดงสิทธิที่ทำการซื้อหุ้นสามัญของ ปตท.

การออกและเสนอขายใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ (Warrant) ให้แก่ กรรมการผู้จัดการใหญ่ ผู้บริหาร พนักงาน ปตท. และพนักงานบริษัทในเครือ ปตท. ที่มาปฏิบัติงานประจำในตำแหน่งงานของ ปตท. จำนวน 60,000,000 หน่วย แบ่งเป็น 2 รุ่น คือ รุ่นที่ 1 (PTT-W1) จำนวน 40,000,000 หน่วย เสนอขายในปี 2548 และใช้สิทธิครั้งสุดท้าย วันที่ 31 สิงหาคม 2553 และรุ่นที่ 2 (PTT-W2) จำนวน 20,000,000 หน่วย เสนอขายในปี 2549 และใช้สิทธิครั้งสุดท้าย วันที่ 28 กันยายน 2554 ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว และยังไม่มีการขออนุมัติออก Warrant รุ่นใหม่

*** ตัวเลขเงินระยะสั้น**

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทไม่มียอดคงค้างตัวเลขเงินระยะสั้น

ผู้ถือหุ้น

ปตท. มีโครงสร้างผู้ถือหุ้นตามข้อมูล ณ วันกำหนดรายชื่อผู้ถือหุ้นที่มีสิทธิรับเงินปันผลระหว่างกาลปี 2562 (วันที่ 11 ตุลาคม 2562) ดังนี้

รายการ	หุ้น (ล้าน)	บาท (ล้าน)	ร้อยละ
ทุนจดทะเบียน	28,562.9	28,562.9	-
ทุนชำระแล้ว (ณ วันที่ 11 ตุลาคม 2562)	28,562.9	28,562.9	100.00
- กระแสการคลัง	14,598.9	14,598.9	51.111
- กองทุนรวม วายุภักษ์ หนึ่ง โดย บลจ. เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน)	1,736.9	1,736.9	6.081
- กองทุนรวม วายุภักษ์ หนึ่ง โดย บลจ. กรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	1,736.9	1,736.9	6.081
- สถาบันและนักลงทุนทั่วไป	10,490.2	10,490.2	36.727
ทุนยังไม่ชำระ	-	-	-

ทั้งนี้ รายชื่อผู้ถือหุ้นใหญ่ 11 อันดับแรกของ ปตท. เป็นดังนี้ (ณ วันที่ 11 ตุลาคม 2562)

ลำดับที่	รายชื่อ	จำนวนหุ้น	ร้อยละของจำนวนหุ้นทั้งหมด
1.	กระทรวงการคลัง	14,598,855,750	51.111
2.	บริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด	1,753,600,996	6.139
3.	กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง โดย บลจ.เอ็มเอฟซี จำกัด (มหาชน)	1,736,895,500	6.081
4.	กองทุนรวมวายุภักษ์ หนึ่ง โดย บลจ.กรุงไทย จำกัด (มหาชน)	1,736,895,500	6.081
5.	SOUTH EAST ASIA UK (TYPE C) NOMINEES LIMITED	571,786,270	2.002
6.	STATE STREET EUROPE LIMITED	427,539,774	1.497
7.	สำนักงานประกันสังคม	379,125,700	1.327
8.	GIC PRIVATE LIMITED	255,514,200	0.895
9.	THE BANK OF NEW YORK MELLON	230,588,552	0.807
10.	THE BANK OF NEW YORK (NOMINEES) LIMITED	222,130,500	0.778
11.	สหกรณ์ออมทรัพย์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำกัด	152,629,500	0.534
	ยอดรวม	22,065,562,242	77.252

- หมายเหตุ : 1. ผู้ถือหุ้นลำดับที่ 5 และ 10 มีชื่อเป็น บริษัทนิติบุคคล หรือ NOMINEE ACCOUNT ซึ่ง ปตท. ได้ตรวจสอบกับบริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด (TSD) แล้ว ไม่สามารถตรวจสอบและเปิดเผย Ultimate Shareholder ได้ แต่อย่างไรก็ตาม กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่รายเดียวที่เป็นตัวแทนภาครัฐ ที่มีส่วนในการกำหนดนโยบายการจัดการ ปตท. โดยเสนอผู้แทนมาเป็นกรรมการให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณาแต่งตั้ง ส่วนผู้ถือหุ้นรายอื่นซึ่งรวมถึงผู้ถือหุ้นลำดับที่ 5 และ 10 ไม่ได้มีพฤติการณ์มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบาย การจัดการของ ปตท. เช่น ส่งผู้แทนมาเป็นกรรมการของ ปตท. เป็นต้น
2. ผู้ถือหุ้นในบริษัท ไทยเอ็นวีดีอาร์ จำกัด ซึ่งถือใบแสดงสิทธิในผลประโยชน์ที่เกิดจากหลักทรัพย์อ้างอิง (Non-Voting Depository Receipt : NVDR) ในรายการที่ 2 ไม่มีสิทธิออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้น ยกเว้น กรณีการใช้สิทธิออกเสียงเพื่อลงมติเกี่ยวกับการเพิกถอนหุ้นออกจากการเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ

นโยบายการจ่ายเงินปันผล

นโยบายจ่ายเงินปันผลของ ปตท.

บริษัทมีนโยบายจ่ายเงินปันผลไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 ของกำไรสุทธิที่เหลือหลังหักเงินสำรองต่างๆ ทุกประเภทที่กฎหมายและบริษัทได้กำหนดไว้ โดยพิจารณาจากกำไรสุทธิตามงบการเงินรวมของบริษัท อย่างไรก็ตาม การจ่ายเงินปันผลดังกล่าวจะขึ้นอยู่กับแผนการลงทุน ความจำเป็นและความเหมาะสมอื่นๆ ในอนาคต เมื่อคณะกรรมการบริษัทมีมติเห็นชอบให้จ่ายเงินปันผลประจำปีแล้วจะต้องนำเสนอขออนุมัติต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น เว้นแต่เป็นการจ่ายเงินปันผลระหว่างกาล ให้คณะกรรมการบริษัทมีอำนาจอนุมัติให้จ่ายเงินปันผลได้แล้วให้รายงานให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นทราบในการประชุมคราวต่อไป

นโยบายจ่ายเงินปันผลของบริษัทย่อย

สำหรับนโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัทย่อย บริษัทย่อยแต่ละแห่งจะพิจารณาการจ่ายเงินปันผลจากกระแสเงินสดคงเหลือเทียบกับงบลงทุนของบริษัทย่อยนั้นๆ หากกระแสเงินสดคงเหลือของบริษัทย่อยมีเพียงพอและได้ตั้งสำรองตามกฎหมายแล้ว บริษัทย่อยนั้นๆ จะพิจารณาจ่ายเงินปันผลเป็นกรณีไป

นโยบายจ่ายเงินปันผลของ บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

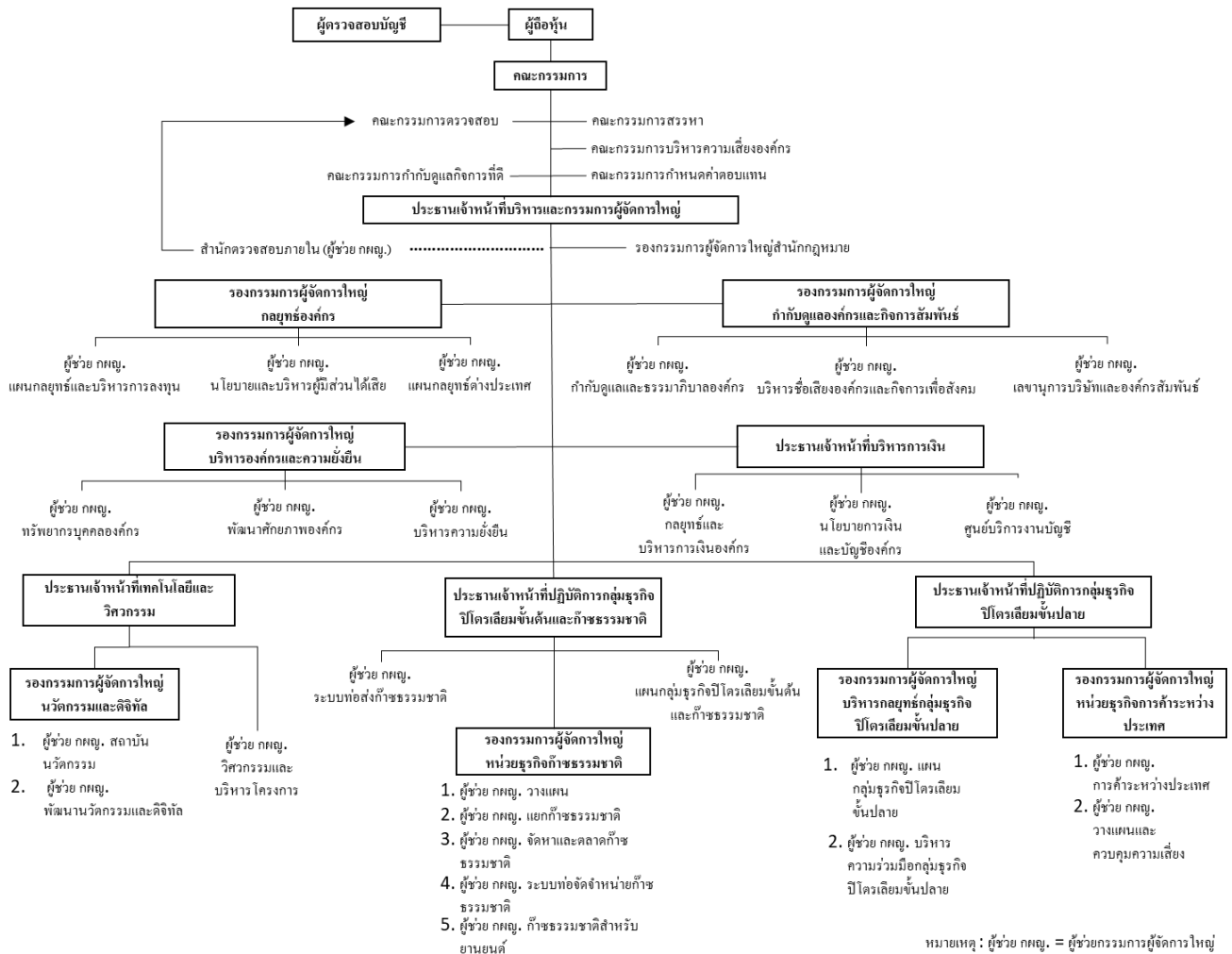
หากไม่มีความจำเป็นอันใด คณะกรรมการ ปตท.สผ. มีนโยบายที่จะเสนอให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นอนุมัติการจ่ายเงินปันผลแก่ผู้ถือหุ้นเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิหลังจากหักภาษีเงินได้แล้วในแต่ละปี และคณะกรรมการ ปตท.สผ.อาจพิจารณาจ่ายเงินปันผลระหว่างกาลให้แก่ผู้ถือหุ้นตามความเหมาะสม และรายงานให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นทราบในการประชุมคราวต่อไป ส่วนนโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัทย่อยของ ปตท.สผ. นั้น จะคำนึงถึงกระแสเงินสด แผนการลงทุนในอนาคตและปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการต่าง ๆ รวมถึงกฎหมายและกฎข้อบังคับที่เกี่ยวข้องก่อนพิจารณาจ่ายเงินปันผล

8. โครงสร้างการจัดการ

8.1 ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

โครงสร้างการจัดการบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ณ วันที่ 1 มกราคม 2563 ประกอบด้วยคณะกรรมการ ปตท. โดยแบ่งเป็นคณะกรรมการเฉพาะเรื่องจำนวน 5 คณะ ช่วยคลี่คลายงานที่มีความสำคัญ ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร โดยมีประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ เป็นผู้บริหารสูงสุดของบริษัทฯ บริหารจัดการ ผ่านคณะกรรมการจัดการซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย 24 คณะ

ปี 2562 ปตท. มีการจัดตั้งโครงสร้างสาขานานวัตกรรมและดิจิทัล หรือ “Innovation and Digital Development” ภายใต้รองกรรมการผู้จัดการใหญ่นวัตกรรมและดิจิทัล โดยรับผิดชอบเกี่ยวกับการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจทางด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ให้กับกลุ่ม ปตท. ในการพัฒนาเป็นธุรกิจใหม่ (New Business) โดยดำเนินการศึกษาแนวความคิด (Idea) แนวโน้มทิศทางของเทคโนโลยีและการดำเนินธุรกิจ (Technology & Business Trend) นวัตกรรม นำมาพัฒนา Platform สร้างต้นแบบ (Prototype) ทดสอบตลาด ความต้องการของลูกค้า รูปแบบการ Scale-up สู่ Commercial และพัฒนาให้เกิดเป็นธุรกิจใหม่ (New S-Curve) ของ ปตท. และกลุ่ม ปตท.

8.1.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการ

ตามข้อบังคับบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการดังนี้

- มีจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน แต่ไม่เกิน 15 คน
- มีกรรมการอิสระไม่น้อยกว่า 3 คน
(หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. กำหนดให้มีกรรมการอิสระไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง)
- กรรมการอย่างน้อย 1 คน ต้องมีความรู้ด้านบัญชีการเงิน

ทั้งนี้ ปัจจุบันคณะกรรมการของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ตามหนังสือรับรองกระทรวงพาณิชย์ ลงวันที่ 17 มกราคม 2563 มีจำนวน 14 ท่าน ประกอบด้วย

- กรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร 13 ท่าน (เป็นกรรมการที่เป็นอิสระ 10 ท่าน ซึ่งเกินกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด)
- กรรมการที่เป็นผู้บริหาร 1 ท่าน
- กรรมการที่เป็นผู้หญิง 1 ท่าน

รายชื่อคณะกรรมการ ปตท. ณ วันที่ 17 มกราคม 2563 ประกอบด้วย

ลำดับ	รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง	วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ ปตท.
1.	นายไกรฤทธิ อุษากานนท์ชัย	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการ (กรรมการตั้งแต่ 11 กรกฎาคม 2561 ประธานกรรมการตั้งแต่ 7 กันยายน 2561)	11 กรกฎาคม 2561 (วาระที่ 1) 11 เมษายน 2562 (วาระที่ 2)
2.	นายวิชัย อัครัสกร	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการตรวจสอบ	4 กันยายน 2557 (วาระที่ 1) 28 เมษายน 2560 (วาระที่ 2)
3.	นายดอน วสันตพฤษย์	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการสรรหา	26 กรกฎาคม 2557 (วาระที่ 1) 11 เมษายน 2559 (วาระที่ 2) 11 เมษายน 2562 (วาระที่ 3)
4.	พลเอก ชีรวัฒน์ บุญชะวัฒน์	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการกำหนดค่าตอบแทน	11 เมษายน 2562 (วาระที่ 1)
5.	ศ.พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	กรรมการอิสระ / ประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี	1 กรกฎาคม 2557 (วาระที่ 1) 28 เมษายน 2560 (วาระที่ 2)
6.	นายสุพัฒน์พงษ์ พันธมีเชาว์	กรรมการ / ประธานกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร	1 ตุลาคม 2562 (วาระที่ 1)
7.	นางนันท์วัลย์ สกุนตนา	กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ	1 กรกฎาคม 2557 (วาระที่ 1) 9 เมษายน 2558 (วาระที่ 2) 12 เมษายน 2561 (วาระที่ 3)
8.	นายคณชา พิขนนท์	กรรมการอิสระ / กรรมการตรวจสอบ	12 เมษายน 2561 (วาระที่ 1)
9.	ศ.ดร.สุพจน์ เตชวรสินสกุล	กรรมการอิสระ / กรรมการสรรหา / กรรมการกำหนดค่าตอบแทน	18 มกราคม 2561 (วาระที่ 1) 11 เมษายน 2562 (วาระที่ 2)
10.	นายธณัฏฐ์ ช้างนาวาสวัสดิ์	กรรมการอิสระ / กรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี / กรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร	18 พฤศจิกายน 2559 (วาระที่ 1) 12 เมษายน 2561 (วาระที่ 2)
11.	ศ.ดร.สุรพล นิธิไกรพนธ์	กรรมการอิสระ / กรรมการสรรหา / กรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี	12 เมษายน 2561 (วาระที่ 1)
12.	นายจุมพล ริมสาคร	กรรมการ / กรรมการกำหนดค่าตอบแทน / กรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร	21 ธันวาคม 2561 (วาระที่ 1) 11 เมษายน 2562 (วาระที่ 2)
13.	นายสราวุธ แก้วตาทิพย์	กรรมการ	16 ธันวาคม 2562 (วาระที่ 1)
14.	นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร	กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการ (ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่)	31 สิงหาคม 2561 (วาระที่ 1)

หมายเหตุ :

คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการใหม่แทนกรรมการที่ออกตามวาระและลาออกในปี 2562 ดังนี้

- บุคคลลำดับที่ 4 : พลเอก ชีรวัฒน์ บุญชะวัฒน์ เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระ มีผลตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2562 แทนพลเอก จักรเฉลิม เฉกลิมสุข ซึ่งครบวาระ เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2562
- บุคคลลำดับที่ 6 : นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเข่าว เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการ มีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562 แทนนายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ ซึ่งลาออก เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2562
- บุคคลลำดับที่ 13 : นายสราวุธ แก้วตาทิพย์ เข้าดำรงตำแหน่งกรรมการ มีผลตั้งแต่วันที่ 16 ธันวาคม 2562 แทนนายกุลิศ สมบัติศิริ ซึ่งลาออก เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2562

รายชื่อคณะกรรมการ ปตท. ที่ลาออก/ครบวาระ เดือนมกราคม 2563 ประกอบด้วย

ลำดับ	รายชื่อกรรมการ	ตำแหน่ง	วันที่ลาออก / ครบวาระ
1.	นายณัฐชาติ จารุจินดา	กรรมการ / กรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร	17 มกราคม 2563

หมายเหตุ :

- นายณัฐชาติ จารุจินดา พ้นวาระการดำรงตำแหน่งกรรมการ เนื่องจากอายุครบ 65 ปีบริบูรณ์ มีผลตั้งแต่วันที่ 17 มกราคม 2563

8.1.2 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท

- คณะกรรมการบริษัท มีอำนาจดูแลและจัดการบริษัทให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับและมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- คณะกรรมการบริษัท มีอำนาจแต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ และจะแต่งตั้งรองประธานกรรมการก็ได้ ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร
- คณะกรรมการบริษัท มีอำนาจแต่งตั้งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ซึ่งมาจากการสรรหาตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่จะดำรงตำแหน่งกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการด้วย

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริษัท

- คณะกรรมการมีหน้าที่ตามข้อบังคับของบริษัท ซึ่งรวมถึงการดูแลและจัดการบริษัทให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับและมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- กำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง กลยุทธ์ นโยบายและแผนงานที่สำคัญของบริษัท รวมทั้งพิจารณาประเด็นความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น เพื่อให้มั่นใจว่าผู้บริหารจะสามารถนำวิสัยทัศน์ ทิศทางและกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นไปปฏิบัติให้เกิดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ควบคุม ติดตาม ดูแลให้มีการดำเนินการตามกลยุทธ์และนโยบายที่สำคัญ รวมถึงวัตถุประสงค์ เป้าหมายทางการเงินและแผนงานบริษัท งบประมาณของบริษัท ที่กำหนด
- จัดให้มีระบบบัญชี การรายงานทางการเงินและการสอบบัญชี รวมทั้งดูแลให้มีระบบการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- สอดส่องดูแลและจัดการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงรายการที่เกี่ยวข้องกัน
- กำหนดแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างครอบคลุม และดูแลให้ผู้บริหารมีระบบ หรือกระบวนการที่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการความเสี่ยง
- ดูแลให้มีระบบหรือกลไกการจ่ายค่าตอบแทนผู้บริหารระดับสูงที่เหมาะสม เพื่อก่อให้เกิดแรงจูงใจทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
- ทำการประเมินผลงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ และกำหนดค่าตอบแทนให้สอดคล้องกับผลการดำเนินงาน
- ดูแลให้มีช่องทางในการสื่อสารกับผู้ถือหุ้นแต่ละกลุ่มและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของบริษัทอย่างเหมาะสม
- ให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง ชัดเจน โปร่งใส น่าเชื่อถือและมีมาตรฐานสูง
- เป็นผู้นำและเป็นตัวอย่างในการปฏิบัติงานที่ดี

นอกจากนี้ คณะกรรมการบริษัทมีอำนาจดำเนินการ เพิ่มเติมดังนี้

- อำนาจอนุมัติการนำเงินไปลงทุนระยะยาวต่างๆ เช่น การลงทุนในหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ พันธบัตร หุ้นกู้ และใบสำคัญแสดงสิทธิ (Warrant) หรือตราสารทางการเงินอื่น
- อำนาจอนุมัติให้การสนับสนุนทางการเงินแก่บริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น ในรูปแบบการให้เงินทุน ทั้งในรูปหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ การให้กู้ยืมเงิน หรือการให้การสนับสนุนทางการเงินในรูปแบบอื่นๆ ตามความเหมาะสม
- อนุมัติการก่อหนี้ของ ปตท. รวมถึงการออกตราสารหนี้ต่างๆ เช่น หุ้นกู้ (Debenture)
- พิจารณางบประมาณประจำปี
- อนุมัติจัดหาพัสดุ รวมถึงการอนุมัติเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาพัสดุ ในวงเงินส่วนที่เกินอำนาจกรรมการผู้จัดการใหญ่
- ให้ความเห็นชอบการบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย หรือเลื่อนระดับพนักงานระดับรองกรรมการผู้จัดการใหญ่หรือเทียบเท่าขึ้นไป
- แต่งตั้งเลขานุการบริษัท

8.1.3 กรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพัน

ตามข้อบังคับบริษัทได้กำหนดกรรมการผู้มีอำนาจลงนามแทนบริษัท ซึ่ง ณ วันที่ 17 มกราคม 2563 ประกอบด้วย (1) นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ลงลายมือชื่อและประทับตราสำคัญของบริษัท หรือ (2) นายดอน วสันตฤกษ์ ศ.ดร.สุพจน์ เตชวรสินสกุล หรือ ศ.ดร.สุรพล นิธิไกรพนธ์ กรรมการสองในสามคนลงลายมือชื่อร่วมกันและประทับตราสำคัญของบริษัท

8.1.4 การแต่งตั้งและการถอดถอนกรรมการบริษัท

1. กรรมการของบริษัทเลือกตั้งโดยที่ประชุมผู้ถือหุ้น โดยมีจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน และไม่เกิน 15 คน และมีกรรมการที่เป็นอิสระไม่น้อยกว่า 3 คน ซึ่งกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร และกรรมการบริษัทอย่างน้อย 1 คน ต้องเป็นผู้มีความรู้ด้านบัญชีและการเงิน โดยกรรมการต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายและข้อบังคับกำหนด ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา คณะกรรมการ ปตท. ได้มีมติเห็นชอบให้กำหนดสัดส่วนกรรมการที่เป็นอิสระเพิ่มเป็นไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง และถือปฏิบัติต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ณ วันที่ 17 มกราคม 2563 มีกรรมการอิสระ 10 คน มีกรรมการที่เป็นผู้หญิง จำนวน 1 คน โดยกรรมการทั้งหมดมีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย และมีกรรมการผู้มีความเชี่ยวชาญ ความรู้และมีประสบการณ์ด้านบัญชีการเงิน 8 คน คือ นายไกรฤทธิ์ อุชุกานนท์ชัย นายสุพัฒน์พงษ์ พันธมีเชาว์ นางนันทวัลย์ ศกุนตนาค นายวิชัย อัครัสกร นายคณูชา พิษยนันท์ นายจุมพล ริมสาคร ศ.ดร.สุรพล นิธิไกรพนธ์ และนายชาญศิลป์ ตรีนุชกร
2. ให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นเลือกตั้งกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการสรรหาเป็นผู้คัดเลือกและเสนอชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมต่อคณะกรรมการ ปตท. ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้
 - (1) ผู้ถือหุ้นรายหนึ่งจะมีคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนหุ้นที่ตนถือ
 - (2) ผู้ถือหุ้นแต่ละรายจะใช้คะแนนเสียงที่มีอยู่ทั้งหมดตาม (1) เลือกตั้งบุคคลคนเดียวหรือหลายคนเป็นกรรมการก็ได้ แต่จะแบ่งคะแนนเสียงให้แก่ผู้ใดมากน้อยเพียงใดไม่ได้
 - (3) บุคคลซึ่งได้รับคะแนนเสียงสูงสุดตามลำดับลงมาเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการเท่าจำนวนกรรมการที่จะพึงมีหรือจะพึงเลือกตั้งในครั้งนั้น
 - (4) ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับการเลือกตั้งในลำดับถัดลงมามีคะแนนเสียงเท่ากันเกินจำนวนกรรมการที่จะพึงมีหรือจะพึงเลือกตั้งในครั้งนั้น ให้ผู้เป็นประธานในที่ประชุมนั้นเป็นผู้ออกเสียงชี้ขาด
3. ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีทุกครั้งที่ให้กรรมการออกจากตำแหน่งตามวาระหนึ่งในสามเป็นอัตรา ถ้าจำนวนกรรมการที่จะแบ่งออกให้ตรงเป็นสามส่วนไม่ได้ ก็ให้ออกโดยจำนวนใกล้เคียงกับส่วนหนึ่งในสาม กรรมการที่จะต้อง

ออกจากตำแหน่งในปีแรกและปีที่สองภายหลังจดทะเบียนบริษัทนั้น ให้กรรมการจับสลากกันว่าผู้ใดจะออก ส่วนในปีที่สามและปีหลังจากต่อไป ให้กรรมการคนที่อยู่ในตำแหน่งนานที่สุดเป็นผู้ออกจากตำแหน่ง

4. ในกรณีตำแหน่งกรรมการว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระ คณะกรรมการอาจเลือกตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อบังคับบริษัทเข้าเป็นกรรมการแทนในตำแหน่งที่ว่างในการประชุมคณะกรรมการ ปตท. คราวถัดไปได้ เว้นแต่วาระของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งจะเหลือน้อยกว่า 2 เดือน โดยคณะกรรมการต้องมีคะแนนเสียงแต่งตั้งไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการที่ยังเหลืออยู่ ทั้งนี้บุคคลที่เข้าเป็นกรรมการแทนดังกล่าวจะอยู่ในตำแหน่งกรรมการได้เพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ตนแทน
5. กรรมการคนใดจะลาออกจากตำแหน่ง ให้ยื่นใบลาออกต่อบริษัท การลาออกมีผลนับแต่วันที่ใบลาออกไปถึงบริษัท
6. ในการลงมติให้กรรมการคนใดออกจากตำแหน่งก่อนถึงคราวออกตามวาระ ให้ถือคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียง และมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนหุ้นที่ถือโดยผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

8.1.5 คุณสมบัติของกรรมการ

มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง อาทิ

- มีอายุไม่เกิน 65 ปีบริบูรณ์
- ไม่เป็นกรรมการในรัฐวิสาหกิจหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นเกินกว่า 3 แห่ง ทั้งนี้นับรวมการเป็นกรรมการโดยตำแหน่งและการได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งกรรมการด้วย
- กรรมการอิสระต้องมีคุณสมบัติเกี่ยวกับความเป็นอิสระตามประกาศตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่องคุณสมบัติและขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ
- ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- ไม่เป็นข้าราชการการเมือง เว้นแต่เป็นการดำรงตำแหน่งกรรมการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย
- ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง
- ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงาน เพราะทุจริตต่อหน้าที่
- ไม่เป็นผู้ถือหุ้นของรัฐบาลหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจถือหุ้น (ยกเว้น กรรมการของรัฐบาล ที่ไม่เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างที่มีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำตำแหน่งของราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และกรรมการของรัฐบาลที่ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 0.5 ของทุนชำระแล้วของรัฐบาลซึ่งตนเป็นกรรมการหรือนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจซึ่งตนเป็นกรรมการถือหุ้นอยู่)
- ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจนั้นเป็นผู้ถือหุ้น เว้นแต่คณะกรรมการของรัฐวิสาหกิจนั้นมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งกรรมการหรือดำรงตำแหน่งอื่นในนิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจนั้นเป็นผู้ถือหุ้น
- ไม่เป็นกรรมการ หรือผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือมีส่วนได้เสียในนิติบุคคลซึ่งเป็นผู้รับสัมปทาน ผู้ร่วมทุน หรือมีประโยชน์ได้เสียเกี่ยวข้องกับกิจการของรัฐวิสาหกิจนั้น เว้นแต่เป็นประธานกรรมการ กรรมการ หรือผู้บริหาร โดยการมอบหมายของรัฐวิสาหกิจนั้น

นอกจากนี้ คู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดีฯ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 4 กำหนดเรื่องการดำรงตำแหน่งของกรรมการในดังนี้

1. ดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจและ/หรือ นิติบุคคลที่รัฐวิสาหกิจเป็นผู้ถือหุ้นได้ไม่เกิน 3 แห่ง

2. ดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ไม่เกิน 3 แห่ง ทั้งนี้ การดำรงตำแหน่งกรรมการตามความในข้อ 2 นี้ จะต้องไม่ขัดต่อหลักเกณฑ์ในข้อ 1 ด้วย ทั้งนี้การดำรงตำแหน่งกรรมการตามความในข้อ 1 และข้อ 2 รวมกันแล้วต้องไม่เกิน 5 แห่ง
- นอกจากนี้ กรรมการอิสระและกรรมการเฉพาะเรื่องไม่สามารถดำรงตำแหน่งเกิน 9 ปีต่อเนื่อง

อีกทั้ง ปตท. กำกับดูแลให้มีบุคคลในบัญชีรายชื่อกรรมการที่กระทรวงการคลังจัดทำขึ้น (Director's Pool) ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด เพื่อเป็นไปตามกฎหมายด้วย โดย ณ วันที่ 17 มกราคม 2563 กรรมการ ปตท. รวม 14 ท่าน เป็นกรรมการอยู่ในบัญชีรายชื่อ Director's Pool จำนวน 10 ท่าน

8.1.6 การประชุมของคณะกรรมการ ปตท.

ปตท. มีการกำหนดการประชุมคณะกรรมการ ปตท. ไว้อย่างเป็นทางการล่วงหน้าตลอดปี โดยในปี 2562 กำหนดการประชุมเดือนละ 1 ครั้งในทุกวันพฤหัสบดี สัปดาห์ที่สามของเดือน และอาจมีการประชุมวาระพิเศษเฉพาะคราวเพิ่มเติมตามความเหมาะสม ซึ่งสำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่ จะส่งหนังสือเชิญประชุม ระเบียบวาระการประชุมที่มีรายละเอียดและเหตุผลครบถ้วน และเอกสารประกอบการประชุมที่มีเนื้อหาที่จำเป็นและเพียงพอในการตัดสินใจ ให้กรรมการแต่ละท่านล่วงหน้าก่อนการประชุมประมาณ 7 วัน เพื่อให้กรรมการมีเวลาเพียงพอในการศึกษาก่อนการประชุม โดยกรรมการพิจารณาผ่านระบบ Application Software ในอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นการช่วยลดขั้นตอนและระยะเวลาในการจัดส่งระเบียบวาระการประชุมและลดการใช้กระดาษได้เป็นจำนวนมาก ทำให้การทำงานของกรรมการเป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ตั้งแต่ปี 2558 คณะกรรมการยังกำหนดให้จัดทำวาระสืบเนื่อง โดยเป็นการรายงานความคืบหน้าของการดำเนินการตามวาระที่มานำเสนอคณะกรรมการ และติดตามการดำเนินการตามข้อสังเกต/ข้อคิดเห็นของที่ประชุม เพื่อเป็นการติดตามดูแลให้มีการนำกลยุทธ์ของบริษัทไปปฏิบัติ โดยให้จัดทำเป็นวาระรายงานในที่ประชุมทุกเดือนด้วย

คณะกรรมการกำหนดเป็นนโยบายว่าในวาระใดหากกรรมการเข้าข่ายมีผลประโยชน์ที่อาจขัดแย้งกับผลประโยชน์ของ ปตท. ฝ่ายเลขานุการจะไม่จัดส่งวาระการประชุมให้กรรมการท่านนั้น และกรรมการดังกล่าวจะไม่เข้าร่วมประชุมและงดออกเสียงในวาระนั้นๆ และในการพิจารณาลงมติในที่ประชุมคณะกรรมการ จำนวนองค์ประชุมขั้นต่ำจะต้องมีกรรมการอยู่ไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนกรรมการทั้งหมดที่มาประชุม ทั้งนี้ ในกรณีองค์ประชุมไม่เป็นไปตามแนวปฏิบัติดังกล่าว ขอให้ถือเป็นดุลยพินิจของประธานกรรมการ โดยระบุนโยบายไว้ในคู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ทั้งนี้ การบันทึกรายงานการประชุมแต่ละวาระสำหรับการจัดทำรายงานการประชุมจะประกอบด้วยข้อคิดเห็น/ข้อสังเกต เป็นลายลักษณ์อักษร และจัดเก็บรายงานการประชุมที่ผ่านการรับรองแล้วจากคณะกรรมการ ปตท. เพื่อให้กรรมการและผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบได้ ทั้งนี้ การประชุมคณะกรรมการ ปตท. แต่ละครั้งใช้เวลาประชุมประมาณ 3-4 ชั่วโมง ปี 2562 มีการประชุมรวม 15 ครั้ง เป็นการประชุมนัดปกติ 12 ครั้ง และการประชุมนัดพิเศษ 3 ครั้ง โดยมีการประชุมนัดพิเศษเป็นวาระการกำหนด/ทบทวน/อนุมัติ วัตถุประสงค์และภารกิจ ทิศทางและกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจกลุ่ม ปตท. (5 ปี rolling) ซึ่งจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี โดยในปี 2562 ที่ผ่านมา คณะกรรมการและผู้บริหารได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาทบทวน วัตถุประสงค์และภารกิจ และ อนุมัติ ทิศทางและกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจของกลุ่มปตท. เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางให้หน่วยธุรกิจ บริษัทย่อย บริษัทร่วมใช้ในการจัดทำแผนวิสาหกิจและงบประมาณประจำปี 2563 – 2567 นอกจากนี้ มีการประชุมกรรมการโดยไม่มีผู้บริหาร 1 ครั้ง ในเดือนสิงหาคม 2562 โดยหัวข้อการประชุมเป็นการอภิปรายเกี่ยวกับการดำเนินงานของ ปตท. เพื่อหารือในประเด็นต่างๆ และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำเสนอให้ฝ่ายจัดการนำไปพิจารณาปรับปรุงการดำเนินการต่อไป ซึ่งเป็นไปตามหลักการและแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีในรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2562 และแนวทางปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) และการประชุมกรรมการอิสระ 1 ครั้ง ในเดือนตุลาคม 2562 ในหัวข้อวาระเรื่อง “ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (Business and Human Rights: Global Trends)” ทั้งนี้ ในการประชุมทุกครั้ง ประธานฯ จะเปิดโอกาสให้กรรมการเสนอความคิดเห็นอย่างเปิดเผยและมีอิสระเสรีโดยสรุปการประชุมตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

สรุปการเข้าประชุมในปี 2562 ของคณะกรรมการบริษัท / คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง 5 คณะ

ลำดับ	ชื่อ	1/2562	2/2562	3/2562	นัดพิเศษ 1/2562	4/2562	5/2562	นัดพิเศษ 2/2562	6/2562	7/2562	นัดพิเศษ 3/2562 (STS)	8/2562	9/2562	10/2562	11/2562	12/2562
1	นาย ไกรฤทธิ อุษากานนท์ชัย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2	นายวิชัย อัครัสกร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3	นายดอน วสันตฤกษ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4	พลเอก ชีรวัฒน์ บุญยะวัฒน์	แต่งตั้งมีผล 11 เมษายน 2562			✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
-	พล.อ.ฉัตรเฉลิม เถลิ้มสุข	✓	✓	✓	ครบวาระการดำรงตำแหน่งในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2562											
5	ศ.พิเศษ ดร. กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓
6	นายสุพัฒน์พงษ์ พันธมีเขารว	แต่งตั้งมีผลวันที่ 1 ตุลาคม 2562												✓	✓	✓
-	นายสมศักดิ์ โชติรัตนศิริ	✓	✓	✓	✓	✓	ลาออกมีผล 8 พฤษภาคม 2562									
7	นางนันท์วัลย์ สกุนตนา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓
8	นายคณูชา พิทยานนท์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓
9	ศ.ดร.สุพจน์ เจริญสินสกุล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓
10	ศ.ดร.สุรพล นิธิไกรพนธ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
11	นายธรรณธ์ ธำรงนาวาสวัสดิ์	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
12	นายจุมพล ริมสาคร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
13	นายณัฐชาติ จารุจินดา*	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
14	นายสราวุธ แก้วตาทิพย์	แต่งตั้งมีผลวันที่ 16 ธันวาคม 2562														✓
-	นายกุลิศ สมบัติศิริ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	ลาออกมีผลวันที่ 9 ตุลาคม 2562		
15	นายชาณุศิลป์ ศรีนุชร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	รวมกรรมการที่เข้าประชุม	15	15	15	15	13	14	12	14	13	14	14	12	13	13	15
	จำนวนกรรมการทั้งหมด	15	15	15	15	15	14	14	14	14	14	14	14	14	14	15

*นายณัฐชาติ จารุจินดา พ้นวาระการดำรงตำแหน่งกรรมการ เนื่องจากอายุครบ 65 ปีบริบูรณ์ มีผลตั้งแต่วันที่ 17 มกราคม 2563

รายชื่อกรรมการ	การประชุมคณะกรรมการในปี 2562						การดำรงตำแหน่ง กรรมการระหว่างปี
	คณะกรรมการ ปตท. รวม 15 ครั้ง	คณะ กรรมการ ตรวจสอบ รวม 16 ครั้ง	คณะกรรมการ กำกับดูแล กิจการที่ดี รวม 5 ครั้ง	คณะ กรรมการ สรรหา รวม 5 ครั้ง	คณะกรรมการ กำหนดค่า ตอบแทน รวม 3 ครั้ง	คณะกรรมการ บริหารความ เสี่ยงองค์กร รวม 9 ครั้ง	
1. นายไกรฤทธิ์ อุษากานนท์ชัย	15/15						-
2. นายวิชัย อัครัสกร	15/15	16/16			2/2		-
3. นายดอน วสันตพฤษย์	15/15			5/5			-
4. พลเอก ชีรวัฒน์ บุญชะวัฒน์	11/12				1/1		11 เมษายน 2562 (แทนพลเอก ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข)
5. ศ.พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	14/15	5/5	4/4				-
6. นายสุพัฒน์พงษ์ พันธมีเชาว์	3/3					2/2	1 ตุลาคม 2562 (แทนนายสมศักดิ์ โชติรัตน์ศิริ)
7. นางนันท์วัลย์ ศกุนตนาค	13/15	16/16					-
8. นายคณูชา พิทยานันท์	14/15	7/11				3/3	-
9. ศ.ดร.สุพจน์ เตชวรสินสกุล	13/15			5/5	1/1		-
10. ศ. ดร.สุรพล นิติไกรพจน์	15/15		5/5	3/3			-
11. นายธรรณ ชำรงนาวาสวัสดิ์	14/15		2/2			9/9	-
12. นายจุมพล ริมสาคร	15/15				3/3	2/2	-
13. นายฉันทชาติ จารุจินดา	15/15					5/6	-
14. นายสรารุท แก้วดาทิพย์	1/1						
15. นายชาญศิลป์ ศรีนิชกร	15/15						-

สรุปการเข้าประชุมของกรรมการคราวละ / ลาออก ระหว่างปี 2562 (รวม 4 ท่าน)

รายชื่อกรรมการ	การประชุมคณะกรรมการในปี 2562						การดำรงตำแหน่ง กรรมการระหว่างปี
	คณะกรรมการ ปตท. รวม 15 ครั้ง	คณะ กรรมการ ตรวจสอบ รวม 16 ครั้ง	คณะกรรมการ กำกับดูแล กิจการที่ดี รวม 5 ครั้ง	คณะ กรรมการ สรรหา รวม 5 ครั้ง	คณะกรรมการ กำหนดค่า ตอบแทน รวม 3 ครั้ง	คณะกรรมการ บริหารความเสี่ยง องค์กร รวม 9 ครั้ง	
1. นายธรรมยศ ศรีช่วย							ลาออกจากการเป็นกรรมการ มีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2562
2. พลเอก ฉัตรเฉลิม เฉลิมสุข	3/3		1/1				ครบวาระการเป็นกรรมการ เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2562
3. นายสมศักดิ์ โชติรัตน์ศิริ	5/5				2/2		ลาออกจากการเป็นกรรมการ มีผลตั้งแต่วันที่ 8 พฤษภาคม 2562
4. นายกุลิศ สมบัติศิริ	11/12					4/4	ลาออกจากการเป็นกรรมการ มีผลตั้งแต่วันที่ 9 ตุลาคม 2562

หมายเหตุ : ในปี 2562 มีการประชุมคณะกรรมการ ปตท. รวม 15 ครั้ง เป็นการประชุมตามปกติ 12 ครั้ง และ ประชุมนัดพิเศษ 3 ครั้ง

* สาเหตุส่วนใหญ่ที่กรรมการไม่สามารถเข้าร่วมประชุม เนื่องจากติดไปต่างประเทศและติดราชการ โดยกรรมการจะแจ้งการลา
ล่วงหน้า และส่งหนังสือลาประชุมให้กับประธานกรรมการ

8.2 ผู้บริหาร

8.2.1 รายชื่อผู้บริหาร ณ 31 ธันวาคม 2562

(โครงสร้างการจัดการบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (organization chart) ได้รายงานในหัวข้อ “ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ” แล้ว)

	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง
1.	นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร	ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่
2.	นายอริคม เติบศิริ ^{1/}	ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ
3.	นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์	ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย
4.	นายวิฑูรย์ สวัสดิ์-ชูโต	ประธานเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีและวิศวกรรม
5.	นางสาวพรรณนลิน มหาวงศ์ฤกุล	ประธานเจ้าหน้าที่บริหารการเงิน
6.	นางอรวิทย์ โพธิ์สาร	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่กลยุทธ์องค์กร
7.	นายปรีชา โกชะธนวัฒน์	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่บริหารองค์กรและความยั่งยืน
8.	นางสาวดวงพร เทียงวัฒนธรรม ^{2/}	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ กำกับดูแลองค์กรและกิจการสัมพันธ์
9.	นางสาวเพียงพนา บุญกล้า	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ สำนักกฎหมาย
10.	นายวุฒิกร สติจิต ^{3/}	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่หน่วยธุรกิจก๊าซธรรมชาติ
11.	นายภุชงค์ อิ่มแสง ^{4/}	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่บริหารกลยุทธ์กลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย
12.	นายดิษทัต ปันยารชุน	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่หน่วยธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ
13.	นายวรวัฒน์ พิทยศิริ	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่นวัตกรรมและดิจิทัล
14.	นายพงษ์ธร ทวีสิน	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่ง ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)
15.	นายคงกระพัน อินทรแจ้ง ^{5/}	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่ง ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)
16.	นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิตร ^{6/}	ประธานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่ง ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)
17.	นายพนพล ปิ่นสุภา ^{7/}	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)
18.	นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่ง รักษาการแทนประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)
19.	นายชวลิต ทิพพานิช	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่ง ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ชินเนอรี่ จำกัด (มหาชน)
20.	นางสาวดวงกมล เสริมฐนัง	รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่ง รองกรรมการผู้จัดการใหญ่สายงานการเงินและบัญชี บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)
21.	นายยงยศ ครอบพาณิชย์ ^{8/}	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่กลยุทธ์และบริหารการเงินองค์กร
22.	นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ นโยบายการเงินและบัญชีองค์กร
23.	นายเชิธรวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ศูนย์บริการงานบัญชี

หมายเหตุ : รายชื่อ 1-5 คือผู้บริหารของบริษัท ตามประกาศคณะกรรมการ ก.ล.ด.

^{1/}แต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2562 แทนนายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต ซึ่งไปดำรงตำแหน่ง ประธานเจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่ง ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)

^{2/}แต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 แทนนายภุชงค์ อัมแสง ซึ่งไปดำรงตำแหน่ง รองกรรมการผู้จัดการใหญ่บริหารกลยุทธ์กลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย

^{3/}แต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2562 แทนนายพนพล ปิ่นสุภา ซึ่งไปดำรงตำแหน่ง รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปตท. ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่งกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)

^{4/}แต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 แทนนางสาวดวงพร เทียงวัฒนธรรม ซึ่งไปดำรงตำแหน่ง รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ กำกับดูแลองค์กรและกิจการสัมพันธ์

^{5/}แต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2562 แทนนายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเชาว์ ซึ่งเกษียณอายุ

^{6/}แต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2562 แทนนายอริคม เดบศิริ ซึ่งไปดำรงตำแหน่ง ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ

^{7/}แต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2562 แทนนายสุกฤษฎ์ สุรบถโสภณ ซึ่งลาออกก่อนเกษียณอายุ

^{8/}แต่งตั้งเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2562 แทนนายสัมฤทธิ์ สำเนียง ซึ่งไปดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่งรองกรรมการผู้จัดการใหญ่กลุ่มงานการเงินและการบัญชี บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)

8.2.2 อำนาจหน้าที่ของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ (กรรมการผู้จัดการใหญ่)

ตามข้อบังคับของบริษัท กรรมการผู้จัดการใหญ่มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารบริษัท ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และจะต้องบริหารบริษัทตามแผนงานหรืองบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการอย่างเคร่งครัด ซื่อสัตย์ สุจริต และระมัดระวัง รักษาผลประโยชน์ของบริษัทและผู้ถือหุ้นอย่างดีที่สุด อำนาจหน้าที่ของกรรมการผู้จัดการใหญ่ให้รวมถึงเรื่องหรือกิจการต่างๆ ดังต่อไปนี้ด้วย

- ดำเนินกิจการ และ/หรือบริหารงานประจำวันของบริษัท
- บรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน โยกย้าย เลื่อน ลด ตัดเงินเดือน หรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัย พ้นงานและลูกจ้าง ตลอดจนให้พ้นงานและลูกจ้างออกจากตำแหน่งตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
- ดำเนินการให้มีการจัดทำและส่งมอบนโยบายทางธุรกิจของบริษัท รวมถึงแผนงานและงบประมาณต่อคณะกรรมการเพื่อขออนุมัติ และมีหน้าที่รายงานความก้าวหน้าตามแผนและงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ ดังกล่าวต่อคณะกรรมการในทุกๆ 3 เดือน
- ดำเนินการหรือปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบาย แผนงานและงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ

คณะกรรมการ ปตท.ได้มอบอำนาจในการบริหารจัดการบริษัทให้กรรมการผู้จัดการใหญ่ โดยมีหลักการและขอบเขตอำนาจ ดังต่อไปนี้

- เป็นผู้ที่มีอำนาจในการบริหารกิจการของบริษัทตามวัตถุประสงค์ ข้อบังคับ นโยบาย ระเบียบ ข้อกำหนด คำสั่งและมติที่ประชุมคณะกรรมการ และ/หรือมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัททุกประการ
- เป็นผู้ที่มีอำนาจในการบังคับบัญชา ติดต่อ สั่งการ ดำเนินการ ตลอดจนเข้าลงนามในนิติกรรม สัญญา เอกสารคำสั่งหนังสือแจ้งหรือหนังสือใดๆ ที่ใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจและบุคคลอื่น ตลอดจนให้มีอำนาจกระทำการใดๆ ที่จำเป็นและสมควร เพื่อให้การดำเนินการข้างต้นสำเร็จลุล่วงไป
- เป็นผู้ที่มีอำนาจในการบังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างทุกตำแหน่งรวมถึงการบรรจุ แต่งตั้ง ถอดถอน เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัย ตลอดจนให้ออกจากตำแหน่งตามระเบียบ ข้อกำหนด หรือคำสั่งที่คณะกรรมการของบริษัทกำหนด แต่ถ้าเป็นพนักงานหรือลูกจ้างชั้นที่ปรึกษา รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไปจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริษัท ก่อน และให้มีอำนาจกำหนดเงื่อนไขในการทำงานของพนักงานและลูกจ้าง และออกระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติงานของบริษัท โดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ข้อกำหนด หรือคำสั่งที่คณะกรรมการบริษัทกำหนด

- ให้มีอำนาจในการมอบอำนาจช่วง และ/หรือมอบหมายให้บุคคลอื่นปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนได้ โดยการมอบอำนาจช่วง และ/หรือ การมอบหมายดังกล่าวให้อยู่ภายใต้ขอบเขตแห่งการมอบอำนาจตามหนังสือมอบอำนาจดังกล่าว และ/หรือให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อกำหนด หรือคำสั่งที่คณะกรรมการของบริษัท และ/หรือบริษัทกำหนดไว้

ทั้งนี้ การใช้อำนาจของกรรมการผู้จัดการใหญ่ดังกล่าวข้างต้นไม่สามารถกระทำได้ หากกรรมการผู้จัดการใหญ่มีส่วนได้ส่วนเสีย หรืออาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในลักษณะใดๆ กับบริษัทในการใช้อำนาจดังกล่าว โดยในปี 2562 ไม่มีการดำเนินการใด ๆ ที่นอกเหนือขอบเขตอำนาจดังกล่าว

8.2.3 คณะกรรมการจัดการของ ปตท.

ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2544 ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการของ ปตท. (PTT Management Committee: PTTMC) เพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการ ปตท. ทั้งนี้ ณ 31 ธันวาคม 2562 ประกอบด้วยผู้บริหาร 15 ตำแหน่ง ดังนี้

ชื่อตำแหน่ง	ตำแหน่ง
1. ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่	ประธานกรรมการ
2. ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ	กรรมการ
3. ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย	กรรมการ
4. ประธานเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีและวิศวกรรม	กรรมการ
5. ประธานเจ้าหน้าที่บริหารการเงิน	กรรมการ
6. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่หน่วยธุรกิจก๊าซธรรมชาติ	กรรมการ
7. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่หน่วยธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ	กรรมการ
8. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่บริหารกลยุทธ์กลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย	กรรมการ
9. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่วัตถุกรรมและดิจิทัล	กรรมการ
10. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่บริหารองค์กรและความยั่งยืน	กรรมการ
11. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักกฎหมาย	กรรมการ
12. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่กำกับดูแลองค์กรและกิจการสัมพันธ์	กรรมการ
13. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)	กรรมการ
14. รองกรรมการผู้จัดการใหญ่กลยุทธ์องค์กร	กรรมการและเลขานุการ
15. ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่เลขานุการบริษัท และองค์กรสัมพันธ์	ผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการจัดการฯ มีกำหนดการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง โดยในปี 2562 มีการประชุมรวม 48 ครั้ง (นัดปกติ 40 ครั้ง และนัดพิเศษ 8 ครั้ง)

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการจัดการของ ปตท.

- ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ในการตัดสินใจในประเด็นที่สำคัญต่อกลยุทธ์ ทิศทางการดำเนินธุรกิจ แผนการดำเนินงานในระยะยาว ผลการดำเนินงาน แผนการลงทุน งบประมาณ การจัดสรรทรัพยากรให้กับ ปตท. และบริษัทที่ ปตท.ถือหุ้น รวมทั้งบริหารจัดการให้เกิดระบบการทำงานของ บริษัทที่ ปตท.ถือหุ้น ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันรวมถึงการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ผลักดัน และส่งเสริมการดำเนินงานในเรื่องดังต่อไปนี้
 - การกำหนดวิสัยทัศน์ และภารกิจหลักของกลุ่ม ปตท.
 - การกำหนดทิศทางกลยุทธ์องค์กร และเป้าหมายการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม ปตท. ตลอดจนผลการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจและกลุ่ม ปตท. โดยรวม

- การกำหนดทิศทาง การกำกับดูแลธรรมาภิบาลและการบูรณาการ Governance Risk และ Compliance ของกลุ่ม ปตท.
- การพิจารณากลับกรองถึงโครงสร้างการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร เพื่อการลงทุนและการสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของ ปตท. และกลุ่ม ปตท. (PTT Group's Capital Allocation Structure)
- การพิจารณากลับกรองการบริหารการลงทุนของ ปตท. และกลุ่ม ปตท. (PTT Group's Portfolio Management)
- การพิจารณากลับกรอง และติดตามการขยายการลงทุนในต่างประเทศของกลุ่ม ปตท.
- การกำหนดนโยบาย/การตัดสินใจด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล การเตรียมความพร้อมและพัฒนาผู้บริหารของกลุ่ม ปตท. ตั้งแต่ระดับ 14 ขึ้นไป ให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับภารกิจของกลุ่ม ปตท. ในอนาคต (Leadership Affiliation & Alignment Program)
- การพิจารณากลับกรองและให้ความเห็นเกี่ยวกับมาตรฐาน/ การสร้างกลไกการบริหารจัดการองค์กร ระบบทรัพยากรบุคคล รวมทั้งกระบวนการธุรกิจและโครงสร้างองค์กรใน ปตท. และกลุ่ม ปตท. เพื่อก้าวไปสู่องค์กรแห่งความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน
- การพิจารณา กลับกรอง กำหนดนโยบายและหลักการการกำกับดูแลแบบกลุ่ม ปตท. (PTT Way of Conduct) รวมทั้งผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้
- การจัดลำดับความสำคัญในการจัดสรรทรัพยากรบุคคลและการเงินให้แก่ ปตท. และบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น
- การหาข้อยุติร่วมในประเด็นข้อขัดแย้งที่สำคัญระหว่างกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้น และกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย และกลุ่มธุรกิจเทคโนโลยีและวิศวกรรม
- การติดตามความคืบหน้า และผลการดำเนินงานของกลุ่ม ปตท. เทียบกับเป้าหมายที่กำหนด (PA & KPIs)
- การพิจารณากลับกรองการบริหารความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม ปตท.
- การกลับกรองระเบียบวาระการประชุมก่อนนำเสนอคณะกรรมการ ปตท.
- การจัดลำดับความสำคัญของผลการตัดสินใจของคณะกรรมการ ปตท. เพื่อนำไปสู่การดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ
- การแต่งตั้งคณะกรรมการ และ/หรือ คณะทำงาน เพื่อช่วยปฏิบัติงานของคณะกรรมการฯ
- ปฏิบัติงานอื่นตามที่ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่มอบหมาย

นอกจากคณะกรรมการจัดการของ ปตท. ตามข้างต้น เพื่อให้การบริหารจัดการกลุ่ม ปตท. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถผลักดันกลยุทธ์ และการดำเนินธุรกิจภายในกลุ่ม ให้บรรลุผลตามเป้าหมายได้ ปตท. ได้มีจัดแบ่งกลุ่มของคณะกรรมการเป็น 3 ประเภทหลักประกอบด้วย

1. คณะกรรมการผลักดันกลยุทธ์องค์กร (Strategy Committees) ประกอบด้วย
 - 1.1. คณะกรรมการจัดการกลุ่ม ปตท. (PTT Group Management Committee: PTTGMC)
 - 1.2. คณะกรรมการจัดการของ ปตท. (PTT Management Committee: PTTMC) (ที่กล่าวข้างต้น)
2. คณะกรรมการประสานและตัดสินใจระหว่างธุรกิจ (Coordination Committees) ประกอบด้วย
 - 2.1. คณะกรรมการบริหารความร่วมมือของกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ (Upstream & Gas Business Group Alignment & Coordination Management Committee : UAC)
 - 2.2. คณะกรรมการบริหารความร่วมมือของกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย (Downstream Business Group Alignment & Coordination Committee: DAC)

- 2.3. คณะกรรมการบริหารความร่วมมือกลุ่มเทคโนโลยีและวิศวกรรม (Technology and Engineering Group Alignment & Coordination Management Committee : TEAC)
- 2.4. คณะกรรมการ เทคโนโลยีกลุ่ม ปตท. (PTT Group Technology Committee: PTTGTC)
- 2.5. คณะกรรมการบริหารความร่วมมือการดำเนินงานอย่างยั่งยืนกลุ่ม ปตท. (Sustainability Alignment Committee: SAC)
- 2.6. คณะกรรมการแผนกลยุทธ์ธุรกิจก๊าซธรรมชาติ (Gas Business Strategic Alignment Committee: GBSC)
- 2.7. คณะกรรมการแผนกลยุทธ์ของกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย (Downstream Petroleum Business Group Strategic Alignment Committee: DBSC)
- 2.8. คณะกรรมการแผนกลยุทธ์ธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ (Trading Business Strategic Alignment Committee: TBSC)
- 2.9. คณะกรรมการบริหารความเสี่ยง หน่วยธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ (Trading Risk Management Committee: TRMC)
3. คณะกรรมการบริหารองค์กร (Support Committees) ประกอบด้วย
 - 3.1. คณะกรรมการแผนวิสาหกิจและบริหารความเสี่ยง (Corporate Plan and Risk Management Committee : CPRC)
 - 3.2. คณะกรรมการจัดการการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยงและการกำกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบองค์กร (Governance Risk and Compliance Management Committee)
 - 3.3. คณะกรรมการบริหารความร่วมมือของกลุ่มทรัพยากรบุคคล (Human Resources Group Alignment & Coordination Management Committee : HRAC)
 - 3.4. คณะกรรมการบริหารความร่วมมือของกลุ่มการเงินและบัญชี (Finance & Accounting Group Alignment & Coordination Management Committee : FAAC)
 - 3.5. คณะกรรมการจัดการความรู้กลุ่ม ปตท. (PTT Group KM Committee)
 - 3.6. คณะกรรมการบริหารจัดการด้านการตรวจสอบภายในกลุ่ม ปตท. (PTT Group Internal Audit Management Committee)
 - 3.7. คณะกรรมการดิจิทัลกลุ่ม ปตท. (PTT Group Digital Steering Committee)
 - 3.8. คณะกรรมการนโยบายและการจัดหาเชิงกลยุทธ์ระหว่างบริษัทในกลุ่ม ปตท. (PTT Group Policy & Strategic Sourcing Committee)
 - 3.9. คณะกรรมการบริหารความยั่งยืน กลุ่ม ปตท. (PTT Group Sustainability Management Committee : GSMC)
 - 3.10. คณะกรรมการกำกับดูแลแบรนด์บริษัทกลุ่ม ปตท. (PTT Group Brand Equity Optimization Committee)
 - 3.11. คณะกรรมการ Operational Excellence กลุ่ม ปตท. (PTT Group Operational Excellence Committee)
 - 3.12. คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีกลุ่ม ปตท. (PTT Group Corporate Governance Committee)
 - 3.13. คณะกรรมการนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมกลุ่ม ปตท. (PTT Group CSR Committee)

8.3 **เลขานุการบริษัทและผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบโดยตรงในการควบคุมดูแลการทำบัญชี**

8.3.1 **เลขานุการบริษัท**

เพื่อให้เป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียนในหมวดความรับผิดชอบต่อสังคมของคณะกรรมการและตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ คณะกรรมการ ปตท. จึงได้แต่งตั้งเลขานุการบริษัทขึ้นโดยมีภาระหน้าที่ในการให้คำแนะนำด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่คณะกรรมการต้องทราบและปฏิบัติ การจัดการประชุมรวมทั้งดูแลกิจกรรมต่างๆ ของคณะกรรมการ เพื่อให้กรรมการสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อ ปตท. รวมทั้งการจัดทำและเก็บรักษาเอกสาร อาทิ ทะเบียนกรรมการ หนังสือนัดประชุมคณะกรรมการ รายงานการประชุมคณะกรรมการ และรายงานประจำปีของบริษัท หนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้น รายงานการประชุมผู้ถือหุ้น และเก็บรักษารายงานการมีส่วนได้เสียที่รายงานโดยกรรมการหรือผู้บริหาร

โดยคณะกรรมการฯ ได้แต่งตั้ง เลขานุการบริษัทตั้งแต่ปี 2551 มาเป็นลำดับ โดยตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2556 จนถึงปัจจุบัน ได้แต่งตั้ง นางวันทนี จาริก ปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการบริษัท

■ เลขานุการบริษัท (ตั้งแต่ 1 ธันวาคม 2556 – ปัจจุบัน) : นางวันทนี จารึก

อายุ 59 ปี

สัดส่วนการถือหุ้น ร้อยละ 0.000430

ประวัติการศึกษา

- ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาเยอรมัน) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (Master of Business Administration) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการอบรมด้านเลขานุการบริษัท

- หลักสูตร Company Secretary Program (CSP2/2002), Effective Minute Taking (EMT1/2006), Board Reporting Program (BRP 9/2012), Company Reporting Program (CRP4/2012) Director Certification Program (DCP215/2016), Ethical Leadership Program (ELP) สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD)
- หลักสูตร TLCA : Executive Development Program (EDP 7) สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย
- หลักสูตร Company Secretaries, Trueeventus ประเทศฟิลิปปินส์ (2013)
- หลักสูตร Leadership Development Program ของสถาบัน Centre for Creative Leadership ประเทศสิงคโปร์ (2015)
- หลักสูตร Professional Exchange Program จัดโดย The HONG KONG Institute of Chartered Secretaries ประเทศฮ่องกง (2016)
- หลักสูตรการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน สำหรับนักบริหารระดับสูง รุ่นที่ 5 สถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สำนักงาน ก.พ.ร. (ก.พ.ร. 1 รุ่นที่ 5) (กุมภาพันธ์ – กันยายน 2561)
- หลักสูตร Advanced Management Program (มีนาคม 2561) ปตท.
- Leadership Development Program (LDP) 2 รุ่นที่ 3 (เมษายน – กันยายน 2561) ปตท.
- หลักสูตร Top Executive Program for Creative + Amazing Thai Services (TOPCATS) รุ่น 1 ของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (มกราคม – กรกฎาคม 2562)
- หลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงการเสริมสร้างสังคมสันติสุข รุ่นที่10 สถาบันพระปกเกล้า (พฤษภาคม 2562 – กุมภาพันธ์ 2563)

ประสบการณ์ทำงาน (ในระยะ 5 ปีย้อนหลัง)

- 2556 – 2561 ผู้จัดการฝ่าย สำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่และเลขานุการบริษัท ปตท.
- 2561 – ปัจจุบัน ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่เลขานุการบริษัทและองค์กรสัมพันธ์

การดำรงตำแหน่งกรรมการสำคัญที่เกี่ยวข้อง

-ไม่มี-

กิจกรรมพิเศษที่สำคัญ

- ประธานกรรมการชมรมเลขานุการบริษัทจดทะเบียนไทย สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย
- กรรมการในคณะกรรมการบริหารชมรมนักเรียนเก่าเตรียมอุดมศึกษารุ่น 38

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร

-ไม่มี-

8.3.2 ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบโดยตรงในการควบคุมดูแลการทำบัญชี

ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบโดยตรงในการควบคุมดูแลการทำบัญชีของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) คือ ผู้ที่ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ศูนย์บริการงานบัญชี ซึ่งในปัจจุบันได้แต่งตั้ง นายเชิรวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์ เป็นผู้ควบคุมดูแลการทำบัญชี ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 โดยนายเชิรวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์ เป็นผู้ทำบัญชีที่มีคุณสมบัติและเงื่อนไขของการเป็นผู้ทำบัญชีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ทั้งนี้รายละเอียดเพิ่มเติม แสดงในเอกสารแนบ 1 ในส่วนของประวัติผู้บริหาร

8.4 ค่าตอบแทนของกรรมการและผู้บริหาร

ปตท. ได้กำหนดนโยบายค่าตอบแทนกรรมการที่เป็นธรรมและสมเหตุสมผล มีคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน ทำหน้าที่ทบทวน โดยพิจารณาถึงความเหมาะสม และสอดคล้องกับภาวะความรับผิดชอบของกรรมการ สถานะทางการเงินของบริษัทและเปรียบเทียบกับบริษัทในกลุ่มธุรกิจระดับเดียวกันโดยกำหนดค่าตอบแทนเป็นเบี้ยประชุมและ โบนัส อนึ่ง กรรมการที่ได้รับมอบหมายให้เป็นกรรมการในคณะกรรมการเฉพาะเรื่องชุดอื่นๆ ก็ได้รับค่าตอบแทนเพิ่มตามความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ค่าตอบแทนกรรมการได้รับการขออนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นแล้ว ดังนี้

8.4.1 ค่าตอบแทนกรรมการ

● ค่าตอบแทนกรรมการ

ที่ประชุมผู้ถือหุ้นในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2562 เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 11 เมษายน 2562 มีมติอนุมัติค่าตอบแทนกรรมการคณะกรรมการ ปตท. และ คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง แยกเป็นดังนี้

1. ค่าตอบแทนรายเดือนและเบี้ยประชุม

1.1 ค่าตอบแทนรายเดือนและเบี้ยประชุมคณะกรรมการ ปตท. ประกอบด้วย

- ค่าตอบแทนรายเดือน เดือนละ 30,000 บาทต่อท่าน (เท่ากับอัตราเดิม) โดยประธานกรรมการได้รับค่าตอบแทนรายเดือนเป็นสองเท่าของกรรมการ (จากเดิม ประธานกรรมการ ได้รับมากกว่ากรรมการร้อยละ 25)
- เบี้ยประชุม เฉพาะกรรมการที่เข้าประชุมครั้งละ 60,000 บาท (เพิ่มขึ้นจาก 50,000 บาท) โดยประธานกรรมการได้รับมากกว่ากรรมการร้อยละ 25 โดยจำกัดการจ่ายเบี้ยประชุมไม่เกิน 1 ครั้งต่อเดือน ในกรณีมีเหตุสมควร อาจพิจารณาจ่ายได้มากกว่า 1 ครั้ง แต่ต้องไม่เกิน 15 ครั้งต่อปี (จากเดิม จำกัดการจ่ายเบี้ยประชุมไม่เกิน 1 ครั้งต่อเดือน)

1.2 ค่าตอบแทนและเบี้ยประชุมคณะกรรมการเฉพาะเรื่องที่คณะกรรมการ ปตท. แต่งตั้ง ดังนี้

1.2.1 คณะกรรมการตรวจสอบ

- ค่าตอบแทนรายเดือน เดือนละ 15,000 บาท เท่ากับอัตราเดิม โดยประธานกรรมการได้รับเท่ากับกรรมการ (จากเดิม ประธานกรรมการได้รับมากกว่ากรรมการร้อยละ 25)
- เบี้ยประชุม ครั้งละ 45,000 บาท (จากเดิม ครั้งละ 15,000 บาท) เฉพาะกรรมการที่เข้าประชุม โดยประธานกรรมการได้รับมากกว่ากรรมการร้อยละ 25 และเลขานุการฯ ให้ได้รับค่าตอบแทนรายเดือน เดือนละ 7,500 บาท (คงเดิม)

1.2.2 สำหรับคณะกรรมการอื่น คือ คณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร และ คณะกรรมการชุดย่อยอื่น ที่อาจมีการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริษัทฯ ตามความจำเป็นและเหมาะสมในอนาคต กำหนดค่าตอบแทน ดังนี้

- ค่าตอบแทนรายเดือน ไม่มี เช่นเดิม
- เบี้ยประชุม ครั้งละ 30,000 บาท (จากเดิม ครั้งละ 24,000 บาท) เฉพาะกรรมการที่เข้าประชุม โดยประธานกรรมการได้รับมากกว่ากรรมการร้อยละ 25

● เงินโบนัสคณะกรรมการ ปตท. ประจำปี 2562

กำหนดค่าตอบแทนที่เป็นเงินโบนัสกรรมการ ประจำปี 2562 ตามผลประกอบการหรือกำไรสุทธิของ ปตท. เป็นอัตราเงินโบนัสเท่ากับ 0.05% ของกำไรสุทธิ ประจำปี 2562 และให้คำนวณจ่ายตามระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง ทั้งนี้ ไม่เกินวงเงิน 60,000,000 บาท ทั้งคณะ โดยประธานคณะกรรมการ ปตท. จะได้รับโบนัสสูงกว่ากรรมการ ในอัตราร้อยละ 25

ค่าตอบแทนที่กรรมการได้รับเป็นรายบุคคล ปี 2562

หน่วย : บาท

ลำดับ	รายชื่อกรรมการ	จำนวนวัน ม.ค. – ธ.ค. 2562	โบนัส ปี 2562	เบี้ยประชุม กรรมการฯ (รวมค่าตอบแทน รายเดือน)	เบี้ยประชุม กรรมการฯ เฉพาะเรื่อง	รวมเบี้ยประชุม กรรมการฯ และ ค่าตอบแทน รายเดือน	รวมค่าตอบแทน
1	นายไกรฤทธิ์ อุชुकานนท์ชัย	365	3,989,817.50	1,732,500.00	-	1,732,500.00	5,722,317.50
2	นายวิชัย อัครัสกร ^ก	365	3,191,853.98	1,230,000.00	881,250.00	2,111,250.00	5,303,103.98
3	นายคอน วสันตพฤษ ^ก	365	3,191,853.98	1,230,000.00	292,500.00	1,522,500.00	4,714,353.98
4	พลเอก ชีรวัฒน์ บุญชะวัฒน์ ^ก	264.5	2,333,826.59	919,500.00	97,500.00	1,017,000.00	3,350,826.59
5	ศ.(พิเศษ)ดร. กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ ^ก	365	3,191,853.98	1,170,000.00	358,750.00	1,528,750.00	4,720,603.98
6	นายสุพัฒน์พงษ์ พันธมีเขาว์	92	807,995.45	270,000.00	75,000.00	345,000.00	1,152,995.45
7	นางนันทวัลย์ ศกุนตนาค	365	3,191,853.98	1,110,000.00	630,000.00	1,740,000.00	4,931,853.98
8	นายคณูชา พิษยนันท์	365	3,191,853.98	1,170,000.00	517,000.00	1,687,000.00	4,878,853.98
9	ศ.ดร.สุพจน์ เตชวรสินสกุล ^ก	365	3,191,853.98	1,110,000.00	234,000.00	1,344,000.00	4,535,853.98
10	ศ.ดร. สุรพล นิติไกรพจน์	365	3,191,853.98	1,230,000.00	228,000.00	1,458,000.00	4,649,853.98
11	นายธรรม์ ชำรงนาวาสวัสดิ์	365	3,191,853.98	1,170,000.00	354,000.00	1,524,000.00	4,715,853.98
12	นายจุมพล ริมสาคร	365	3,191,853.98	1,230,000.00	138,000.00	1,368,000.00	4,559,853.98
13	นายณัฐชาติ จารุจินดา	350	3,047,707.30	1,215,483.87	150,000.00	1,365,483.87	4,413,191.17
14	นายสราวุธ แก้วตาทิพย์	16	133,591.71	75,483.87	-	75,483.87	209,075.58
15	นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร ^ข	365	3,191,853.98	1,230,000.00	-	1,230,000.00	4,421,853.98
	รวมทั้งสิ้น		42,231,478.35	16,092,967.74	3,956,000.00	20,048,967.74	62,280,446.09

ก/ รวมค่าเบี้ยประชุมการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการสรรหาในกระบวนการสรรหาประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปตท.

ข/ ค่าตอบแทนกรรมการทั้งหมด ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2562 – 31 ธันวาคม 2562 ของนายชาญศิลป์ ตรีนุชกร นั้น นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร ได้ส่งคืนให้กับ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขสัญญาจ้างบริหาร ในตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

นอกจากนี้ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ได้ส่งคืนค่าตอบแทนในฐานะประธานกรรมการ และหรือกรรมการ ที่ได้รับค่าตอบแทนกรรมการจากบริษัทในกลุ่มอีก 2 บริษัท ในช่วงวันที่ 1 มกราคม 2562 – 31 ธันวาคม 2562 ได้แก่ ค่าตอบแทนกรรมการที่ได้รับจาก บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวนเงิน 5,164,426.00 บาท และค่าตอบแทนประธานกรรมการที่ได้รับจากบริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) เป็นจำนวนเงิน 3,228,875.07 บาท เรียบร้อยแล้วตามเงื่อนไขสัญญาจ้างบริหารฯ

หมายเหตุ :

บุคคลลำดับที่ 4 พลเอก ชีรวัฒน์ บุญชะวัฒน์	ดำรงตำแหน่งกรรมการอิสระ	ตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2562
บุคคลลำดับที่ 6 นายสุพัฒน์พงษ์ พันธมีเขาว์	ดำรงตำแหน่งกรรมการ	ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562
บุคคลลำดับที่ 14 นายสราวุธ แก้วตาทิพย์	ดำรงตำแหน่งกรรมการ	ตั้งแต่วันที่ 16 ธันวาคม 2562

ทั้งนี้ บริษัท จัดหารค่าตอบแทนการปฏิบัติหน้าที่ให้กับประธานกรรมการฯ ใช้ในขณะดำรงตำแหน่ง เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่เท่านั้น

กรรมการบริหารและลาออกระหว่างปี 2562

หน่วย : บาท

ลำดับ	รายนาม	จำนวนวัน ม.ค. – ธ.ค. 2562	โบนัส ปี 2562	เบี้ยประชุม กรรมการฯ (รวมค่าตอบแทน รายเดือน)	เบี้ยประชุม กรรมการฯ เฉพาะเรื่อง	รวมเบี้ยประชุม กรรมการฯ และ ค่าตอบแทน รายเดือน	รวม ค่าตอบแทน
1	นายธรรมยศ ศรีช่วย	0	-	-	-	-	-
2	พลเอก นัทรเฉลิม เถลิ้มสุข	100.5	858,027.39	250,500.00	30,000.00	280,500.00	1,138,527.39
3	นายสมศักดิ์ โชติรัตน์ศิริ	127	1,079,288.65	396,774.19	48,000.00	444,774.19	1,524,062.84
4	นายกุลิศ สมบัติศิริ	266	2,306,507.68	893,225.81	120,000.00	1,013,225.81	3,319,733.49
	รวมทั้งสิ้น		4,243,823.72	1,540,500.00	198,000.00	1,738,500.00	5,982,323.72

หมายเหตุ :

บุคคลลำดับที่ 1 นายธรรมยศ ศรีช่วย ดำรงตำแหน่งกรรมการ ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2559 และลาออกจากการเป็นกรรมการ ปตท.

มีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2562

บุคคลลำดับที่ 2 พลเอก นัทรเฉลิม เถลิ้มสุข ดำรงตำแหน่งกรรมการ ตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน 2557 และครบวาระการเป็นกรรมการ ปตท.

เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2562

บุคคลลำดับที่ 3 นายสมศักดิ์ โชติรัตน์ศิริ ดำรงตำแหน่งกรรมการ ตั้งแต่วันที่ 22 เมษายน 2558 และลาออกจากการเป็นกรรมการ ปตท.

มีผลตั้งแต่วันที่ 8 พฤษภาคม 2562

บุคคลลำดับที่ 4 นายกุลิศ สมบัติศิริ ดำรงตำแหน่งกรรมการ ตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม 2562 และลาออกจากการเป็นกรรมการ ปตท.

มีผลตั้งแต่วันที่ 9 ตุลาคม 2562

สรุปเปรียบเทียบค่าตอบแทนกรรมการ ปี 2559 – 2562

หน่วย : บาท

ค่าตอบแทน	ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562	
	จำนวนราย	จำนวนเงิน	จำนวนราย	จำนวนเงิน	จำนวนราย	จำนวนเงิน	จำนวนราย	จำนวนเงิน
เงินเบี้ยประชุม	15	15,883,015.57	15	17,319,925.12	15	17,241,903.21	15	21,787,467.74
โบนัสรวม	15	41,717,213.11	15	45,215,753.42	15	45,125,342.45	15	46,475,302.07
รวม		57,600,228.68		62,535,678.54		62,367,245.66		68,262,769.81

หมายเหตุ : ปี 2559, 2560, 2561, 2562 ค่าตอบแทนกรรมการ ปตท. ที่แสดงในตาราง ได้รวมค่าตอบแทนกรรมการของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่

ซึ่งได้ส่งคืนให้ ปตท. แล้ว

ค่าตอบแทนกรรมการ/กรรมการอิสระที่ได้รับจากการเป็นกรรมการ/กรรมการอิสระ ในบริษัทย่อย ระหว่างปี 2562

หน่วย : บาท

รายชื่อ	ค่าตอบแทนคณะกรรมการ		ค่าเบี้ยประชุม กรรมการ เฉพาะเรื่อง	รวม ค่าตอบแทน	หมายเหตุ
	โบนัส กรรมการ	ค่าเบี้ยประชุม และค่าตอบแทน รายเดือน			
นายดอน วสันตพุกภัย	3,972,969.30	1,240,000.00	271,250.00	5,484,219.30	ดำรงตำแหน่ง กรรมการอิสระ บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)
นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มิเชว	3,972,969.30	1,240,000.00	220,000.00	5,432,969.30	ดำรงตำแหน่ง กรรมการ บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)
นายณัฐชาติ จารุจินดา	1,550,026.00	1,125,000.00	420,000.00	3,095,026.00	ดำรงตำแหน่ง กรรมการ บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)
นายสราวุธ แก้วตาทิพย์	-	520,000.00	80,000.00	600,000.00	ดำรงตำแหน่ง กรรมการ บริษัท ปตท.น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)
นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร**	3,934,426.00	1,230,000.00	-	5,164,426.00	ดำรงตำแหน่ง กรรมการ บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)
	1,728,875.07	1,500,000.00	-	3,228,875.07	ดำรงตำแหน่ง ประธานกรรมการ บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)

*อ้างอิงตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่

**นายชาญศิลป์ฯ ได้ส่งคืนค่าตอบแทนในฐานะกรรมการ/ประธานกรรมการให้กับ ปตท. เรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขสัญญาจ้างบริหารฯ

8.4.2 ค่าตอบแทนผู้บริหาร

• ค่าตอบแทนผู้บริหาร

ค่าตอบแทนผู้บริหาร เป็นไปตามนโยบายและหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ปตท. กำหนด ซึ่งเชื่อมโยงกับผลการดำเนินงานของ ปตท. ตามระบบประเมินผลรัฐวิสาหกิจ (Performance Agreement : PA) กำหนดโดยกระทรวงการคลังซึ่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ และผู้บริหารทุกระดับร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดและ ตั้งค่าเป้าหมาย (Key Performance Indicators : KPIs) เกี่ยวกับผลปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ในแต่ละปี และผลตามวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ทางธุรกิจในระยะยาว ซึ่งตัวชี้วัดดังกล่าวครอบคลุมตามมุมมอง Balance Scorecard ได้แก่ มุมมองทางการเงิน มุมมองด้านลูกค้า มุมมองด้านกระบวนการภายใน มุมมองด้านการเรียนรู้และพัฒนา มุมมองด้านผลิตภัณฑ์ และมุมมองด้านบุคลากร เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจและนำไปใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่และผู้บริหารทุกระดับ

สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนจะเป็นผู้พิจารณากำหนดค่าตอบแทนให้สะท้อนถึงผลการปฏิบัติงาน (Performance Management) ตลอดจนแนวปฏิบัติและมาตรฐานของกลุ่มธุรกิจชั้นนำประเภทเดียวกันภายใต้หลักเกณฑ์ที่ชัดเจน โปร่งใส และเป็นธรรม ซึ่งอัตราการขึ้นเงินเดือนและอัตราการจ่ายโบนัสประจำปีจะสอดคล้องกับผลการประเมิน คะแนน KPIs และผลการปฏิบัติงานในปัจจุบัน (ระยะสั้น) และผลการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ในระยะยาวของ ปตท. อันเป็นการแสดงถึงวิสัยทัศน์และการสร้างมูลค่าเพิ่ม/ขีดความสามารถให้กับองค์กรในระยะยาว โดยมีการนำเสนอหลักการและจำนวนค่าตอบแทนที่เหมาะสมต่อคณะกรรมการ ปตท. เพื่อพิจารณาและอนุมัติ ทั้งนี้ ปัจจัยที่สำคัญในการพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงาน ได้แก่ 1.ผลการดำเนินงานของ ปตท. 2.ผลดำเนินงานตามวิสัยทัศน์ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ และ 3.ความสามารถในการบริหารจัดการและภาวะผู้นำ

จำนวนผู้บริหารตามนิยาม ก.ล.ด. มีจำนวน 5 รายตามตำแหน่ง ได้แก่ ตำแหน่ง ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ (ปชบ./กผญ.) ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย ประธานเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีและวิศวกรรม และประธานเจ้าหน้าที่บริหารการเงิน ซึ่งไม่รวมผู้บริหารระดับสูงที่ไปปฏิบัติงานในบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น และผู้บริหารระดับสูงของบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น ที่มาปฏิบัติงานที่ ปตท. ได้รับค่าตอบแทนจาก ปตท.ตามรายละเอียด ดังนี้

ค่าตอบแทนรวมของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปตท. ปี 2562

หน่วย : บาท

ค่าตอบแทน	ปี 2562
ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่	จำนวนเงิน
ค่าตอบแทนรวม	31,199,880
โบนัส	9,855,938
รวม	41,055,818

หมายเหตุ : ค่าตอบแทนประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ในส่วนของ นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร รวมค่าตอบแทนที่ ปตท. จ่ายให้เนื่องจากปฏิบัติงานเพิ่มเติม ได้แก่การเป็นประธานกรรมการ และหรือกรรมการ บริษัทในกลุ่ม ปตท. ตามที่ได้รับมอบหมาย โดยประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ได้ส่งคืนค่าตอบแทนในฐานะประธานกรรมการ และหรือกรรมการที่ได้รับจาก ปตท. บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) และ บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) ในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปตท. ให้กับ ปตท. เรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขสัญญาจ้างบริหารฯ

ค่าตอบแทนรวมของผู้บริหาร ปตท. ตามนิยาม ก.ล.ต. (จำนวน 4 ราย) ปี 2562

หน่วย : บาท

ค่าตอบแทน	ปี 2562	
	ผู้บริหาร (ตามเกณฑ์ ก.ล.ต.)	
	จำนวนรายตามตำแหน่ง	จำนวนเงิน
เงินเดือนรวม	4	29,236,280
โบนัสรวม	4	14,618,140
รวม		43,854,420

ค่าตอบแทนรวมของผู้บริหาร ปตท. ตามนิยาม ก.ล.ต. (จำนวน 5 ราย) ปี 2559 – 2562

หน่วย : บาท

ค่าตอบแทน	ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562	
	จำนวนรายตามตำแหน่ง	จำนวนเงิน	จำนวนรายตามตำแหน่ง	จำนวนเงิน	จำนวนรายตามตำแหน่ง	จำนวนเงิน	จำนวนรายตามตำแหน่ง	จำนวนเงิน
เงินเดือนรวม	5	56,614,080	5	59,587,470	5	62,930,910	5	60,436,160
โบนัสรวม	5	22,617,040	5	22,880,880	5	24,672,468	5	24,474,078
รวม		79,231,120		82,468,350		87,603,378		84,910,238

ค่าตอบแทนกรรมการของผู้บริหาร 5 รายแรกของ ปตท. ตามนิยาม ก.ล.ต. ที่ได้รับการเป็นประธานกรรมการและกรรมการบริษัทในกลุ่ม ปตท. ปี 2562

หน่วย : บาท

ค่าตอบแทนกรรมการ*	ปี 2562	
	จำนวนรายตามตำแหน่ง	จำนวนเงิน
ค่าเบี้ยประชุมและค่าตอบแทนรายเดือน	5	14,842,469.75
โบนัส	5	18,659,382.54
รวม		33,501,852.29

หมายเหตุ : ค่าตอบแทนกรรมการของผู้บริหาร 5 รายแรก (ตามนิยาม ก.ล.ต.) ที่ได้รับการปฏิบัติงานในการทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการ และหรือกรรมการบริษัทในกลุ่ม ปตท. ตามที่ได้รับมอบหมาย โดยค่าตอบแทนกรรมการของประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ได้ส่งคืนให้กับ ปตท. ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขสัญญาจ้างบริหารฯ

เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับผู้บริหารของ ปตท. ปี 2559 - 2562

หน่วย : บาท

ค่าตอบแทน	ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562	
	จำนวนรายตามตำแหน่ง	จำนวนเงิน	จำนวนรายตามตำแหน่ง	จำนวนเงิน	จำนวนรายตามตำแหน่ง	จำนวนเงิน	จำนวนรายตามตำแหน่ง	จำนวนเงิน
เงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	4	3,518,977.20	4	3,632,300.50	4	3,708,690.50	4	3,836,735.80

ข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัท มีดังนี้

ไม่ปรากฏว่ามีประวัติการทำความผิดตามกฎหมายในระยะ 10 ปีที่ผ่านมาเกี่ยวกับ

- 1) การถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดทางอาญา ยกเว้นที่เป็นความผิดอันเกิดจากการฝ่าฝืนกฎจราจร ความผิดลหุโทษ หรือความผิดในทำนองเดียวกัน
- 2) การถูกพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย หรือถูกพิทักษ์ทรัพย์
- 3) การเป็นผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจควบคุมในบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนที่ถูกพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย หรือถูกพิทักษ์ทรัพย์

8.5 พนักงาน

บุคลากรของ ปตท. ทุกคน ถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการดำเนินธุรกิจ โดย ปตท. มีความเชื่อมั่นว่า การเจริญเติบโตขององค์กรขึ้นอยู่กับพนักงานที่มีคุณภาพ ดังนั้น ปตท. จึงมีนโยบายมุ่งมั่นที่จะพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการและระบบการบริหารทรัพยากรบุคคล ให้มีความทันสมัย เทียบได้ในระดับสากลและสอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง เพื่อที่จะเสริมสร้างและพัฒนาให้พนักงานเป็นทั้งคนดี และคนเก่ง ตลอดจนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและช่วยเหลือสังคมโดยรวม และมุ่งมั่นให้พนักงานเป็นกลไกหลักในการพัฒนา ปตท. ให้ก้าวไปสู่การเป็นองค์กรแห่งความความยั่งยืน (Sustainability Organization) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงขององค์กร ที่มุ่งสู่การเป็นบริษัทที่สร้างความมั่นคงทางพลังงานให้แก่ประเทศชาติ

จำนวนบุคลากรและค่าตอบแทนบุคลากร

จำนวนพนักงาน ปตท. (รวมพนักงานที่ไปปฏิบัติงาน Secondment ในบริษัทในกลุ่ม ปตท.) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 เท่ากับ 3,578 คน และ ทั้งนี้ ปตท. ยังคงดำเนินการจัดทำแผนอัตราค่าจ้างคนให้สอดคล้องต่อการดำเนินธุรกิจ ภายใต้ความผันผวนของสถานะเศรษฐกิจ โดยให้ความสำคัญกับการจัดสรรทรัพยากรในจุดที่ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม หรือมีความจำเป็นต่อเนื่องจากการลงทุน

จำนวนบุคลากรแบ่งตามกลุ่มธุรกิจ ปี 2559 – 2562 มีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มธุรกิจ (หน่วย : คน)	ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562	
	ปตท.	กลุ่มปตท.	ปตท.	กลุ่มปตท.	ปตท.	กลุ่มปตท.	ปตท.	กลุ่มปตท.
1. ก๊าซธรรมชาติ	1,283	-	1,281	-	1,393	-	1,417	-
2. น้ำมัน	1,440	-	1,486	-	^{-3/}	-	-	-
3. ปิโตรเคมีและการกลั่น	105	-	100	-	144	-	124	-
4. กลุ่มเทคโนโลยีและวิศวกรรม	492	-	507	-	380	-	394	-
5. สนับสนุนและปฏิบัติงานในบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น	1,042 ^{1/}	254 ^{2/}	1,084 ^{1/}	239 ^{2/}	1,144 ^{1/}	654 ^{2/}	1,167 ^{1/}	476 ^{2/}
6. บริษัทย่อยและกิจการ ร่วมค้า	-	24,680	-	25,036	-	25,959		27,511
รวม	4,362	24,934	4,458	25,275	3,061	26,613	3,102	27,987

หมายเหตุ : 1/ ไม่รวมพนักงาน ปตท. ที่ไปปฏิบัติงานในบริษัทในเครือ

2/ พนักงาน ปตท. ที่ไปปฏิบัติงานในบริษัทในเครือ

3/ วันที่ 1 กรกฎาคม 2561 หน่วยธุรกิจน้ำมัน (ชกน.) แยกออกไปเป็นบริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)

ค่าตอบแทนแก่บุคลากร (ไม่รวม กรรมการผู้จัดการใหญ่และผู้บริหารระดับสูง) ปี 2559 – 2562 มีรายละเอียด ดังนี้

หน่วย : บาท

ค่าตอบแทน	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561 ^{1/}	ปี 2562
เงินเดือนรวม	4,080,267,146.00	4,282,921,717.48	4,104,427,784.01	3,855,819,435.99
โบนัสรวม	2,136,905,643.00	2,115,503,048.90	1,980,862,083.68	1,915,330,097.81
เงินสมทบกองทุน สำรองเลี้ยงชีพ	481,014,787.00	506,518,662.19	489,326,712.01	464,877,921.50
อื่นๆ (ถ้ามี)	2,953,091,552.00	3,778,463,866.70	3,286,987,468.56	3,629,328,277.20
รวม	9,651,279,128.00	10,683,407,295.27	9,861,604,048.26	9,865,355,732.50

หมายเหตุ : 1/ ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2561 หน่วยธุรกิจน้ำมัน (ชกน.) แยกออกไปเป็นบริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน) ดังนั้น ค่าตอบแทนบุคลากรธุรกิจน้ำมัน (ชกน.) สำหรับปี 2561 จะมีช่วงเดือนมกราคม – มิถุนายน เท่านั้น

ปตท. กำหนดค่าตอบแทนพนักงานที่สอดคล้องกับผลการดำเนินงานของบริษัททั้งในระยะสั้นและในระยะยาวผ่านการบริหารผลการดำเนินงาน (Performance Management) ซึ่งเป็นกระบวนการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเพื่อผลักดันให้ผลการปฏิบัติงานขององค์กรบรรลุเป้าหมายทางธุรกิจ และสอดคล้องกับการวัดผลการดำเนินงานตามระบบการประเมินคุณภาพรัฐวิสาหกิจ โดยมุ่งเน้นการเชื่อมโยงเป้าหมายผลการดำเนินงานในระดับองค์กร ระดับหน่วยงาน และระดับบุคคลให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกับทิศทางกลยุทธ์ของ ปตท. เพื่อผลักดันให้ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายตามแผนธุรกิจของ ปตท.

ปตท. กำหนดให้มีการพิจารณาขึ้นเงินเดือนพนักงานตามผลการดำเนินงานรายบุคคล ปีละ 1 ครั้ง โดยได้นำตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่สำคัญ (Key Performance Indicators – KPIs) มาใช้ในการบริหาร ประเมินผลการดำเนินงานรายบุคคล และการพิจารณาค่าตอบแทนพนักงาน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภทหลัก คือ ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานระดับองค์กร (Corporate KPI) และตัวชี้วัดผลการดำเนินงานระดับธุรกิจ/ระดับปฏิบัติการ/ระดับบุคคล (Functional KPI) ซึ่งการกำหนด KPIs รายบุคคล ต้องเชื่อมโยงกับมุมมองตาม Balance Score Card ทั้ง 4 มุมมอง ได้แก่ มุมมองทางการเงิน มุมมองด้านลูกค้า มุมมองด้านกระบวนการภายใน และมุมมองด้านการเรียนรู้และพัฒนา โดย ปตท. ได้เพิ่มเติมมุมมองที่สำคัญอีก 2 มุมมอง ได้แก่ มุมมองด้านผลิตภัณฑ์ และมุมมองด้านบุคลากร เพื่อให้สอดคล้องกับผลการปฏิบัติงานในปัจจุบัน(ระยะสั้น) และแผนกลยุทธ์ของ ปตท. ที่จะดำเนินการในระยะยาว เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ปตท. ยังกำหนดให้มี Variable Bonus ซึ่งสอดคล้องตามผลการประเมิน KPIs สำหรับผู้บริหารและพนักงานที่อยู่ในตำแหน่งบังคับบัญชา เพื่อจูงใจให้ปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายขององค์กรในปีนั้นๆ

ค่าตอบแทนอื่นๆ

ปตท. ได้จัดสวัสดิการและค่าตอบแทนอื่นๆ นอกเหนือจากเงินเดือน โบนัส และเงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพให้กับผู้บริหารและพนักงานตามความเหมาะสมกับสถานะเศรษฐกิจ การดำรงชีพ ให้สามารถแข่งขันได้ ตลอดจนเทียบได้กับมาตรฐานของกลุ่มบริษัทในธุรกิจชั้นนำประเภทเดียวกัน และสอดคล้องกับผลประโยชน์ของ ปตท. ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยได้มีการปรับปรุงและทบทวนอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ เพื่อตอบสนองความต้องการของพนักงานแต่ละบุคคล ปตท. มีนโยบายสวัสดิการทางเลือกและสวัสดิการทดแทน (Flexible Benefit) ที่ให้สิทธิ์พนักงานในการเลือกรับหรือสละสิทธิ์ไม่รับสวัสดิการทางเลือก แต่เลือกเปลี่ยนแปลงเป็นสวัสดิการทดแทน ซึ่งพนักงานสามารถแจ้งเปลี่ยนแปลงสวัสดิการทางเลือก เป็นสวัสดิการทดแทน ได้ปีละ 1 ครั้ง ตามระยะเวลา เงื่อนไขและรายละเอียดที่ ปตท. กำหนด โดยสวัสดิการทางเลือกและสวัสดิการทดแทนจะต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศีลธรรมอันดี และ ปตท. จะไม่กำหนดสวัสดิการที่มีความจำเป็นขั้นพื้นฐานต่อการดำรงชีวิต และการปฏิบัติงานของพนักงานให้เป็นสวัสดิการทางเลือก รวมทั้งมีการปรับเปลี่ยนอัตราสมทบกองทุน

ดำรงเลี้ยงชีพและเพิ่มทางเลือกในการสะสมเงินเข้ากองทุนของพนักงาน ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้พนักงานมีการวางแผนทางการเงิน เพื่อให้มีเงินออมที่เพียงพอหลังจากเกษียณอายุ

การพัฒนาและปรับปรุงระบบทรัพยากรบุคคล

เพื่อให้องค์กรพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรแห่งความยั่งยืน ปตท. ยังคงพัฒนาและปรับปรุงระบบการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้ได้ใช้ความรู้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ เพื่อนำพาให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจ รวมถึงการมีโอกาสดำเนินงานในหน้าที่การงาน และเติบโตไปพร้อมๆ กับความสำเร็จขององค์กรด้วย

ปตท. ได้มุ่งเน้นให้ผู้บริหารและพนักงานในทุกระดับร่วมกันกำหนดแผนงานให้สอดคล้องกับทิศทางและเป้าหมายขององค์กร ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินธุรกิจทั่วทั้งองค์กรมุ่งไปสู่จุดหมายเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารระดับสูงของ ปตท. และบริษัทในกลุ่มที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมทั้งสายงานสนับสนุนมาร่วมประชุมหารือและกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางขององค์กรร่วมกัน และถ่ายทอดทิศทางดังกล่าวไปสู่หน่วยงานภายในสายงานต่างๆ จากกลยุทธ์ธุรกิจเป็นแผนธุรกิจ และแผนการใช้งบประมาณที่มีความสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน พนักงาน ปตท. ทุกระดับได้กำหนดวัตถุประสงค์และตัวชี้วัด (Key Performance Indicators : KPIs) ที่ถ่ายทอดลงมาตามลำดับเป็นรายบุคคล ตั้งแต่ระดับองค์กร หน่วยงาน ลงมาจนถึงพนักงาน ทั้งนี้ วัตถุประสงค์และตัวชี้วัดที่พนักงานกำหนดนั้น จะใช้เป็นกรอบการปฏิบัติงานและมาตรฐานการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานแต่ละบุคคล ซึ่งสามารถสะท้อนความแตกต่างของผลการปฏิบัติงานของพนักงานได้

ปตท. ได้นำแนวทางในการบริหารสายอาชีพ (Career Management) มาใช้เพื่อเตรียมความพร้อม และส่งเสริมพนักงานทุกระดับให้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ให้เป็นไปตามรูปแบบ (Model) ที่องค์กรกำหนดขึ้น เพื่อรองรับภารกิจ และสร้างคุณค่าให้แก่องค์กรอย่างต่อเนื่อง โดยใช้เป็นกรอบและแนวทางหลักของการบริหารและพัฒนาพนักงานในทุกระดับ การกำหนดสายอาชีพของ ปตท. ขึ้นอยู่กับทิศทางการดำเนินธุรกิจที่มุ่งสร้างให้องค์กรมีขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยแบ่งการดำเนินงานเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารระดับสูง และกลุ่มพนักงาน ที่เชื่อมโยงกันอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีกระบวนการคัดเลือก ประเมินศักยภาพ และจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan : IDP) อย่างเป็นระบบ โดย

- กลุ่มผู้บริหารระดับสูง (ระดับเทียบเท่าผู้จัดการฝ่ายขึ้นไป) เป็นการบริหารจัดการในรูปแบบกลุ่ม ปตท. (Group Leader Development) เพื่อรองรับความต้องการผู้บริหารระดับสูง ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ มีคณะผู้บริหารระดับ CEO ของกลุ่ม ปตท. เรียกว่า คณะกรรมการจัดการกลุ่ม ปตท. (PTT Group Management Committee : PTTGMC) มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดทิศทางและนโยบายการดำเนินงานในเรื่องการบริหารสายอาชีพกลุ่มผู้บริหารระดับสูง และคณะกรรมการบริหารความร่วมมือของกลุ่มทรัพยากรบุคคล (Human Resources Group Alignment & Coordination Management Committee : HRAC) มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะให้แก่กรรมการผู้จัดการใหญ่ทรัพยากรบุคคลและศักยภาพองค์กร ในการตัดสินใจประเด็นความร่วมมือที่สำคัญต่อกลยุทธ์และทิศทางในการกำกับดูแลด้านทรัพยากรบุคคลของกลุ่ม ปตท. ให้สอดคล้องกับทิศทางของกลุ่ม ปตท.
- กลุ่มพนักงาน (ระดับผู้จัดการส่วนหรือเทียบเท่าลงมา) เป็นการบริหารและพัฒนาพนักงานตามความจำเป็นของการดำเนินธุรกิจของแต่ละบริษัทในกลุ่ม เพื่อรองรับทิศทางการดำเนินธุรกิจในอนาคต สำหรับ ปตท. ได้กำหนดให้จัดตั้งคณะกรรมการจัดการทรัพยากรบุคคล (Corporate Human Resources Committee : HRC) มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการส่งเสริมผลักดันและควบคุมติดตามการดำเนินงานในเรื่องการบริหารสายอาชีพกลุ่มพนักงานให้เป็นไปตามเป้าหมาย และกลุ่มที่ปรึกษาประจำสายอาชีพ (Career Counseling Team : CCT) รวม 16 สายอาชีพ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารสายอาชีพกลุ่มพนักงาน ให้คำปรึกษา ชี้แนะ ควบคุมและติดตามการดำเนินงาน ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ในการบริหารสายอาชีพนั้น เป็นกลไกให้พนักงานตั้งเป้าหมายและวางแผนพัฒนาตนเอง เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพและสร้างคุณค่าในงานที่รับผิดชอบ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางขององค์กร ทั้งใน

รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาที่เหมาะสม ตาม Success Profile รวมถึง การหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่ความรับผิดชอบ ตาม Career Path เพื่อให้พนักงานสามารถพัฒนาทักษะ ความชำนาญจากประสบการณ์ในตำแหน่งหน้าที่ใหม่ ตลอดจนการแต่งตั้ง เลื่อนระดับพนักงานให้เหมาะสมกับหน้าที่ความรับผิดชอบและศักยภาพของพนักงาน ซึ่งการพัฒนาพนักงานให้เหมาะสมตามความสามารถและความต้องการของพนักงานและองค์กรนั้น นอกจากพนักงานจะมีความพร้อมสำหรับการเติบโตเป็นผู้บริหารระดับสูงของกลุ่ม ปตท. แล้วยังจะนำ ปตท. ไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในที่สุด

- เพื่อให้การกำหนดนโยบายและการบริหารทรัพยากรบุคคลสอดคล้องและสนับสนุนทิศทางการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม ปตท. จึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการจัดการทรัพยากรบุคคลของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (Human Resources Management Committee : HRMC) มีหน้าที่ กำหนด/เสนอแนะนโยบาย และตัดสินใจด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ให้ข้อเสนอแนะในการเตรียมความพร้อมและพัฒนาพนักงานและผู้บริหารของ ปตท. ทั้งในปัจจุบันและอนาคต กลั่นกรองและให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ โครงสร้าง ค่าตอบแทน และอัตราค่าจ้าง ของ ปตท. และอนุมัติ/กลั่นกรอง การบริหารทรัพยากรบุคคลเรื่องต่างๆ ตามอำนาจที่ได้รับมอบหมาย

นอกจากการมุ่งเน้นพัฒนาบุคลากรตามแนวทางข้างต้นแล้ว ปตท. ยังใส่ใจในเรื่องของสิ่งแวดล้อม โดยได้จัดการอบรมหลักสูตรด้านสิ่งแวดล้อมให้กับพนักงานที่ทำงานเกี่ยวข้อง และผู้สนใจ เพื่อปลูกฝังให้พนักงานมีความตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าว โดยในปี 2562 ได้มีการจัดหลักสูตรอบรมฯ รายละเอียดดังตาราง

No.	Name of the business event	Start date	End date	Location	Attendees
1	การจัดเก็บและรายงานข้อมูลผลการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม สำหรับผู้จัดเก็บและรายงาน (กทม.)	24/04/2019	25/04/2019	ปตท.สนญ.	18
2	การพิจารณาและอนุมัติข้อมูลผลการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม สำหรับผู้บริหาร (กทม.)	26/04/2019	26/04/2019	ปตท.สนญ.	5
3	ระบบการจัดเก็บและรายงานข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจก กลุ่ม ปตท. (Web-based: PTT Group GHG Accounting & Reporting)	10/7/2019	10/7/2019	ปตท.สนญ.	1
4	การจัดเก็บและรายงานข้อมูลผลการดำเนินงานสิ่งแวดล้อม สำหรับผู้จัดเก็บและรายงาน (กทม.)	28/10/2019	29/10/2019	ปตท.สนญ.	1
					25

ในปี 2562 ปตท. ยังคงจัดให้มีโครงการ Young People to Globalize หรือ YP2G ซึ่งล่าสุดเป็นรุ่นที่ 5 (Batch 5) เพื่อพัฒนาพนักงานให้มีความพร้อมในการไปปฏิบัติงานยังต่างประเทศ รวมทั้งโครงการใหม่ๆ ที่มีความสำคัญตามกลยุทธ์ของ ปตท. โดยพนักงาน YP2G จะได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานที่มีความท้าทายผ่าน 4 functions หลัก คือ Strategy & Planning, Business Development, Commercial & Marketing และ Engineering & Operation ซึ่งจะทำให้พนักงานได้เรียนรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์จากการได้ไปปฏิบัติงานจริงในรูปแบบ On the Job Training – OJT

ปตท. ยังคงให้ความสำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถของพนักงาน (Career and Competency Management) โดยมีการจัดทำและทบทวน Success Profile รวมทั้ง Career Path ของแต่ละตำแหน่งงาน และผลักดันให้มีการประเมิน Success Profile ให้สอดคล้องกับ Performance Cycle ที่ผู้บังคับบัญชาต้องร่วมหารือกับพนักงาน (Two-Way) ถึงงานที่ต้องรับผิดชอบตั้งแต่ต้นปี และทำการติดตามประเมินผลในช่วงครึ่งปีและปลายปี ทั้งนี้เพื่อติดตามและ/หรือจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan : IDP) ให้พนักงานต่อไป

กลุ่ม ปตท. ได้ให้ความสำคัญและส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านสถาบันพัฒนาผู้นำและการเรียนรู้กลุ่ม ปตท. (PTT Leadership and Learning Institute: PLLI) โดย PLLI มีเป้าหมายในการสร้างมาตรฐานด้านการพัฒนาศักยภาพพนักงาน ผ่านการบริหารจัดการหลักสูตรหลักของพนักงานกลุ่ม ปตท. ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

PLLI ได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรและผู้นำของกลุ่ม ปตท. ให้เป็นทั้งคน “ดีและเก่ง” อย่างต่อเนื่อง พัฒนาผู้นำรองรับการเติบโตขององค์กร และพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรรองรับสมรรถนะหลักขององค์กร (Core Competency) และความท้าทายเชิงกลยุทธ์ (Strategic Challenge) PLLI ได้มีการยกระดับโครงสร้างหลักสูตรการเรียนรู้และการพัฒนาโดยใช้เครื่องมือการเรียนรู้รูปแบบใหม่และสื่อการเรียนรู้ดิจิทัล เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางธุรกิจและกลยุทธ์ขององค์กร รวมถึงเกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาศักยภาพของพนักงานและการบริหารจัดการที่ทันสมัย โดยโครงสร้างหลักสูตรของ PLLI ครอบคลุมการพัฒนาพนักงานทุกระดับ ตั้งแต่พนักงานใหม่จนถึงผู้บริหารระดับสูง โดยแบ่งหลักสูตรออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ได้แก่

1. Leadership Development Program (หลักสูตรผู้นำ) เป็นหลักสูตรเตรียมความพร้อมและเร่งพัฒนาผู้บริหารกลุ่มศักยภาพให้มีความรู้ ความสามารถทั้งในเรื่องการบริหารคนและบริหารงาน ผ่านการศึกษา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์กับวิทยากรชั้นนำระดับโลก รวมทั้งการเรียนรู้แบ่งปันประสบการณ์การทำงานจากผู้บริหารระดับสูงทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร ผู้เข้าอบรมหลักสูตรนี้ได้แก่ ผู้บริหารที่ได้รับการคัดเลือกเป็นพนักงานกลุ่มศักยภาพ ตามเกณฑ์ที่องค์กรกำหนด
2. Core Program (กลุ่มหลักสูตรภาคบังคับทุกระดับ) เป็นหลักสูตรหลักเพื่อพัฒนาศักยภาพพนักงานทุกคนตามกลุ่มระดับ ตำแหน่งงาน หรือสายอาชีพ โดยผู้บังคับบัญชาจะต้องให้การสนับสนุนพนักงานในการเข้าอบรมในกลุ่มหลักสูตรนี้ โดยแบ่งออกเป็น กลุ่มหลักสูตรภาคบังคับ (Compulsory) , กลุ่มหลักสูตร Direction/Assignment กลุ่มหลักสูตร Essential Program (Personal Wellness) และกลุ่มหลักสูตรตามสายอาชีพ
3. Elective Program (กลุ่มวิชาเลือกเพิ่มเติมตามความจำเป็น) เป็นหลักสูตรเพื่อพัฒนาศักยภาพพนักงานตามความต้องการรายบุคคล โดยเป็นการพิจารณาร่วมกันทั้งผู้บังคับบัญชาและพนักงานในการเลือกหลักสูตรพัฒนาตามความจำเป็นของพนักงาน เช่น หลักสูตรภาษาอังกฤษ หลักสูตรเทคนิคการนำเสนอ เป็นต้น

สรุปตัวเลขการพัฒนาพนักงาน

ชั่วโมงต่อคนต่อปี

จำนวนชั่วโมงอบรมต่อคนต่อปี	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
พนักงาน	55.11	68.40	40.62	73.67	78.88
ผู้บริหาร	30.02	20.91	25.12	73.91	89.15

บาทต่อคนต่อปี

ค่าใช้จ่ายอบรมต่อคนต่อปี	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
พนักงานและผู้บริหาร	34,476.36	35,168.35	37,837.83	55,274.35	53,143.21

การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้บริหารและพนักงานเพื่อเป้าหมายเดียวกัน

ปตท. ได้จัดให้มีรูปแบบการสื่อสารความระหว่างผู้บริหารระดับสูงและพนักงาน เพื่อให้พนักงานทุกระดับได้รับทราบถึงแนวทาง การดำเนินงานขององค์กร อุปสรรคหรือผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นในการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์กรในแต่ละปี โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม และการแสดงความคิดเห็นของพนักงานเป็นสำคัญ นอกเหนือจากการประชุมคณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ ปตท. ที่กำหนดวาระการประชุมอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง ยังมีการประชุมคณะกรรมการ

ร่วมปรึกษาหารือ (Joint Consultation Committee : JCC) ที่กำหนดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและพนักงานในหน่วยงานภูมิภาคทั่วประเทศ นอกจากนี้ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ยังได้จัดประชุมสื่อความกับพนักงานอย่างต่อเนื่องเป็นระยะมาโดยตลอด และมีการสำรวจความพึงพอใจและความผูกพันของพนักงานต่อองค์กรเป็นประจำทุกปี เพื่อรับทราบระดับความพึงพอใจและระดับความผูกพันในปัจจุบันต่างๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไขและปรับปรุง โดย ปตท. มีความเชื่อมั่นว่าการสื่อความที่ดี และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างผู้บริหารและพนักงานจะนำไปสู่สัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้บริหารและพนักงานทุกระดับ และทำให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรร่วมกัน รวมทั้งได้ดำเนินการ สอบทานความต้องการพื้นฐานด้านทรัพยากรบุคคลของผู้บริหารและพนักงานผ่านการดำเนินงานของคณะกรรมการหลายคณะ เช่น คณะกรรมการจัดการทรัพยากรบุคคล คณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ ปตท. และคณะกรรมการบริหารสายอาชีพ เป็นต้น และมีการสำรวจความคิดเห็นของพนักงานโดยที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลภายนอกจำนวน 1 ครั้ง นอกจากนี้ยังมีการร่วมมือกับบริษัทในกลุ่ม ปตท. เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้บริหารของกลุ่ม และจัดทำแผนพัฒนาผู้บริหารระดับสูงของกลุ่ม ปตท. ร่วมกัน

ทั้งนี้คณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จัดตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543 ประกอบด้วย ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ดำรงตำแหน่งเป็นประธานกรรมการ และมีคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนฝ่ายนายจ้าง จำนวน 9 คน และผู้แทนฝ่ายลูกจ้าง (ซึ่งได้รับการเสนอชื่อโดยสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)) จำนวน 9 คน รวมเป็นจำนวนทั้งหมด 19 คน โดยคณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ฯ มีหน้าที่ในการพิจารณาประเด็นที่เกี่ยวกับการดำเนินงานต่างๆ ของ ปตท. สภาพการจ้าง สิทธิประโยชน์ของพนักงาน รวมทั้งพิจารณาเรื่องร้องเรียนของพนักงาน

การกำหนดให้มีค่านิยมร่วมของกลุ่ม ปตท. (PTT Group Core Values)

การกำหนดค่านิยมกลุ่ม ปตท. (PTT Group Core Values)

กลุ่ม ปตท. กำหนดค่านิยม SPIRIT เพื่อเป็นรากฐานสำคัญที่หล่อหลอม ยึดเหนี่ยวพนักงานทุกคนให้มีพฤติกรรมในการทำงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สะท้อนให้เห็นอัตลักษณ์ของกลุ่ม ปตท. อย่างชัดเจนในความเป็นคนเก่ง คนดี และมีความรับผิดชอบต่อองค์กร สังคม ชุมชน และประเทศชาติ

ในปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเรื่องท้าทายที่ทำให้เกิดการดำเนินธุรกิจรูปแบบใหม่ๆ ส่งผลให้วิถีในการดำเนินงานภายในองค์กรเปลี่ยนไปเช่นกัน ซึ่งนอกจากความเชื่อมั่นในค่านิยม SPIRIT ที่หล่อหลอมความเป็นคนดี คนเก่ง และมีความรับผิดชอบต่อองค์กรและสังคม อันเป็นพื้นฐานให้แก่พนักงานทุกคนแล้ว บุคลากรในองค์กรยังต้องปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และตั้งแต่ปี 2561 เป็นต้นมา ปตท. ได้นำ D (Digitalization) ซึ่งเป็นการ “ขับเคลื่อนองค์กรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล” มาเสริมเข้ากับค่านิยม SPIRIT ให้มีความแข็งแกร่งยิ่งขึ้น เพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง สนับสนุนให้บุคลากรนำดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานให้เกิดประสิทธิภาพ และต่อ ยอดการขับเคลื่อนเทคโนโลยีและนวัตกรรม เกิดเป็น SPIRIT+D

PTT Group Values

การสืบทอดตำแหน่งสำหรับผู้บริหาร

เนื่องจาก ปตท. มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ ดังนั้นการสรรหาและแต่งตั้งตำแหน่งของกรรมการผู้จัดการใหญ่ จึงต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ โดยต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 8 ตรี และดำเนินการสรรหาตามมาตรา 8 จัตวา โดยคณะกรรมการ ปตท. แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาคณะหนึ่งจำนวน 5 คน ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย ทำหน้าที่สรรหาบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับเป็นผู้บริหาร ปตท. โดยต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย ไม่เป็นกรรมการของ ปตท. ยกเว้น เป็นผู้บริหารซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และมีอายุไม่เกิน 58 ปีบริบูรณ์ในวันขึ้นใบสมัคร เมื่อคณะกรรมการสรรหาสรรหาผู้ที่มีความเหมาะสมแล้วให้เสนอต่อผู้มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้ง โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปีนับแต่วันที่ผู้บริหารเดิมพ้นจากตำแหน่ง สัญญาจ้างมีระยะเวลาคราวละไม่เกิน 4 ปี ในกรณีที่คณะกรรมการจะจ้างผู้บริหารเดิมต่อหลังจากครบกำหนดเวลาตามสัญญาจ้าง ไม่ต้องดำเนินการกระบวนการสรรหาใหม่แต่จะจ้างเกินสองคราวติดต่อกันไม่ได้ ซึ่งในปี 2562 คณะกรรมการ ปตท. ได้ดำเนินการกระบวนการสรรหากรรมการผู้จัดการใหญ่คนใหม่เพื่อทำหน้าที่แทนนายชาญศิลป์ ตรีนุชกร ซึ่งจะครบวาระตามสัญญาจ้างในวันที่ 12 พฤษภาคม 2563 โดยได้แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหากรรมการผู้จัดการใหญ่ตามพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ทั้งนี้ มีผู้สนใจสมัครจำนวน 6 คนโดยเป็นผู้บริหารกลุ่ม ปตท. 6 คน ซึ่งกระบวนการสรรหาดำเนินการด้วยความโปร่งใสภายใต้แนวทางการสรรหาผู้บริหารสูงสุด ตามมาตรา 8 วรรค 3 แห่งพระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2518 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งคณะกรรมการสรรหากรรมการผู้จัดการใหญ่ได้พิจารณาคัดเลือกผู้สมัครที่เหมาะสมเสนอต่อคณะกรรมการ ปตท. ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2562 คณะกรรมการ ปตท. ได้มีมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการสรรหากรรมการผู้จัดการใหญ่ ปตท. เสนอและแต่งตั้ง นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์ ให้ดำรงตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปตท. คนใหม่ ต่อจากนายชาญศิลป์ ตรีนุชกร โดยเข้ารับตำแหน่งตั้งแต่วันที่ 13 พฤษภาคม 2563 และมีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี นับจากวันที่ได้รับการแต่งตั้ง

ปตท. ได้ดำเนินการพัฒนาผู้บริหารระดับสูงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีผู้บริหารขององค์กรเป็นหนึ่งในผู้ที่มีคุณสมบัติที่พร้อมเพื่อทดแทนผู้บริหารระดับสูงที่จะเกษียณอายุในอีก 3-5 ปีข้างหน้า โดยตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นมาปตท. มีระบบ “การพัฒนาผู้บริหารระดับสูง (Group Leadership Development Program : GLDP)” เพื่อเป็นการวางแผน Succession Plan สำหรับเตรียมบุคลากรให้มีความพร้อมขึ้นดำรงตำแหน่งที่สูงขึ้นเมื่อมีตำแหน่งว่างของกลุ่ม ปตท. ได้แก่ ตำแหน่งต่าง ๆ ดังนี้

- ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ (CEO and President)
- รองกรรมการผู้จัดการใหญ่หรือเทียบเท่า (Senior Executive Vice President : SEVP)
- ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่หรือเทียบเท่า (Executive Vice President : EVP)
- ผู้จัดการฝ่ายหรือเทียบเท่า (Vice President : VP)

โดยมีกลไกการบริหาร ดังนี้

- คณะกรรมการจัดการกลุ่ม ปตท. (PTT Group Management Committee : PTTGMC)
- คณะกรรมการจัดการกลุ่ม ปตท. - Minor (PTT Group Management Committee-Minor : PTTGMC-Minor)
- คณะกรรมการบริหารความร่วมมือของกลุ่มทรัพยากรบุคคล (Human Resources Group Alignment & Coordination Management Committee : HRAC)
- คณะกรรมการจัดการทรัพยากรบุคคลของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (Human Resources Management Committee: HRMC)
- คณะกรรมการจัดการทรัพยากรบุคคล (Corporate Human Resources Committee : HRC)

ผลการดำเนินการ ปี 2562

- การเตรียม SEVP Pool Member คือ กลุ่มผู้บริหารระดับ EVP ที่มีความพร้อมและศักยภาพ (กลุ่ม ปตท.)
 - จำนวน Pool Member 38 ราย (ณ 31 ธันวาคม 2562)
 - Pool Member ได้รับการแต่งตั้งให้ขึ้นดำรงตำแหน่ง รวม 37 ราย (ปี 2551 - 2562)
- การเตรียม EVP Pool Member คือ กลุ่มผู้บริหารระดับ VP ที่มีความพร้อมและศักยภาพ (กลุ่ม ปตท.)
 - จำนวน Pool Member 114 ราย (ณ 31 ธันวาคม 2562)
 - Pool Member ได้รับการแต่งตั้งให้ขึ้นดำรงตำแหน่ง 73 ราย (ปี 2552 – 2562)
- การเตรียม VP Pool Member คือ กลุ่มผู้บริหารระดับ ผจ.ส่วน ที่มีความพร้อมและศักยภาพ (ปตท.)
 - จำนวน Pool Member 122 ราย (ณ 31 ธันวาคม 2562)
 - Pool Member ได้รับการแต่งตั้งให้ขึ้นดำรงตำแหน่ง รวม 222 ราย (ปี 2552 - 2562)

ข้อพิพาทด้านแรงงาน

ปตท. ไม่มีข้อพิพาทด้านแรงงานที่มีนัยสำคัญในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา

9. การกำกับดูแลกิจการ

9.1 นโยบายการกำกับดูแลกิจการ

ในฐานะบริษัทพลังงานแห่งชาติที่มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปตท. ได้ตระหนักถึงพันธกิจสำคัญในการบริหารจัดการที่ดี โปร่งใส และสร้างความเท่าเทียมต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปตท. มุ่งมั่นที่จะพัฒนาองค์กรให้เป็นต้นแบบด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี ด้วยเชื่อมั่นว่า หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นระบบบริหารจัดการที่ก่อให้เกิดความเป็นธรรม สร้างความมั่นใจในการลงทุนและสร้างมูลค่าระยะยาวให้กับผู้ถือหุ้น สร้างความเชื่อมั่นต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย รวมถึงทำให้องค์กรมีการจัดการที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด ส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันขององค์กรให้เติบโตอย่างยั่งยืน

ตั้งแต่แปลงสภาพเป็น บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และกระจายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เมื่อปลายปี 2544 คณะกรรมการ ปตท. ให้ความสำคัญด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาโดยตลอด โดยกำหนดให้ จัดทำนโยบายด้านจรรยาบรรณทางธุรกิจ ตลอดจนจรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจของคณะกรรมการ ผู้บริหารระดับสูง ฝ่ายจัดการ และพนักงาน ตามระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติขององค์กรที่ได้มาตรฐานและเป็นแนวทางที่ถูกต้อง ไว้ในข้อบังคับของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) รวมทั้งกำหนดระเบียบบริษัทว่าด้วยการกำกับดูแลกิจการที่ดีในปี 2544 ซึ่งได้ทบทวนและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และจัดทำคู่มือหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. ส่งมอบให้กรรมการ ผู้บริหารและพนักงานทุกคน ลงนามรับทราบและถือปฏิบัติเป็นครั้งแรกในปี 2546 โดยมีการทบทวนปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ เพื่อยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) ข้อเสนอแนะจากรายงาน Corporate Governance Assessment Report ของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) รวมทั้งหลักสากลของ The Organization for Economic Cooperation and Development, ASEAN CG Scorecard เกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืนขององค์กร Dow Jones Sustainability Index (DJSI) และแนวปฏิบัติที่ดีของบริษัทชั้นนำในระดับสากล โดยฉบับปัจจุบันเป็นฉบับปรับปรุงครั้งที่ 4 และใช้ชื่อว่า “คู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี มาตรฐานทางจรรยาบรรณ และจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)” หรือคู่มือ CG ซึ่งในปี 2562 คณะกรรมการ ปตท. อนุมัติการทบทวนสาระสำคัญที่ปรับปรุงในคู่มือ CG ได้แก่

- การปรับปรุงหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร เพื่อให้ครอบคลุมเรื่องการพิจารณาถ่วงดุลและให้ข้อคิดเห็นวาระที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน
- การปรับปรุงนโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของ ปตท. และกลุ่ม ปตท. รวมถึงคู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตคอร์รัปชัน เพื่อให้มีสาระสำคัญและแนวปฏิบัติครอบคลุมถึงการต่อต้านการทุจริต

ทั้งนี้ ปตท. กำหนดให้การกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นส่วนหนึ่งของวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมขององค์กร โดยมีเป้าหมายที่จะให้ ปตท. เป็นบริษัทที่เจริญเติบโตอย่างยั่งยืนร่วมกับทุกภาคส่วน (Sustainable Growth Strategy) เพื่อมุ่งสู่ การเป็นบริษัทพลังงานไทยชั้นนำชาติชั้นนำ เป็นองค์กรแห่งความภาคภูมิใจและสมบัติอันล้ำค่าของคนไทย (Pride & Treasure of Thailand) มุ่งเน้นการดำเนินธุรกิจอย่างโปร่งใส และดูแลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างสมดุล บนหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance : CG)

▪ นโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance Policy)

ปตท. มีการทบทวนปรับปรุงนโยบายและคู่มือ CG อย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย แนวปฏิบัติที่ดี การดำเนินธุรกิจ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ และสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และกำหนดให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับ ต้องลงนามรับทราบและยึดถือปฏิบัติเป็นส่วนหนึ่งในการทำงาน เพื่อเป็นค่านิยมสัญญาและนำไปถือปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยคณะกรรมการได้กำหนดนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. ไว้ดังนี้

1. คณะกรรมการ ปตท. ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนมุ่งมั่นที่จะนำเอาหลักสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. ทั้ง 6 ประการ คือ Accountability, Responsibility, Equitable Treatment, Transparency, Vision to Create Long-term Value และ Ethics มาใช้ในการดำเนินงาน มีโครงสร้างการบริหารที่มีความสัมพันธ์กันระหว่าง คณะกรรมการ ปตท. ผู้บริหาร และผู้ถือหุ้นอย่างเป็นธรรมชาติ
2. คณะกรรมการ ปตท. จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความทุ่มเทและรับผิดชอบ มีความเป็นอิสระ และมีการจัดแบ่งบทบาทหน้าที่ระหว่างประธานกรรมการกับประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ออกจากกันอย่างชัดเจน
3. คณะกรรมการ ปตท. มีบทบาทสำคัญในการกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ นโยบาย และแผนงานที่สำคัญของ ปตท. โดยจะต้องพิจารณาถึงปัจจัยเสี่ยงและวางแผนทางการบริหารจัดการที่มีความเหมาะสม รวมทั้งต้องดำเนินการเพื่อให้มั่นใจว่าระบบบัญชี รายงานทางการเงิน และการสอบบัญชี มีความน่าเชื่อถือ
4. คณะกรรมการ ปตท. จะต้องเป็นผู้นำในเรื่องจริยธรรม เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติงานตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. และสอดส่องดูแลเรื่องการจัดการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และรายการที่เกี่ยวข้องกัน
5. คณะกรรมการ ปตท. อาจแต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะเรื่องขึ้นตามความเหมาะสม เพื่อช่วยพิจารณากลับรองงานที่มีความสำคัญอย่างรอบคอบ
6. คณะกรรมการ ปตท. ต้องจัดให้มีการประเมินผลตนเองรายปี เพื่อใช้เป็นกรอบในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการฯ
7. คณะกรรมการ ปตท. เป็นผู้พิจารณากำหนดมาตรฐานทางจริยธรรม และจรรยาบรรณของ ปตท. เพื่อให้คณะกรรมการฯ ผู้บริหาร พนักงาน รวมถึงลูกจ้างทุกคนใช้เป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ ควบคู่ไปกับข้อบังคับและระเบียบของ ปตท.
8. คณะกรรมการ ปตท. ต้องจัดให้มีการเปิดเผยสารสนเทศของ ปตท. ทั้งในเรื่องทางการเงินและที่ไม่ใช่เรื่องทางการเงินอย่างเพียงพอ เชื่อถือได้ และทันเวลา เพื่อให้ผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียของ ปตท. ได้รับสารสนเทศอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งจัดให้มีหน่วยงานประชาสัมพันธ์และหน่วยงานนักลงทุนสัมพันธ์ เพื่อรับผิดชอบการให้ข้อมูลแก่นักลงทุนและประชาชนทั่วไป
9. คณะกรรมการ ปตท. ต้องให้ผู้ถือหุ้น ปตท. ได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน มีสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ และมีช่องทางที่เหมาะสมในการสื่อสารกับ ปตท.
10. คณะกรรมการ ปตท. ต้องจัดให้มีระบบการคัดสรรบุคลากรที่จะเข้ามารับผิดชอบในตำแหน่งบริหารที่สำคัญทุกระดับอย่างเหมาะสม และมีกระบวนการสรรหาที่โปร่งใส เป็นธรรมชาติ
11. คณะกรรมการ ปตท. ต้องจัดให้มีระบบที่สนับสนุนการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชันที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มั่นใจว่าฝ่ายบริหารได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน รวมทั้งปฏิบัติตามมาตรการต่อต้านการทุจริตและคอร์รัปชัน

ปตท. ได้เผยแพร่คู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี มาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ บนระบบเครือข่าย PTT Intranet และบนเว็บไซต์ ของ ปตท. เพื่อให้ นักลงทุน และผู้สนใจทั้งชาวไทยและต่างชาติ รวมถึงผู้มีส่วนได้เสียนำไปใช้ประโยชน์หรือนำไปใช้อ้างอิง

9.1.1 สิทธิของผู้ถือหุ้น

ในฐานะเจ้าของบริษัท ผู้ถือหุ้นย่อมมีสิทธิกำหนดทิศทางการดำเนินธุรกิจของบริษัท หรือตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อบริษัท การประชุมผู้ถือหุ้นจึงเป็นเวทีสำคัญสำหรับผู้ถือหุ้นในการแสดงความคิดเห็น ติดต่อซักถาม และพิจารณาลงคะแนนเสียงชี้ขาด และคัดเลือกคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลบริษัทแทนผู้ถือหุ้น ดังนั้นผู้ถือหุ้นจึงมีสิทธิโดยชอบที่จะเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น มีเวลาเพียงพอสำหรับการพิจารณา และรับทราบผลการประชุม

9.1.1.1 กำหนดการจัดประชุมผู้ถือหุ้น

ปตท. ได้กำหนดให้มีการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นปีละครั้ง ภายในเวลาไม่เกิน 4 เดือนนับแต่วันสิ้นสุดรอบปีบัญชีของปตท. และในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องเสนอวาระเป็นกรณีพิเศษซึ่งเป็นเรื่องที่กระทบหรือเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น หรือเกี่ยวข้องกับเงื่อนไขหรือกฎเกณฑ์ กฎหมาย ที่ใช้บังคับที่ต้องได้รับการอนุมัติจากผู้ถือหุ้นแล้ว บริษัทจะเรียกประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นเป็นกรณีไป

ทั้งนี้ในปี 2562 ปตท. ได้จัดการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นในวันพฤหัสบดีที่ 11 เมษายน 2562 ณ ห้องบางกอกคอนเวนชัน เซ็นเตอร์ ชั้น 5 ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซาลาดพร้าว เลขที่ 1695 ถนนพหลโยธิน แขวงจตุจักร กรุงเทพมหานคร การประชุมครั้งนี้ ปตท. เป็นรายแรกของภาคอุตสาหกรรม ที่ได้รับการรับรอง “การจัดประชุมอย่างยั่งยืน” จาก “สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) (Thailand Convention & Exhibition Bureau: TCEB)” และไม่มีการเรียกประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นทั้งนี้ ปตท. ได้ปฏิบัติตามแนวทางของโครงการประเมินคุณภาพการประชุมผู้ถือหุ้น (AGM Checklist) ของสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย สมาคมบริษัทจดทะเบียน และ ก.ล.ต. โดยในปี 2562 ปตท. ได้รับคะแนนเต็ม 100 คะแนน ต่อเนื่องเป็นปีที่ 7

9.1.1.2 การแจ้งเชิญประชุมล่วงหน้า

ในปี 2562 คณะกรรมการ ปตท. ในการประชุม ครั้งที่ 2/2562 เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2562 มีมติให้มีการจัดการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีในวันที่ 11 เมษายน 2562 โดยได้เปิดเผยมติการประชุม วันประชุม และระเบียบวาระการประชุมและแจ้งข่าวประกาศในเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้าในวันที่คณะกรรมการมีมติก่อนการจัดส่งหนังสือเชิญประชุม โดยบริษัท ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ของ ปตท. จะเป็นผู้ดำเนินการจัดส่งหนังสือเชิญประชุมที่มีรายละเอียดวาระการประชุม ข้อมูลประกอบที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการตัดสินใจ/ความเห็นของคณะกรรมการ รายงานการประชุมที่ผ่านมาซึ่งมีรายละเอียดครบถ้วน รายงานประจำปีพร้อมทั้งเอกสารประกอบการประชุม เอกสารที่ต้องใช้ในการมอบฉันทะ และระเบียบวิธีใช้โหวตเจนนตามที่ ปตท. กำหนด โดยจัดส่งให้ผู้ถือหุ้นล่วงหน้ามากกว่า 14 วันก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้น หนังสือเชิญประชุมส่งออกวันที่ 21 มีนาคม 2562 และได้ทำการประกาศลงในหนังสือพิมพ์รายวันทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อย่างละ 1 ฉบับ ติดต่อกันต่อเนื่องฉบับละ 3 วัน ก่อนวันประชุม 3 วัน (วันที่ 5-7 เมษายน 2562) เพื่อบอกกล่าวเรียกประชุมผู้ถือหุ้นเป็นการล่วงหน้าเพียงพอสำหรับการเตรียมตัวก่อนมาเข้าร่วมประชุม

ทั้งนี้ในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ปตท. ได้นำข้อมูลหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นและเอกสารประกอบเปิดเผยใน เว็บไซต์ของ ปตท. ล่วงหน้าก่อนวันประชุม 30 วัน (เริ่มตั้งแต่วันที่ 11 มีนาคม 2562)

9.1.1.3 การดำเนินการประชุมผู้ถือหุ้น

ก่อนเริ่มการประชุมผู้ถือหุ้นแต่ละครั้ง ประธานที่ประชุมจะแนะนำคณะกรรมการ คณะผู้บริหาร ผู้สอบบัญชีของบริษัท และที่ปรึกษากฎหมายซึ่งทำหน้าที่เป็นคนกลางและสักขีพยานให้ที่ประชุมรับทราบ แล้วจึงชี้แจงกติกาทั้งหมดรวมถึงวิธีนับคะแนนเสียงของผู้ถือหุ้นที่ต้องลงมติในแต่ละวาระตามข้อบังคับของ ปตท. รวมถึงการใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนในแต่ละวาระอย่างชัดเจน และเมื่อมีการให้ข้อมูลตามระเบียบวาระแล้ว ประธานฯ จะเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมทุกรายแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ถามคำถามในแต่ละวาระ และให้เวลาอภิปรายอย่างเหมาะสมเพียงพอ จากนั้นประธานฯ และผู้บริหารจะตอบข้อซักถามอย่างชัดเจน ตรงประเด็น และให้ความสำคัญกับทุกคำถาม แล้วจึงให้ที่ประชุมออกเสียงลงมติในวาระนั้นๆ สำหรับวาระการเลือกตั้งกรรมการ ประธานฯจะดำเนินการให้ผู้ถือหุ้นลงมติเป็นรายบุคคล

ประธานฯ จะดำเนินการประชุมตามลำดับวาระการประชุม และไม่เพิ่มวาระการประชุมโดยไม่แจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้า เว้นแต่ที่ประชุมจะมีมติให้เปลี่ยนลำดับระเบียบวาระด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนผู้ถือหุ้นซึ่งเข้าร่วมประชุม หรือผู้ถือหุ้นซึ่งถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดอาจขอให้ที่ประชุมพิจารณาเรื่องอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในหนังสือเชิญประชุม เมื่อที่ประชุมได้พิจารณาระเบียบวาระที่กำหนดไว้เป็นที่เรียบร้อยแล้วตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของ ปตท. ทั้งนี้ในการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี 2562 ไม่มีการเปลี่ยนลำดับระเบียบวาระ และไม่มีการขอให้ที่ประชุมพิจารณาเรื่องอื่นที่ไม่ได้กำหนดไว้ในที่ประชุมอย่างใด

อนึ่ง ในการประชุมทุกครั้งจะมีการจัดบันทึกรายงานการประชุมอย่างถูกต้องครบถ้วน และสรุปด้วยการลงมติพร้อมกับนับคะแนนเสียง ซึ่งรวมระยะเวลาที่ใช้ในการประชุมผู้ถือหุ้นแต่ละครั้งประมาณ 3 - 4 ชั่วโมง ทั้งนี้ในการประชุมผู้ถือหุ้นสามัญประจำปี 2562 ได้กำหนดการประชุมเวลา 13.30 น. โดยเริ่มรับลงทะเบียนเวลา 11.30 น. โดย ณ ตอนเปิดประชุม มีผู้ถือหุ้นเข้าร่วมการประชุมรวมจำนวนทั้งสิ้น 5,189 ราย โดยมาประชุมด้วยตนเอง 2,591 ราย และรับมอบฉันทะ 2,598 ราย รวมจำนวนหุ้นทั้งสิ้น 20,697,911,424 หุ้น คิดเป็นร้อยละ 72.4641 ซึ่งเกินกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของปตท. จำนวนทั้งสิ้น 28,562,996,250 หุ้น โดยมีผู้เข้าร่วมการประชุมและชี้แจงข้อมูล ประกอบด้วย

- กรรมการทั้งคณะเข้าร่วมครบจำนวน 15 ท่าน โดยประธานกรรมการทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ประธานกรรมการเฉพาะเรื่องทุกคณะ กรรมการ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นต้นและก๊าซธรรมชาติ ประธานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการกลุ่มธุรกิจปิโตรเลียมขั้นปลาย ประธานเจ้าหน้าที่เทคโนโลยีและวิศวกรรม ประธานเจ้าหน้าที่บริหารการเงิน ร่วมชี้แจงข้อมูลด้านบนเวที พร้อมทั้งผู้บริหารระดับรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ และผู้บริหารจากบริษัทกลุ่ม ปตท. ที่อยู่ด้านหน้าเวที เพื่อชี้แจง และให้ข้อมูลในกรณีที่มีข้อสอบถามที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ กรรมการอิสระ เป็นผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้นรายย่อยด้วย

- ผู้สอบบัญชี จากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ได้แก่ 1. นางสาวมะยุรีย์ จันทะมาตย์ ผู้อำนวยการสำนัก 2. นางสาวผกาพรรณ สืบเหล่า 3. นางสาวจิราวัฒน์ พุกผาสุข

- ที่ปรึกษากฎหมาย จากบริษัท วีระวงศ์, ชินวัฒน์และพาร์ทเนอร์ส จำกัด (ทำหน้าที่เป็นสักขีพยาน ตรวจสอบและสอบการลงคะแนนเสียงกรณีข้อโต้แย้งตลอดการประชุม) ได้แก่ 1. นางวีระนุช ธรรมวารานุกุล 2. คุณพัชรพร กู๋ทรานนท์

ผู้ถือหุ้น (ณ ตอนเปิดประชุม เวลา 18.45 น.)

มีผู้ถือหุ้นมาประชุมรวมทั้งสิ้น 7,211 ราย โดยมาประชุมด้วยตนเอง 3,337 ราย และรับมอบฉันทะ 3,874 ราย รวมเป็นจำนวนหุ้นทั้งสิ้น 23,458,184,683 หุ้น คิดเป็นร้อยละ 82.13 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด

9.1.1.4 แนวปฏิบัติเกี่ยวกับความขัดแย้งของผลประโยชน์สำหรับการประชุม

คู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. กำหนดให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนจัดทำรายงานความขัดแย้งของผลประโยชน์ทั้งที่เป็นแบบรายงานประจำปี และแบบรายงานใหม่ระหว่างปีกรณีมีการเปลี่ยนแปลง และในการประชุมใดๆ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือมีผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกับ ปตท. จะต้องแจ้งให้ที่ประชุมทราบและไม่ร่วมพิจารณาหรืองดออกเสียงในเรื่องนั้นๆ

ในการประชุมผู้ถือหุ้น หากมีกรรมการท่านใดมีส่วนได้ส่วนเสีย หรือมีส่วนเกี่ยวข้องในวาระใด กรรมการท่านนั้นจะแจ้งต่อที่ประชุมเพื่อขอไม่ร่วมประชุมและงดออกเสียงในวาระนั้นๆ

9.1.1.5 การเปิดเผยผลการประชุมผู้ถือหุ้น

ในปี 2562 ปตท. จะจัดส่งรายงานสรุปผลการลงมติในที่ประชุมผู้ถือหุ้นให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ และคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ฯ ภายในช่วงเย็นหลังจากเสร็จสิ้นการประชุม (วันที่ 11 เมษายน 2562) และจัดส่งรายงานการประชุมผู้ถือหุ้น (ซึ่งจัดบันทึกรายงานการประชุม โดยแยกวาระชัดเจน ระบุจำนวนกรรมการที่เข้าประชุม/ลาประชุม ข้อซักถามของผู้ถือหุ้นและข้อชี้แจงของคณะกรรมการ วิธีการนับคะแนนเสียง และผลการนับคะแนนในแต่ละวาระไว้อย่างครบถ้วน) ให้ตลาดหลักทรัพย์ฯ และ

คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ภายในกำหนด 14 วัน รวมทั้งได้เผยแพร่รายงานการประชุม วิดีทัศน์ ภาพ และเสียงของการประชุมบนเว็บไซต์ของ ปตท. ไว้แล้วด้วย

9.1.2 การปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นอย่างเท่าเทียมกัน

ปตท. ปฏิบัติต่อผู้ถือหุ้นแต่ละรายเท่าเทียมกัน (แม้ว่าจะถือหุ้นไม่เท่ากันและมีสิทธิออกเสียงไม่เท่ากันตามจำนวนหุ้นที่ถือ) ผู้ถือหุ้นทุกรายมีสิทธิพื้นฐานในฐานะผู้ถือหุ้นเท่าเทียมกัน โดยไม่คำนึงถึงเพศ อายุ เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา ความเชื่อ ฐานะทางสังคม ความพิการ หรือความคิดเห็นทางการเมือง โดยในวันประชุมผู้ถือหุ้น ปตท. ได้จัดเตรียมที่นั่งสำหรับผู้พิการ ผู้สูงอายุ และหญิงมีครรภ์ไว้ในจุดที่สะดวกที่สุด รวมทั้งจัดเจ้าหน้าที่ไว้คอยอำนวยความสะดวก ทั้งนี้ ปตท. ได้เผยแพร่ข้อมูลการประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมผู้ถือหุ้นและจัดทำเป็นภาษาอังกฤษเผยแพร่พร้อมภาษาไทย รวมทั้งกำหนดให้กรรมการที่มีส่วนได้เสียต้องงดเว้นการมีส่วนร่วมในการประชุมพิจารณาในวาระนั้นๆ ซึ่งรวมถึงการจัดกิจกรรมอื่นๆ สำหรับผู้ถือหุ้น ปตท. ก็เปิดโอกาสให้โดยไม่มีข้อจำกัด

9.1.2.1 การเสนอวาระการประชุมเพิ่มเติมและเสนอชื่อนบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ

สำหรับการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2562 ปตท. กำหนดหลักเกณฑ์ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนแนวทางการพิจารณาการให้สิทธิผู้ถือหุ้นส่วนน้อยเสนอวาระ และ/หรือชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการล่วงหน้าให้คณะกรรมการ ปตท. พิจารณากำหนดเป็นระเบียบวาระการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น เพื่อให้โอกาสผู้ถือหุ้นมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลบริษัท และการคัดสรรบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย โดยให้สิทธิผู้ถือหุ้นท่านเดียว หรือหลายท่านที่มีสัดส่วนการถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท หรือ มีสัดส่วนการถือหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่า 1,000,000 หุ้นและจะต้องถือหุ้นบริษัทในสัดส่วนดังกล่าวต่อเนื่องมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี เสนอวาระการประชุมหรือเสนอชื่อบุคคลที่มีความเหมาะสมเข้าดำรงตำแหน่งกรรมการ ปตท. ก่อนการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีตั้งแต่เดือนกันยายน – พฤศจิกายน ของปี 2561 เพื่อเตรียมการในกรณีต้องเสนอชื่อกรรมการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (คนร.) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2557

ทั้งนี้ ปตท. ได้นำหลักเกณฑ์ดังกล่าวเผยแพร่บนเว็บไซต์ของ ปตท. และแจ้งข่าวประกาศในเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2561 จนถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2561 แล้ว อย่างไรก็ตาม ไม่มีผู้ถือหุ้นเสนอวาระการประชุม และไม่มีการเสนอชื่อบุคคลเสนอแต่งตั้งเป็นกรรมการในระยะเวลาดังกล่าว ซึ่ง เลขานุการบริษัทได้รายงานต่อที่ประชุมคณะกรรมการ ปตท. รับทราบแล้ว

9.1.2.2 การอำนวยความสะดวกแก่ผู้ถือหุ้นในการประชุมผู้ถือหุ้น

เช่นเดียวกับการดำเนินการที่ผ่านมา ในการจัดการประชุมผู้ถือหุ้น ประจำปี 2562 ปตท. ได้อำนวยความสะดวกให้กับผู้ถือหุ้นทุกราย ตั้งแต่การเลือกสถานที่จัดการประชุมให้สามารถเดินทางมาโดยรถสาธารณะได้โดยสะดวก เพียงพอกับจำนวนผู้ถือหุ้นที่จะมาเข้าร่วมประชุม รวมทั้งจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยดูแล ต้อนรับ ให้ความสะดวกอย่างเพียงพอ สามารถอำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุและผู้พิการที่ใช้รถเข็น การจัดห้องประชุมสำรองและระบบการถ่ายทอดสัญญาณได้ตอบระหว่างห้องประชุม การเตรียมการรักษาความปลอดภัยและแผนรับมือกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินให้กับผู้เข้าร่วมการประชุม การเปิดบริการตรวจรับเอกสารลงทะเบียนล่วงหน้า 7 วัน การจัดเจ้าหน้าที่ให้บริการถ่ายเอกสารและตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร การเปิดรับลงทะเบียนก่อนเวลาประชุม 2 ชั่วโมง การขยายระยะเวลาลงทะเบียนจนถึงระยะเวลาก่อนการพิจารณาการประชุมสุดท้าย การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประชุมผู้ถือหุ้น ด้วยการใช้ระบบ Barcode ในการลงทะเบียนและการลงคะแนนเสียง เพื่อความสะดวกรวดเร็ว รวมทั้งการจัดให้มีการเสียงรับรองสำหรับผู้ถือหุ้นที่มาร่วมประชุม

แม้ผู้ถือหุ้นส่วนใหญ่ที่มาร่วมการประชุมสามัญประจำปีของ ปตท. เป็นคนไทย และดำเนินการประชุมผู้ถือหุ้นเป็นภาษาไทย แต่ ปตท. ได้จัดทำเอกสารประกอบการประชุมผู้ถือหุ้น และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องเป็น 2 ภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สำหรับผู้ถือหุ้นชาวไทยและชาวต่างชาติ และจัดทำเว็บไซต์ของ ปตท. เป็น 2 ภาษา รวมทั้งจัดให้มีพนักงานที่มีความ

เชี่ยวชาญทางภาษาคอยให้ความสะดวกในการประชุมผู้ถือหุ้น ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นที่ไม่สามารถสื่อสารเป็นภาษาไทยซักถามข้อสงสัยหรืออภิปรายในที่ประชุมผู้ถือหุ้น ปตท. จะจัดให้มีการสื่อสารที่เหมาะสมและมีการแปลเป็นภาษาไทยทั้งคำถามและคำตอบสำหรับผู้เข้าร่วมประชุมท่านอื่นในที่ประชุมเพื่อรักษาประโยชน์ และอำนวยความสะดวกในการสื่อสารสำหรับผู้ถือหุ้นชาวต่างชาติ

9.1.2.3 การมอบฉันทะ

เพื่อรักษาสิทธิให้ผู้ถือหุ้นที่ไม่สะดวกเข้าประชุม ประจำปี 2562 ด้วยตนเอง ผู้ถือหุ้นสามารถมอบฉันทะให้ผู้อื่นหรือกรรมการอิสระของ ปตท. ท่านใดท่านหนึ่งจากกรรมการอิสระที่เข้าร่วมประชุมทั้งหมด ซึ่ง ปตท. จะระบุนายชื่อไว้ในหนังสือมอบฉันทะตามแบบที่กระทรวงพาณิชย์กำหนดเพื่อให้เป็นผู้เข้าประชุมและออกเสียงลงมติแทนผู้ถือหุ้นได้โดยไม่มีเงื่อนไข ทั้งนี้ ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นมอบฉันทะให้กับผู้อื่น ปตท. จะให้สิทธิและปฏิบัติต่อผู้รับมอบฉันทะเสมือนเป็นผู้ถือหุ้นท่านหนึ่ง นอกจากนี้ ปตท. ได้เปิดเผยแบบหนังสือมอบฉันทะที่แนบ พร้อมทั้งรายละเอียด และขั้นตอนต่างๆ บน เว็บไซต์ของ ปตท. ล่วงหน้าก่อนวันประชุม 30 วัน โดยผู้ถือหุ้นสามารถสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ทั้งทางโทรศัพท์ หรือช่องทางอื่นๆ เช่น Website, E-mail เป็นต้น

9.1.3 บทบาทต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ปตท. ในฐานะบริษัทพลังงานแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญในการดูแลและคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม ทั้งภายในและภายนอกบริษัท รวมถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของ ปตท. ออกเป็น 6 กลุ่ม และกำหนดพันธกิจเป็นเป้าหมายในการตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแต่ละกลุ่มอย่างสมดุลดังต่อไปนี้

ต่อประเทศ	สร้างความมั่นคงด้านพลังงานในระยะยาว โดยการจัดหาพลังงานในปริมาณที่เพียงพอ มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และ ราคาที่เป็นธรรมเพื่อเสริมสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ
ต่อสังคมชุมชน	เป็นองค์กรที่ดีของสังคม ดำเนินธุรกิจที่มีการบริหารจัดการผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานสากล และ มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีแก่สังคมชุมชน
ต่อผู้ถือหุ้น	ดำเนินธุรกิจเชิงพาณิชย์ สามารถสร้างผลตอบแทนที่ดี และมีการขยายธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน
ต่อลูกค้า	สร้างความพึงพอใจและความผูกพันแก่ลูกค้าโดยผ่านการนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการที่มีคุณภาพในระดับมาตรฐานสากลด้วยราคาเป็นธรรม
ต่อคู่ค้า	ดำเนินธุรกิจร่วมกันบนพื้นฐานของความเป็นธรรม มุ่งสร้างความไว้วางใจ ความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดี เพื่อพัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจร่วมกันในระยะยาว
ต่อพนักงาน	สนับสนุนการพัฒนาความสามารถในการทำงานระดับมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง ให้ความมั่นใจในคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานทัดเทียมบริษัทชั้นนำ เพื่อสร้างความผูกพันต่อองค์กร

9.1.3.1 การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้ง 6 กลุ่ม

9.1.3.1.1 ประเทศ

ปตท. ในฐานะบริษัทพลังงานแห่งชาติ เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ ตามยุทธศาสตร์ชาติ และมีพันธกิจในการสร้างความมั่นคงด้านพลังงานในระยะยาว โดยการจัดหาพลังงานในปริมาณที่เพียงพอ มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และ ราคาคือเป็นธรรม รวมทั้งสนับสนุนนโยบายของภาครัฐเพื่อเสริมสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ มีการดำเนินงานที่สำคัญประกอบด้วย

1) การสร้างความมั่นคงทางพลังงาน มีการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางพลังงานอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับปริมาณการใช้ที่เพิ่มขึ้น เช่น ขยายระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ กำลังการผลิต และสถานีรับก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG Receiving terminal) การลงทุนในโรงไฟฟ้า พร้อมกันนี้ยังมุ่งไปสู่การเป็นศูนย์กลางซื้อขาย LNG ในภูมิภาคอาเซียน รวมถึงการลงทุนในธุรกิจใหม่ เช่น แบตเตอรี่ และพลังงานสะอาด เป็นต้น ทางด้านการจัดหาพลังงาน ปตท. มีการบริหารจัดการความเสี่ยงในการ

จัดหาพลังงานจากแหล่งต่างๆ ให้มีปริมาณที่เพียงพอ มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน เช่น การจัดหาก๊าซธรรมชาติจากแหล่งในประเทศ การนำเข้าจากต่างประเทศ หรือการขยายธุรกิจไฟฟ้าทั้งในและนอกประเทศ เพื่อตอบสนองความต้องการพลังงานของประเทศ

2) การสนับสนุนนโยบายภาครัฐเพื่อสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พร้อมไปกับการอุปถัมภ์เศรษฐกิจระดับฐานรากของประเทศร่วมกับภาครัฐอย่างใกล้ชิด โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญปี 2562 เช่น

- **EECI :** เป็นพันธมิตรหลักกับสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ในการวางแผน พัฒนา และบริหารพื้นที่วังจันทร์วัลเลย์ ให้เป็นเมืองวิจัยและพัฒนาเพื่อรองรับเขตนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EECI) ให้เป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุนของประเทศ และภูมิภาค โดยขับเคลื่อนการดำเนินงานตามเป้าหมายในการสร้างอุตสาหกรรมใหม่ รองรับการเป็นศูนย์กลางการวิจัย ด้านระบบอัตโนมัติ หุ่นยนต์และระบบอัจฉริยะ (ARIPOLIS) ศูนย์กลางการวิจัยและนวัตกรรมด้านชีววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีชีวภาพ (BIOPOLIS) ศูนย์กลางและฐานในการรังสรรค์นวัตกรรมจากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (SPACE INNOPOLIS) และศูนย์กลางนวัตกรรมอาหาร (FOOD INNOPOLIS) เพื่อปรับเปลี่ยนภาคอุตสาหกรรมไปสู่ Thailand 4.0 นอกจากนี้ ปตท. ยังร่วมระดมเงินทุนขึ้นต้นแก่ InnoSpace (Thailand) ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับชาติในการบ่มเพาะ พัฒนา และยกระดับสตาร์ทอัพในประเทศไทย
- **โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ- LPG ผู้มีรายได้น้อย :** ร่วมกับกระทรวงพลังงานและกระทรวงการคลังปรับเปลี่ยนวิธีการช่วยเหลือในการให้ส่วนลด LPG ให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายคือผู้มีรายได้น้อย โดยให้ส่วนลดเฉพาะกับกลุ่มร้านค้า หาบเร่ แผงลอย ที่ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐเท่านั้น ซึ่งเป็นการช่วยแบ่งเบาค่าครองชีพ กระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก และส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้มีรายได้น้อย
- **การสนับสนุนการใช้น้ำมันดีเซล B10:** เป็นผู้นำร่องและเร่งผลักดันการขยายสถานีบริการฟิฟตี สเตชันที่มีน้ำมันดีเซล บี 10 จำหน่าย ซึ่งนอกจากจะมีราคาที่ประหยัดกว่าน้ำมันดีเซลปกติและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังช่วยเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรปาล์มน้ำมัน สร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจฐานรากอีกด้วย
- **โครงการไทยเด็ด:** ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในการจัดหาพื้นที่สถานีบริการน้ำมันเป็นช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้า ให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนนำสินค้าเกษตร อาหาร และสินค้าหัตถกรรมงานฝีมือที่มีเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมาจำหน่าย

9.1.3.1.2 สังคม ชุมชน

ปตท. มุ่งมั่นในการเป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนประเทศผ่านการสร้างความมั่นคงทางพลังงานและการเติบโตทางเศรษฐกิจ พร้อมดูแลสังคมชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยนำ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ผลสำรวจความต้องการของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กลุ่มสังคมชุมชน และความเชี่ยวชาญของกลุ่ม ปตท. มากำหนดเป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสังคมชุมชน โดยมุ่งเน้นการดำเนินงานใน 2 มิติ ได้แก่ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ชุมชน สังคม (People) ให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตศตวรรษที่ 21 ตั้งแต่ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน พร้อมทั้งพัฒนาทักษะเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนไปสู่การพึ่งพาตนเองผ่านการส่งเสริมอาชีพและการส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน และการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (Planet) ผ่านการสร้างความตระหนักและความร่วมมือในการอนุรักษ์ธรรมชาติและระบบนิเวศ พื้นที่สิ่งแวดล้อม ทั้งในเมืองและชนบท ตลอดจนสานต่อการปลูกและดูแลรักษาป่าจากโครงการปลูกป่า 1 ล้านไร่ เพื่อสร้างผืนป่าอันสมบูรณ์ และลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

อนึ่ง รายละเอียดในเรื่องดังกล่าวปรากฏอยู่ในหัวข้อ “องค์กรที่ดีของสังคม (Corporate Citizenship)” ในรายงานความยั่งยืนปี 2562 (Corporate Sustainability Report 2019)

9.1.3.1.3 ผู้ถือหุ้น

ปตท. ยังคงยึดมั่นในการเป็นองค์กรแห่งความภาคภูมิใจและสมบัติอันล้ำค่าของคนไทย (Pride & Treasure of Thailand) ผ่านการบริหารจัดการ 3 ด้าน (3P) ได้แก่ People การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ Planet การดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการดูแลสังคมและชุมชน และ Prosperity การเป็นฐานความมั่นคงให้แก่ภาคเศรษฐกิจและสังคม ดำเนินธุรกิจด้วยหลักธรรมาภิบาล และดูแลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างสมดุล โดยดำเนินงานมุ่งสู่เป้าหมายการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนร่วมกับทุกภาคส่วน (Sustainable Growth for All) เพื่อให้ทันกลไกทุนมันใจว่า ปตท. จะเป็นบริษัทที่ให้ผลตอบแทนที่ดี มีความยั่งยืน เป็นองค์กรที่อยู่คู่สังคมไทยตลอดไป

กิจกรรมสำหรับผู้ถือหุ้นสามัญ

ปตท. ได้จัดให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยเข้าเยี่ยมชมกิจการ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยได้มีโอกาสเยี่ยมชมการดำเนินงาน รับทราบข้อมูล พบปะกับคณะผู้บริหาร ปตท. และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดระยองของ ปตท. อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2549 เป็นต้นมา

สำหรับปี 2562 ปตท. ได้มีกำหนดแผนงานจัดกิจกรรมในวันที่ 29 – 31 ตุลาคม 2562 โดย ปตท. นำส่งหนังสือเชิญและเอกสารตอบรับไปยังผู้ถือหุ้นซึ่งปรากฏรายชื่อ ณ วัน RECORD DATE เพื่อกำหนดสิทธิในการเข้าร่วมประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2562 (วันที่ 7 มีนาคม 2562) โดยทางไปรษณีย์ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นแจ้งความประสงค์ในการเข้าเยี่ยมชมกิจการของ ปตท. อนึ่ง เนื่องจากมีผู้ให้ความสนใจและแจ้งความประสงค์ที่จะเข้าเยี่ยมชมกิจการของ ปตท. จำนวนมากประมาณ 4,907 คน ปตท. จึงกำหนดให้ใช้วิธีการจับสลากในการคัดเลือกผู้มีสิทธิเข้าเยี่ยมชมกิจการเช่นเดียวกับที่ผ่านมา โดยมีคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ผู้บริหาร และคณะทำงานการกำกับดูแลกิจการที่ดี เป็นสักขีพยาน กำหนดจับสลากในวันที่ 17 กันยายน 2562 และประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าเยี่ยมชมกิจการของ ปตท. บนเว็บไซต์ของ ปตท. เจ้าหน้าที่ของ ปตท. ได้ดำเนินการแจ้งผู้มีสิทธิเข้าเยี่ยมชมกิจการของ ปตท. ทางโทรศัพท์เพื่อยืนยันการตอบรับเข้าเยี่ยมชมกิจการของ ปตท. โดยกิจกรรมดังกล่าวจะจัดให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยเข้าเยี่ยมชมกิจการ ณ โรงเรียนกำเนิดวิทย์ (Kamnoetvidya Science Academy : KVIS) สถาบันวิทยสิริเมธี (Vidyasirimedhi Institute of Science and Technology : VISTEC) และศูนย์เรียนรู้ป๋าวังจันทร์ อำเภовังจันทร์ จังหวัดระยอง รับฟังข้อมูลการดำเนินงานของสถาบันฯ และโรงเรียนฯ จำนวน 450 คน โดยแบ่งเป็น 3 รุ่นๆ ละ 150 คน ซึ่ง ปตท. จะนำข้อเสนอแนะที่ได้จากผู้ถือหุ้นไปปรับปรุงการทำงานในปีถัดไป

สำหรับผู้ถือหุ้นที่สนใจเข้าเยี่ยมชมกิจการในครั้งต่อไป (ประจำปี 2563) สามารถติดตามความคืบหน้าและรายละเอียดโครงการได้บนเว็บไซต์ของ ปตท. โดยหากเป็นสถานที่เยี่ยมชมเดิม ปตท. ขอสงวนสิทธิ์สำหรับผู้ถือหุ้นที่ยังไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเท่านั้น

กิจกรรมสำหรับผู้ถือหุ้นกู้ ปตท.

ปตท. ได้จัดกิจกรรมสำหรับผู้ถือหุ้นกู้ ปตท. อย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2553 เพื่อเป็นช่องทางในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ปตท. กับผู้ถือหุ้นกู้ฯ รวมถึงเป็นการตอบแทนความเชื่อมั่นที่ได้ลงทุนระยะยาวในหุ้นกู้ของ ปตท. ทั้งนี้กิจกรรมที่จัดขึ้นในปี 2562 ยังคงมีความหลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ถือหุ้นกู้ฯ ที่มีจำนวนกว่า 18,000 ราย อาทิ

- นิตยสารรายไตรมาส happiness ที่ใช้เป็นช่องทางในการสื่อสารข้อมูลองค์กร ให้ความรู้ทางด้านพลังงานและบทความต่าง ๆ ที่ให้ทั้งสาระและความบันเทิงที่เหมาะสมและเป็นที่ถูกใจอย่างยิ่งสำหรับผู้ถือหุ้นกู้กลุ่มเป้าหมาย
- กิจกรรมเยี่ยมชมกิจการกลุ่ม ปตท. จำนวน 2 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 เยี่ยมชมโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ปตท. และงานเทศกาลมหัศจรรย์ไม้เหมืองหนาวทิวลิปบานที่ระยอง จังหวัดระยอง ในเดือนเมษายน และครั้งที่ 2

เยี่ยมชมโรงเรียนกำเนิดวิทย์ (KVIS) สถาบันวิทยสิริเมธี (VISTEC) และ โครงการป่าวังจันทร์ จังหวัดระยอง ในเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นที่สนใจจากผู้ถือหุ้นอย่างต่อเนื่อง

- กิจกรรมสานสัมพันธ์ เช่น สัมมนาและเวิร์กช็อปประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะคอนเสิร์ตที่ยังคงได้รับการตอบรับที่ดีเยี่ยมเสมอมา ซึ่งในปี 2562 ปตท. ได้จัดคอนเสิร์ตประจำปี The XXL Concert โดยเป็นการฉลองครบรอบ 10 ปี ในการจัดคอนเสิร์ตของ PTT Debenture Club นอกจากนี้ยังมีละครเวทีในวาระครบ 40 ปี ปตท. เรื่อง The Musical of Love ซึ่งเป็นการถ่ายทอดเรื่องราวการผ่านร้อนผ่านหนาวมาตลอด 4 ทศวรรษของ ปตท. รวมทั้ง การสนับสนุนวัฒนธรรมไทยจากการจัดชมโขนพระราชทาน เรื่องรามเกียรติ์ ตอน สิบมรรคา และ การแสดงหุ่นกระบอก เรื่อง ตะเลงพ่าย

ปตท. ยังคงมุ่งมั่นในการเพิ่มประสิทธิภาพ และ เพิ่มระดับความพึงพอใจของผู้ถือหุ้นฯ โดยเพิ่มช่องทาง PTT Debenture Mobile Application ทำให้ผู้ถือหุ้นสามารถเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ของ PTT Debenture Club อาทิเช่น ข้อมูลการถือครองหุ้น วัณครบกำหนดไถ่ถอน รวมทั้งสมัครและตรวจสอบสิทธิกิจกรรม เรียกดูข้อมูลส่วนบุคคล รับผิดชอบสารออนไลน์ ซึ่งช่องทางดังกล่าวช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกมากขึ้น

กิจกรรมสำหรับนักลงทุนสถาบัน

ในปี 2562 นอกเหนือจากกิจกรรมผู้บริหารพบนักลงทุน เพื่อชี้แจงข้อมูลผลประกอบการรายไตรมาสแล้ว ปตท. ได้จัดให้นักลงทุนสถาบันและนักวิเคราะห์หลักทรัพย์เยี่ยมชมกิจการของบริษัทในกลุ่ม ปตท. และพบผู้บริหารเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันยาวนาน ได้แก่ การเยี่ยมชม โรงงาน Residue Deep Catalytic Cracking: RDCC Plant: UHV ของ บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) Polyols Lab & Innovation Center ของ บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) โรงไฟฟ้าถ่านหิน Ghenco – One Power Plant ของบริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ชินเนอรี่ จำกัด (มหาชน) และ โรงปลูกสตรอเบอร์รี่ของ ปตท. ที่จังหวัดระยอง และเดือนตุลาคม ได้เยี่ยมชมกิจการ MLNG Complex ของบริษัทปิโตรเลียม เนชั่นเนล เบอร์ฮาด (PETRONAS) บริษัท พีทีที โกลบอล แอลเอเอ็นจี จำกัด (PTT Global LNG Company Limited) ซึ่งบริษัท ปตท. และ ปตท.สผ. ถือหุ้นในสัดส่วนเท่ากันที่ร้อยละ 50 ในโครงการLiquefaction Train 9 และ เยี่ยมชม Bintulu Onshore Receiving Facility (BORF) ของบริษัท ปตท.สผ.ที่เมืองบิณฑู รัฐซาราวัก ประเทศมาเลเซีย การเยี่ยมชมดังกล่าว มีเป้าหมายให้นักลงทุนและนักวิเคราะห์ทราบถึงทิศทางโอกาสในการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม ปตท. รวมทั้งความร่วมมือของกลุ่ม ปตท. เพื่อความมั่นคงทางพลังงานของประเทศ

9.1.3.1.4 ลูกค้า

ปตท. ดำเนินธุรกิจทั้งตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ โดยมีผลิตภัณฑ์หลักที่จำหน่ายคือ ผลิตภัณฑ์ก๊าซธรรมชาติ และผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม โดยจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับ ลูกค้าธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ ลูกค้าธุรกิจก๊าซ และลูกค้าธุรกิจโครงสร้างพื้นฐาน ทั้งในกลุ่ม Business to Business: B2B และกลุ่ม Business to Consumer: B2C

ปตท. รับฟังเสียงลูกค้า เพื่อใช้วิเคราะห์กำหนดความต้องการและความคาดหวังของลูกค้า ผ่านทางช่องทางต่างๆ เช่น การเข้าพบลูกค้า การสัมมนา การสำรวจความคิดเห็น ฯลฯ ซึ่งเป็นช่องทางที่ให้สารสนเทศ ในด้านข้อมูลคู่แข่ง สภาพการแข่งขัน เทคโนโลยี แนวโน้มพฤติกรรมลูกค้า การใช้ชีวิตของผู้บริโภค แนวโน้มความต้องการตลาด และความต้องการในอนาคตของลูกค้า โดยนำไปพิจารณาพร้อมกับสารสนเทศอื่นๆ ได้แก่ สถานการณ์และแนวโน้มเศรษฐกิจพลังงาน นโยบายรัฐ กฎระเบียบ นวัตกรรม เทคโนโลยี ข้อมูลการเงินและเศรษฐกิจ เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์และบริการได้ตรงตามความต้องการและความคาดหวังของลูกค้า ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ปตท. พัฒนาระบบสนับสนุนเพื่อเพิ่มความสะดวกให้กับลูกค้าในการทำธุรกรรมกับ ปตท. อย่างต่อเนื่อง เช่น การพัฒนาระบบ e-Billing ระบบ e-Payment และระบบ Direct Approved ช่วยให้ลูกค้าสามารถสืบค้นข้อมูล รับการสนับสนุน และทำธุรกรรมได้ตลอด 24 ชม. ปตท. พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของศูนย์รับคำสั่งซื้อและลูกค้าสัมพันธ์ ด้วยระบบ iMind เชื่อมโยง รวมศูนย์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่างๆ เช่น อีเมล Website ข้อมูลสมาชิกบัตร PTT Fleet Card ฯลฯ เพื่อให้พนักงาน Contact Center ตอบสนองลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว ด้วยข้อมูลที่ถูกต้อง และทันสมัยตลอดเวลา

ปตท. จัดทำมาตรฐานการให้บริการและคู่มือปฏิบัติงานที่ครอบคลุมทุกช่องทาง เช่น คู่มือมาตรฐานสถานบริการ คู่มือการบรรจุก๊าซ คู่มือมาตรฐาน Contact Center เป็นต้น โดยมีวิธีการตรวจประเมินผลตามมาตรฐานบริการตามระบบ QSHMSC, Mystery shopper, Gas Control ตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อให้มั่นใจว่าบุคลากรสามารถสร้างประสบการณ์ที่ดีแก่ลูกค้าได้สม่ำเสมอ

ปตท. พัฒนาวิธีการบริหารความสัมพันธ์กับลูกค้าให้เหมาะสมกับแต่ละวงจรชีวิตของลูกค้า เพื่อนำไปสู่การซื้อซ้ำ และบอกต่อ อันเป็นระดับความสัมพันธ์เป้าหมายสูงสุด มีระบบการประเมินความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ และความผูกพันของลูกค้าที่มีต่อ ปตท. โดยเปรียบเทียบกับคู่แข่งผ่านการวิจัยสำรวจความพึงพอใจประจำปี ที่มีการพัฒนาวิธีการและข้อคำถามอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาร่วมกับพฤติกรรมกรซื้อของลูกค้าโดยตรง เพื่อให้ผลการสำรวจสะท้อนการดำเนินงานในปัจจุบัน และเพิ่มโอกาสในการต่อยอดทางธุรกิจในอนาคตได้ชัดเจนมากขึ้น ทั้งนี้มีการรวบรวมและวิเคราะห์ความไม่พึงพอใจของลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ เช่น Contact Center การเข้าพบลูกค้า เป็นต้น เพื่อให้สามารถทราบถึงสัญญาณเชิงบ่งล่วงหน้า นำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างทันทั่วทั้งที่ ป้องกันการสูญเสียลูกค้า และการแทรกแซงจากคู่แข่ง

ปตท. แบ่งกลุ่มประเภทข้อร้องเรียน ตามความรุนแรงของผลกระทบ โดยกำหนด Service Level Agreement สำหรับข้อร้องเรียนแต่ละประเภท ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องแก้ไขปัญหาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด หากเป็นข้อร้องเรียนที่เกี่ยวกับสินค้าและบริการต้องได้รับการตอบสนองเบื้องต้นภายใน 24 ชั่วโมง และมีการตอบกลับไปยังลูกค้าทุกรายภายหลังที่มีการแก้ไขแล้วเสร็จ มีการสอบถามถึงความพึงพอใจต่อการแก้ไขปัญหาของ ปตท. พร้อมแจ้งแผนการแก้ไขปัญหาระยะยาว สร้างความมั่นใจให้กับลูกค้า มีความพึงพอใจต่อการแก้ไขปัญหา และจะยังคงใช้ผลิตภัณฑ์และบริการของ ปตท. ต่อไปในอนาคต

ทั้งนี้ ปตท. ใส่ใจด้านความสะดวกและความปลอดภัยของลูกค้าอย่างต่อเนื่อง จึงได้ดำเนิน โครงการต่างๆ เช่น โครงการ PTT Tune Up ให้บริการตรวจเช็คเครื่องยนต์ และปรับจูนเครื่องยนต์ฟรี เป็นต้น

ผลการสำรวจความพึงพอใจของลูกค้า (ร้อยละ)

	ก๊าซธรรมชาติ					การดำเนินงานประเทศ
	ก๊าซธรรมชาติ	โรงไฟฟ้าและตลาดค้าส่ง	อุตสาหกรรม	ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมและปิโตรเคมี	NGV	
ระดับความพึงพอใจปี 2562	92.2	90.6	92.7	93.1	88.4	96.2
ระดับความพึงพอใจปี 2561	90.6	87.8	91.2	94.4	88.1	91.0
ระดับความพึงพอใจปี 2560	92.0	90.7	92.2	93.7	91.0	88.3

9.1.3.1.5 คู่ค้า

ผู้ค้า เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญในการดำเนินธุรกิจร่วมกัน ปตท. จึงให้ความสำคัญกับการปฏิบัติต่อผู้ค้าอย่างเสมอภาคบนหลักการของการแข่งขันที่เป็นธรรม เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน สร้างความสัมพันธ์และความร่วมมืออันดี ปฏิบัติตามสัญญาอย่างเคร่งครัด และปฏิบัติตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการควบคุมคุณภาพ สินค้าและบริการ ตลอดจนค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการ ปตท. จึงกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการจัดหาพัสดุเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

นอกจากนั้น ปตท. มีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน ควบคู่ไปกับการกำกับดูแลกิจการเพื่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บรรลุตามปณิธานที่ตั้งไว้ ปตท.จึงให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานและพัฒนาให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม โดยได้จัดทำกระบวนการบริหารความเสี่ยงและลดผลกระทบจากการดำเนินธุรกิจของผู้ค้า เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านการบริหารห่วงโซ่อุปทานอย่างยั่งยืนให้ประสบความสำเร็จ โดยมีปัจจัยหลักในการขับเคลื่อน 3 ปัจจัย คือ

1. นโยบายและทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน

นโยบายและกลยุทธ์ขององค์กรเป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างความตระหนักให้แก่พนักงานภายในองค์กร และสังคมภายนอก รับทราบถึงความมุ่งมั่น และทิศทางการดำเนินงานขององค์กร ดังนั้น ในปี 2558 ปตท. จึงได้กำหนดนโยบายการจัดหาและบริหารงานผู้ค้าอย่างยั่งยืน กลุ่ม ปตท.

เพื่อให้ผู้ค้าของ ปตท. มีแนวทางปฏิบัติในการดำเนินธุรกิจให้เป็นไปตามแนวทางการบริหารองค์กรอย่างยั่งยืน และเหมาะสมมากขึ้น ปตท. ได้ทำการทบทวน แนวทางการปฏิบัติอย่างยั่งยืนของผู้ค้า ปตท. (PTT Supplier Sustainable Code of Conduct : SSCoC) และประกาศใช้เป็นที่ 3 เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2558 โดยกำหนดเนื้อหาและขอบเขตให้อยู่ภายใต้ข้อกำหนดข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประเด็นที่ ปตท. ให้ความสำคัญ ประกอบด้วย 4 หัวข้อหลัก ดังนี้

1. จริยธรรมทางธุรกิจ
2. ความรับผิดชอบต่อสังคม
3. ความปลอดภัย
4. การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

2. การพัฒนากระบวนการจัดหาและบริหารงานผู้ค้าให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

เพื่อให้การบริหารห่วงโซ่อุปทานเป็นไปตามทิศทางขององค์กร ปตท. ได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการผู้ค้าโดยคำนึงถึงผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแล (Environment, Social & Governance: ESG) ปตท. ได้ประเมินความเสี่ยงและผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลของกลุ่มงานสินค้าและบริการ เพื่อแบ่งระดับการบริหารผู้ค้าเป็น 3 ระดับ คือ 1. กลุ่ม Critical 2. กลุ่ม Key 3. กลุ่ม Manage เรียงตามลำดับความรุนแรง และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น สำหรับผู้ค้ากลุ่ม Critical จะได้รับการบริหารจัดการอย่างเข้มข้น นอกเหนือจากการลงนามรับทราบแนวทางการปฏิบัติอย่างยั่งยืนของผู้ค้า ปตท. แล้ว ต้องมีการตอบแบบประเมินการปฏิบัติอย่างยั่งยืน (Sustainability Performance Assessment) ซึ่งหากผู้ค้าประเมินตนเองแล้ว คะแนนไม่ถึงตามเกณฑ์ที่กำหนดจะต้องจัดทำแผนงานและกรอบเวลาในการปรับปรุง (ESG Corrective Action Plan) ทั้งนี้ ปตท. ขอสงวนสิทธิ์ในการเข้าตรวจสอบ (Auditing) ผลการประเมินตนเองของผู้ค้า โดยในปี 2562 คณะทำงาน ปตท. ร่วมกับหน่วยงานภายนอก ได้เข้าตรวจประเมินการดำเนินงานด้านความยั่งยืนของผู้ค้ากลุ่ม Critical จำนวน 12 บริษัท โดยผลคะแนนในภาพรวมของผู้ค้าผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ปตท. ได้ดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพการดำเนินงานอย่างยั่งยืนของผู้ค้าอย่างต่อเนื่อง โดยคัดเลือกผู้ค้าหลักที่มีลักษณะการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับ ESG เข้าร่วมอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพด้านความยั่งยืนของผู้ค้า และฝึกปฏิบัติการประเมินศักยภาพด้านความยั่งยืนของบริษัทตนเอง เพื่อวางแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบาย ปตท. ต่อไป นอกจากนี้ ปตท. ได้กำหนดนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (PTT Green Procurement) ตามนโยบายของภาครัฐ โดยมีการพัฒนาระบบเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการ ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผ่านระบบ PTT Vendor Management ซึ่งระบบดังกล่าวจะรวบรวมข้อมูลปริมาณการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของ ปตท. (Green Spending) และผู้ค้าที่ได้รับการคัดเลือกจากการเสนอราคาสามารถรายงานข้อมูลการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Green Product) ในการดำเนินงานให้กับ ปตท. โดยเริ่มใช้งานตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2562 เป็นต้นมา มีจำนวนงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมรวมทั้งสิ้น 42 งาน คิดเป็นมูลค่าการจัดหารวมทั้งสิ้น 327 ล้านบาท

นอกจากนี้ เพื่อตอบสนองการดำเนินการด้าน Pride ในการเป็นองค์กรโปร่งใส ปตท. ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เรื่อง การขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระหว่างสำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาตราการป้องกันและปราบปรามการทุจริตนโยบายของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องและแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริต นำไปสู่การปฏิบัติในภาครัฐวิสาหกิจได้อย่างประสบผลสำเร็จตามหลักธรรมาภิบาลและบรรษัทภิบาล โดยในส่วนของการให้และการเปิดเผยข้อมูลในการจัดซื้อจัดจ้าง ปตท. ได้เปิดเผยข้อมูลการจัดหาพัสดุ โดยปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เรื่อง กำหนดให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลการพิจารณาการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐเป็นข้อมูลที่ต้องจัดไว้ให้ประชาชนตรวจดูได้ตามมาตรา 9 (8) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างดังกล่าวเป็นรายเดือนผ่านเว็บไซต์ www.pttplc.com เพื่อให้ประชาชนตรวจดูได้ ทั้งนี้ การเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างของ ปตท. จะได้รับการประเมินเป็นประจำทุกปีผ่านโครงการประเมิน

คุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยสำนักงาน ป.ป.ช. สำหรับปี 2562 ผลการประเมินจากการตรวจสอบหลักฐานเชิงประจักษ์ในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างของ ปตท. ได้คะแนน 100%

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 24 สิงหาคม 2560 เป็นต้นมา ปตท. ได้ปฏิบัติตาม พ.ร.บ.การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 จึงได้ปรับปรุงกระบวนการโดยกำหนดให้มีการเปิดเผยแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีเพื่อให้ผู้สนใจเข้าร่วมเสนอราคากับ ปตท. สามารถบริหารจัดการในการเตรียมความพร้อมเข้าเสนองานได้ล่วงหน้า โดย ปตท. ได้เปิดเผยแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี 2562 ตามที่กฎหมายดังกล่าวกำหนดแล้วทั้ง 3 ช่องทางด้วยกัน ได้แก่เว็บไซต์ www.pttplc.com ระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ (e-GP) ของกรมบัญชีกลาง และสถานที่ปิดประกาศ ณ สำนักงานของ ปตท.

เพื่อเพิ่มความโปร่งใสในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ทั้งในส่วนของการจัดซื้อจัดจ้างในส่วนที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ และการจัดซื้อจัดจ้างที่เกี่ยวกับการพาณิชย์โดยตรงซึ่งปฏิบัติตามกฎระเบียบของ ปตท. ที่ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐแล้ว จึงได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง (กคจ.) ขึ้น โดยประกอบด้วยผู้บริหารจากหน่วยงานจัดหาหน่วยงานกฎหมาย และหน่วยงานตรวจสอบภายในของ ปตท. เพื่อกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของ ปตท. ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อกำหนด หลักเกณฑ์ และขั้นตอนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งในแต่ละปี กคจ. จะดำเนินการตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยสุ่มตรวจสอบงานจัดซื้อจัดจ้างเพื่อตรวจหาข้อบกพร่องจากการดำเนินงาน หาสาเหตุของข้อบกพร่อง และแนวทางการแก้ไขปัญหามิให้เกิดข้อบกพร่องซ้ำ ทั้งนี้ ในปี 2562 ผู้บริหารได้มุ่งมั่นในวิสัยทัศน์ในการเป็นองค์กรโปร่งใส จึงกำหนดให้มีตัวชี้วัด (KPI) ของทุกสายงานในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้ถูกต้องตามกฎหมาย และกฎระเบียบภายในของ ปตท. ด้วย เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการจัดซื้อจัดจ้างของ ปตท. มีความคุ้มค่า โปร่งใส เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผล และตรวจสอบได้

นอกจากนี้ ปตท. ได้มีระบบการตรวจรับงาน (Material Receive (MR) on web) ที่ให้หน่วยงานผู้ใช้ประเมินผลการดำเนินงานของผู้ค้าในแง่มุมต่างๆ เช่น ด้านคุณภาพ (Quality) ด้านการส่งมอบ (Delivery) การให้บริการ (Service) ด้านการดำเนินงาน (Performance) ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม (SSHE) ด้านความยั่งยืน (Sustainability) โดยเบื้องต้นจะแจ้งผลการประเมินแก่ผู้ค้าที่อยู่ในทะเบียนผู้ค้ารับทราบ เพื่อนำไปปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป

3. การพัฒนาศักยภาพของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนศักยภาพของบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญในการขับเคลื่อนให้การดำเนินการทั้งหมดนี้สัมฤทธิ์ผล ปตท. จึงให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดหาและบริหารงานผู้ค้าของผู้บริหาร และพนักงานภายในองค์กรอย่างเป็นระบบและเหมาะสม ผ่านการอบรม สื่อความ รวมถึงกระบวนการบริหารจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management : KM) เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ด้านความยั่งยืนสู่การบริหารจัดการผู้ค้า นอกจากนี้ ปตท. ได้สร้างความพร้อม และสื่อความให้แก่ผู้ค้าควบคู่กันไป เพื่อให้ผู้ค้าเตรียมการพัฒนาการดำเนินธุรกิจของตนให้เป็นไปตามแนวทางความยั่งยืน หรือ แนวทางการปฏิบัติอย่างยั่งยืนของผู้ค้า ปตท. (PTT Supplier Sustainable Code of Conduct)

เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความรู้ระหว่าง ปตท. กับผู้ค้า และพัฒนาศักยภาพของผู้ค้าให้พร้อมสนับสนุน ปตท. ทั้งในด้านผลการดำเนินการ ความต่อเนื่องในการดำเนินธุรกิจ ตลอดจนความรับผิดชอบต่อสังคม ปตท. ได้มีการจัดงานสัมมนาผู้ค้าเป็นประจำทุกปี (Supplier Relationship Management Seminar: SRM) เพื่อสื่อสารถึงทิศทางการดำเนินธุรกิจของ ปตท. ตามหลักการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการกำกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบองค์กร (Governance Risk and Compliance; GRC) ให้มีความโปร่งใส ปราศจากการทุจริต มีช่องทางการร้องเรียนที่เหมาะสม และสื่อสารให้ความรู้เกี่ยวกับประเภท วิธีการจัดซื้อจัดจ้าง และช่องทางการเข้าถึงข้อมูลงานจัดซื้อจัดจ้างที่เกี่ยวข้องของผู้ค้า โดยในปี 2562 ได้สื่อสารและให้ความรู้ระบบงานจัดซื้อจัดจ้างใหม่ภายใต้โครงการ Digital Procurement แก่ผู้ค้าของ ปตท. ภาพรวม ในพื้นที่โรงแยกก๊าซธรรมชาติระยอง สายงานระบบท่อส่งก๊าซ และสายงานก๊าซธรรมชาติสำหรับยานยนต์ รวมจำนวนทั้งสิ้น 4 ครั้ง โดยสื่อความนโยบาย ทิศทางการดำเนินธุรกิจ รวมถึงระบบอิเล็กทรอนิกส์ของงานจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้ผู้ค้ามีความพร้อมในการจัดซื้อจัดจ้างบนระบบดิจิทัล นอกจากนี้ยังมีการจัดอบรมความรู้เกี่ยวกับระบบการจัดซื้อจัดจ้างอย่างยั่งยืน ISO 20400 จากสถาบันรับรองมาตรฐาน

ไอเอสโอ (สรอ.) ให้แก่พนักงานสายงานจัดหาและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องของ ปตท. จำนวน 1 รุ่น มีผู้เข้าอบรมทั้งสิ้น 34 คน ซึ่งระบบงานมาตรฐานดังกล่าวมุ่งเน้นการจัดซื้อจัดจ้างอย่างยั่งยืนที่จะช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ค้าและ ปตท. ได้

ปตท. ได้กำหนดให้ผู้ที่จะเข้าร่วมเสนอราคา จะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านความปลอดภัยเกี่ยวกับการทำงานและการใช้เครื่องมือ ตลอดจนระเบียบข้อบังคับต่างๆ อย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการทำงานที่มีผลกระทบต่อความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อม ให้ระมัดระวังในการทำงานเป็นพิเศษ ทั้งนี้ ปตท. จะจัดให้มีการเข้าเยี่ยมชมกิจการของผู้ค้าเพื่อประเมินศักยภาพการดำเนินงาน โดยเฉพาะด้านความมั่นคงปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ พนักงานของบริษัทผู้ค้าต้องผ่านการอบรมการปฏิบัติตน การดำเนินการในพื้นที่การทำงานของ ปตท. และปฏิบัติงานตามข้อกำหนดในการเข้าทำงานในเขตปฏิบัติงาน ซึ่งกำหนดการปฏิบัติตนตามแต่ละลักษณะงานไว้

ปตท. ได้จัดทำ ทะเบียนผู้ค้า (PTT Approved Vendor List; PTT AVL) เพื่อประโยชน์ในงานจัดหาสินค้าและบริการ ด้วยวิธีประมูล เพื่อให้มั่นใจว่าภายใต้กระบวนการกำหนดกลุ่มงาน และขั้นตอนหรือวิธีการในการคัดเลือกผู้ค้าเพื่อขึ้นทะเบียนผู้ค้ากับ ปตท. นั้น จะได้ผู้ค้าที่มีประสิทธิภาพ สามารถส่งมอบสินค้า/บริการ ได้ตรงกับความต้องการขององค์กร และส่งเสริมความเป็นพันธมิตร (Partnership) กับ ปตท. อย่างยั่งยืน โดยในปี 2562 มีผู้ค้าที่ได้รับการอนุมัติให้ขึ้นทะเบียนผู้ค้า ปตท. รวมจำนวน 233 บริษัท จาก 19 กลุ่มงาน

เพื่อให้การจัดทำทะเบียนผู้ค้าของ ปตท. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ปตท. ได้กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและคุณสมบัติของผู้ค้าที่สมัครเพื่อคัดเลือกขึ้นทะเบียนผู้ค้าในแต่ละกลุ่มงาน โดยคุณสมบัติเบื้องต้นของผู้ค้าจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. ผู้ค้าจะต้องไม่เป็นผู้ละทิ้งงานของ ปตท. หรือส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ
2. กรณีที่เคยถูกเพิกถอนออกจากกลุ่มงานใดในทะเบียนผู้ค้าของ ปตท. จะไม่มีสิทธิยื่นขอขึ้นทะเบียนผู้ค้าฯ กับ ปตท. ในกลุ่มงานนั้นๆ ในช่วงระยะเวลา 3 ปี นับถัดจากวันที่ถูกเพิกถอน ยกเว้นกรณีถูกเพิกถอน เนื่องจากเป็นผู้ละทิ้งงานของ ปตท. หรือส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานต่างๆ ของรัฐ ปตท. จะไม่รับเข้าเป็นผู้ค้าในทะเบียนผู้ค้า ปตท. จนกว่าจะมีหนังสือแจ้งแสดงหลักฐานการยกเลิกการถูกเพิกถอน

3. ผู้ค้าจะต้องเข้าใจ และรับทราบแนวทางการปฏิบัติอย่างยั่งยืนของผู้ค้า ปตท. (PTT Supplier Sustainable Code of Conduct: SSCoC)

จากหลักเกณฑ์ในเบื้องต้นดังกล่าวแล้ว ปตท. ได้กำหนดให้มีการประเมินคุณสมบัติผู้ค้าในด้านการดำเนินงาน และแนวทางการปฏิบัติอย่างยั่งยืนของผู้ค้าควบคู่กันไปด้วย

หลังจากผู้ค้าส่งมอบสินค้า/บริการในแต่ละงวดงานแล้ว ปตท. จะประเมินผู้ค้า พร้อมทั้งแจ้งผลการประเมินให้ผู้ค้าทราบข้อดี/ข้อควรปรับปรุงในการดำเนินงาน เพื่อพิจารณานำไปปรับปรุงการดำเนินงานของผู้ค้าเอง (Supplier Development) ให้ดียิ่งขึ้นไป

นอกจากนี้ ในการจัดหาสินค้าและบริการ ปตท. จะสนับสนุนผู้ค้าในประเทศก่อนเป็นอันดับแรก โดยเมื่อพิจารณาข้อมูลการจัดหาที่ผ่านมา พบว่า ปตท. มีการจัดหาสินค้าจากท้องถิ่นประมาณร้อยละ 90 รวมถึงส่งเสริมให้มีการจัดหาสินค้าจากในพื้นที่ที่สถานประกอบการ ปตท. ตั้งอยู่เป็นหลัก ซึ่งก่อให้เกิดการสร้างเม็ดเงินหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจของไทย อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน

9.1.3.1.6 พนักงาน

(ได้รายงานหมวดโครงสร้างการจัดการ หัวข้อ “8.5 พนักงาน” แล้ว)

9.1.3.2 การเคารพกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนสากล

ปตท. กำหนด ให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกคนต้องเคารพกฎหมาย ข้อกำหนด ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศที่เข้าไปลงทุน รวมถึงการเคารพหลักสิทธิมนุษยชนสากลอย่างเคร่งครัด โดยถือเป็นบรรทัดฐานขั้นต้นของการดำเนินงาน

เพื่อให้มั่นใจว่า ปตท.ปฏิบัติตามกฎหมาย และกฎระเบียบต่างๆ ที่กำกับดูแลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน ปี 2560 จึงจัดตั้งฝ่ายกำกับกฎหมายและกฎระเบียบองค์กร (Compliance Department) ขึ้นภายใต้สำนักกฎหมาย เพื่อรวบรวมกฎระเบียบประเมินความเสี่ยง สนับสนุนหน่วยงานในองค์กรให้สามารถดำเนินการตามแนวทางที่กำหนด ตลอดจนติดตามตรวจสอบ และรายงานผลการปฏิบัติตามต่อผู้บริหารสูงสุด และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

ปตท.พัฒนา และประยุกต์ใช้ระบบการบริหารจัดการด้านสิทธิมนุษยชนมาตั้งแต่ปี 2560 โดยได้ทำการประเมินความเสี่ยงด้านสิทธิมนุษยชนครอบคลุมการดำเนินงานธุรกิจของกลุ่ม ปตท. ภายใต้แนวทางการบริหารจัดการแบบกลุ่ม ปตท. (PTT Group Way of Conduct) ซึ่งมีบริษัทในกลุ่มจำนวน 15 บริษัท ใน 14 ประเทศ คิดเป็นพื้นที่ทั้งหมด 30 พื้นที่ พบว่าประเด็นความเสี่ยงที่สำคัญ คือ ความปลอดภัยและอาชีวอนามัย แรงงานอพยพ ความมั่นคงปลอดภัย สภาพการทำงานของผู้ค้า มาตรฐานการเป็นอยู่ของชุมชน และสิทธิของชนพื้นเมือง ซึ่งได้พัฒนา และประยุกต์ใช้มาตรการควบคุม และแผนการบริหารจัดการด้านสิทธิมนุษยชน เพื่อควบคุมระดับความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยมีการติดตามการดำเนินงานตามแผนเป็นประจำทุกไตรมาส เพื่อให้มาตรการควบคุมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด จากการปฏิบัติตามระบบการบริหารจัดการด้านสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นรูปธรรม และต่อเนื่องทำให้ในปี 2562 ไม่พบข้อร้องเรียนในประเด็นเรื่องสิทธิมนุษยชน รวมถึงได้ทำการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานตามหลักสากล 10 ประการของ The United Nations Global Compact อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังได้เข้าร่วมการประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชนของ Corporate Human Rights Benchmark ซึ่งผลการประเมินดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

9.1.3.3 ข้อพิพาทที่สำคัญกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ปรากฏอยู่ใน “ข้อพิพาททางกฎหมาย” ซึ่งเปิดเผยในแบบแสดงรายการประจำปี (แบบ 56-1)

9.1.4 การเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใส

การเปิดเผยข้อมูลเป็นดัชนีชี้วัดความโปร่งใสในการดำเนินการที่สำคัญ เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปตท. จึงให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำ และสร้างช่องทางการเปิดเผยข้อมูลที่หลากหลายเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยง่าย ผนวกให้กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานตระหนักถึงความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลและความโปร่งใสในการดำเนินงานและสร้างกลไกในการรับเรื่องร้องเรียนที่เหมาะสม และเป็นธรรมสำหรับผู้ร้องเรียนและผู้ถูกร้องเรียน ดังนี้

9.1.4.1 การรายงานของคณะกรรมการทั้งที่เป็นรายงานทางการเงินและไม่ใช่การเงิน

ปตท. จัดทำรายงานความยั่งยืน (Corporate Sustainability Report) ปี 2562 เพื่อเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยใช้มาตรฐานการรายงานของ Global Reporting Initiative (GRI) Sustainability Reporting Standard 2016 และแนวทางการเปิดเผยข้อมูลของธุรกิจน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ (Oil and Gas Sector Disclosure) รวมถึงนำเสนอข้อมูลผลการดำเนินงานตามรูปแบบของ Integrated Reporting (IR) ของ The International Integrated Reporting Council (IIRC) รายงานความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามหลักสากล 10 ประการของข้อตกลงโลกแห่งสหประชาชาติ (The United Nations Global Compact: UNGC) นำเสนอผลการดำเนินงานเพื่อแสดงความมุ่งมั่นขององค์กรในการสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามกรอบของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals: SDGs) และประยุกต์ใช้ Recommendation of The Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) เพื่อรายงานผลการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของธุรกิจ นอกจากนี้ยังจัดให้มีการสอบทานรายงานฯ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อข้อมูลโดยหน่วยงานอิสระภายนอกอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ได้จัดส่งรายงานความยั่งยืน ปี 2562 พร้อมกับรายงานประจำปีให้แก่ผู้ถือหุ้น และเปิดเผยรายงานฯ บนเว็บไซต์ของ ปตท. GRI และ UNGC

9.1.4.2 ความสัมพันธ์กับผู้ลงทุน

ปตท. แปรหรือแปลงสภาพและกระจายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2544 และได้จัดตั้งหน่วยงานผู้ลงทุนสัมพันธ์ (Investor Relations Department) ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการเปิดเผยข้อมูลสำคัญต่อผู้ถือหุ้นและผู้ลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงข้อมูลทางการเงิน เช่น ผลการดำเนินงานและงบการเงินรายไตรมาส รายงานและการวิเคราะห์ของฝ่ายบริหาร (Management Discussion and Analysis : MD&A) รายไตรมาส กลยุทธ์และแนวโน้มในอนาคตของปตท. ให้ได้ทราบอย่างสม่ำเสมอ เท่าเทียม และครบถ้วนตามความเป็นจริง ทั้งนี้ สามารถติดต่อหน่วยงานผู้ลงทุนสัมพันธ์ได้โดยตรงที่ โทร 02537-3518-9 Email : ptt-ir@pttplc.com และติดตามข้อมูลของ ปตท. ผ่านเว็บไซต์ www.pttplc.com ซึ่งมีข้อมูลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ที่ได้มีการปรับปรุงให้ทันสมัยเป็นปัจจุบัน ดังมีข้อมูลที่สำคัญดังนี้

● ข้อมูลบริษัท	● ข้อมูลโครงการลงทุนที่สำคัญ
● รายงานประจำปี (แบบ 56-2) / แบบแสดงรายการประจำปี (แบบ 56-1)	● การแสดงทิศทางนโยบายขององค์กรโดยผู้บริหาร
● ข้อมูลสำหรับผู้ถือหุ้นสามัญ	● การดำเนินการตามนโยบายรัฐ
● ข้อมูลสำหรับผู้ถือหุ้นกู้และกิจกรรมเพื่อผู้ถือหุ้นกู้	● แผนงานที่สำคัญ
● เอกสารนำเสนอและเว็บแคสต์	● นโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีและกิจกรรมส่งเสริม
● Roadshow/Conference	● ผลการดำเนินงานด้านการเงิน
● Analyst Research	● ผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ด้านการเงิน
● ปฏิทินกิจกรรม	● กิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่สำคัญ
● จรรยาบรรณสำหรับนักลงทุนสัมพันธ์	● การจัดซื้อจัดจ้าง
	● ชื่อและเบอร์ติดต่อฝ่ายนักลงทุนสัมพันธ์

โดย ปตท. ได้ให้ความสำคัญต่อการเปิดเผยข้อมูลที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน โปร่งใสและทั่วถึง รวมทั้งการนำเสนอผลงานและการแจ้งสารสนเทศขององค์กรต่อนักลงทุน ผู้ถือหุ้นและผู้เกี่ยวข้องทั้งในทางตรงและทางอ้อมอย่างต่อเนื่อง สรุปได้ดังนี้

- **ทางตรง** : ปตท. นำเสนอผลการดำเนินงาน งบลงทุน สถานการณ์แนวโน้มอุตสาหกรรมให้แก่นักวิเคราะห์ นักลงทุนสถาบัน และพนักงาน เป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอในรูปแบบการประชุมนักวิเคราะห์หลักทรัพย์และนักลงทุนสถาบัน (Analyst Meeting) รายไตรมาส, การประชุมทางโทรศัพท์ Conference Call ตามที่ร้องขอ, การพบนักลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ (Local & International Roadshow/Conference) ซึ่งจัดโดยสถาบันการเงินในประเทศและต่างประเทศ, การประชุม/เข้าพบผู้บริหารตามการนัดหมาย (Company Visit) ของนักวิเคราะห์ นักลงทุน และหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น บริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือ (Credit Rating Agencies), การให้ข้อมูล อาทิ รายงานผลประกอบการ/โครงการลงทุน ให้แก่สื่อมวลชน (Press Meeting), การให้ความรู้ธุรกิจ ปตท. ขึ้นพื้นฐาน, การเยี่ยมชมกิจการของกลุ่มปตท. (site visit), การร่วมกิจกรรมพบนักลงทุนรายย่อยจัดโดยตลาดหลักทรัพย์ฯ (Opportunity Day) นอกจากนี้ ในปี 2562 ปตท. ได้นำเทคโนโลยี (Digital) มาใช้ในงานผู้ลงทุนสัมพันธ์ได้แก่ การประชุมนักวิเคราะห์หลักทรัพย์และผู้ลงทุนสถาบัน (Analyst Meeting) รายไตรมาส ผ่าน Facebook live (ไทยและอังกฤษ), การให้ข้อมูลแก่นักวิเคราะห์และนักลงทุนสถาบัน รวมทั้งตอบกลับการสนทนาด้วยตัวอักษรแบบอัตโนมัติ ผ่าน PTTIR Line Chatbot ซึ่งช่วยเพิ่มความสะดวก ลดค่าใช้จ่ายและเวลาการเดินทางของนักวิเคราะห์และนักลงทุนสถาบัน และ ปตท. ได้ร่วมกิจกรรมพบนักลงทุนสถาบันต่างประเทศผ่าน Digital platform (SET Digital Roadshow) จัดโดยตลาดหลักทรัพย์ฯ ทุกไตรมาส สรุปกิจกรรมที่สำคัญของหน่วยงานผู้ลงทุนสัมพันธ์ปี 2561 - ปี 2562 ดังนี้

กิจกรรม	กิจกรรม ปี 2561 (จำนวน: ครั้ง)	กิจกรรม ปี 2562 (จำนวน: ครั้ง)
Analyst meeting พร้อม Facebook live	4	4
Conference Call (แถลงผลการดำเนินงานรายไตรมาส งบลงทุน และเหตุการณ์สำคัญอื่นๆ (หากมี))	5	5
Roadshow/Conference ในประเทศ (รวมถึงการให้ความรู้ธุรกิจ ปตท. ขั้นพื้นฐาน)	12	14
Roadshow/Conference ต่างประเทศ (รวม Video Conference)	14	9
Company Visit / Conference call (Upon Request)	55	57
Credit Rating Review	4	4
Press meeting	2	2
การเยี่ยมชมกิจการของนักวิเคราะห์และนักลงทุนสถาบัน	4	4
ทาง e-mail / โทรศัพท์	8-10 ครั้งต่อวัน	8-10 ครั้งต่อวัน
ร่วมกิจกรรมนักลงทุนรายย่อยโดยตลาดหลักทรัพย์ฯ (Opportunity Day) รายไตรมาส และงาน SET in the City)	5	5
ร่วมกิจกรรม SET Digital Roadshow โดยตลาดหลักทรัพย์ฯ	4	4
นำคณะนักลงทุนรายย่อยพบผู้บริหารและเยี่ยมชมกิจการ	กำหนดจัด 1 ครั้ง (2 รุ่น) (30-31 ตุลาคม)	ผู้ถือหุ้นกู้ กำหนดจัด 2 ครั้ง (2 รุ่น) (18-20 เมษายน, 16-18 ตุลาคม) ผู้ถือหุ้นสามัญ กำหนดจัด 1 ครั้ง (3 รุ่น) (29, 30 และ 31 ตุลาคม)
กิจกรรมสานสัมพันธ์ผู้ถือหุ้นกู้	15	17

- ทางอ้อม: ปตท. เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบริษัท ผลการดำเนินงาน งบการเงิน ข้อมูลนำเสนอในรูปแบบต่างๆ รวมถึงรายงานสารสนเทศที่ ปตท. แจกต่อตลาดหลักทรัพย์ฯ โดยผู้สนใจสามารถรับข้อมูลได้ผ่านทางเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้ที่ www.set.or.th, เว็บไซต์ของ ปตท. www.pttplc.com และนิตยสารเพื่อผู้ถือหุ้นกู้ ปตท. “Happiness” ผ่าน (PTT Debenture Application)

- หากนักลงทุนและผู้เกี่ยวข้องมีข้อสงสัย และต้องการสอบถาม สามารถติดต่อมายังฝ่ายผู้ลงทุนสัมพันธ์ ปตท. โทร. 0 2537-3518-9 Email : ptt-ir@pttplc.com หรือผ่านเว็บไซต์ของ ปตท. www.pttplc.com

การเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ ความเคลื่อนไหวทางธุรกิจ ความคืบหน้าของการดำเนินงาน และโครงการต่างๆ รวมทั้งให้บริการตอบคำถามและอำนวยความสะดวกในการติดต่อแก่สื่อมวลชนและสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง ในปี 2561 – 2562 มีการดำเนินกิจกรรม สรุปได้ ดังนี้

กิจกรรม	กิจกรรม ปี 2561 (จำนวน: รายการ)	กิจกรรม ปี 2562 (จำนวน: รายการ)
ทาง e-mail	225	186
ข่าวแจก / ภาพข่าว	225	186
การแถลงข่าว	12	22
นำสื่อมวลชนเยี่ยมชมการดำเนินงาน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ	6	3
การให้การต้อนรับ / ให้ข้อมูลกับหน่วยงานที่มาเยี่ยมชม / ดูงานใน ด้านต่าง ๆ	65 คณะ (3,026 คน)	64 คณะ (2,521 คน)

9.1.4.3 การแจ้งข้อร้องเรียนและการเข้าถึงข้อมูล

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มสามารถใช้กลไกในการติดต่อ การรับทราบข้อมูล การแจ้งข่าว/ เเบาะแส ทั้งภายในองค์กร โดยระบบ Intranet Webboard และจากภายนอกโดยผ่านช่องทางเว็บไซต์ / โดยทางโทรศัพท์ / โดยหนังสือแจ้ง / โดยทาง E-mail แจ้งหน่วยงาน ฝ่ายผู้ลงทุนสัมพันธ์ สำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่ ฝ่ายสื่อสารและภาพลักษณ์องค์กร ฝ่ายกำกับดูแลและส่งเสริมธรรมาภิบาล หรือศูนย์บริหารคำสั่งซื้อและลูกค้าสัมพันธ์ ดังนี้

โทรศัพท์ : 1365 CONTACT CENTER, 0-2537-2000

Website : www.pttplc.com

Email : ศูนย์บริหารคำสั่งซื้อและลูกค้าสัมพันธ์ : 1365@pttor.com
 ฝ่ายสื่อสารและภาพลักษณ์องค์กร : corporate@pttplc.com
 สำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่ : corporatesecretary@pttplc.com
 ฝ่ายผู้ลงทุนสัมพันธ์ : ptt-ir@pttplc.com
 สายด่วน GRC : GRChelpdesk@pttplc.com

Line@ : @contact1365

ซึ่งข้อคำถาม ข้อติชม และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสินค้าและบริการ และการแจ้งข้อร้องเรียนการทุจริตและการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบองค์กร จะส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ สืบหาข้อเท็จจริง แก้ไขปรับปรุง ผ่านระบบการจัดการเรื่องร้องเรียนโดยมีการติดตามความคืบหน้าผ่านการแจ้งเตือนในระบบ email ทุก 3 วัน หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จจะแจ้งเตือนไปยังผู้บังคับบัญชาที่สูงขึ้น ไปอีกระดับเพื่อดำเนินการ หากแล้วเสร็จ หน่วยงานที่รับผิดชอบจะแจ้งผลการดำเนินงานให้ผู้ติดต่อทราบ และมีการติดตามในภายหลังอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้จะมีการสอบถามความพึงพอใจจากการให้บริการโดยเจ้าหน้าที่ Contact Center ทั้งนี้ ผู้บริหารติดตามสารสนเทศทั้งหมดเป็นประจำทุกเดือนเพื่อติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงและนำกลับมาใช้เป็นแนวทางปรับปรุงกระบวนการ สินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ทั้งนี้ ในปี 2562 (ไม่รวมข้อร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับบริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)) มีข้อคำถาม ข้อติชม และข้อเสนอแนะต่าง ๆ รวม 16,878 เรื่อง โดยส่วนใหญ่เป็นเรื่องบัตรส่วนลด/บัตรเครดิตพลังงาน และ ข้อมูลสถานีบริการ

สำหรับข้อร้องเรียนการทุจริตและการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบองค์กร ปตท. ได้มีช่องทางร้องเรียนนอกจากข้างต้น เพื่อรับฟังทุกข้อร้องเรียนอย่างเสมอภาค โปร่งใส ให้ความสำคัญและรักษาความลับ รวมทั้งคุ้มครองผู้ร้องเรียน ดังนี้

Email : pttvoice@pttplc.com

จดหมาย : รองกรรมการผู้จัดการใหญ่กำกับดูแลองค์กรและกิจการสัมพันธ์ หรือ

ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักตรวจสอบภายใน หรือ

ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ทรัพยากรบุคคลองค์กร หรือ

ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ หรือ

คณะกรรมการตรวจสอบ

โดยส่งที่ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

เลขที่ 555 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

ทั้งนี้ ฝ่ายกำกับดูแลและส่งเสริมธรรมาภิบาล จะรวบรวมและเสนอเรื่องร้องเรียนตามระเบียบ / ข้อกำหนด และตามลำดับขั้น เพื่อสืบสวนข้อเท็จจริง และสอบสวนวินัย หากเรื่องร้องเรียนการทุจริตและการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบองค์กร นำเชื่อถือและมีมูล รวมทั้งดำเนินการลงโทษหากพบการกระทำผิด และรายงานสรุปความคืบหน้าต่อคณะกรรมการจัดการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยงและการกำกับปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบองค์กร และคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี รวมถึงประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่น้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง

สำหรับผู้ร้องเรียน ผู้แจ้งเบาะแส พยาน หรือผู้ที่ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบข้อมูล ที่มีเจตนาร้ายหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ถูกร้องเรียน ปตท. จะให้ความคุ้มครองอย่างเหมาะสม รวมถึงการรักษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ร้องเรียน ผู้แจ้งเบาะแส พยาน หรือผู้ที่ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบข้อมูล เป็นความลับสูงสุดและไม่เปิดเผยต่อบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง

ปี 2562 ได้รับแจ้งข้อร้องเรียนรวม 21 เรื่อง โดยได้ดำเนินการตามกระบวนการแล้วเสร็จ 16 เรื่อง ซึ่งไม่พบมูลเหตุทุจริต ส่วนอีก 5 เรื่องอยู่ระหว่างดำเนินการตามกระบวนการ

9.2 คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง การประเมินผลกรรมการ การปฐมนิเทศกรรมการ การพัฒนากรรมการ

9.2.1 คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง

คณะกรรมการ ปตท. ให้ความสำคัญในการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยในช่วงเริ่มแรกได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะเรื่องขึ้น 3 คณะ ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสรรหา และคณะกรรมการกำหนดคำตอบแทน ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบจะมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการและการบริหารความเสี่ยงในระดับคณะกรรมการด้วย

ต่อมาในปี 2547 คณะกรรมการ ปตท. ได้จัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. เพื่อช่วยส่งเสริมและผลักดัน การดำเนินงานเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการและการบริหารจัดการให้ดีขึ้น และในปี 2556 คณะกรรมการ ปตท. ได้จัดตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร ปตท. เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของ ปตท. มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่บริษัทจดทะเบียนพึงปฏิบัติและเป็นไปตามหลักการและแนวทางการกำกับดูแลที่ดีในรัฐวิสาหกิจปี 2552 ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) ดังนั้น ในปัจจุบัน ปตท. จึงมีคณะกรรมการเฉพาะเรื่องรวม 5 คณะ เพื่อช่วยผลักดันการดำเนินงานที่มีความสำคัญอย่างรอบคอบภายใต้หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีมุ่งเน้นการสร้างประโยชน์สูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น โดยคำนึงถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยรวม มีคุณธรรมในการดำเนินธุรกิจ มีความโปร่งใส และตรวจสอบได้ คณะกรรมการเฉพาะเรื่องทุกคณะประกอบด้วยกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร และมีคุณสมบัติ หน้าที่ ความรับผิดชอบตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งมีการกำหนดบทบาทภาระหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษรไว้อย่างชัดเจน ตั้งแต่ปี 2552 เป็นต้นมา ได้มีการขยายอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีให้มีหน้าที่มอบนโยบาย แนวปฏิบัติ และติดตามการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติม เพื่อให้คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีสามารถดำเนินงานด้านการดูแลผู้มีส่วนได้เสียได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมถึงในปี 2556 คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้มีอำนาจครอบคลุมถึงการวางกรอบแนวทางการกำกับการดำเนินการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตของ ปตท. ในปี 2558 และปี 2559 คณะกรรมการ ปตท. ได้มีการพิจารณาปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง ได้แก่ คณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการกำหนดคำตอบแทน คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร เพื่อให้เป็นปัจจุบันมากขึ้น ในปี 2560 คณะกรรมการ ปตท. ได้อนุมัติให้คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงขององค์กร ทำหน้าที่กำกับดูแลกระบวนการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสีย และในปี 2562 คณะกรรมการ ปตท. ได้อนุมัติให้ปรับปรุงหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร เพื่อให้ครอบคลุมเรื่องการพิจารณากลั่นกรองและให้ข้อคิดเห็นวาระที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน ด้วย

ทั้งนี้ คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง ทั้ง 5 คณะ มีบทบาทหน้าที่และการดำเนินการ ดังนี้

9.2.1.1 คณะกรรมการตรวจสอบ

คณะกรรมการตรวจสอบทำหน้าที่สอบทานรายงานทางการเงิน โดยประชุมร่วมกับศูนย์บริการงานบัญชีและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทุกไตรมาส โดยคณะกรรมการ ปตท. เป็นผู้รับผิดชอบต่อรายงานทางการเงินของ ปตท. และบริษัทย่อย รวมทั้งสารสนเทศทางการเงินที่ปรากฏในรายงานประจำปี รายงานทางการเงินดังกล่าวจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีตรวจสอบและรับรองโดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน การเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญ ทั้งข้อมูลทางการเงิน และไม่ทางการเงิน ดำเนินการบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงอย่างครบถ้วน และสม่ำเสมอ

คณะกรรมการ ปตท. ได้อนุมัติจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2544 โดยแต่งตั้งจากกรรมการ ปตท. ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์กำหนด มีจำนวนอย่างน้อย 3 คน ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ประกอบด้วยกรรมการอิสระ 3 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งในคณะกรรมการตรวจสอบ	ตำแหน่งในคณะกรรมการ ปตท.
1. นายวิชัย อัครัสกร	ประธานกรรมการ	กรรมการอิสระ
2. นางนันท์วัลย์ ศกุนตนาค	กรรมการ	กรรมการอิสระ
3. นายคณฐา พิทยานันท์	กรรมการ	กรรมการอิสระ

โดยมีผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักตรวจสอบภายใน เป็นเลขานุการ

หมายเหตุ : 1. นายวิชัย อัครัสกร ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบ ตั้งแต่วันที่ 4 กันยายน 2557 และเปลี่ยนแปลงตำแหน่งเป็นประธานกรรมการตรวจสอบ ตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2562

2. นางนันท์วัลย์ ศกุนตนาค ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบ ตั้งแต่วันที่ 5 กรกฎาคม 2557 โดยเป็นกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้และประสบการณ์เพียงพอในการสอบทานความถูกต้องและน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน (มีประสบการณ์เป็นกรรมการตรวจสอบตั้งแต่ปี 2557)

3. นายคณฐา พิทยานันท์ ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบ ตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2562 โดยเป็นกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้และประสบการณ์เพียงพอในการสอบทานความถูกต้องและน่าเชื่อถือของรายงานทางการเงิน (มีประสบการณ์เป็นกรรมการตรวจสอบการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค)

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ

- จัดทำกฎบัตรว่าด้วยการตรวจสอบภายในของคณะกรรมการตรวจสอบให้สอดคล้องกับขอบเขตความรับผิดชอบในการดำเนินงานของ ปตท. โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ปตท. และมีการสอบทานความเหมาะสมของระเบียบดังกล่าวอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- สอบทานประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการกำกับดูแลที่ดี กระบวนการบริหารความเสี่ยง และกระบวนการควบคุมภายใน
- สอบทานให้ ปตท. มีการรายงานทางการเงินอย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือ
- สอบทานการดำเนินงานของ ปตท. ให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติงาน มติคณะรัฐมนตรี กฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ ประกาศ หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ ปตท.
- สอบทานให้ ปตท. มีระบบการตรวจสอบภายในที่ดี พิจารณาความเพียงพอของงบประมาณ บุคลากร และความเป็นอิสระของหน่วยตรวจสอบภายใน
- พิจารณารายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์หรือมีโอกาสเกิดการทุจริตที่อาจมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของ ปตท. โดยให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์
- เสนอข้อแนะนำต่อคณะกรรมการ ปตท. ในการพิจารณาแต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนขึ้น เลื่อนตำแหน่ง และประเมินผลงานของหัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน
- พิจารณาคัดเลือก เสนอแต่งตั้ง และเสนอค่าตอบแทนผู้สอบบัญชีของ ปตท. ต่อ คณะกรรมการ ปตท.
- ประสานงานเกี่ยวกับผลการตรวจสอบกับผู้สอบบัญชี และอาจเสนอแนะให้สอบทานหรือตรวจสอบรายการใดที่เห็นว่าจำเป็น
- รายงานผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในของคณะกรรมการตรวจสอบต่อคณะกรรมการ ปตท. อย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง ยกเว้นรายงานผลการดำเนินงานในไตรมาสที่ 4 ให้จัดทำเป็นรายงานผลการดำเนินงานประจำปี พร้อมทั้งส่งรายงานดังกล่าวให้กระทรวงเจ้าสังกัดของ ปตท. และกระทรวงการคลังเพื่อทราบ
- ประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในของคณะกรรมการตรวจสอบอย่างน้อยปีบัญชีการเงินละ 1 ครั้ง ให้คณะกรรมการ ปตท. ทราบ

- เปิดเผยแพร่รายงานผลการดำเนินงานประจำปีของคณะกรรมการตรวจสอบ และคำตอบแทนของผู้สอบบัญชีในรายงานประจำปีของ ปตท.
- ประธานกรรมการตรวจสอบ หรือ กรรมการตรวจสอบ ต้องเข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้น ปตท. เพื่อชี้แจงในเรื่องที่เกี่ยวกับคณะกรรมการตรวจสอบ หรือ การแต่งตั้งผู้สอบบัญชีด้วย
- ดำเนินการให้ฝ่ายบริหารจัดการให้มีกระบวนการรับและกำกับดูแลการรับเรื่องร้องเรียน
- กรณีที่การดำเนินงานตรวจสอบภายในเรื่องใดหรือการปฏิบัติงานอื่นใดของคณะกรรมการตรวจสอบมีความจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง ให้คณะกรรมการตรวจสอบเสนอต่อคณะกรรมการ ปตท. เพื่อพิจารณาให้มีการเชิญหรือดำเนินการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องด้วยค่าใช้จ่ายของ ปตท. ได้
- เมื่อคณะกรรมการตรวจสอบได้รับรายงานผลการตรวจสอบภายในที่พบว่ามีพฤติการณ์ฝ่าฝืนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ วิธีปฏิบัติงาน มติคณะรัฐมนตรี ประกาศ และคำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ ปตท. ให้แจ้งต่อผู้บริหารสูงสุดเพื่อพิจารณาสั่งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานของ ปตท. ดำเนินการแก้ไข
- คณะกรรมการตรวจสอบต้องประชุมร่วมกันอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง ทั้งนี้ ต้องมีการประชุมร่วมกับผู้สอบบัญชี โดยไม่มีฝ่ายบริหารอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- ให้คณะกรรมการตรวจสอบประชุมอย่างเป็นทางการร่วมกับฝ่ายบริหารอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดหรือคณะกรรมการ ปตท. มอบหมาย ทั้งนี้ต้องอยู่ในขอบเขต หน้าที่ และความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ

โดยเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ในระเบียบบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ว่าด้วยคณะกรรมการตรวจสอบและหน่วยตรวจสอบภายใน พ.ศ. 2557

ในปี 2562 มีการประชุม 16 ครั้ง โดยมีการรายงานต่อคณะกรรมการ ปตท. และมีการประชุมร่วมกับผู้สอบบัญชีและศูนย์บริการงานบัญชีในการสอบทานงบการเงินทุกไตรมาส

ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบได้รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีไว้ในรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบแล้ว

หมายเหตุ: “ปตท. เข้าข่ายรัฐวิสาหกิจ ตามคำนิยามใน พ.ร.บ. วิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ ซึ่ง พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๑ กำหนดว่า ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบรายงานทางการเงินตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด และ พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑”

9.2.1.2 คณะกรรมการสรรหา

คณะกรรมการ ปตท. ได้อนุมัติจัดตั้งคณะกรรมการสรรหา เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2544 โดยแต่งตั้งจากกรรมการ ปตท. 3 คน ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ประกอบด้วยกรรมการ 3 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งในคณะกรรมการสรรหา	ตำแหน่งในคณะกรรมการ ปตท.
1. นายดอน วสันตฤกษ์	ประธานกรรมการ	กรรมการอิสระ
2. ศ.ดร.สุพจน์ เตชวรสินสกุล	กรรมการ	กรรมการอิสระ
3. ศ.ดร.สุรพล นิติไกรพจน์	กรรมการ	กรรมการอิสระ

โดยมี เลขานุการบริษัททำหน้าที่เลขานุการ

หมายเหตุ : 1. นายดอน วสันตฤกษ์ ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการสรรหา ตั้งแต่วันที่ 23 ธันวาคม 2561

2. ศ.ดร.สุพจน์ เตชวรสินสกุล ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหา ตั้งแต่วันที่ 25 เมษายน 2561

3. ศ.ดร.สุรพล นิติไกรพจน์ ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหา ตั้งแต่วันที่ 25 เมษายน 2561 – 11 เมษายน 2562 และ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562 เป็นต้นไป แทนนายสมศักดิ์ โชติรัตน์ศิริ กรรมการที่ลาออก

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการสรรหา

1. กำหนดวิธีการและหลักเกณฑ์การสรรหา กรรมการ ปตท. เพื่อให้เกิดความโปร่งใส
 2. คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการใหม่ เมื่อมีตำแหน่งว่างลง (จากการลาออก หรือครบวาระ) เพื่อเสนอคณะกรรมการ ปตท. หรือที่ประชุมผู้ถือหุ้น เพื่อดำเนินการแต่งตั้ง โดยคำนึงถึงองค์ประกอบของคณะกรรมการ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อ ปตท. ตามองค์ประกอบใน Board Skill Matrix ของ ปตท. และฐานข้อมูลกรรมการ (Director's Pool) ของกระทรวงการคลัง และของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) รวมทั้งไม่มีกรณีผลประโยชน์ขัดแย้งกับ ปตท. (Conflict of Interest) อีกทั้งคุณสมบัติของกรรมการที่ต้องการสรรหา ต้องให้สอดคล้องกับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจของบริษัท
 3. พิจารณาเสนอชื่อกรรมการ เพื่อทำหน้าที่กรรมการเฉพาะเรื่อง โดยพิจารณาตามองค์ประกอบของคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง คุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถของกรรมการ ที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่กรรมการเฉพาะเรื่อง และนำเสนอต่อคณะกรรมการ ปตท. เพื่อพิจารณาแต่งตั้ง ยกเว้น คณะกรรมการสรรหา ซึ่งคณะกรรมการ ปตท. จะเป็นผู้พิจารณาแต่งตั้ง
 4. มีความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ ปตท. โดยตรงตามบทบาทหน้าที่และคณะกรรมการ ปตท. มีความรับผิดชอบในการดำเนินงานของ ปตท. ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม
 5. ประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสรรหา และจัดให้มีการรายงานผลเพื่อรายงานผลให้คณะกรรมการ ปตท. ทราบ และเปิดเผยในรายงานประจำปี
 6. เปิดเผยรายงานการดำเนินงานของคณะกรรมการสรรหาไว้ในรายงานประจำปี
 7. คณะกรรมการสรรหาควรประชุมร่วมกันอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
 8. ปฏิบัติหน้าที่อื่นใด ตามที่คณะกรรมการ ปตท. มอบหมาย
- ทั้งนี้ ได้กำหนดวิธีการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ ดังนี้

1. คณะกรรมการสรรหา กำหนดคุณสมบัติของกรรมการที่ต้องการสรรหาทดแทน เพื่อให้มีองค์ประกอบและคุณสมบัติตามกฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสอดคล้องกับกลยุทธ์และการดำเนินธุรกิจของ ปตท. และกำหนดวิธีการเสนอรายชื่อผู้มีคุณสมบัติ

ทั้งนี้ คู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี มาตรฐานทางจริยธรรม และจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ ได้ระบุคุณสมบัติของคณะกรรมการ ไว้ว่า กรรมการแต่ละคนต้องมาจากผู้ทรงคุณวุฒิหลากหลายสาขาอาชีพที่จำเป็นในการบริหารกิจการของ ปตท. ควรประกอบด้วยผู้ที่มีความรู้ด้านธุรกิจพลังงานปิโตรเลียมอย่างน้อย 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายอย่างน้อย 1 คน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านบัญชีและการเงินอย่างน้อย 1 คน (Board Composition) นอกจากนี้ องค์ประกอบใน Board Skill Matrix ของ ปตท. ปัจจุบันประกอบด้วยด้านบัญชี/ การเงิน/ กฎหมาย/ เทคโนโลยีสารสนเทศ/ วิศวกรรม/ การตลาด/การบริหารจัดการและบริหารธุรกิจ การบริหารหรือกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์/ ธุรกิจระหว่างประเทศ/ เศรษฐศาสตร์/ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านพลังงาน, ปิโตรเคมี, อุตสาหกรรมชีวภาพ, Digital, Automation, Artificial Intelligence หรือ Robotics/ รัฐศาสตร์ ความมั่นคง การบริหารความเสี่ยงในวิกฤติต่างๆ/ งานภาคประชาสังคม วิสาหกิจชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2. คณะกรรมการสรรหาสรุปผลการสรรหาและเสนอชื่อผู้มีความเหมาะสมที่จะเป็นกรรมการ ปตท. พร้อมเหตุผลประกอบและนำเสนอต่อคณะกรรมการ ปตท.

3. คณะกรรมการ ปตท. พิจารณาคัดเลือกผู้มีความเหมาะสมตามรายชื่อที่คณะกรรมการสรรหาเสนอเพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการหรือเพื่อเสนอรายชื่อต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่ออนุมัติแต่งตั้งเป็นกรรมการต่อไป โดยรายชื่อบุคคลที่มีความเหมาะสม จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ เพื่อเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการกำหนดคนนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2557 อีกด้วย

ในปี 2562 มีการประชุม 5 ครั้ง โดยกรรมการสรรหาทุกท่านที่ดำรงตำแหน่งอยู่ขณะนั้น เข้าร่วมประชุม และเลขานุการบริษัท ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการสรรหา

ทั้งนี้ คณะกรรมการสรรหาได้รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีไว้ในรายงานของคณะกรรมการสรรหาแล้ว

9.2.1.3 คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

คณะกรรมการ ปตท. ได้อนุมัติจัดตั้งคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2544 โดยแต่งตั้งจากกรรมการ ปตท. 3 ท่าน ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ประกอบด้วยกรรมการ 3 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งในคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน	ตำแหน่งในคณะกรรมการ ปตท.
1. พลเอก ชีรวัฒน์ บุญชะวัฒน์	ประธานกรรมการ	กรรมการอิสระ
2. นายจุมล พลิมสาคร	กรรมการ	กรรมการ
3. ศ.ดร. สุพจน์ เดชวรสินสกุล	กรรมการ	กรรมการอิสระ

โดยมี เลขานุการบริษัททำหน้าที่เลขานุการ

หมายเหตุ : 1. พลเอก ชีรวัฒน์ บุญชะวัฒน์ ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการกำหนดค่าตอบแทน ตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2562

2. นายจุมล พลิมสาคร ดำรงตำแหน่งกรรมการกำหนดค่าตอบแทน ตั้งแต่วันที่ 23 ธันวาคม 2561

3. ศ.ดร. สุพจน์ เดชวรสินสกุล ดำรงตำแหน่งกรรมการกำหนดค่าตอบแทน ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน

- กำหนดหลักเกณฑ์ หรือ วิธีการกำหนดค่าตอบแทน รวมทั้งพิจารณาเสนอค่าตอบแทนที่เป็นธรรมและสมเหตุสมผล สำหรับกรรมการและกรรมการเฉพาะเรื่อง ต่อคณะกรรมการ ปตท. และที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาอนุมัติ
 - พิจารณาเสนอแนวทางการประเมินผลและค่าตอบแทนประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ต่อคณะกรรมการ ปตท. เพื่อพิจารณาอนุมัติ
 - รับทราบและให้ข้อเสนอแนะเรื่องการปรับโครงสร้างองค์กรและระดับงาน รวมทั้งการประเมินผลและพิจารณา ค่าตอบแทน ผู้บริหารระดับรองกรรมการผู้จัดการใหญ่
 - มีความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการ ปตท. โดยตรงตามบทบาทหน้าที่และคณะกรรมการ ปตท. มีความรับผิดชอบในการดำเนินงานของ ปตท. ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม
 - ประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน และจัดให้มีการรายงานผลเพื่อรายงานผลให้คณะกรรมการ ปตท. ทราบ และเปิดเผยในรายงานประจำปี
 - เปิดเผยรายงานการดำเนินงานของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนไว้ในรายงานประจำปี
 - คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนควรประชุมร่วมกันอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
 - ปฏิบัติหน้าที่อื่นใด ตามที่คณะกรรมการ ปตท. มอบหมาย
- ในปี 2562 มีการประชุม 3 ครั้ง โดยกรรมการกำหนดค่าตอบแทนทุกท่านที่ดำรงตำแหน่งอยู่ขณะนั้น เข้าร่วมประชุม และเลขานุการบริษัทปฏิบัติหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน
- ทั้งนี้ คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนได้รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีไว้ในรายงานของคณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทนแล้ว

9.2.1.4 คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

คณะกรรมการ ปตท. ได้อนุมัติจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2547 โดยแต่งตั้งจาก กรรมการ ปตท. 3 ท่าน ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ประกอบด้วยกรรมการอิสระ 3 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งในคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี	ตำแหน่งในคณะกรรมการ ปตท.
1. ศ.พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	ประธานกรรมการ	กรรมการอิสระ
2. ศ.ดร.สุรพล นิธิไกรพงษ์	กรรมการ	กรรมการอิสระ
3. นายธรรณ ขำรงนาวาสวัสดิ์	กรรมการ	กรรมการอิสระ

โดยมีรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ กำกับดูแลองค์กรและกิจการสัมพันธ์ และ รองกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักกฎหมาย ทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี และ ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่กำกับดูแลและ ธรรมเนียมและองค์กร และผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่เลขานุการบริษัท และองค์กรสัมพันธ์ ทำหน้าที่ ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

หมายเหตุ : 1. ศ.พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์ ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2562

2. ศ.ดร.สุพล นิตไกรพจน์ ดำรงตำแหน่งกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ตั้งแต่วันที่ 23 ธันวาคม 2561

3. นายธรรม ชำรงนาวาสวัสดิ์ ดำรงตำแหน่งกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ตั้งแต่วันที่ 18 พฤศจิกายน 2559 - 11 เมษายน 2562 และตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562 แทนนายสมศักดิ์ โชติธนะศิริ กรรมการที่ลาออก

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

1. เสนอแนวปฏิบัติด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี ต่อคณะกรรมการบริษัท
2. ให้คำแนะนำแก่คณะกรรมการ ปตท. ในเรื่องเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี
3. ดูแลการปฏิบัติงานของกรรมการ และฝ่ายจัดการ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี
4. ทบทวนแนวทางหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. เป็นประจำปี โดยเปรียบเทียบกับแนวปฏิบัติของสากลปฏิบัติ และเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ปตท.
5. มอบนโยบายการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. ให้คณะกรรมการจัดการการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยง และการกำกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบองค์กร
6. มอบนโยบายและแนวปฏิบัติในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการความยั่งยืน (Sustainability Management : SM) ซึ่งรวมถึงการดำเนินงานด้านการดูแลสังคมชุมชนและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility : CSR)
7. กำหนดนโยบายให้ ปตท. เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยเสนอข้อบุคคลเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการ ปตท. และการเสนอวาระสำหรับการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น
8. ติดตามการดำเนินงานด้าน SM และรายงานต่อคณะกรรมการ ปตท.
9. วางกรอบแนวทางการกำกับดูแลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของ ปตท.
10. คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีควรประชุมร่วมกันอย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง

ปี 2562 มีการประชุม 5 ครั้ง โดยกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีทุกท่านที่ดำรงตำแหน่งอยู่ขณะนั้น เข้าร่วมประชุมครบทุกท่าน และรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ กำกับดูแลองค์กรและกิจการสัมพันธ์ และ รองกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักกฎหมาย ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ทั้งนี้ คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีได้รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีไว้ในรายงานของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีแล้ว

9.2.1.5 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร

คณะกรรมการ ปตท. ได้อนุมัติจัดตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2556 โดยแต่งตั้งจากกรรมการ ปตท. อย่างน้อย 3 ท่าน และอย่างน้อย 1 ท่านเป็นกรรมการอิสระ ทั้งนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 ประกอบด้วยกรรมการ 4 ท่าน ดังรายชื่อต่อไปนี้

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่งในคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร	ตำแหน่งในคณะกรรมการ ปตท.
1. นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเชาว์	ประธานกรรมการ	กรรมการ
2. นายธรรม ชำรงนาวาสวัสดิ์	กรรมการ	กรรมการอิสระ
3. นายณัฐชาติ จารุจินดา	กรรมการ	กรรมการ
4. นายจุมพล ริมสาคร	กรรมการ	กรรมการ

โดยมีรองกรรมการผู้จัดการใหญ่กลยุทธ์องค์กร มีภารกิจเป็น Chief Risk Officer (CRO) และ Chief Stakeholder Officer (CSO) ทำหน้าที่เลขานุการ

หมายเหตุ : 1. นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์เชาว์ ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562

2. นายธรรณ ชำรงนาวาสวัสดิ์ ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร ตั้งแต่วันที่ 25 เมษายน 2561 และเปลี่ยนแปลงตำแหน่งเป็นกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562

3. นายณัฐชาติ จารุจินดา ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร ตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2562 ทั้งนี้ นายณัฐชาติฯ พื้นวาระการดำรงตำแหน่งกรรมการ เนื่องจากอายุครบ 65 ปีบริบูรณ์ มีผลตั้งแต่วันที่ 17 มกราคม 2563

4. นายจุมพล ริมสาคร ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร ตั้งแต่วันที่ 17 ตุลาคม 2562

ในปี 2562 ได้มีการทบทวนหน้าที่และความรับผิดชอบ เพื่อให้ครอบคลุมเรื่องการพิจารณาถ่วงถ่วงและให้ข้อคิดเห็นวาระที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน ดังนี้

หน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร

- กำหนด และทบทวน นโยบาย กรอบการบริหารความเสี่ยงองค์กร และกรอบการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสียขององค์กร
- กำกับดูแล และสนับสนุนให้มีการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงองค์กร และการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสียให้สอดคล้องกับ กลยุทธ์และ เป้าหมายทางธุรกิจ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
- ให้ข้อเสนอแนะแนวทาง ติดตาม และประเมินผล การบริหารความเสี่ยง และการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสีย ต่อคณะกรรมการแผนวิสาหกิจและบริหารความเสี่ยง (Corporate Plan and Risk Management Committee: CPRC - ระดับจัดการ)) เพื่อนำไปดำเนินการ
- พิจารณารายงานผลการบริหารความเสี่ยงองค์กร และให้ข้อคิดเห็นในความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น รวมทั้งแนวทางการกำหนดมาตรการควบคุม หรือบรรเทา (Mitigation Plan) และการพัฒนาระบบการจัดการบริหารความเสี่ยงองค์กรให้แก่ CPRC เพื่อให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง
- พิจารณารายงานผลการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสีย และให้ข้อคิดเห็นในแผนการดำเนินการเพื่อขยายผลเชิงบวกหรือลด/ขจัดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนได้เสีย รวมถึงการพัฒนาระบบการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสียให้แก่ CPRC เพื่อให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง
- สนับสนุนการดำเนินงานของ Chief Risk Officer (CRO) และ Chief Stakeholder Officer (CSO) ให้บรรลุเป้าหมายของการบริหารความเสี่ยงองค์กร และการบริหารผู้มีส่วนได้เสีย
- รายงานผลการบริหารความเสี่ยงองค์กรและผลการบริหารจัดการผู้มีส่วนได้เสีย ให้คณะกรรมการ ปตท. รับทราบและในกรณีที่มิพึงจาย หรือเหตุการณ์สำคัญ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อ ปตท. หรือผู้มีส่วนได้เสียของ ปตท. อย่างมีนัยสำคัญ ต้องรายงานต่อคณะกรรมการปตท. เพื่อทราบและพิจารณาโดยเร็วที่สุด
- พิจารณาถ่วงถ่วงและให้ข้อคิดเห็นวาระที่เกี่ยวข้องกับสัญญาที่ต้องนำเสนอคณะกรรมการ ปตท. เป็นผู้อนุมัติ ที่มีความซับซ้อนเชิงธุรกิจและมีความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อ ปตท. หรืออาจมีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียของ ปตท. อย่างมีนัยสำคัญตามที่คณะกรรมการจัดการของ ปตท. เห็นชอบ
- พิจารณาถ่วงถ่วงและให้ข้อคิดเห็นวาระที่เกี่ยวข้องกับการลงทุน ดังนี้
 - โครงการลงทุนของ ปตท. และบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น 100% ที่มีมูลค่าการลงทุนมากกว่า 5,000 ล้านบาท และต้องนำเสนอคณะกรรมการ ปตท. เป็นผู้อนุมัติ
 - การลงทุนของบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้นน้อยกว่า 100% ที่ไม่ได้เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และมีมูลค่าการลงทุนมากกว่า 5,000 ล้านบาท ที่ต้องนำเสนอคณะกรรมการ ปตท. ให้ความเห็นชอบก่อนผู้แทน ปตท. ออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้นหรือคณะกรรมการบริษัท
 - การลงทุนที่มีความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อ ปตท. หรืออาจมีผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียของ ปตท. อย่างมีนัยสำคัญตามที่คณะกรรมการจัดการของ ปตท. เห็นชอบ
- ประชุมคณะกรรมการฯ อย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่คณะกรรมการ ปตท. มอบหมาย

ทั้งนี้ การสอบทานระบบบริหารความเสี่ยงองค์กร ยังคงเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบและสำนักตรวจสอบภายใน โดยในปี 2562 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร มีการประชุม 9 ครั้ง โดยกรรมการบริหารความเสี่ยงส่วนใหญ่ ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ขณะนั้น เข้าร่วมประชุม และรองกรรมการผู้จัดการใหญ่กลยุทธ์องค์กร ปฏิบัติหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร

คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร ได้รายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีไว้ในรายงานของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กรแล้ว

9.2.2 การประเมินผลตนเองของคณะกรรมการบริษัท

คณะกรรมการ ปตท. ในการประชุมครั้งที่ 9/2562 เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2562 มีมติเห็นชอบแบบประเมินผลคณะกรรมการ ปตท. ประจำปี 2562 ทั้ง 5 แบบ โดยได้มีการปรับปรุงเพิ่มเติมแบบประเมินคณะกรรมการทั้งคณะ ในหัวข้อนโยบายคณะกรรมการ (Board Policy) เพื่อให้ครอบคลุมเรื่องการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งที่ใช้ในการผลักดันการดำเนินธุรกิจขององค์กร และปรับเนื้อหาบางส่วนในส่วนของแนวปฏิบัติของคณะกรรมการ (Board Practices) ในหัวข้อการประเมินผลงาน ให้ชัดเจนและครบถ้วนในเรื่องการนำผลการประเมินกรรมการไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยในปี 2562 จะมีแบบประเมิน 5 แบบ ประกอบด้วย แบบประเมินผลคณะกรรมการทั้งคณะ / แบบประเมินผลคณะกรรมการรายบุคคล (ประเมินตนเอง) / แบบประเมินผลคณะกรรมการรายบุคคล (ประเมินกรรมการท่านอื่น) / แบบประเมินผลคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง (กรรมการเฉพาะเรื่องประเมินการทำงานของคณะกรรมการเฉพาะเรื่องที่ตนเองดำรงตำแหน่ง) / แบบประเมินบทบาทหน้าที่และผลการปฏิบัติงานของประธานกรรมการ ความพึงพอใจการทำงานของคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง และประธานกรรมการเฉพาะเรื่องในแต่ละคณะ (ประเมินโดยกรรมการทุกท่าน) โดยแบบประเมินผลทั้ง 5 แบบ มีเกณฑ์การประเมินผล คิดเป็นร้อยละจากคะแนนเต็มในแต่ละข้อทั้งหมด ตามหลักเกณฑ์ คือ มากกว่า 85% = ดีเยี่ยม, มากกว่า 75% = ดีมาก, มากกว่า 65% = ดี, มากกว่า 50% = พอใช้, ต่ำกว่า 50% = ควรปรับปรุง โดยสรุปผลการประเมินได้ ดังนี้

1. **แบบประเมินผลคณะกรรมการทั้งคณะ** ประกอบด้วย 5 หัวข้อ คือ นโยบายคณะกรรมการ (Board Policy)/ โครงสร้างของคณะกรรมการ (Board Composition)/ แนวปฏิบัติของคณะกรรมการ (Board Practices)/ การจัดเตรียมและดำเนินการประชุม (Board Meeting)/ การอบรมและพัฒนา (Board Training and Development)

สรุปผลการประเมินคณะกรรมการทั้งคณะ ในภาพรวม 5 หัวข้อ เห็นว่าการดำเนินการส่วนใหญ่ จัดทำได้ดีเยี่ยม/เหมาะสมที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 95.95%

2. **แบบประเมินผลคณะกรรมการรายบุคคล (ประเมินตนเอง)** ประกอบด้วย 6 หัวข้อ คือ ความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจและการกระทำของตนเอง สามารถอธิบายการตัดสินใจได้ (Accountability) / ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้วยขีดความสามารถและประสิทธิภาพที่เพียงพอ (Responsibility)/การปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเท่าเทียมเป็นธรรม และสามารถมีคำอธิบายได้ (Equitable Treatment)/ มีความโปร่งใสในการดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้ และมีการเปิดเผยข้อมูล (Transparency)/ การมีวิสัยทัศน์ในการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่กิจการในระยะยาว (Vision to Create Long Term Value)/ การมีจริยธรรม/จรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจ (Ethics)

สรุปผลการประเมินคณะกรรมการรายบุคคล (ประเมินตนเอง) ในภาพรวม 6 หัวข้อ เห็นว่ากรรมการส่วนใหญ่ถือปฏิบัติเป็นประจำ คะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 98.39%

3. **แบบประเมินผลคณะกรรมการรายบุคคล (ประเมินกรรมการท่านอื่น)** ประกอบด้วย 6 หัวข้อ เหมือนกับแบบประเมินผลคณะกรรมการรายบุคคล (ประเมินตนเอง) เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบผลกับที่กรรมการประเมินตนเอง

สรุปผลการประเมินคณะกรรมการรายบุคคล (ประเมินกรรมการท่านอื่น) รวมจำนวน 6 หัวข้อ เห็นว่ากรรมการส่วนใหญ่ถือปฏิบัติเป็นประจำ คะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 99.38%

4. **แบบประเมินผลคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง (ประเมินทั้งคณะ)** ประกอบด้วย 4 หัวข้อ คือ นโยบาย คณะกรรมการ (Board Policy)/ โครงสร้างของคณะกรรมการ (Board Composition)/ แนวปฏิบัติของ คณะกรรมการ (Board Practices)/ การจัดเตรียมและดำเนินการประชุม (Board Meeting) สรุปผลการประเมินผลคณะกรรมการเฉพาะเรื่อง (ประเมินทั้งคณะ) ทั้ง 4 คณะ รวมจำนวน 4 หัวข้อ เห็นว่า ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ/เห็นด้วยอย่างยิ่ง ดังมีรายละเอียด ดังนี้

- 4.1 คณะกรรมการสรรหา มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 97.92%
- 4.2 คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 97.22%
- 4.3 คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 98.96%
- 4.4 คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 95.83%

5. **แบบประเมินบทบาทหน้าที่และผลการปฏิบัติงานของประธานกรรมการ ความพึงพอใจการทำงานของ คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง และประธานกรรมการเฉพาะเรื่องในแต่ละคณะ** โดยประเมินประธานกรรมการ 8 หัวข้อและความพึงพอใจการทำงานฯ 10 ข้อ โดยคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม เท่ากับ 98.40%

6. **การประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ**

เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ว่าด้วย คณะกรรมการตรวจสอบและหน่วย ตรวจสอบภายใน พ.ศ. 2557 เรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงาน ประกอบกับคู่มือการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการตรวจสอบในรัฐวิสาหกิจ กระทรวงการคลัง และตามคู่มือปฏิบัติสำหรับผู้ตรวจสอบภายในและ กรรมการตรวจสอบเพื่อการกำกับดูแลกิจการที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตอนที่ 1.1 ภาระหน้าที่ ของคณะกรรมการตรวจสอบ กำหนดให้คณะกรรมการตรวจสอบต้องประเมินผลการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ ตรวจสอบภายใน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยการประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคลและประเมินผลการ ปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบทั้งคณะ รวมทั้งรายงานผลการประเมินปัญหาและอุปสรรคตลอดจน แผนการปรับปรุงการดำเนินงานให้คณะกรรมการ ปตท. ทราบทุกปี โดยในปี 2562 ที่ประชุมคณะกรรมการ ตรวจสอบฯ ครั้งที่ 8/2562 วันที่ 13 สิงหาคม 2562 มีมติเห็นชอบให้ใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการตรวจสอบ ประกอบด้วยแบบประเมินผลคณะกรรมการตรวจสอบทั้งคณะ แบบประเมินผล รายบุคคล (ประเมินตนเอง) และแบบประเมินผลรายบุคคล (ประเมินใจไว้) ซึ่งมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับ แนวปฏิบัติที่ดีของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) และที่ประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ ครั้งที่ 9/2562 วันที่ 17 กันยายน 2562 มีมติเห็นชอบผลการ ประเมินตนเองของคณะกรรมการตรวจสอบ ประจำปี 2562 โดยผลสรุปเป็นดังนี้

- **แบบประเมินผลคณะกรรมการตรวจสอบทั้งคณะ** ประกอบด้วย 7 หัวข้อ คือ องค์ประกอบของ คณะกรรมการตรวจสอบ / การประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ / บทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ / ความสัมพันธ์กับผู้ตรวจสอบภายในและผู้สอบบัญชี / ความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหาร / การรายงาน / การรักษาคุณภาพ โดยมีเกณฑ์การประเมินผล 4 ระดับ คือ 4 = ปฏิบัติครบถ้วน / 3 = ปฏิบัติเป็นส่วน ใหญ่ / 2 = ปฏิบัติบางส่วน / 1 = ยังไม่ปฏิบัติ

สรุปผลการประเมินคณะกรรมการตรวจสอบทั้งคณะ อยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติครบถ้วน คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.97

- **แบบประเมินผลคณะกรรมการตรวจสอบรายบุคคล (ประเมินตนเอง)** ประกอบด้วย 6 หัวข้อ คือ ความรู้ ทางธุรกิจ / ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน / อำนาจหน้าที่ / ความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม / ความเข้าใจ หน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการตรวจสอบ / การอุทิศเวลาในการปฏิบัติงานและการประชุม โดยมีเกณฑ์การประเมินผล 4 ระดับคือ 4 = ดีเยี่ยม / 3 = ดีมาก / 2 = ดี / 1 = ควรปรับปรุง

สรุปผลการประเมินคณะกรรมการตรวจสอบรายบุคคล (ประเมินตนเอง) อยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.85

- **แบบประเมินผลคณะกรรมการตรวจสอบรายบุคคล (ประเมินไขว้)** ประกอบด้วย 6 หัวข้อ เหมือนแบบ ประเมินผลคณะกรรมการตรวจสอบรายบุคคล (ประเมินตนเอง)

สรุปผลการประเมินคณะกรรมการตรวจสอบรายบุคคล (ประเมินไขว้) อยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม คะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.97

อนึ่ง บริษัทได้วิเคราะห์หัวข้อของการประเมินผล เพื่อมาพัฒนา/ปรับปรุงการทำงานต่อไป และนอกเหนือจากการจัดทำแบบ ประเมินผลคณะกรรมการประจำปีแล้ว ตั้งแต่ปี 2560 คณะกรรมการยังได้วัดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของกรรมการ โดยใช้วิธีการ กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ของกรรมการเป็น ตัวชี้วัด (KPI) ไว้ตั้งแต่ต้นปีเพื่อใช้สำหรับวัดผลการปฏิบัติงานของกรรมการ และเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาคำตอบแทน

9.2.3 การปฐมนิเทศกรรมการ (Directors Orientation)

สำหรับกรรมการที่เข้ารับตำแหน่งใหม่ในคณะกรรมการ ปตท. ปตท. ได้จัดให้มีการปฐมนิเทศเพื่อให้กรรมการใหม่ได้ รับทราบนโยบายธุรกิจของ ปตท. รวมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น โครงสร้างทุน ผู้ถือหุ้น ผลการดำเนินงาน ข้อมูลระบบต่างๆ ที่ ใช้งานภายใน ปตท. รวมทั้งกฎหมาย กฎเกณฑ์ต่างๆ พร้อมทั้งส่งมอบคู่มือสำหรับกรรมการ ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ สำหรับการเป็นกรรมการ ปตท. ให้กับกรรมการ ทั้งนี้ คู่มือกรรมการ ประกอบด้วย

คู่มือกรรมการ :

1. พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด	6. วัตถุประสงค์ของบริษัท
2. พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์	7. ข้อบังคับบริษัท
3. พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	8. ระเบียบบริษัท (17 ระเบียบ)
4. ใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนบริษัท	9. คู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของ ปตท.
5. หนังสือรับรองบริษัท	10. คู่มือกรรมการบริษัทจดทะเบียน

ข้อมูลสำหรับกรรมการ :

1. Presentation แนะนำการดำเนินธุรกิจของ ปตท.	9. รายงานทางการเงิน
2. รายชื่อคณะกรรมการ คณะกรรมการเฉพาะเรื่อง และ ผังโครงสร้างการจัดการ	10. รายงานความยั่งยืน ปตท.
3. Director Fiduciary Duty Check List	11. หนังสือธรรมนูญกิตติบัตร
4. หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียน	12. วารสารหุ้นกู้ (Happiness)
5. รายการที่เกี่ยวข้องกันของบริษัทจดทะเบียน	13. วารสารบ้านเรา (PTT Spirit)
6. ข้อเสนอแนะการให้สารสนเทศสำหรับผู้บริหารจดทะเบียน	14. บทความ แฉ ความจริง...แปรรูปรัฐวิสาหกิจ
7. Company Profile บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ฉบับย่อ	15. PTT WAY OF CONDUCT
8. รายงานประจำปี	16. PTT Technology and Innovation Management Operating System
	17. PLLI Course Catalog

ในปี 2562 ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่และผู้บริหารระดับสูง เข้าร่วมนำเสนอข้อมูล ปตท. ทั้งหมด โดยบรรยายชี้แจงให้กับกรรมการใหม่ ซึ่งประกอบด้วย หัวข้อ โครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร ยุทธศาสตร์และ นโยบายการดำเนินธุรกิจของ ปตท. และผลประกอบการและผลการดำเนินการของธุรกิจ รวมทั้งข้อมูลอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ กรรมการได้เห็นภาพรวมของธุรกิจที่ชัดเจน พร้อมกับส่งมอบคู่มือกรรมการและข้อมูลสำหรับกรรมการตามรายการข้างต้น โดยในปี 2562 มีการจัดปฐมนิเทศกรรมการรวม 3 ครั้ง

9.2.4 การพัฒนากรรมการ ปตท.

● การอบรม/สัมมนา/การร่วมกิจกรรมของบริษัท

คณะกรรมการ ปตท. และผู้บริหารระดับสูงให้ความสำคัญต่อการเข้าร่วมอบรมสัมมนาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่กรรมการอย่างสม่ำเสมอ (ดังรายละเอียดตามข้อมูลในประวัติของแต่ละท่าน) โดยกรรมการ ปตท. ส่วนใหญ่ (มากกว่าร้อยละ 90) มีประวัติได้เข้ารับการอบรมกับสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) แล้ว โดย ปตท. ให้การสนับสนุนและสมัครสมาชิก IOD ให้กับกรรมการทุกท่าน เพื่อเป็นช่องทางในการรับรู้ข่าวสารและเพิ่มเติมความรู้ที่สามารถนำมาปรับใช้กับการเป็นกรรมการได้ อีกทั้ง ปตท. นำส่งข้อมูลการอบรมให้กับคณะกรรมการ ปตท. เพื่อพิจารณาเข้าร่วมอบรมในหลักสูตรที่สนใจเพิ่มเติม รวมทั้งหลักสูตรการอบรมของสถาบันอื่น ๆ ในทุกหลักสูตรที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องตลอดปี รวมถึงการจัดผู้เชี่ยวชาญ บริษัทที่ปรึกษา นำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ สำหรับธุรกิจอย่างสม่ำเสมอ (In-house Briefing) รวมทั้งจัดให้คณะกรรมการ ได้ดูงานจากหน่วยงาน หรือองค์กรอื่นตามความเหมาะสม ทำให้เกิดมุมมองความคิดที่เป็นประโยชน์มาประยุกต์ใช้กับธุรกิจของ ปตท. ให้เติบโตอย่างยั่งยืน

ในปี 2562 กรรมการเข้ารับการอบรม/กิจกรรมสัมมนา ที่เป็นการเพิ่มพูนความรู้ในการปฏิบัติงานและกิจกรรมของบริษัท ตัวอย่างเช่น

รายชื่อกรรมการ	หลักสูตรอบรม / กิจกรรมสัมมนา
นายไกรฤทธิ์ อุชुकานนท์ชัย	- เข้าร่วมพิธีปิดการอบรมหลักสูตรผู้บริหารระดับสูงด้านวิทยาการพลังงาน (วพน.) รุ่นที่ 13 - เยี่ยมชมกิจการ โครงการอาทิตย์ แหล่งผลิตก๊าซธรรมชาติ อ่าวไทย จังหวัดสงขลา ของบริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) - เข้าร่วมงาน National Director Conference 2019 Board of the Future, IOD - ประชุมวิชาการ The 31 st GASTECH Exhibition and Conference (GASTECH 2019) - เฝ้าทูลละอองพระบาททูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนิน ณ วัดจันทรวัดเลี้ยว จังหวัดระยอง
นายวิชัย อัครัสกร	- เข้าร่วมงานสัมมนา PTT Group AC Forum 2019 “Driving IA in the Age of Digitalization”
นายดอน วสันตฤกษ์	- เข้าร่วมงาน National Director Conference 2019 Board of the Future, IOD - เข้าร่วมงานเสวนาและชมนิทรรศการกลุ่มธุรกิจก๊าซธรรมชาติ “Gas Day 2019 Energy Fuel for Today and Tomorrow: To be Energy Hub of Asia” ปตท. - เข้าร่วมงานครบรอบ 30 ปี ของการดำเนินงานของบริษัท PTT International Trading Pte. Ltd. (PTTT) ประเทศสิงคโปร์
พลเอก ชีรวัฒน์ บุญยะวัฒน์	- หลักสูตรผู้บริหารระดับสูงด้านวิทยาการพลังงาน (วพน.) รุ่นที่ 15
ศ.พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	- เข้าร่วมงาน National Director Conference 2019 Board of the Future, IOD
นางนันท์วัลย์ ศกุนตนาค	- อบรมหลักสูตร Boardroom Success through financing and investment (BFI) รุ่นที่ 7/2019, Board that Make a Difference (BMD) รุ่นที่ 9/2019, IOD - ร่วมงานมหัศจรรย์ไม้เมืองหนาว ครั้งที่ 8 ทิวลิปบาน จังหวัดระยอง - เข้าร่วมงาน National Director Conference 2019 Board of the Future, IOD - เข้าร่วมงานสัมมนา PTT Group AC Forum 2019 “Driving IA in the Age of Digitalization”
นายคณูชา พิษยนันท์	- เข้าร่วมงานสัมมนา PTT Group AC Forum 2019 “Driving IA in the Age of Digitalization”
ศ.ดร.สุพจน์ เตชวรสินสกุล	- หลักสูตร Director Certification Program (DCP) รุ่นที่ 269/2019, Financial Statements for Directors (FSD) รุ่นที่ 38/2019, IOD - เข้าร่วมงาน “PTT Group CG Day 2019 : Digitalization...Challenge the Governance”

ศ.ดร.สุรพล นิธิไกรพนธ์	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าร่วมงาน “PTT Group CG Day 2019 : Digitalization...Challenge the Governance” - เข้าร่วมงานสัมมนา Thailand's 10th National Conference on Collective Action against Corruption, “Innovations in the Fight against Corruption”, IOD - เข้าร่วมงานเสวนาและชมนิทรรศการกลุ่มธุรกิจก๊าซธรรมชาติ “Gas Day 2019 Energy Fuel for Today and Tomorrow: To be Energy Hub of Asia) ปตท.
นายธรรณธ์ ชำรงนาวาสวัสดิ์	- เข้าร่วมงาน National Director Conference 2019 Board of the Future, IOD
นายจุมล ริมสาคร	<ul style="list-style-type: none"> - พิธีเปิดงานมหัศจรรย์ไม้เมืองหนาว ครั้งที่ 8 ทิวลิปบาน จังหวัดระยอง - งานสัมมนาผู้บริหารสูงสุดรัฐวิสาหกิจ (SOE CEO Forum) ครั้งที่ 3 สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.)
นายณัฐชาติ จารุจินดา	- เข้าร่วมงาน National Director Conference 2019 Board of the Future, IOD
นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร	<ul style="list-style-type: none"> - งานสัมมนาผู้บริหารสูงสุดรัฐวิสาหกิจ (SOE CEO Forum) ครั้งที่ 3 สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) - ร่วมประชุม World Economic Forum Annual Meeting ณ เมืองดาวอส ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ - เข้าร่วมงาน National Director Conference 2019 Board of the Future, IOD
กรรมการที่ลาออก / ครบวาระ ระหว่างปี 2562	
นายกุลิศ สมบัติศิริ (ลาออก มีผลตั้งแต่วันที่ 9 ต.ค. 2562)	<ul style="list-style-type: none"> - เข้าร่วมพิธีปิดการอบรมหลักสูตรผู้บริหารระดับสูงด้านวิทยาการพลังงาน (วพน.) รุ่นที่ 13 - ประชุมวิชาการ The 31st GASTECH Exhibition and Conference (GASTECH 2019) - เข้าร่วมงานเสวนาและชมนิทรรศการกลุ่มธุรกิจก๊าซธรรมชาติ “Gas Day 2019 Energy Fuel for Today and Tomorrow: To be Energy Hub of Asia) ปตท.

นอกจากนี้ กรรมการ ปตท. ยังมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่นๆ ของบริษัท เช่น งาน “The Anniversary of Love” เนื่องในวาระครบรอบ 40 ปีวันสถาปนา ปตท. เป็นต้น และ ปตท. ยังมีนโยบายที่จะจัดให้มีการตรวจเยี่ยมการดำเนินงานธุรกิจ ทรัพย์สิน พนักงานของบริษัทในกลุ่ม ปตท. หรือการจัดศึกษางาน ให้กับกรรมการเป็นระยะๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจธุรกิจยิ่งขึ้น เพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับทิศทางการใช้พลังงานของประเทศต่างๆ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ ที่ได้ช่วยในการพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินธุรกิจที่เหมาะสมของ ปตท. และประเทศได้ต่อไป โดยในปี 2562 มีการตรวจเยี่ยม/ศึกษางาน เช่น การติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานเขตอุตสาหกรรมระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) พร้อมทั้งมีการประชุมระหว่างคณะกรรมการบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และ การรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) ร่วมกับคณะทำงานโครงการสนับสนุนรัฐวิสาหกิจ ด้านการบริหารจัดการองค์กร (โครงการพี่เลี้ยง) และเยี่ยมชมสถาบันวิทยสิริเมธีและโรงเรียนกำเนิดวิทย์, การเข้าชมโรงงานผลิตแบตเตอรี่ ณ ประเทศญี่ปุ่น ของกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร และการเยี่ยมชมการดำเนินงานของธุรกิจก๊าซธรรมชาติ ปตท. ณ ศูนย์การควบคุมการส่งก๊าซฯ ของคณะกรรมการตรวจสอบ เป็นต้น

9.3 การสรรหาและแต่งตั้งกรรมการและผู้บริหารระดับสูงสุด

9.3.1 กรรมการอิสระ

9.3.1.1 คุณสมบัติของกรรมการอิสระ

คณะกรรมการ ปตท. ในการประชุม ครั้งที่ 1/2556 เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2556 ได้มีมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีเสนอคือการกำหนดนิยามความเป็นอิสระของกรรมการ ปตท. ใหม่ ซึ่งเข้มงวดกว่าหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) และกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการอิสระไว้ รวมทั้งได้จัดทำเป็นคู่มือการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการอิสระของ ปตท. ซึ่งลงนามโดยประธานกรรมการ เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2556 ดังนี้

- คุณสมบัติของกรรมการอิสระ

- (1) ถือหุ้นไม่เกิน 0.5% ของจำนวนหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงทั้งหมดใน ปตท. บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือนิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง โดยให้นับรวมหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย
(ผู้ที่เกี่ยวข้อง หมายถึง บุคคลตามมาตรา 258 แห่ง พรบ.หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์)
- (2) ไม่เป็นกรรมการที่มีส่วนร่วมบริหารงาน/พนักงาน/ลูกจ้าง/ที่ปรึกษาที่ได้เงินเดือนประจำ หรือ ผู้มีอำนาจควบคุมของ ปตท. บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน หรือ นิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง (ปัจจุบัน และช่วง 2 ปีก่อนได้รับการแต่งตั้ง)
- (3) ไม่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต หรือโดยการจดทะเบียนในลักษณะที่เป็นบิดามารดา คู่สมรส พี่น้อง และบุตร รวมทั้งคู่สมรสของบุตรกับผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้มีอำนาจควบคุม หรือนิติบุคคลที่จะได้รับการเสนอชื่อเป็น ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจควบคุมของ ปตท. หรือบริษัทย่อย
- (4) ความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับ ปตท.

(ก) ลักษณะความสัมพันธ์

➤ ความสัมพันธ์ในลักษณะของการให้บริการทางวิชาชีพ

- ลักษณะความสัมพันธ์: ผู้สอบบัญชี ผู้ให้บริการทางวิชาชีพอื่น เช่น ที่ปรึกษา กฎหมาย ที่ปรึกษาทางการเงิน ผู้ประเมินราคาทรัพย์สิน เป็นต้น
- ระดับนัยสำคัญที่เข้าข่ายไม่อิสระ
 - กรณีผู้สอบบัญชี: ห้ามทุกกรณี
 - กรณีเป็นผู้ให้บริการทางวิชาชีพอื่น: มูลค่ารายการเกิน 2 ล้านบาทต่อปี

➤ ความสัมพันธ์ทางการค้า/ทางธุรกิจ (ใช้แนวทางในทำนองเดียวกับข้อกำหนดว่าด้วยการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันของตลาดหลักทรัพย์ฯ)

- ลักษณะความสัมพันธ์: กำหนดครอบคลุมรายการทางธุรกิจทุกประเภท ได้แก่ รายการที่เป็นธุรกรรมปกติ รายการเช่า/ให้เช่าอสังหาริมทรัพย์ รายการเกี่ยวกับสินทรัพย์/บริการ และรายการให้หรือรับความช่วยเหลือทางการเงิน
- ระดับนัยสำคัญที่เข้าข่ายไม่อิสระ : มูลค่ารายการ ≥ 20 ล้านบาท หรือ $\geq 3\%$ ของ NTA ของ ปตท. แล้วแต่จำนวนใดจะต่ำกว่า ทั้งนี้ ในการพิจารณามูลค่ารายการให้รวมรายการที่เกิดขึ้นในระหว่าง 6 เดือน ก่อนวันที่มีการทำรายการในครั้งนี้ด้วย

- (ข) กรณีที่มีลักษณะความสัมพันธ์ตาม (ก) กับนิติบุคคล บุคคลที่ถือว่าเข้าข่ายไม่อิสระ ได้แก่ ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการ (ยกเว้นกรณีเป็นกรรมการอิสระ/กรรมการตรวจสอบ) และ ผู้บริหารหรือ partner ของนิติบุคคลนั้น
- (ค) กำหนดช่วงเวลาที่ยังมีความสัมพันธ์ตาม (ก) และ (ข) : ปัจจุบันและ 2 ปีก่อนได้รับการแต่งตั้ง

- (ง) ข้อยกเว้น: กรณีมีเหตุจำเป็นและสมควร ซึ่งมีได้เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง กรรมการอิสระ/กรรมการตรวจสอบ อาจมีความสัมพันธ์เกินระดับนัยสำคัญที่กำหนด ในระหว่างดำรงตำแหน่งก็ได้ แต่ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ปตท. ก่อนและมติที่ได้ต้องเป็นมติเป็นเอกฉันท์ โดย ปตท. ต้องเปิดเผยความสัมพันธ์ดังกล่าวของกรรมการรายนั้นไว้ในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี (แบบ 56-2) ของ ปตท. และหากต่อมา ปตท. จะเสนอกรรมการอิสระนั้น เพื่อดำรงตำแหน่งต่ออีกวาระหนึ่ง ปตท. จะต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ดังกล่าวในหนังสือนัดประชุมผู้ถือหุ้นในวาระเลือกตั้งกรรมการด้วย
- (5) ไม่เป็นกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของกรรมการของ ปตท. ผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของ ปตท.
- (6) ไม่มีลักษณะอื่นใดที่ทำให้ไม่สามารถให้ความเห็นอย่างเป็นอิสระได้
- (7) กรรมการอิสระที่มีคุณสมบัติตาม (1) – (6) อาจได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ปตท. ให้ตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมของ ปตท. บริษัทใหญ่ บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทย่อยลำดับเดียวกัน หรือนิติบุคคลที่มีความขัดแย้ง โดยมีการตัดสินใจในรูปแบบของคณะ (collective decision) ได้

ทั้งนี้ ในกรณีที่กรรมการอิสระมีการดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการอิสระในบริษัทใหญ่ บริษัทย่อย และบริษัทย่อยลำดับเดียวกัน ปตท. ต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งดังกล่าว และคำตอบแทนรวมที่กรรมการอิสระรายนั้นได้รับในแบบ 56-1 และแบบ 56-2 ด้วย

- บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการอิสระ ของ ปตท.

- (1) เสนอแนะเรื่องที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อ ปตท. ผู้ถือหุ้น และผู้ถือหุ้นรายย่อยต่อคณะกรรมการ ปตท. และ/หรือประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่แล้วแต่กรณี
- (2) ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการ ปตท. ที่พึงปฏิบัติ รวมทั้งให้ความคิดเห็นตามบทบาทและหน้าที่ของกรรมการอิสระที่พึงปฏิบัติเพื่อประโยชน์ต่อ ปตท. ผู้ถือหุ้น และผู้ถือหุ้นรายย่อย
- (3) สอบทานให้ ปตท. ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกรรมการอิสระ รวมถึงทบทวนนิยามกรรมการอิสระให้มีความเหมาะสมและครบถ้วนตามกฎหมาย
- (4) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการ ปตท. มอบหมายโดยจะต้องไม่มีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นอิสระ
- (5) วาระของกรรมการอิสระเริ่มตั้งแต่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามนิยามกรรมการอิสระในการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. และพ้นจากการเป็นกรรมการอิสระเมื่อขาดคุณสมบัติตามนิยามดังกล่าว หรือพ้นจากตำแหน่งกรรมการ ปตท.
- (6) กรรมการอิสระต้องประชุมอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

9.3.1.2 การแยกตำแหน่งประธานกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/กรรมการผู้จัดการใหญ่

เพื่อให้การแบ่งแยกหน้าที่ในเรื่องการกำหนดนโยบายของ ปตท. และการบริหารงานประจำของ ปตท. ออกจากกัน และเพื่อให้กรรมการทำหน้าที่สอดส่อง ดูแลและประเมินผลการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปตท. จึงกำหนดให้ประธานกรรมการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/กรรมการผู้จัดการใหญ่เป็นคนละบุคคลกันเสมอ ประธานกรรมการต้องคอยสอดส่องดูแลการบริหารจัดการของฝ่ายบริหาร คอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ แต่ต้องไม่มีส่วนร่วมและไม่ก้าวเข้าไปในการบริหารงานปกติประจำวัน โดยให้เป็นหน้าที่ของประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/กรรมการผู้จัดการใหญ่ภายใต้กรอบอำนาจที่ได้รับจากคณะกรรมการ

ปัจจุบันประธานกรรมการ ปตท. เป็นกรรมการอิสระ มีภาวะผู้นำสูง ทำหน้าที่ดูแลกรรมการมิให้อยู่ภายใต้อิทธิพลของฝ่ายบริหาร โดยทำหน้าที่ให้ผู้เข้าร่วมประชุมใช้สิทธิออกเสียง ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีอย่างเคร่งครัด

9.3.1.3 ความเป็นอิสระของประธานกรรมการ

คณะกรรมการ ปตท. ในการประชุมครั้งที่ 7/2561 เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2561 มีมติแต่งตั้งนายไกรฤทธิ์ อุชुकานนท์ชัย กรรมการอิสระ เป็นประธานกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจได้ให้ความเห็นชอบแล้ว โดยมีผลตั้งแต่ 7 กันยายน 2561 ซึ่งเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการกำหนดคนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2557 และหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียน ปี 2560 (CG CODE) และทำให้การทำงานของประธานกรรมการมีความเป็นอิสระ รวมถึงเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในการดำเนินงานที่มีความโปร่งใส และดูแลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย อย่างเป็นธรรม

9.3.2 การสรรหากรรมการและผู้บริหารระดับสูงสุด

9.3.2.1 การสรรหากรรมการ

(วิธีการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ รายงานไว้ภายใต้หมวดการกำกับดูแลกิจการ หัวข้อ “9.1.2.1 การเสนอวาระการประชุมเพิ่มเติมและเสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ” และ “9.2.1.2 คณะกรรมการสรรหา” แล้ว)

9.3.2.2 การสรรหาผู้บริหารระดับสูงสุด/การสืบทอดตำแหน่ง

เนื่องจาก ปตท. มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจ ดังนั้นการสรรหาและแต่งตั้งตำแหน่งของกรรมการผู้จัดการใหญ่ จึงต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ โดยต้องมีความสอดคล้องตามมาตรา 8 ตรีและดำเนินการสรรหาตามมาตรา 8 จัตวา โดยให้คณะกรรมการ ปตท. ตั้งคณะกรรมการสรรหาคณะหนึ่งจำนวน 5 คน ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย ทำหน้าที่สรรหาบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับเป็นผู้บริหาร ปตท. โดยต้องมีความสอดคล้องและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย ไม่เป็นกรรมการของ ปตท. ยกเว้น เป็นผู้บริหารซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และมีอายุไม่เกิน 58 ปีบริบูรณ์ในวันขึ้นใบสมัคร เมื่อคณะกรรมการสรรหาสรรหาผู้ที่มีความเหมาะสมแล้ว ให้เสนอต่อผู้มีอำนาจพิจารณาแต่งตั้ง โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปีนับแต่วันที่ผู้บริหารเดิมพ้นจากตำแหน่ง สัญญาจ้างมีระยะเวลาคราวละไม่เกิน 4 ปี ในกรณีที่คณะกรรมการจะจ้างผู้บริหารเดิมต่อหลังจากครบกำหนดเวลาตามสัญญาจ้าง ไม่ต้องดำเนินการกระบวนการสรรหาใหม่แต่จะจ้างเกินสองคราวติดต่อกันไม่ได้

ทั้งนี้ ข้อมูลการสืบทอดตำแหน่งสำหรับผู้บริหารได้รายงานไว้ภายใต้หมวดโครงสร้างการจัดการ หัวข้อ “8.5 พนักงาน” ข้างต้นแล้ว

9.4 การกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทย่อยและบริษัทร่วม

กลไกการกำกับดูแล

ปตท. กำหนดคนโยบายการกำกับดูแลแบบกลุ่ม ปตท. โดยจัดทำเป็นคู่มือ PTT Way และกำหนดแนวทางบริหารจัดการแบบกลุ่ม ปตท. (PTT Group Way of Conduct) ซึ่งเป็นการรวบรวมแนวทาง หลักปฏิบัติ และกระบวนการในการทำงานในมิติต่างๆ ของ ปตท. และบริษัทในกลุ่ม ปตท. ให้มีความสอดคล้องและประสานเป็นหนึ่งเดียวกัน เพื่อเป็นเครื่องมือกำกับดูแลบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น นำไปปฏิบัติและผลักดันให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ตลอดทั้งกลุ่ม ปตท. ผ่านผู้แทน ปตท. ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่กรรมการ ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้กลุ่ม ปตท. มีเอกภาพในการดำเนินงาน ก่อให้เกิดพลังร่วม เสริมสร้างศักยภาพ และความเข้มแข็งในการแข่งขันในระดับสากลให้กับกลุ่ม ปตท. เพื่อให้กลุ่ม ปตท. เติบโตไปด้วยกันอย่างโปร่งใสและยั่งยืนต่อไป

กรอบการบริหารจัดการแบบกลุ่ม ปตท. จะประกอบด้วยหลักการกำกับดูแล 5 ประการ ได้แก่

1. การกำหนดตำแหน่งงานหลักในการส่งผู้บริหารและพนักงาน ปตท. ไปปฏิบัติงาน (Key Strategic Positions) โดยเป็นไปตามข้อกำหนดที่ตกลงร่วมกันของกลุ่ม ปตท. หรือข้อตกลงตามเงื่อนไขทางธุรกิจ
2. ข้อบังคับ ระเบียบ ข้อกำหนด และนโยบาย (Rules and Regulations) รวมถึงคำสั่งต่างๆ เป็นหนึ่งในหลักการกำกับดูแล เพื่อขับเคลื่อนให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่าง การกำกับดูแลตามนโยบายของกลุ่ม ปตท. และการนำนโยบายการกำกับดูแลไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ โดยข้อบังคับ ระเบียบ ข้อกำหนด นโยบาย รวมถึงคำสั่งต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้แทน ปตท. ซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ กรรมการ ผู้บริหารสูงสุด ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงาน ในบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น นำไปปฏิบัติและผลักดันให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ตลอดทั้งกลุ่ม ปตท.

3. การรายงานตามสายบังคับบัญชาและการบริหารผลการปฏิบัติงาน (**Reporting Line and Performance Management**) โดยบริษัทในกลุ่ม ปตท. ต้องรายงานความคืบหน้าการดำเนินการตามนโยบายต่างๆ ต่อฝ่ายจัดการของบริษัท และ/หรือ คณะกรรมการบริษัท
4. การกำกับดูแลตามลำดับชั้น (**Multi-level Governance**) ดำเนินการผ่านการถ่ายทอดแนวทางการบริหารจัดการแบบกลุ่ม ปตท. (PTT Group Way of Conduct) จาก ปตท. สู่วิษัทที่ ปตท. ถือหุ้นทางตรง (บริษัทลูก) และมีอำนาจในการกำกับดูแลผ่านผู้บริหาร ปตท. ที่ปฏิบัติงานเป็นผู้บริหารสูงสุดของบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น ทั้งนี้ บริษัทดังกล่าวต้องดำเนินการจัดทำแนวทางการบริหารจัดการแบบกลุ่มของตน เพื่อถ่ายทอดแนวทางการบริหารจัดการแบบกลุ่ม ปตท. ไปยังบริษัทที่ตนถือหุ้น (บริษัทหลาน) ต่อไปตามลำดับ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานเป็นมาตรฐานเดียวกันตลอดทั้งกลุ่ม ปตท.
5. คณะกรรมการจัดการ (**Management Committee**) เช่น คณะกรรมการจัดการกลุ่ม ปตท. (PTTGMC) รวมถึงคณะกรรมการตามนโยบายด้านต่างๆ ถือเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการแบบกลุ่ม ปตท. ให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องด้วยเป็นเวทีสำหรับการปรึกษาหารือ และกำหนดทิศทางการทำงานร่วมกัน โดยกำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานตามแนวทางการบริหารจัดการแบบกลุ่ม ปตท. ของบริษัทในกลุ่ม ปตท. ต่อคณะกรรมการจัดการกลุ่ม ปตท. อย่างสม่ำเสมอ เพื่อติดตามประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงาน

รวมทั้งได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่หลักตามแนวทางการบริหารจัดการแบบกลุ่ม ปตท. ดังนี้

บทบาทของผู้ถือหุ้น มีหน้าที่

- แต่งตั้งคณะกรรมการให้ทำหน้าที่แทนตน
- กำหนดทิศทางการดำเนินธุรกิจของบริษัท หรือตัดสินใจในเรื่องที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อบริษัท ผ่านการประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัท
- เข้าร่วมประชุมเพื่อใช้สิทธิออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อแต่งตั้งหรือถอดถอนกรรมการ แต่งตั้งผู้สอบบัญชี และเรื่องที่มีผลกระทบต่อบริษัท เช่น การจัดสรรเงินปันผล การกำหนดหรือการแก้ไขข้อบังคับและหนังสือบริคณห์สนธิ การลดทุนหรือเพิ่มทุน และการอนุมัติรายการพิเศษ
- ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท

บทบาทของกรรมการบริษัท มีหน้าที่

- กำกับดูแลให้บริษัทมีการบริหารจัดการที่ดี กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย กำหนดกลยุทธ์ นโยบายการดำเนินงาน การจัดสรรทรัพยากรสำคัญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย รวมถึงการติดตาม ประเมินผล และดูแลการรายงานผลการดำเนินงาน
- สร้างคุณค่าให้แก่กิจการอย่างยั่งยืน เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่สามารถแข่งขันได้ และมีผลประโยชน์ที่ดีโดยคำนึงถึงผลกระทบในระยะยาว ประกอบธุรกิจอย่างมีจริยธรรม เคารพสิทธิ และมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสีย เป็นต้น
- ดูแลให้กรรมการทุกคนและผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ระมัดระวัง (duty of care), ซื่อสัตย์สุจริตต่อองค์กร (duty of loyalty), ปฏิบัติตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับ มติกรรมการ และมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น (duty of obedience) และเปิดเผยข้อมูลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน โปร่งใส ทันเวลา (duty of disclosure)
- กำหนดขอบเขตการมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบให้กรรมการผู้จัดการใหญ่และฝ่ายจัดการอย่างชัดเจน ตลอดจนติดตามการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

บทบาทของผู้บริหารสูงสุด มีหน้าที่

- บริหารบริษัทตามที่คณะกรรมการมอบหมาย โดยต้องบริหารบริษัทตามแผนงานหรืองบประมาณที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการอย่างเคร่งครัด ซื่อสัตย์ สุจริต และระมัดระวัง รักษาผลประโยชน์ของบริษัท และผู้ถือหุ้นอย่างดีที่สุด
- สร้างความเชื่อมโยงด้านกลยุทธ์และนโยบายของกลุ่ม ปตท. กับบริษัทให้เป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ
- ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ระมัดระวัง (duty of care), ซื่อสัตย์สุจริตต่อองค์กร (duty of loyalty), ปฏิบัติตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ ข้อบังคับ มติกรรมการ และมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น (duty of obedience) และเปิดเผยข้อมูลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน โปร่งใส ทันเวลา (duty of disclosure)
- ดำเนินการด้านการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการกำกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบองค์กร (Governance, Risk and Compliance: GRC) และสนับสนุน ให้ความร่วมมือ ด้านการตรวจสอบภายใน

นโยบายการไปดำรงตำแหน่งกรรมการที่อื่นของกรรมการและผู้บริหาร

ปี 2562 ปตท. มีบริษัทในกลุ่มที่ไปลงทุนและถือหุ้นรวม 33 บริษัท (เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ 1 Flagship 5 บริษัท) ดังนั้น ปตท. จึงได้ให้ความสำคัญและกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการแบบกลุ่ม ปตท. เพื่อสร้างพลังร่วมและเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินธุรกิจร่วมกัน (Synergy) โดยแต่งตั้งให้กรรมการหรือผู้บริหารของ ปตท. ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการบริษัทในกลุ่ม ปตท. เพื่อกำกับดูแลให้บริษัทดังกล่าวกำหนดนโยบายและดำเนินธุรกิจที่สอดคล้องกับนโยบายของ ปตท. เพื่อให้เกิดประโยชน์และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ของการเสนอบุคคลเพื่อไปเป็นกรรมการในบริษัทอื่นมีดังนี้

- 1) เพื่อกำกับดูแลการบริหารจัดการให้เป็นไปตามนโยบายของบริษัทในกลุ่ม ปตท. และติดตาม ประเมินผลภาพรวมการดำเนินธุรกิจของบริษัทในกลุ่ม ปตท. ให้สอดคล้องกับนโยบายของ ปตท. เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ ปตท. และมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน
- 2) เป็นการสร้าง Synergy ให้กับธุรกิจของบริษัทในกลุ่ม ปตท. เพื่อให้เกิดการประสานประโยชน์และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทุกองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมถึงประเทศไทย
- 3) เพื่อนำประสบการณ์ความสามารถเฉพาะด้านไปช่วยเหลือธุรกิจ เช่น การนำความรู้ด้านการเงินไปช่วยปรับปรุงพัฒนาด้านบัญชี การเงิน ให้บริษัทนั้นๆ ดำเนินธุรกิจได้เติบโตอย่างเข้มแข็งซึ่งรวมถึงการไปช่วยเหลือบริษัทที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่ม ปตท. รวมทั้งสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปทำหน้าที่เป็นกรรมการกำกับดูแลบริษัทชั้นนำเหล่านั้นให้กลับมาช่วยเสริมประโยชน์ให้กับ ปตท. และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจให้กับ ปตท. ด้วย
- 4) ถือเป็นหน้าที่หนึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการและผู้บริหาร

ทั้งนี้ ปตท. กำกับดูแลให้มีการพิจารณาแต่งตั้งผู้บริหารหรือบุคคลภายนอกจากบุคคลในบัญชีรายชื่อกรรมการที่กระทรวงการคลังจัดทำขึ้น (Director's Pool) ในบริษัทกลุ่ม ปตท. ที่เป็นรัฐวิสาหกิจตาม พรบ. คุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจฯ ให้ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการอื่นของรัฐวิสาหกิจนั้น ทั้งนี้ ณ 31 ธันวาคม 2562 ปตท. มีผู้บริหารอยู่ในบัญชีรายชื่อ Director's Pool รวม 24 ราย และกำกับดูแลให้ผู้บริหาร ปตท. และบุคคลภายนอกที่ดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทที่ ปตท. ถือหุ้น ดำรงตำแหน่งในบริษัทที่ ปตท. หรือรัฐวิสาหกิจอื่นถือหุ้นไม่เกิน 3 แห่ง เพื่อลดความเสี่ยงด้านการขัดกันทางผลประโยชน์และกำกับดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2554 เกี่ยวกับมาตรการป้องกันการทุจริตของรัฐวิสาหกิจ เรื่องการแต่งตั้งข้าราชการระดับสูงหรือบุคคลดำรงตำแหน่งกรรมการในรัฐวิสาหกิจหลายแห่ง ตามข้อเสนอของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบแห่งชาติ (ปปช.)

นอกจากนี้ คณะกรรมการยังมีมติกำหนดแนวปฏิบัติหลักการดำรงตำแหน่งต่างๆ ของผู้บริหารบริษัทกลุ่มปตท. โดยปี 2558 คณะกรรมการได้มีมติให้ถือหลักการดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งของคู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี อีกด้วย

9.5. การดูแลเรื่องการใช้ข้อมูลภายใน

(1) จริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจ (Code of Conduct)

ปตท. กำหนดนโยบายและระเบียบปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับมาตรฐานจริยธรรมและจรรยาบรรณ (Code of Conduct) โดยคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นผู้กำหนดจริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจตามหลักมาตรฐานสากลไว้ในคู่มือ CG และกำหนดให้การฝ่าฝืนมีความผิดทางวินัย

จริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจของ ปตท. มีสาระสำคัญดังนี้

1. เคารพกฎหมาย และหลักสิทธิมนุษยชนสากล
2. การป้องกันการฟอกเงิน
3. การสนับสนุนภาคการเมือง
4. การมีส่วนร่วมได้เสีย และผลประโยชน์ขัดกัน
5. การรักษาความลับ การเก็บรักษาข้อมูล และการใช้ข้อมูลภายใน
6. การปฏิบัติต่อลูกค้า และผู้บริโภคร
7. การปฏิบัติต่อคู่แข่งทางการค้า
8. การจัดซื้อ จัดหา และการปฏิบัติต่อคู่ค้า
9. ความรับผิดชอบต่อชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อมโดยรวม
10. การปฏิบัติต่อพนักงาน
11. การปฏิบัติต่อเจ้าหน้าที่
12. การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน
13. การรับ การให้ของขวัญ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด
14. ความปลอดภัย สุขอนามัย และสิ่งแวดล้อม
15. ทรัพย์สินทางปัญญา และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(2) ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflicts of Interest)

ปตท. กำหนดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเพื่อป้องกันการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนกับบริษัท (Conflicts of Interest) เพื่อป้องกันกิจกรรมที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน กิจกรรมที่ผิดกฎหมายและไม่เหมาะสม โดยคณะกรรมการ ปตท. ได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับความขัดแย้งทางผลประโยชน์บนหลักการที่ว่า การตัดสินใจใดๆ ของบุคลากรทุกระดับในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจจะต้องทำเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของ ปตท. เท่านั้น และถือเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกระดับที่จะหลีกเลี่ยงการมีส่วนเกี่ยวข้องทางการเงิน และ/หรือความสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกอื่นๆ ซึ่งจะส่งผลให้ ปตท. ต้องเสียผลประโยชน์หรือก่อให้เกิดความขัดแย้งในด้านความภักดีหรือผลประโยชน์หรือขัดขวางการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือเกี่ยวข้องกับรายการที่พิจารณา ต้องแจ้งให้บริษัททราบถึงความสัมพันธ์หรือความเกี่ยวข้องของตนในรายการดังกล่าว และต้องไม่เข้าร่วมการพิจารณาตัดสินใจ รวมถึง ปตท. จะต้องดำเนินการให้บุคคลที่เกี่ยวข้องไม่มีอำนาจอนุมัติหรือเกี่ยวข้องกับธุรกรรมนั้นๆ

(3) การจัดทำรายงานเปิดเผยรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับ ปตท.

ปตท. กำหนดให้ กรรมการ ผู้บริหาร พนักงานทุกคน ต้องจัดทำรายงานเปิดเผยรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์กับ ปตท. โดยเปิดเผยรายการที่สงสัยว่าจะเป็นผลประโยชน์ที่ขัดกันกับผลประโยชน์ของ ปตท. และในการอนุมัติใดๆ ผ่านระบบการรายงานความขัดแย้งทางผลประโยชน์ สำหรับกรณีดังกล่าวต้องยึดถือหลักการไม่ให้มีการกำหนดเงื่อนไขหรือข้อกำหนดพิเศษผิดปกติไปจากปกติ ถือเป็นกระบวนการควบคุมภายในของ ปตท. รวมทั้งกำหนดให้สำนักตรวจสอบภายในและคณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้ดูแลและจัดการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางผลประโยชน์ดังกล่าว ปี 2562 กรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับจัดทำรายงานความขัดแย้งของผลประโยชน์ โดยผู้บริหารและพนักงาน จัดทำรายงานในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ PTT Intranet ซึ่งไม่พบรายการขัดแย้งที่มีสาระสำคัญ โดยในแบบการเปิดเผยรายการขัดแย้งทางผลประโยชน์ของ

ปตท. จะเป็นการยืนยันการรับทราบว่าการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามจริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจของ ปตท. เข้าลักษณะแห่งความผิดทางวินัย ต้องพิจารณาโทษวินัยตามขั้นตอนการลงโทษ และความร้ายแรงของการกระทำ

(4) การจัดทำรายงานการมีส่วนได้ส่วนเสียของกรรมการ ผู้บริหาร และบุคคลที่มีความเกี่ยวข้อง

ในช่วงไตรมาสแรกของปี 2562 คณะกรรมการ ปตท. ได้จัดทำแบบรายงานการมีส่วนได้เสียของกรรมการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำกับดูแลด้านการมีส่วนได้เสียในระดับกรรมการ และเช่นเดียวกับผู้บริหารระดับสูงได้ดำเนินการจัดทำแบบรายงานดังกล่าวประจำปีครบทุกราย และจัดส่งให้เลขานุการบริษัทจัดเก็บ รวบรวม พร้อมทั้งทำสำเนาส่งประธานคณะกรรมการ ปตท. และประธานคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อใช้ในการตรวจสอบและกำกับดูแลด้านความขัดแย้งทางผลประโยชน์ อนึ่ง ในระหว่างปีไม่มีการรายงานการมีส่วนได้ส่วนเสียของกรรมการ ผู้บริหาร และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

(5) การจัดทำรายงานการเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์

เพื่อกำกับดูแลด้านการใช้ข้อมูลภายใน ปตท. ได้กำหนดให้คณะกรรมการ ปตท. และผู้บริหาร ซึ่งหมายรวมถึง คู่สมรสหรือผู้ที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภรรยา และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์ ปตท. จะต้องแจ้งให้ ปตท. ทราบ และรายงานการเปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์ต่อสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ภายใน 3 วันทำการ นับจากวันที่ซื้อ ขาย โอน หรือรับโอน รวมทั้ง ปตท. ได้กำหนดนโยบายให้มีการเปิดเผย/รายงาน การซื้อ/ขาย/โอน เปลี่ยนแปลงการถือหลักทรัพย์ของกรรมการและผู้บริหารต่อคณะกรรมการ ปตท. เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงในการประชุมประจำเดือน โดยกำหนดเป็นวาระปกติในปฏิทินการประชุมคณะกรรมการ ปตท. ไว้ล่วงหน้า

อนึ่ง ในช่วง 1 สัปดาห์ก่อนวันปิดงบการเงินประจำไตรมาสและประจำปี สำนักกรรมการผู้จัดการใหญ่จะทำหนังสือแจ้งกรรมการ ผู้บริหารหรือหน่วยงานที่ได้รับทราบข้อมูลภายใน (Insider) ไม่ให้เปิดเผยข้อมูลภายในแก่บุคคลภายนอกหรือบุคคลที่ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง และห้ามซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทในช่วง 45 วัน สำหรับงบไตรมาส และ 60 วัน สำหรับงบประจำปี (ตั้งแต่วันปิดงบจนถึงวันแจ้งงบต่อตลาดหลักทรัพย์ฯ) คือ ก่อนที่งบการเงินจะเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้นำข้อมูลภายในไปใช้ในทางมิชอบ (Insider Trading) ทั้งนี้ ในปี 2562 กรรมการและผู้บริหารได้ปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด มีการแจ้งกรรมการและผู้บริหาร จำนวน 4 ครั้ง คือ ห้ามซื้อ/ขาย/โอนหุ้น ปตท. (1) ระหว่างวันที่ 1 มกราคม ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2562 (งบปี 2561) (2) ระหว่างวันที่ 1 เมษายน ถึงวันที่ 15 พฤษภาคม 2562 (งบไตรมาสที่ 1 ปี 2562) (3) ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม ถึงวันที่ 15 สิงหาคม 2562 (งบไตรมาสที่ 2 ปี 2562) (4) ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม ถึงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2562 (งบไตรมาสที่ 3 ปี 2562) นอกจากนี้ ได้กำหนดนโยบายหลีกเลี่ยงการซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทในกลุ่ม ปตท. นอกเหนือจากช่วงเวลาดังกล่าวข้างต้น โดยหากมีความจำเป็นต้องซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทในกลุ่ม ปตท. ต้องแจ้งเลขานุการบริษัทล่วงหน้าอย่างน้อย 2 วัน

รายงานการถือหลักทรัพย์ของกรรมการ ปตท. ปี 2561 และปี 2562

ลำดับ	รายชื่อกรรมการ	จำนวนหุ้น (หุ้น)			หมายเหตุ
		ณ 31 ธ.ค. 2561	ณ 31 ธ.ค. 2562	เพิ่ม (ลด) ระหว่างปี (หุ้น)	
1.	นายไกรฤทธิ์ อุชुकานนท์ชัย	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
2.	นายวิชัย อัครัสกร	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
3.	นายคอน วสันตพุกภัย	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
4.	พลเอก ชีรวัฒน์ บุญชะวัฒน์	N/A	—	—	กรรมการแต่งตั้งใหม่ วันที่ 11 เมษายน 2562 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	N/A	—	—	—
5.	ศ.พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
6.	นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเชาว์	—	—	—	กรรมการแต่งตั้งใหม่ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
7.	นางนันท์วัลย์ สกนตนาถ	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
8.	นายคนุชา พิษนันท์	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
9.	ศ.ดร.สุพจน์ เตชวรสินสกุล	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
10.	ศ.ดร.สุรพล นิติไกรพจน์	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
11.	นายธรรณ์ ชำรงนาวาสวัสดิ์	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
12.	นายจุฬพล ริมสาคร	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
13.	นายณัฐชาติ จารุจินดา	N/A	630	—	กรรมการแต่งตั้งใหม่ ตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม 2562 *พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากอายุครบ 65 ปี มีผลตั้งแต่วันที่ 17 มกราคม 2563 เป็นต้นไป
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	N/A	—	—	—
14.	นายสราวุธ แก้วตาทิพย์	N/A	—	—	กรรมการแต่งตั้งใหม่ ตั้งแต่วันที่ 16 ธันวาคม 2562 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	N/A	—	—	—
15.	นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—

หมายเหตุ : คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของกรรมการไม่มีการถือหุ้น

รายงานการถือหลักทรัพย์ของกรรมการที่ครบวาระและลาออกระหว่าง ปี 2562

ลำดับ	รายชื่อกรรมการ	จำนวนหุ้น (หุ้น)			หมายเหตุ
		ณ 31 ธ.ค. 2561	ณ 31 ธ.ค. 2562	เพิ่ม (ลด) ระหว่างปี (หุ้น)	
1.	นายธรรมยศ ศรีช่วย	—	N/A	N/A	ลาออก เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2562 (ไม่ได้ถือหุ้นปกติในช่วงดำรงตำแหน่งในระหว่างปี 2562)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	N/A	N/A	—
2.	พลเอก นัทรเฉลิม เฉลิสมสุข	—	N/A	N/A	ครบวาระ เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2562 (ไม่ได้ถือหุ้นปกติในช่วงดำรงตำแหน่งในระหว่างปี 2562)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	N/A	N/A	—
3.	นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ	—	N/A	N/A	ลาออก เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2562 (ไม่ได้ถือหุ้นปกติในช่วงดำรงตำแหน่งในระหว่างปี 2562)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	N/A	N/A	—
4.	นายกุลิศ สมบัติศิริ	N/A	N/A	N/A	กรรมการแต่งตั้ง ตั้งแต่วันที่ 16 มกราคม 2562 และลาออก เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2562 (ไม่ได้ถือหุ้นปกติในช่วงดำรงตำแหน่งในระหว่างปี 2562)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	N/A	N/A	N/A	—

การถือหลักทรัพย์ของผู้บริหาร ปี 2561 และ 2562

ลำดับ	ชื่อผู้บริหาร	จำนวนหุ้น (หุ้น)			หมายเหตุ
		ณ 31 ธ.ค. 2561	ณ 31 ธ.ค. 2562	เพิ่ม (ลด) ระหว่างปี (หุ้น)	
1.	นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
2.	นายอริคม เตบศิริ	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
3.	นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์	225,000	225,000	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2562)
	คู่สมรส	43,000	43,000	—	—
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
4.	นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต	554,510	554,510	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2562)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
5.	นางสาวพรรณณลิน มหาวงศ์ฤกุล	288,120	288,120	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2562)
6.	นางอรวิดี โพธิสาโร	—	—	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2562)
	คู่สมรส	1,140	1,140	—	—
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
7.	นายปรีชา โกชะธนวัฒน์	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
8.	นางสาวดวงพร เทียงวัฒนธรรม	77,000	77,000	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2562)
9.	นางสาวเพ็ญพนอ บุญกล้า	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
10.	นายวุฒิกร สติริต	N/A	141,210	—	*ผู้บริหารแต่งตั้งใหม่ ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2562 (ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2562)
	คู่สมรส	N/A	90,960	—	—
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
11.	นายกฤษฎ์ อัมแสง	100,000	100,000	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2562)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
12.	นายศิษิต ปันยารชุน	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
13.	นายวรวัฒน์ พิทยศิริ	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
14.	นายพงศธร ทวีสิน	10,000	10,000	—	(มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2562)
	คู่สมรส	7,000	15,000	8,000	—
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
15.	นายคงกระพัน อินทรแจ้ง	N/A	—	—	*ผู้บริหารแต่งตั้งใหม่ ดำรงตำแหน่งรองกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment บริษัท พีทีที โกลบอลเคมิคอล จำกัด (มหาชน) ในตำแหน่งประธานเจ้าหน้าที่บริหาร มีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2562 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	N/A	—	—	—

16.	นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต	155,000	155,000	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2562)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
17.	นายพนพล ปิ่นสุภา	136,000	136,000	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2562)
	คู่สมรส	508,000	508,000	—	—
	บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
18.	นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์	—	—	—	(ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
19.	นายชวลิต ทิพพานิช	10,000	10,000	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2562)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
20.	นางสาวดวงกมล เศรษฐนันท์	80,000	80,000	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2562)
21.	นายชยศ ครอบพาณิชย์	N/A	3,000	—	*ผู้บริหารแต่งตั้งใหม่ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2562 (ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2562)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	N/A	—	—	—
22.	นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ	36,990	36,990	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2562)
23.	นายเชิรวิทย์ อุดมวัฒนวงศ์	15,160	15,160	—	(ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในระหว่างปี 2562)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—

หมายเหตุ : คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของผู้บริหารไม่มีการถือหุ้น ยกเว้น ผู้บริหาร ลำดับที่ 3, 6, 10, 14 และ 17

การถือหลักทรัพย์ของผู้บริหารที่โยกย้าย / ลาออก / เกษียณอายุ ปี 2562

ลำดับ	ชื่อผู้บริหาร	จำนวนหุ้น (หุ้น)			หมายเหตุ
		ณ 31 ธ.ค. 2561	ณ 31 ธ.ค. 2562	เพิ่ม (ลด) ระหว่างปี (หุ้น)	
1.	นายสัมฤทธิ์ สำเนียง	70,000	N/A	—	ย้ายไปดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปฏิบัติงาน Secondment ในตำแหน่งรองกรรมการผู้จัดการใหญ่กลุ่มงานการเงินและการบัญชี บริษัท ปตท. สำหรับและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) มีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2562
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	N/A	—	—
2.	นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มิเชา	—	—	—	เกษียณอายุ เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2562 (ไม่ได้ถือหุ้น ปตท.)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	—	—	—
3.	นายสุกฤตย์ สุรบถโสภณ	20,000	N/A	N/A	ลาออกก่อนเกษียณอายุ เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2562 (ไม่มีรายการซื้อ/ขายหุ้น ปตท. ในช่วงดำรงตำแหน่งระหว่างปี 2562)
	คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ	—	N/A	N/A	—

หมายเหตุ : การออกและเสนอขายใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้นสามัญ (Warrant) ให้แก่ กรรมการผู้จัดการใหญ่ ผู้บริหาร พนักงาน ปตท. และ พนักงานบริษัทในเครือ ปตท. ที่มาปฏิบัติงานประจำในตำแหน่งงานของ ปตท. จำนวน 60,000,000 หน่วย แบ่งเป็น 2 รุ่น คือ รุ่นที่ 1 (PTT-W1) จำนวน 40,000,000 หน่วย เสนอขายในปี 2548 และใช้สิทธิครั้งสุดท้าย วันที่ 31 สิงหาคม 2553 และรุ่นที่ 2 (PTT-W2) จำนวน 20,000,000 หน่วย เสนอขายในปี 2549 และใช้สิทธิครั้งสุดท้าย วันที่ 28 กันยายน 2554 ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว และ ยังไม่มีการขออนุมัติออก Warrant รุ่นใหม่

(6) การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อ ปปช.

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 กำหนดให้ กรรมการและผู้บริหารสูงสุดของ ปตท. รวมไปถึงกรรมการ และผู้บริหารสูงสุดในนิติบุคคลที่ ปตท. ถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 50 มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง ทุกๆ 3 ปีที่ดำรงตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่ง โดย ปตท. จะมีหนังสือแจ้งเตือนกรรมการและผู้บริหารสูงสุด ตามเวลาที่กำหนด

(7) การแจ้งการมีส่วนได้ส่วนเสียในที่ประชุม

คณะกรรมการฯ ได้กำหนดนโยบายเรื่องการมีส่วนได้ส่วนเสียได้ในการประชุมคณะกรรมการ ปตท. ทุกครั้ง ประธานกรรมการจะแจ้งต่อที่ประชุมเพื่อขอความร่วมมือกรรมการปฏิบัติตามนโยบายเกี่ยวกับเรื่องความขัดแย้งของผลประโยชน์ว่าในระยะยาวจะใดที่กรรมการเกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสีย ขอให้กรรมการแจ้งต่อที่ประชุมเพื่อก่อให้เกิดเสียงหรือให้ความเห็นใด ๆ ในปี 2562 มีการแจ้งต่อ ประธานกรรมการฯ จำนวน 6 วาระ (การประชุมรวม 15 ครั้ง)

(8) การพิจารณาและการสอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกัน

คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่ในการพิจารณาและสอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจมีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของ ปตท. โดยเป็นไปตามกฎหมายและข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยก่อนนำเสนอคณะกรรมการ ปตท. เพื่อพิจารณาอนุมัติ

(9) กิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการที่ดีและจรรยาบรรณธุรกิจ

คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ทำหน้าที่กำกับดูแล ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันของ ปตท. โดยเป็นผู้มอบนโยบายและแนวปฏิบัติให้คณะกรรมการจัดการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการกำกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบองค์กร (Governance, Risk and Compliance Management Committee : GRCMC) ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการกำกับดูแลการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล การจัดการ

ความเสี่ยงระดับปฏิบัติการ (Operational Risk) การควบคุมภายใน และการกำกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบขององค์กร รวมทั้งปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริตในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ (สปท.) ของ ปตท. โดยมี รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ กำกับดูแลองค์กรและกิจการสัมพันธ์ เป็นประธานและรายงานตรงต่อคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีหน้าที่รับผิดชอบ กำกับดูแลและดำเนินการตามแผนการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการต่อต้านทุจริตของ ปตท. พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดประจำปี ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี และคณะกรรมการ ปตท. ปี 2562 มีการดำเนินงานทั้งที่เป็นการริเริ่มและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

- จัดอบรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีและต่อต้านคอร์รัปชันแก่พนักงานที่เข้าใหม่ผ่านหลักสูตรการปฐมนิเทศทุกรุ่น รวมทั้งกำหนดให้สอบวัดความรู้ในระบบ CG E-Learning ปี 2562 มีการจัดสื่อความในกิจกรรมดังกล่าวรวม 2 รุ่น จำนวนกว่า 200 คน และมอบคู่มือ CG ให้พนักงานเข้าใหม่ทุกคนได้ศึกษาและลงนามรับทราบ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน
- สื่อความในที่ประชุมสายงาน และ กิจกรรมการสัมมนาต่างๆ เช่น Town Hall การจัด Leadership Development Program Reunion การจัด Chansin Camp และการสื่อความ GRC ในหน่วยงานภูมิภาคต่างๆ เป็นต้น เพื่อสร้างความตระหนักรู้ให้กับผู้บริหาร และพนักงานทุกคน เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการกำกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบองค์กร รวมไปถึงการเน้นย้ำแนวปฏิบัติตามหลัก CG และมาตรการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน
- จัดทำ CG E-learning ในระบบ PTT Intranet เพื่อเป็นสื่อสำหรับเรียนรู้ เรื่องหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี จรรยาบรรณธุรกิจ และมาตรการต่อต้านคอร์รัปชันด้วยตนเอง สำหรับพนักงานในทุกพื้นที่อย่างทั่วถึง โดยใช้เหตุการณ์จำลองต่างๆ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ และพนักงานสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้จากระบบไปประยุกต์ใช้ได้ สถานการณ์จริงตามความเหมาะสม รวมถึงทดสอบวัดความเข้าใจของพนักงานในท้ายหลักสูตร ในปัจจุบัน มีผู้เข้าร่วมศึกษาและทดสอบความรู้ผ่านระบบ CG E-Learning ทั้งหมด 3,091 ราย หรือประมาณร้อยละ 85 ของพนักงานทั้งหมด
- ประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันผ่านช่องทางการสื่อสารภายใน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนางานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย พนักงาน ร้อยละ 92.17 มีความเข้าใจเป็นอย่างดี ความพึงพอใจการสื่อความอยู่ในระดับดี-ดีมาก และ พนักงานร้อยละ 89.21 เห็นด้วยต่อการดำเนินงานด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน
- สร้างบรรยากาศให้พนักงานตระหนักรู้ โดยรณรงค์ผ่านสื่อต่างๆ ภายในองค์กร เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดทำเว็บไซต์ GRC Intranet และเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ติดต่อสอบถามได้ผ่านช่องทางอีเมล GRChelpdesk@pttplc.com จัดให้มีคอลัมน์ GRC Corner ในวารสารรายเดือน “PTT Spirit” ข่าเดือน CG Tips ผ่าน E-Mail ภายใน Page: CG Channel ใน PTT Workplace เพื่อให้พนักงานทุกคนได้รับทราบข่าวสารการดำเนินการเกี่ยวกับ CG รวมทั้งให้ความรู้และร่วมกิจกรรมที่น่าสนใจ นอกจากนี้ ได้กำหนดเป็น Agenda Base Meeting ในวาระการประชุมของหน่วยงานต่างๆ โดยมีหัวข้อ QSHE / SPIRIT / CSR / GRC Talk เพื่อเป็นช่องทางการสื่อความการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยง และการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบองค์กร และส่งเสริมการทำงานอย่างมี CG ด้วย เช่น การประชุมคณะกรรมการจัดการของ ปตท. เป็นต้น
- จัดกิจกรรม GRC Camp ซึ่งได้ดำเนินการต่อเนื่องเป็นปีที่ 6 เพื่อพัฒนาผู้แทนพนักงาน ปตท. ที่เข้าร่วมกิจกรรม ให้เป็น GRC Agent ของสายงาน ในการสื่อสารความรู้ความเข้าใจด้านการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบองค์กร แก่เพื่อนพนักงาน และนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม โดยกิจกรรม GRC Camp ประกอบไปด้วย กิจกรรม การบรรยาย และ Workshop เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้าน GRC และกิจกรรม

ต้นทนาการที่สอดแทรกความรู้ความเข้าใจด้าน CG, Risk & Internal Control, Compliance, Culture ในรูปแบบฐานกิจกรรม เป็นต้น

- ปตท. ให้ความสำคัญด้านการกำกับดูแลกิจการของบริษัทในกลุ่ม ปตท. เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางการบริหารจัดการบริษัทในรูปแบบ “กลุ่ม ปตท.” โดยแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี กลุ่ม ปตท. ซึ่งมีเป้าหมายในการยกระดับมาตรฐานการกำกับดูแลกิจการของบริษัทในกลุ่ม ปตท. ให้อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน รวมทั้งกำหนดแผนการดำเนินงาน และแนวทางการประชาสัมพันธ์เชิงรุก ผ่านกิจกรรม PTT Group CG Day อย่างต่อเนื่อง เพื่อรณรงค์ ส่งเสริม และเผยแพร่การดำเนินการกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทในกลุ่ม ปตท. ได้แก่ PTT, PTTEP, GC, TOP, IRPC, GPSC และ OR ทั้งนี้ มีผู้รับเชิญติดตามศึกษาดูงานจากหน่วยงานภายนอกให้เกียรติเข้าร่วมงาน เช่น ผู้แทนจาก ตลท. สำนักงาน ก.ล.ต. สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย มูลนิธิเครือข่ายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นต้น รวมทั้งคู่ค้า คณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงาน กลุ่ม ปตท. ปี 2562 บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) หรือ GC เป็นเจ้าภาพจัดงานภายใต้แนวคิด PTT Group CG Day 2019: Challenge for the Governance เพื่อแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนองค์กรของกลุ่มปตท. ตามหลัก CG ให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลง โดยนำระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศที่ทันสมัย มาเสริมกระบวนการทำงานในเชิงการปฏิบัติ
- ปตท. ส่งเสริมและร่วมแบ่งปันความรู้ต่อหน่วยงานภายนอก เพื่อยกระดับมาตรฐานการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยผู้บริหารได้รับเชิญเป็นวิทยากรถ่ายทอดประสบการณ์และแนวคิดด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดี ในโอกาสต่างๆ และให้การต้อนรับหน่วยงานทั้งจากภาครัฐ และเอกชน รวมถึงสถาบันการศึกษาเข้าเยี่ยมชมกิจการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และศึกษาดูงานในด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท.

(10) การต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน

- ปตท. จัดทำแผนงานประจำปี เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) เพื่อขับเคลื่อนกลยุทธ์ด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชันของ ปตท. เพื่อมุ่งสู่องค์กรต้นแบบด้านการบริหารกิจการอย่างโปร่งใส และมีคุณธรรม
- ปี 2553 ปตท. ได้ร่วมลงนามในการแสดงเจตนารมณ์เป็นแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (Private Sector Collective Action Coalition against Corruption : CAC) ซึ่งเป็นโครงการที่จัดขึ้นโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย และได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลและสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) โดยเป็น 1 ใน 27 บริษัทแรกที่ร่วมประกาศเจตนารมณ์
- ปี 2555 ปตท. ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกภาคีข้อตกลงโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations Global Compact : UNGC) เพื่อแสดงถึงเจตนารมณ์ในการนำหลักสิทธิมนุษยชน สิทธิแรงงาน การรักษาสีงแวดล้อม และการต่อต้านคอร์รัปชันในระดับสากล เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ โดย ปตท. ได้นำเสนอความก้าวหน้าในการปฏิบัติตามหลักสากล 10 ประการของ UNGC ในรายงานความยั่งยืนประจำปี
- การประกาศนโยบาย
 - ปี 2557 ปตท. ประกาศใช้นโยบายต่อต้านคอร์รัปชันของ ปตท. และกลุ่ม ปตท. ทั้งองค์กร และในปี 2562 ได้ปรับปรุงเป็นนโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของ ปตท. และกลุ่ม ปตท. เพื่อให้มีสาระสำคัญและแนวปฏิบัติครอบคลุมการต่อต้านการทุจริต โดยกำหนดให้นโยบายต่อต้านการ

ทุจริตคอร์รัปชันของ ปตท. เป็นส่วนหนึ่งของคู่มือการกำกับดูแลกิจการที่ดี มาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณในการดำเนินธุรกิจของ ปตท. และกำหนดให้นโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของกลุ่ม ปตท. เป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการกำกับดูแลบริษัทในกลุ่ม ปตท. (PTT Group Way of Conduct) เพื่อให้บริษัทในกลุ่ม ปตท. มีมาตรการดำเนินงานและแนวทางการบริหารจัดการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถสร้างพลังร่วมได้ตามวัตถุประสงค์ของการลงทุน

- นโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของ ปตท. กำหนดให้ บุคลากรของ ปตท. ต้องไม่ดำเนินการหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการทุจริตคอร์รัปชัน การให้/รับสินบนทุกรูปแบบ ทั้งทางตรงและทางอ้อมโดยบุคลากรของ ปตท. ต้องดำเนินการตามแนวปฏิบัติในนโยบาย ซึ่งครอบคลุมกระบวนการดำเนินงานต่างๆ อย่างจริงจัง เช่น การบริจาคเพื่อการกุศล การบริหารทรัพยากรบุคคล การจัดหาพัสดุ การควบคุมภายใน เป็นต้น
- ปี 2558 ปตท. ประกาศนโยบาย “งดรับของขวัญ (No Gift Policy)” ในทุกเทศกาล และปี 2559 ต่อเนื่องถึงปี 2562 ประกาศใช้แนวปฏิบัติตามนโยบายต่อต้านคอร์รัปชันกลุ่ม ปตท. เรื่องการรับ-ให้ของขวัญ การเลี้ยง หรือประโยชน์อื่นใด ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายงดรับของขวัญดังกล่าว เพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานที่ดีในการปฏิบัติงานของบุคลากรในกลุ่ม ปตท. โดยมุ่งหวังให้บุคลากรทุกระดับปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ โดยไม่หวังผลประโยชน์ตอบแทน จัดทำหนังสือแจ้งคู่ค้าและหน่วยงานภายนอก รวมทั้งประชาสัมพันธ์ในพื้นที่สำนักงานของกลุ่ม ปตท. และช่องทางต่างๆ ซึ่ง ปตท. ถือเป็นองค์กรต้นแบบของประเทศไทยที่มีการประกาศใช้นโยบายดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม
- การสื่อสาร ฝึกอบรม และการดำเนินงานที่สำคัญ
 - ปตท. ได้สื่อความนโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันและแนวปฏิบัติไปยังบริษัทย่อย บริษัทร่วมบริษัทอื่นที่ ปตท. มีอำนาจในการควบคุม คู่ค้าทางธุรกิจ และผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งสาธารณชนผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เช่น จดหมาย email เว็บไซต์ ระบบ PTT Intranet การสัมมนา นิทรรศการ เป็นต้น เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มรับทราบและปฏิบัติให้สอดคล้องกับแนวทาง ที่ ปตท. กำหนด
 - ปตท. สื่อสารและฝึกอบรมบุคลากรของ ปตท. อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับมาตรการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ความคาดหวังของ ปตท. และบทลงโทษหากไม่ปฏิบัติตามมาตรการนี้ เช่น หลักสูตรการปฐมนิเทศ หลักสูตรทางจริยธรรม ระบบ CG E-Learning เป็นต้น รวมทั้งให้ผู้บริหารและพนักงานเข้าร่วมอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันซึ่งจัดโดยหน่วยงานภายนอก
 - การดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามกระบวนการให้การรับรอง (Certification Process) ของโครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (CAC) ซึ่ง ปตท. ได้รับการต่ออายุการรับรองต่อเนื่องเป็นสมัยที่ 2 เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2561
 - ปตท. มุ่งหวังว่าจะเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างเครือข่ายความโปร่งใส เพื่อสังคมไทยที่เข้มแข็ง โดยส่งเสริมและผลักดันให้พันธมิตรทางธุรกิจของ ปตท. ประกาศเจตนารมณ์เข้าร่วมโครงการ CAC เพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดการทุจริตคอร์รัปชันตลอดสายโซ่อุปทาน โดยปี 2562 มีการให้ความรู้และเชิญชวนคู่ค้าเป็นแนวร่วม CAC ในงานสัมมนาคู่ค้าประจำปี และงานสัมมนา คู่ค้าสายงานผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ก๊าซธรรมชาติสำหรับยานยนต์และผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ระบบท่อจัดจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ

- การใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญให้บุคลากรของ ปตท. ทุกคนแสดง ความโปร่งใส ได้แก่ ระบบการรายงานการ ซื้อ-ขาย หลักทรัพย์บริษัทในกลุ่ม ปตท. ล่วงหน้า เพื่อ ป้องกันปัญหาการใช้ข้อมูลภายในโดยมิชอบ (Insider Trading) และระบบการรายงานการรับ ของขวัญ ทริพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดของบุคลากรตามนโยบายงดรับของขวัญ (No Gift Policy) เพื่อให้พนักงานรายงานในกรณีที่มีความจำเป็นต้องรับและไม่สามารถส่งกลับคืนผู้ให้ได้ พร้อมส่งมอบของดังกล่าวให้หน่วยงาน ฝ่ายกำกับดูแลและส่งเสริมธรรมาภิบาล เพื่อรวบรวมและ นำไปปรึกษาเพื่อสาธารณประโยชน์
- ปตท. ตระหนักว่าการทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาสำคัญที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศ จึง ให้ความสำคัญในการบูรณาการทำงานและพัฒนาเครือข่ายในการต่อต้านการทุจริตร่วมกับ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อผลักดันการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านกิจกรรมรูปแบบต่างๆ เช่น การยกย่องแผนปฏิบัติการป้องกันการทุจริตในภาครัฐวิสาหกิจ ร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ช. การเป็นภาคีเครือข่ายจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ งานวันต่อต้าน คอร์รัปชันแห่งชาติ การจัดทำแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการส่งเสริมคุณธรรมของ ปตท. ให้แก่ คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม เป็นต้น
- การกำกับดูแลและติดตามประเมินผลการปฏิบัติ
 - คณะกรรมการ ปตท. มีหน้าที่กำกับดูแลให้ ปตท. มีกลไกที่สนับสนุนการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้มั่นใจว่าฝ่ายบริหารได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการต่อต้าน การทุจริตคอร์รัปชัน และปลูกฝังจนเป็นวัฒนธรรมองค์กร
 - คณะกรรมการตรวจสอบ มีหน้าที่กำกับดูแลการควบคุมภายใน การจัดทำรายงานทางการเงิน และ กระบวนการอื่นที่เกี่ยวข้องกับมาตรการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน รวมทั้งกำกับดูแลการปฏิบัติ ตามมาตรการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน สอบทานมาตรการและการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มั่นใจว่า มาตรการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันมีความเพียงพอและมีประสิทธิผล สอบทาน การประเมินความเสี่ยงและให้คำแนะนำต่อคณะกรรมการ ปตท. เกี่ยวกับการปฏิบัติที่ควรมีเพื่อ ลดความเสี่ยงนั้น โดยผู้บริหารต้องนำคำแนะนำไปปฏิบัติ รวมทั้งรายงานผลการตรวจสอบภายใน เกี่ยวกับมาตรการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของ ปตท. ต่อคณะกรรมการ ปตท. อย่างสม่ำเสมอ และให้คำแนะนำข้อควรปฏิบัติแก่คณะกรรมการ ปตท. และผู้บริหาร
 - คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีหน้าที่กำหนดและทบทวนนโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ให้ข้อเสนอแนะ แนวทาง ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปี
 - คณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร มีหน้าที่กำกับดูแล และสนับสนุนให้มีการดำเนินงาน ด้านการบริหารความเสี่ยงด้านการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน โดยการประเมินความเสี่ยงด้าน ทุจริตคอร์รัปชันและทบทวนมาตรการต่างๆ ให้เพียงพอเหมาะสม
 - ผู้บริหารมีหน้าที่กำหนดให้มีการประเมินความเสี่ยงด้านการ ทุจริตคอร์รัปชันในกระบวนการ ปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน ทบทวนความเหมาะสมของกระบวนการและ มาตรการต่างๆ และปฏิบัติตามเป็นแบบอย่าง รวมทั้งสื่อสารไปยังพนักงานและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
 - ปตท. จัดทำคู่มือการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตและคอร์รัปชัน (Fraud and Corruption Risk Assessment Manual) เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ใช้เป็นแนวทางการประเมินความเสี่ยงด้านการ ทุจริตคอร์รัปชันในกระบวนการปฏิบัติงานและกำหนดกระบวนการควบคุมภายในที่เหมาะสม โดยปี 2562 จัดอบรมหลักสูตรการบริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตคอร์รัปชัน (Fraud Risk Management) จำนวน 1 รุ่น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องตามหลักสากลในหลักการ

- บริหารความเสี่ยงด้านการทุจริตคอร์รัปชันและมาตรการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้พนักงานนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันในการปฏิบัติงานประจำวันของตนเอง
- ปตท. จัดให้มีขั้นตอนในการเก็บรักษาเอกสารและบันทึกต่างๆ ให้พร้อมต่อการตรวจสอบเพื่อยืนยันความถูกต้องและเหมาะสมของรายการทางการเงิน การควบคุมภายในของกระบวนการทำบัญชีและการเก็บรักษาข้อมูล ได้รับการตรวจสอบภายในเพื่อยืนยันประสิทธิภาพของกระบวนการตามมาตรการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการบันทึกรายการทางการเงินมีหลักฐานอย่างเพียงพอเพื่อใช้ในการตรวจสอบ
 - สำนักตรวจสอบภายใน ดำเนินการสอบทานรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ โอกาสการเกิดทุจริตและประสิทธิภาพขององค์กรในการบริหารความเสี่ยงจากการทุจริตภายในองค์กร และในระดับกิจกรรมการดำเนินงาน รวมถึงสอบทานเกี่ยวกับหลักจริยธรรมธุรกิจ จรรยาบรรณผู้บริหารและพนักงาน อีกทั้งมีการพิจารณาและรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบและผู้บริหารสูงสุดทันที เมื่อพบรายการหรือการกระทำที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อผลการดำเนินการของ ปตท. อย่างร้ายแรง รวมถึงกรณีการเกิดทุจริต
 - มาตรการ ขอบเขต และกลไกการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส
 - ปตท. กำหนดกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคล ที่สะท้อนถึงความมุ่งมั่นต่อมาตรการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน และมีนโยบายที่จะไม่ลดตำแหน่ง ลงโทษ หรือให้ผลทางลบต่อบุคลากรที่ปฏิเสธการทุจริตคอร์รัปชัน แม้ว่าการกระทำนั้นจะทำให้ ปตท. สูญเสียโอกาสทางธุรกิจ
 - บุคลากรของ ปตท. ไม่พึงละเลยหรือเพิกเฉยเมื่อพบการกระทำที่อาจฝ่าฝืนมาตรการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน โดย ปตท. จัดให้มีช่องทางการแจ้งเบาะแสและการคุ้มครองผู้รายงานที่ปลอดภัยเมื่อบุคลากรต้องการแจ้งข้อมูลหรือเบาะแส รวมทั้งเมื่อบุคลากรต้องการคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามมาตรการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน
 - ปตท. จัดให้มีข้อกำหนดว่าด้วย “การร้องเรียนและแจ้งเบาะแสการทุจริต” เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการร้องเรียนและแจ้งเบาะแสการทุจริตต่อหน้าที่ (Whistleblowing) ให้มีความเหมาะสมและเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งองค์กร อีกทั้งมีมาตรการคุ้มครองและให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ร้องเรียน หรือผู้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเบาะแสที่เกี่ยวข้อง ปี 2561 คณะกรรมการจัดการของ ปตท. มีมติเห็นชอบให้มีการปรับปรุงแนวปฏิบัติในการพิจารณาข้อร้องเรียนทุจริตของ ปตท. เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบอบราชการของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อให้การแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันมีความจริงจัง เข้มงวด และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
 - บทลงโทษ
 - ปตท. จัดให้มีกระบวนการในการลงโทษบุคลากรที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม การกระทำใดๆ ที่ฝ่าฝืนหรือไม่เป็นไปตามนโยบายนี้ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม จะได้รับการพิจารณาทางวินัยตามระเบียบที่ ปตท. กำหนด ซึ่งมีขั้นตอนการสืบสวนข้อเท็จจริง การสอบสวน การลงโทษ และการอุทธรณ์ที่ชัดเจน หรือมีโทษตามกฎหมาย บุคลากรของ ปตท. ต้องทำความเข้าใจและปฏิบัติตามนโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด

9.6 ค่าธรรมเนียมการปฏิบัติงานสอบบัญชี (Audit Fee)

บริษัทฯ และบริษัทย่อยจ่ายค่าธรรมเนียมการปฏิบัติงานสอบบัญชี (Audit fee) ให้แก่ สำนักงานสอบบัญชีที่ผู้สอบบัญชีสังกัดในรอบปีบัญชีที่ผ่านมา มีจำนวนเงินรวม 142,026,208 บาท (หนึ่งร้อยสี่สิบสองล้านสองหมื่นหกพันสองร้อยแปดบาท) นอกจากนี้บริษัทฯ และบริษัทย่อย ได้จ่ายค่าตอบแทนของงานบริการอื่น (Non-audit fee) ที่มีสาระสำคัญ เช่น ค่าจัดทำ comfort letter เพื่อแผนการบริหารจัดการหนี้สินของกลุ่มบริษัทสำหรับหุ้นกู้สกุลเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ที่ออกและเสนอขายให้กับนักลงทุนต่างประเทศ ค่าตรวจสอบ The Updated Global Medium Term Notes ค่าตรวจรับรองงบการเงินที่ใช้ในการยื่นกรมสรรพากร และค่าตรวจรับรองอื่น ๆ ในรอบปีบัญชีที่ผ่านมา รวมจำนวน 38,019,046 บาท (สามสิบแปดล้านหนึ่งหมื่นเก้าพันสี่สิบหกบาท)

9.7 การปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในเรื่องอื่น ๆ

ผลสำรวจการกำกับดูแลกิจการของ ปตท. ของสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) ตามโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนประจำปี 2562 ในภาพรวม ปตท. อยู่ในเกณฑ์ "ดีเลิศ" และได้รับคะแนนเฉลี่ยภาพรวมและรายละเอียดสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของ บริษัทที่ทำการศึกษาทั้งหมดจากจำนวน 677 บริษัท และสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของบริษัทในกลุ่ม SET50 ทั้งนี้ ผลสำรวจดังกล่าวพิจารณาจากข้อมูลที่ ปตท. เปิดเผยต่อสาธารณะ ปี 2562 ปตท. มีแนวปฏิบัติที่ดี นอกเหนือจากเกณฑ์การสำรวจ ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวปฏิบัติที่ดีต่อบริษัทจดทะเบียนอื่นๆ ที่สำคัญ ได้แก่

- ประชานกรรมการปัจจุบันเป็นกรรมการอิสระ จึงมีความเป็นอิสระในการมอบหมายนโยบายและกำกับการดำเนินงานของ ปตท.
- ปตท. กำหนดให้มีจำนวนกรรมการอิสระไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่
- เนื่องจาก ปตท. มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 คณะกรรมการตรวจสอบจึงได้พิจารณาเห็นชอบให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความเป็นกลางและมีความน่าเชื่อถือเป็นผู้สอบบัญชีของ ปตท. และนำเสนอคณะกรรมการ ปตท. เพื่อพิจารณาและขออนุมัติที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณาแต่งตั้งและอนุมัติค่าสอบบัญชี
- การประชุมคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. ครั้งที่ 5/2562 วันที่ 4 ธันวาคม 2562 และ การประชุมคณะกรรมการ ปตท. ครั้งที่ 12/2562 วันที่ 19 ธันวาคม 2562 ได้พิจารณา “หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2560” (Corporate Governance Code: “CG Code”) ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) และตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในฐานะผู้นำ (governing body) ขององค์กร ในการนำหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อสร้างคุณค่าให้แก่กิจการอย่างยั่งยืน รวมทั้งได้ประเมินการปฏิบัติตามหลักปฏิบัติใน CG Code แต่ละข้อเทียบกับนโยบายและการดำเนินงานด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. ในปัจจุบันอย่างละเอียด โดยมีความเห็นว่า นโยบาย มาตรการ และกระบวนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักปฏิบัติใน CG Code รวมทั้งมีแผนการดำเนินงานทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพื่อพัฒนาระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีของ ปตท. เหมาะสมกับทิศทางการเติบโตทางธุรกิจและแนวโน้มของบริษัทชั้นนำในระดับสากล

ปี 2562 ปตท. ได้ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี แต่อาจไม่ครอบคลุมเกณฑ์ของโครงการสำรวจการกำกับดูแลกิจการบริษัทจดทะเบียนไทย (Corporate Governance Report of Thai Listed Companies) และ ASEAN CG Scorecard ใน 2 ประเด็นซึ่งสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการ ประกอบด้วยจำนวน 5-12 คน

ข้อบังคับของ ปตท. กำหนดให้มีจำนวนกรรมการไม่น้อยกว่า 5 คน แต่ไม่เกิน 15 คน โดยปัจจุบัน ปตท. มีจำนวนกรรมการ 15 คน ซึ่งสอดคล้องกับข้อบังคับและการดำเนินธุรกิจด้านปิโตรเลียมที่ต้องการผู้ทรงคุณวุฒิหลากหลายสาขาอาชีพที่จำเป็นในการบริหารกิจการของ ปตท. โดยคณะกรรมการ ปตท. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการเฉพาะเรื่องจำนวน 5 คณะช่วยกลั่นกรองงานที่มีความสำคัญ ได้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการสรรหา คณะกรรมการกำหนดค่าตอบแทน คณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี และคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กร

(จำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการชุดย่อย แสดงรายละเอียดในหมวด 8.1.6 การประชุมของคณะกรรมการ ปตท. แล้ว)

2. การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกรรมการโดยการลงคะแนนเสียงแบบสะสม (Cumulative Voting)

ข้อบังคับของ ปตท. กำหนดให้เลือกตั้งกรรมการโดยวิธีคะแนนเสียงข้างมาก และผู้ถือหุ้นแต่ละคนมีคะแนนเสียงเท่ากับจำนวนหุ้นที่ตนถืออยู่นอกจากนี้ ปตท. ได้กำหนดให้มีวิธีการอื่นในการดูแลสิทธิของผู้ถือหุ้นรายย่อยมาโดยตลอด เช่น การสนับสนุนให้ผู้ถือหุ้นรายย่อยใช้สิทธิเสนอวาระการประชุมเพิ่มเติม หรือเสนอชื่อบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการได้ล่วงหน้า เป็นต้น

10. ความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibilities : CSR)

ปตท. จัดทำรายงานความยั่งยืน (Corporate Sustainability Report) ปี 2562 เพื่อเปิดเผยข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม และ สิ่งแวดล้อม โดยใช้มาตรฐานการรายงานของ Global Reporting Initiative (GRI) Sustainability Reporting Standard 2016 และ แนวทางการเปิดเผยข้อมูลของธุรกิจน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ (Oil and Gas Sector Disclosure) รวมถึงนำเสนอข้อมูลผลการดำเนินงาน ตามรูปแบบของ Integrated Reporting (IR) ของ The International Integrated Reporting Council (IIRC) รายงานความก้าวหน้าของ การปฏิบัติตามหลักสากล 10 ประการของข้อตกลงโลกแห่งสหประชาชาติ (The United Nations Global Compact: UNGC) นำเสนอ ผลการดำเนินงานเพื่อแสดงความมุ่งมั่นขององค์กรในการสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตามกรอบของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals: SDGs) และ ประยุกต์ใช้ Recommendation of The Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) เพื่อรายงานผลการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของธุรกิจ นอกจากนี้ยังจัดให้มีการสอบทาน รายงานฯ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อข้อมูลโดยหน่วยงานอิสระภายนอกอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ได้จัดส่งรายงานความยั่งยืน ปี 2562 พร้อมกับ รายงานประจำปีให้แก่ผู้ถือหุ้น และเปิดเผยรายงานฯ บนเว็บไซต์ของ ปตท. GRI และ UNGC

11. การควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง

ระบบการควบคุมภายใน

ปตท. ให้ความสำคัญต่อการควบคุมภายในโดยมุ่งเน้นให้มีการจัดวางระบบการควบคุมภายในที่ครอบคลุมทุกกิจกรรมอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ใน 3 ด้าน ได้แก่

1. Operation – ให้มีการบริหารจัดการ การใช้ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึงการดูแลทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริต
2. Reporting – ให้การรายงานทางการเงินและรายงานการดำเนินงาน ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ภายในและภายนอกองค์กรเป็นไปอย่างถูกต้อง โปร่งใส เชื่อถือได้ และทันเวลา
3. Compliance – ให้มีการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่มติคณะรัฐมนตรีและนโยบาย ซึ่งรวมถึงระเบียบปฏิบัติของฝ่ายบริหาร ปตท. และวิธีการปฏิบัติงานที่องค์กรกำหนดขึ้นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของ ปตท. อย่างเคร่งครัด

ปตท. กำหนดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานควบคุมภายในเพื่อดำเนินการประเมินการควบคุมภายในขององค์กร โดยประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ปตท. มอบหมายให้คณะกรรมการจัดการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการกำกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบองค์กร มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการควบคุมภายใน การประเมินผล และการรายงานเกี่ยวกับการควบคุมภายในของ ปตท. คณะกรรมการ ปตท. ได้มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบทำหน้าที่ในการสอบทานผลการประเมินการควบคุมภายใน ซึ่งจัดทำขึ้นโดยฝ่ายบริหารและสำนักตรวจสอบภายในเป็นประจำทุกปี

การประเมินการควบคุมภายใน 5 องค์ประกอบตามแนวทางมาตรฐานสากล Internal Control-Integrated Framework ของ The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission : COSO สาระสำคัญดังนี้

(1) สภาพแวดล้อมของการควบคุม (Control Environment)

ปตท. มีสภาพแวดล้อมของการควบคุมภายในที่ดี มีความเหมาะสมเพียงพอต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินธุรกิจ โดยผู้บริหารได้ส่งเสริมสนับสนุนวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นความซื่อสัตย์และจริยธรรม เป็นตัวอย่างที่ดี (Role Model) และมีการบริหารจัดการด้านต่างๆ ดังนี้

- กำหนดนโยบายและระเบียบปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดีและมาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณการดำเนินธุรกิจ หรือ คู่มือ CG (Corporate Governance, Ethical Standards and Code of Business Ethics Handbook) ซึ่งกำหนดแนวปฏิบัติที่ดีด้านต่าง ๆ โดยกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานต้องยึดถือและปฏิบัติ รวมทั้งกำหนดให้ Integrity and Ethics เป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมองค์กร SPIRIT เพื่อเน้นย้ำให้บุคลากรดำเนินงานด้วยความโปร่งใส โดยคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นผู้กำหนดนโยบายด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีตามหลักมาตรฐานสากล รวมถึงการเปิดเผยเกี่ยวกับการขัดกันผลประโยชน์ส่วนตนกับกิจการขององค์กร (Conflicts of Interest) เพื่อป้องกันกิจกรรมที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน กิจกรรมที่ผิดกฎหมายและไม่เหมาะสม มีการทบทวนปรับปรุงนโยบายและคู่มือเป็นประจำทุกปี โดยกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับ ลงนามรับทราบและยึดถือปฏิบัติเป็นส่วนหนึ่งในการทำงาน เพื่อให้เห็นถึงคำมั่นสัญญาในการนำนโยบายด้านการกำกับดูแลกิจการที่ดีและจรรยาบรรณธุรกิจไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

- การจัดโครงสร้างองค์กรที่มีลักษณะของการกระจายอำนาจ เพื่อให้การปฏิบัติงานมีความคล่องตัว เหมาะสม และสอดคล้องกับสภาพธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป มีการมอบอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบเป็นลายลักษณ์อักษร โดยมีการกำหนดตัวชี้วัด (Key Performance Indicators : KPIs) เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของพนักงาน และติดตามผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการทบทวนเป้าหมายประจำปีซึ่งพนักงานทุกคนทราบถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของตน

- กำหนดให้การกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นส่วนหนึ่งของวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมขององค์กร โดยมีเป้าหมายที่จะให้ ปตท. เป็นบริษัทที่เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน (Sustainable Growth for All) โดยผลักดันให้เป็นบริษัทพลังงานไทยข้ามชาติชั้นนำ เป็นองค์กรที่มีศักยภาพเป็นเลิศเพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness) มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มร่วมกัน (Create Shared Value: CSV) และสร้างประโยชน์ตอบแทนที่เหมาะสมแก่ผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม บนหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance : CG)

- กำหนดนโยบายและวิธีการในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงขั้นตอนการวางแผนและบริหารอัตราค่าจ้างพนักงานในภาพรวมของบริษัททั้งในระยะสั้นและระยะยาว พร้อมทั้งมีการวิเคราะห์/ทบทวนอัตราค่าจ้างพนักงานรายปี เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางในการดำเนินธุรกิจ การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงพิจารณาความเหมาะสมในการแบ่งแยกอำนาจตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างกันเพื่อให้เกิดการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ และสื่อสารไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมการสรรหาและประมาณการงบประมาณค่าใช้จ่ายเพื่อรองรับความต้องการด้านบุคลากรที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน

(2) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

ปตท. ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินธุรกิจ การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และการจัดทำรายงานต่างๆ ให้เชื่อถือได้ ภายใต้การเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอก โดยถือว่าการบริหารความเสี่ยงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของทุกกระบวนการในการดำเนินธุรกิจของ ปตท. และต้องมีความเชื่อมโยงกันทุกระดับ จึงได้กำหนดเป็นนโยบายบริหารความเสี่ยงทั้งองค์กรที่พนักงานทุกคนต้องปฏิบัติตาม และมีการประเมินความเสี่ยงในทุกระดับ สำหรับความเสี่ยงในระดับองค์กรจะมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบผ่านคณะกรรมการจัดการคณะต่างๆ ของ ปตท. และความเสี่ยงในการปฏิบัติงานจะอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้บริหารที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานนั้นๆ ทั้งนี้มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงองค์กรซึ่งเป็นคณะกรรมการบริษัท กำกับดูแล และสนับสนุนให้มีการดำเนินงานด้านการบริหารความเสี่ยงองค์กร สอดคล้องกับกลยุทธ์และ เป้าหมายทางธุรกิจ รวมถึงสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ให้ข้อเสนอแนะแนวทาง ติดตามและประเมินผลต่อคณะกรรมการแผนวิสาหกิจและบริหารความเสี่ยงให้ดำเนินการบริหารความเสี่ยงในภาพรวมให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยถือว่าการบริหารความเสี่ยงเป็นหน้าที่รับผิดชอบของทุกหน่วยงานในการจัดการและควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งมีการระบุไว้อย่างชัดเจนในคำบรรยายหน้าที่งาน (Functional Description) ของทุกหน่วยงาน

(3) กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)

คณะกรรมการจัดการของ ปตท. มีอำนาจหน้าที่ในการทบทวนรายงานทั้งทางการเงินและไม่ใช่งานทางการเงินของทุกกลุ่มธุรกิจ ในภาพรวมขององค์กร และมีการสอบทานการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และคู่มือการปฏิบัติงานต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ มีการกำหนดนโยบายและระเบียบปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น การประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานทุกระดับ โดยกำหนดเป็นดัชนีวัดผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators : KPIs) เพื่อให้การควบคุมกิจกรรมด้านการบริหารมีความเหมาะสมและเพียงพอ ตรวจสอบและติดตามได้ นอกจากนี้ยังมีการระบุการดำเนินงานในส่วนที่มีความเสี่ยงสำคัญและกำหนดกลไกในการควบคุมเพื่อป้องกันและลดข้อผิดพลาด มีการสอบทานผลการดำเนินงานโดยฝ่ายบริหารอย่างสม่ำเสมอ เช่น ธุรกรรมด้านการเงิน การจัดซื้อ และการบริหารทั่วไป มีการมอบหน้าที่อย่างเป็นระบบให้กับกลุ่มบุคลากรเพื่อความมั่นใจว่ามีระบบตรวจสอบ และคานอำนาจกันได้ โดยมีการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ในการอนุมัติ การประมวลผลข้อมูล การบันทึกรายการหรือการบันทึกบัญชี การรับ-จ่ายเงิน การสอบทานการตรวจสอบและการดูแลรักษาทรัพย์สินออกจากกันโดยเด็ดขาด มีการควบคุมภายในด้านการเงินการบัญชี เกี่ยวกับการเก็บเงิน รักษาเงิน การรับจ่าย เงินฝากธนาคาร และเงินยืมทราดอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนด มีการบันทึกบัญชีครบถ้วนถูกต้องและสม่ำเสมอ มีการจัดเก็บเอกสารทางบัญชีทั้งที่เป็นเอกสารและข้อมูลสารสนเทศไว้อย่างเป็นระบบ และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

ในด้านการจัดซื้อจัดจ้าง ปตท. มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และระเบียบและข้อกำหนดว่าด้วยการพัสดุ ซึ่งได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไว้อย่างชัดเจน เช่น อำนาจหน้าที่ วงเงินอนุมัติ การกำหนดความต้องการพัสดุ การตรวจ-รับ การควบคุมและการเก็บรักษาพัสดุ และการตรวจนับทรัพย์สิน ในด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ปตท. มีการวางระบบด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล และมีการควบคุมติดตามประเมินผลอย่างเพียงพอ ทั้งการสรรหา การกำหนดค่าตอบแทน หน้าที่ความรับผิดชอบ การพัฒนาบุคลากร การปฏิบัติงานของบุคลากร และการสื่อสาร เพื่อให้พนักงานมีความรู้ความสามารถ และการบริหารทรัพยากรบุคคลของปตท. มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ในกรณีที่ ปตท. มีการทำธุรกรรมกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ กรรมการ ผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ปตท. มีมาตรการที่รัดกุมเพื่อติดตามให้การทำธุรกรรมนั้นต้องผ่านขั้นตอนการอนุมัติที่กำหนดทุกครั้ง ทุกรายการ โดยผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจะไม่ร่วมอนุมัติรายการนั้นๆ ทั้งยังมีการติดตาม และดูแลผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด

นอกจากนี้ ปตท. ยังให้ความสำคัญในเรื่องของการบริหารความยั่งยืนขององค์กร รวมทั้งความมั่นคง ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม (Security, Safety, Health and Environment : SSHE) เพราะถือเป็นหนึ่งในเกราะป้องกันความเสี่ยง/ผลกระทบ และลดความสูญเสียที่จะอาจเกิดขึ้นต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม ตลอดจนทรัพย์สิน กระบวนการทำงาน ข้อมูล และสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อันจะส่งผลให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินธุรกิจสามารถต่อ ยอดผลประกอบการในทุกๆ ด้านให้มีผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศ ไปสู่วิสัยทัศน์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในที่สุด โดยคณะกรรมการ ปตท. ดูแล ติดตาม ให้นโยบาย และคำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารความยั่งยืนและ SSHE ที่ ปตท. นำมาปรับใช้เป็นกิจกรรมการควบคุมผ่านคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี ปตท. และคณะกรรมการจัดการของ ปตท. ในระดับฝ่ายจัดการ ซึ่งมีประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่เป็นประธานฯ รวมทั้งคณะกรรมการจัดการการกำกับดูแลการบริหารความเสี่ยง และการกำกับการปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบขององค์กร และคณะกรรมการบริหารความยั่งยืน กลุ่ม ปตท. (PTT Group Sustainability Management Committee : GSMC) ซึ่งทำหน้าที่กลั่นกรองและกำกับดูแลการบริหารจัดการในระดับกลยุทธ์และปฏิบัติการในด้านความยั่งยืน และ SSHE โดยมีหน่วยงานรับผิดชอบส่วนกลาง คือ ฝ่ายกำกับดูแลและส่งเสริมธรรมาภิบาล และฝ่ายกลยุทธ์ความยั่งยืน ตามลำดับ ซึ่งในปี 2562 ได้มีการนำเสนอผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์และแผนงานสำคัญด้านความยั่งยืน รวมทั้งเป้าหมายและตัวชี้วัดด้าน SSHE ที่สำคัญ ให้คณะกรรมการจัดการ ปตท. พิจารณาทบทวนเพื่อสั่งการและให้ข้อเสนอแนะ เดือนละครั้ง รายละเอียดการบริหารจัดการด้าน SSHE สามารถอ่านเพิ่มเติมได้จากรายงานความยั่งยืน ปี 2562 (Corporate Sustainability Report 2019)

(4) ระบบสารสนเทศและการสื่อสารข้อมูล (Information & Communication)

ในปี 2562 ปตท. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ขององค์กรที่มุ่งเน้นกลยุทธ์สร้างความสามารถในการเติบโต ไปสู่การเป็น Top Quartile Performance อย่างยั่งยืนรวมทั้งการแสวงหาธุรกิจใหม่ New S-Curve ที่มีศักยภาพ เพื่อการเติบโตแบบก้าวกระโดดในอนาคต รวมทั้งพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมควบคู่กับการหาโอกาสตอบสนองนโยบาย Thailand 4.0 ซึ่งเน้นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม

คณะกรรมการ ปตท. จึงได้อนุมัติและผลักดันการดำเนินงานตาม Digital Roadmap สร้างนวัตกรรมที่เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการแข่งขันทางธุรกิจ โดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน โดยนำดิจิทัลเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการดำเนินธุรกิจ เพื่อสร้างให้เกิด Productivity Improvement เพิ่มรายได้ ลดค่าใช้จ่ายและเวลาในการดำเนินงานที่เป็น Non Performing Time สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับกระบวนการทางธุรกิจที่สำคัญได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน นอกจากนี้ ปตท. ได้นำ “D” (Digitalization) ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนองค์กรด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลมาเสริมเข้ากับคำนิยามองค์กรเป็น “SPIRIT+D” เพื่อมุ่งพัฒนาสมรรถนะในการทำงานด้านดิจิทัลของพนักงาน (Digital Competency) ให้เกิด Digital Culture / Mindset และเพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้องค์กรพร้อมรับสภาพแวดล้อมและการดำเนินธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ปตท. จึงนำ Digital Transformation มาเป็นตัวขับเคลื่อนหลักขององค์กร โดยกำหนดแผนกลยุทธ์ Digitize Now ในการขับเคลื่อนธุรกิจ อาทิ เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล

เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเชื่อมโยง Value Chain ของทรัพยากรบุคคลเป็น Story line จึงมีการวิเคราะห์การบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล ตลอด HR Value Chain ของ ปตท. โดยเชื่อมโยงข้อมูลจากระบบสารสนเทศหลักด้านทรัพยากรบุคคล ซึ่งผู้ใช้งานสามารถปรับมุมมองของรายงาน สร้างรายงานหรือวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเองได้ รวมทั้งการพัฒนา Chatbot เพื่อให้บริการตอบคำถามและให้ข้อมูลด้านบุคคลแก่พนักงาน โดยพนักงานสามารถสอบถามข้อมูลได้ตลอดเวลา ผ่าน Workplace Chat ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มส่วนกลางที่ ปตท. จัดเตรียมไว้ให้กับพนักงาน นอกจากนี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดหาพัสดุ และการจัดหาที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์ (Non-Hydrocarbon Procurement) ปตท. จึงนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาสนับสนุนการปฏิบัติงาน อาทิ Robotic Process Automation (RPA) Analytic และ Chatbot โดยมุ่งเน้นการจัดซื้อจัดจ้างตามหลัก Governance Risk and Compliance ซึ่งเป็นการจัดระบบจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน บริหารต้นทุนการจัดซื้อจัดจ้างอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มความคล่องตัวในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยแนวคิด Anywhere Anytime Any Device รวมถึง Green Procurement โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปตท. และกลุ่มบริษัท ได้ร่วมกับบริษัท บีซีไอ (ประเทศไทย) จำกัด หรือ Thailand Blockchain Community Initiative ซึ่งเป็นความร่วมมือของธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย 22 แห่ง นำเทคโนโลยีมาให้บริการหนังสือค้ำประกันบน Blockchain ที่เปลี่ยนความยุ่งยากในกระบวนการรับส่งเอกสารให้ง่ายขึ้นกว่าเดิม นับเป็นครั้งแรกของโลกที่ธนาคารไทย ธนาคารต่างประเทศ และผู้ใช้บริการ ร่วมใช้ Blockchain บนระบบเดียวกัน สำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้แก่สาขาส่งานสำนักงาน ปตท. ได้นำ Robotic Process Automation (RPA) เข้ามาใช้ โดย RPA จะเป็นจุดเริ่มต้นของ Intelligent Automation Journey ขององค์กร ซึ่งความสามารถหลักของ RPA คือ การทำงานเดิม ๆ ซ้ำ ๆ คาดการณ์ได้ สามารถทำงานได้ตลอดเวลา 24/7 และสามารถทำงานร่วมกับระบบที่ใช้อยู่ปัจจุบันได้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ปตท. จากกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง และ บัญชีการเงิน ปตท. จึงคัดเลือกกลุ่มกระบวนการ ซึ่งมีความถี่และจำนวนรายการสูงที่สุด และทำการศึกษาระบบการดังกล่าว พบว่ามีการทำงานที่ RPA สามารถเข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานได้ คือการพัฒนา RPA เพื่อใช้สำหรับกระบวนการชำระเงินในประเทศแบบ end-to-end ร่วมกับ ธนาคารไทยพาณิชย์ โดยโรบอตจะสร้างข้อเสนอการชำระเงิน Text file การชำระเงิน ตลอดจน submit การชำระเงินไปที่ธนาคาร และเริ่มกระบวนการขออนุมัติผู้มีอำนาจตามลำดับขั้นตอนไป ผลลัพธ์ที่ได้คือใช้เวลาลดลง 50%

อีกด้านหนึ่งที่คณะกรรมการ ปตท. ให้ความสำคัญ อันเนื่องมาจากภัยคุกคามทางไซเบอร์มีมากขึ้นเรื่อยๆ ดังที่ การประชุม World Economic Forum 2019 ได้ยกให้การโจมตีทางไซเบอร์เป็น 1 ใน 10 ภัยคุกคามที่สำคัญของโลกซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อองค์กรหลากหลายด้าน อาทิ ค่าใช้จ่ายในการแก้ไขข้อมูล ผลกระทบจากการที่ธุรกิจต้องหยุดชะงัก และร้ายแรงที่สุด คือ สูญเสียความเชื่อมั่นของลูกค้าที่มีต่อองค์กร ดังนั้นภัยคุกคามบนโลกไซเบอร์จึงเป็นเรื่องที่ทุกองค์กรควรให้ความสำคัญ คณะกรรมการ ปตท. จึงได้ตระหนักถึงความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cyber Security) และได้มีการวางแผนและติดตั้ง อุปกรณ์เพื่อป้องกันภัยคุกคามผ่านทางช่องทางไซเบอร์ โดยจัดเตรียมการป้องกันไว้หลายช่องทาง อาทิ ภัยคุกคามที่เข้ามาทางอินเทอร์เน็ต โดยมีการตรวจสอบภัยร้ายและติดตามพฤติกรรมกรรมการโจมตีที่แฝงมาทางช่องทางต่างๆ นอกจากการพัฒนาด้านเครื่องมือและระบบแล้ว ปตท. ร่วมกับ บริษัท PTT Digital Solutions ผู้ให้บริการด้านดิจิทัลของ ปตท. และบริษัทในกลุ่ม ปตท. จัดตั้ง ศูนย์อำนวยการด้าน Cyber Security Operation Center (CSOC) เพื่อรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยบุคลากรประจำศูนย์ CSOC ทุกคนเป็นบุคลากรที่ได้รับการรับรองคุณวุฒิในระดับสากลจึงมั่นใจในศักยภาพการดำเนินงานของพนักงานประจำศูนย์ได้

(5) ระบบติดตามและประเมินผล (Monitoring & Evaluation)

- การประเมินการควบคุมภายในด้วยตนเอง

เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มว่าการดำเนินงานของ ปตท. จะบรรลุวัตถุประสงค์ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานและการใช้ทรัพยากร ซึ่งรวมถึงการดูแลรักษาทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริต ด้านความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงินและการดำเนินงาน และด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และนโยบาย ซึ่งรวมถึงระเบียบปฏิบัติของฝ่ายบริหาร ปตท. จึงได้กำหนดให้การดำเนินการควบคุมภายในเป็นหน้าที่ของทุกคนในองค์กร โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยฝ่ายควบคุมภายในและจัดการความเสี่ยง สายงานผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่กำกับดูแล

และธรรมาภิบาลองค์กร ในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแลเรื่องการควบคุมภายในได้ดำเนินการประเมินการควบคุมด้วยตนเอง (Control Self-Assessment : CSA) อย่างน้อยปีละครั้ง ใน 2 รูปแบบ ดังนี้

1. การประเมินระดับองค์กร (Control Self-Assessment Questionnaire) - การประเมินการควบคุมภายในรายบุคคลสำหรับผู้บริหารระดับผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ขึ้นไปปฏิบัติงานตามโครงสร้างของ ปตท. และผู้บริหารที่ปฏิบัติงาน Secondment บริษัทในกลุ่ม

ปตท. ได้ดำเนินการรวบรวมและจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อจัดเก็บฐานข้อมูลการควบคุมที่สำคัญ (List of Key Control) โดยรวบรวมจากข้อมูลคำอธิบายลักษณะงาน (FD) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริษัท กรอบการควบคุมภายในตามมาตรฐานสากล COSO Internal Control Integrated Framework 5 ด้าน ได้แก่ (1) สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment) (2) การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) (3) กิจกรรมควบคุม (Control Activities) (4) สารสนเทศและการสื่อสาร (Information & Communication) และ (5) กิจกรรมการติดตามผล (Monitoring) รวมทั้งมีการใช้แบบประเมินการควบคุมด้วยตนเองในแบบ Electronic (e-CSA) เพื่อให้ผู้บริหารสามารถทำการประเมินฯ และเรียกดูรายงานผลการประเมินฯ ผ่านระบบ Intranet ได้ เพื่อให้แบบประเมินการควบคุมด้วยตนเองครอบคลุมกิจกรรมตามกระบวนการปฏิบัติงานที่สำคัญเป็นรายบุคคลมากยิ่งขึ้น ในปี 2562 ได้ปรับปรุงคำถามให้สั้นกระชับ มีความสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานในการกำหนดมาตรการการควบคุมภายในที่เหมาะสมของนิติบุคคลในการป้องกันการให้สินบนของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 176 ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

2. การประเมินระดับกระบวนการแบบบูรณาการ (GRC Assessment Workshop) - การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อประเมินการควบคุมภายในตามกระบวนการรายหน่วยงานในระดับฝ่ายและส่วนขึ้นตรง มุ่งเน้นกิจกรรมควบคุมในกระบวนการทำงาน โดยผลการประเมินและแนวทางการปรับปรุงการควบคุมภายในจะต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าของกระบวนการและมีการติดตามโดยผู้บังคับบัญชา

ในปี 2562 ปตท. ได้บูรณาการการประเมินการควบคุมภายในระดับหน่วยงาน ให้สอดคล้องกับแนวทาง GRC (Governance, Risk, Compliance) มาตรฐานการควบคุมภายใน COSO2013 ทั้ง 5 องค์ประกอบ 17 หลักการ หลักเกณฑ์ กระบวนการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561 และแบบประเมินความเพียงพอของระบบการควบคุมภายใน ของ ก.ล.ด. โดยมีการบูรณาการการดำเนินงานด้านกำกับดูแลกิจการและธรรมาภิบาลด้านควบคุมภายใน ด้านบริหารความเสี่ยง ด้านกฎหมายและกฎระเบียบองค์กร เพื่อร่วมกันกำหนดจุดมุ่งเน้น ปรับปรุงเกณฑ์การประเมินให้เหมาะสม พัฒนาแนวทางและเครื่องมือในการประเมินการควบคุมภายในให้มีประสิทธิภาพ และจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ (GRC Assessment Workshop) รายหน่วยงาน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ สร้างความตระหนักให้กับทุกหน่วยงาน ซึ่งมีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะทำให้การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายในมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยตลอดการประเมินฯ มีการให้คำปรึกษาเรื่องการประเมินความเสี่ยงระดับกิจกรรมและเกณฑ์การประเมินการควบคุม เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถประเมินและระบุข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็นได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนเพื่อสามารถนำไปเป็นฐานข้อมูลการควบคุมที่สำคัญขององค์กร นอกจากนี้ ยังมีการสื่อสารโดยผู้บริหารระดับสูงผ่านกิจกรรมต่างๆ เพื่อผลักดันให้ผู้ปฏิบัติงาน และผู้บริหารทุกระดับเห็นความสำคัญ และนำไปปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ สำนักตรวจสอบภายในได้สอบถามการควบคุมภายในเพื่อสร้างความมั่นใจว่าการควบคุมภายในที่มีอยู่มีความเพียงพอเหมาะสม และมีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ในกรณีพบข้อที่ควรปรับปรุงได้มีการกำหนดวิธีปฏิบัติเพื่อให้ความมั่นใจว่า ข้อตรวจพบจากการตรวจสอบและการสอบถามได้รับการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขอย่างทันเวลา รวมทั้งสอบถามผลการประเมินการควบคุมภายใน และรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบโดยไม่พบประเด็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เป็นนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้สอบบัญชีของ ปตท. ว่าระบบการควบคุมภายในของ ปตท. มีความเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลต่อการดำเนินธุรกิจ

● ระบบการตรวจสอบภายใน

สำนักตรวจสอบภายใน เป็นหน่วยงานที่มีความเป็นอิสระ รายงานตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบ ทำหน้าที่ในการสร้างความเชื่อมั่น (Assurance) และให้คำปรึกษา (Consulting) เพื่อให้กระบวนการทำงานภายในองค์กรมีการกำกับดูแลกิจการ การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ หรือ Governance, Risk Management, Control and Compliance (GRC) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การดำเนินงานขององค์กร

สำนักตรวจสอบภายใน มีการวางแผนการตรวจสอบภายในประจำปี และแผนการตรวจสอบระยะยาว 3 ปี โดยการจัดทำแผนการตรวจสอบเป็นไปตามทิศทางกลยุทธ์ทางธุรกิจ (Business Strategic Direction) และความเสี่ยงที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินงาน (Risk-Based Approach) โดยครอบคลุมกระบวนการในการดำเนินธุรกิจทั้งของ ปตท. และบริษัทในเครือ ทั้งใน และต่างประเทศ และรายงานผลการตรวจสอบให้แก่คณะกรรมการตรวจสอบเพื่อพิจารณา รวมถึงการรายงานต่อคณะกรรมการ ปตท. และหน่วยงานกำกับดูแลเป็นประจำทุกไตรมาส โดยมีการติดตามผลการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่พบจากการตรวจสอบ อย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ในการปฏิบัติงานของสำนักตรวจสอบภายใน ไม่มีข้อจำกัดในการแสดงความเห็นและไม่มีประเด็นที่มีความขัดแย้งระหว่างหน่วยรับตรวจและสำนักตรวจสอบภายในที่ยังหาข้อยุติไม่ได้

หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน

ในการประชุมคณะกรรมการบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ 5/2562 เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2562 ได้แต่งตั้ง นายชฎิล ขวณะลิขิต ให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ สำนักตรวจสอบภายใน ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2562 เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจธุรกิจของ ปตท. เป็นอย่างดี ประกอบกับมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในงานตรวจสอบภายใน มีความรู้ในการปฏิบัติงานใน ปตท. หลักการกำกับดูแลที่ดี การประเมินความเสี่ยง และการควบคุมภายใน ทั้งในระดับธุรกิจและใน ภาพรวม จึงเห็นว่า มีความเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวได้ ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจสอบ ได้มีการพิจารณาเห็นชอบการ แต่งตั้ง โยกย้าย รวมทั้งการพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานและความดีความชอบประจำปีของผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่ สำนักตรวจสอบภายใน

ประวัติหัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบภายใน

นายชฎิล ขวณะลิขิต

อายุ 54 ปี

ประวัติการศึกษา

- วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บธ.ม.) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- Certified Internal Auditor (CIA) : The Institute of Internal Auditors

ประวัติการอบรม

- นักบริหารด้านพลังงานระดับสูง : กระทรวงพลังงาน
- การปฏิบัติการจิตวิทยาฝ่ายอำนวยการ : สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ
- โครงการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐวิสาหกิจเพื่อป้องกันและปราบปรามทุจริต : ป.ป.ช.
- SENIOR EXECUTIVE PROGRAM (SEP) : SASIN Graduate Institute of Business Administration
- LEADERSHIP DEVELOPMENT PROGRAM II , PTT – HARVARD BUSINESS SCHOOL : PLLI
- LEADERSHIP DEVELOPMENT PROGRAM III , PTT – IMD : PLLI
- หลักสูตร Successful Formulation & Execution of Strategy (SFE 17/2013), Anti – Corruption The Practical Guide (ACPG 2/2013), Company Secretary Program (CSP 65/2015), Independent Observer Program (IOP 1/2016) สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (Thai Institute of Directors Association (IOD))

ประวัติการทำงาน (ในระยะ 5 ปีย้อนหลัง)

- ปี 2556 – 2559 ผู้จัดการฝ่ายกลยุทธ์และพัฒนาคุณภาพการตรวจสอบภายใน ปตท.
- ปี 2559 – 2560 ผู้จัดการฝ่ายตรวจสอบภายในองค์กร ปตท.
- ปี 2560 – 2561 ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่บริหารความยั่งยืน ปตท.
- ปี 2561 – 2562 ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่กำกับดูแล และธรรมาภิบาลองค์กร ปตท.
- ปี 2562 – ปัจจุบัน ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักตรวจสอบภายใน ปตท.

การดำรงตำแหน่งกรรมการสำคัญที่เกี่ยวข้อง

ไม่มี

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร

ไม่มี

หน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของบริษัท (Compliance Unit)

ปตท. ได้จัดตั้ง “ฝ่ายกำกับกฎหมายและกฎระเบียบองค์กร (Compliance Department)” ในปี 2560 มีโครงสร้างอยู่ภายใต้สำนักงานสำนักกฎหมาย ซึ่งมีรองกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักกฎหมาย เป็นผู้กำกับดูแล (ประวัติแสดงรายละเอียดในประวัติของผู้บริหาร) และรายงานการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมการจัดการ การกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการกำกับกฎหมาย กฎระเบียบองค์กร (Governance, Risk and Compliance Management Committee: GRCMC) และคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate Governance Committee) ตามลำดับ โดยมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นศูนย์กลางในการกำกับดูแลบุคลากรและหน่วยงานภายใน ปตท. ให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปตามที่กฎหมาย กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศต่าง ๆ ทั้งจากภายนอกและภายในองค์กร และรับผิดชอบกำกับดูแลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของ ปตท. อาทิ กฎหมายเกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจ กฎหมายเกี่ยวกับบริษัทจดทะเบียน กฎหมายเกี่ยวกับการประกอบกิจการพลังงาน กฎหมายเกี่ยวกับการลงทุน และกฎหมายอื่น ๆ ฝ่ายกำกับกฎหมายและกฎระเบียบองค์กรดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานพันธมิตรที่ทำหน้าที่กำกับดูแลกฎหมายเฉพาะด้าน (2nd Line of Defense Alliances) โดยประสานงานร่วมกันในการรวบรวม ติดตามและจัดทำฐานข้อมูลกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ ปตท. วิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงของกฎหมายถึงผลกระทบที่มีต่อกิจกรรมการดำเนินงานต่าง ๆ ของบริษัท รวมถึงการประเมินความสอดคล้องของการปฏิบัติตามกฎหมายของหน่วยงานผู้ปฏิบัติงาน และนำเสนอประเด็นปัญหาที่ตรวจพบมาวิเคราะห์และปรับปรุงกระบวนการทำงาน เพื่อให้การดำเนินธุรกิจของ ปตท. เป็นไปอย่างถูกต้องสอดคล้องกับกฎหมายและกฎระเบียบ นอกจากนี้ยังดำเนินงานส่งเสริมวัฒนธรรมด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance Culture) โดยการจัดอบรมให้ความรู้ ให้คำปรึกษา และประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของ ปตท. อย่างต่อเนื่อง รวมถึงสื่อสารแนวทางการประพฤติตนและปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น Email การจัดอบรม E-Learning การจัดกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้เกิดค่านิยมและวัฒนธรรมในการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เสริมสร้างให้บุคลากร ปตท. มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายสำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ความรับผิดชอบของตนและตระหนักถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและยึดมั่นในการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด และเพื่อให้มั่นใจได้ว่าการประกอบธุรกิจของ ปตท. จะไม่หยุดชะงักจากประเด็นความเสี่ยงด้านกฎหมาย โดยมุ่งหมายให้การดำเนินงานของ ปตท. บรรลุเป้าหมาย “Zero Non-Compliance” อย่างยั่งยืน

รายงานของคณะกรรมการตรวจสอบ ประจำปี 2562

คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ประกอบด้วยกรรมการอิสระ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย นายวิชัย อัครัสกร เป็นประธานกรรมการตรวจสอบ นางนันท์วัลย์ ศกุนตนาค และนายคณา พิชยนันท์ เป็นกรรมการตรวจสอบ ในปี 2562 วาระการดำรงตำแหน่ง สรุปดังนี้

1 มกราคม 2562 ถึง 10 เมษายน 2562

• ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์	กิตยารักษ์	ประธานกรรมการตรวจสอบ
• นายวิชัย	อัครัสกร	กรรมการตรวจสอบ
• นางนันท์วัลย์	ศกุนตนาค	กรรมการตรวจสอบ

11 เมษายน 2562 ถึง 31 ธันวาคม 2562

• นายวิชัย	อัครัสกร	ประธานกรรมการตรวจสอบ
• นางนันท์วัลย์	ศกุนตนาค	กรรมการตรวจสอบ
• นายคณา	พิชยนันท์	กรรมการตรวจสอบ

โดยมีนายชฎิล ชวนะลิขิกร ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักตรวจสอบภายใน ดำรงตำแหน่ง เลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบ แทนนายชัชช บุญหลาย ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2562

ในปี 2562 คณะกรรมการตรวจสอบได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการ ปตท. และตามกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องตามแนวปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยสอบทานและผลักดันให้ ปตท. ปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแล มีการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ มีระบบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่เพียงพอ มุ่งเน้นการเป็นองค์กร โปร่งใส มีการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล พร้อมทั้งยกระดับคุณภาพการตรวจสอบภายใน โดยเชื่อมโยงเป้าหมายขององค์กรและหน่วยตรวจสอบภายในให้เป็นเป้าหมายเดียวกัน เพื่อมุ่งสู่การเป็นหุ้นส่วนทางธุรกิจ (Trustworthy Partner) ที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มในระยะยาวอย่างยั่งยืนให้แก่ ปตท. โดยคำนึงถึงการตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มอย่างรอบด้าน สรุปภารกิจที่สำคัญของคณะกรรมการตรวจสอบ ดังนี้

- ส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้มีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ (Business Integrity) โดยสนับสนุนให้สำนักตรวจสอบภายในเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันเชิงรุกผ่านการสื่อสารแก่ผู้บริหารและพนักงาน ปตท. และมอบรางวัลหน่วยรับตรวจดีเด่น “STAR Award” เพื่อทำให้ผู้บริหารและพนักงานเห็นความสำคัญของการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และควบคุมภายใน และการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองตามแนวคิดการบริหารจัดการ Three Lines of Defense ภายใต้การดำเนินงานที่มีคุณธรรม จริยธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ และต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน
- สนับสนุนให้ฝ่ายจัดการมีกลยุทธ์เชิงรุกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในกระบวนการบริหาร ความเสี่ยงซึ่งส่งผลกระทบต่อองค์กรอย่างมีนัยสำคัญ อันเป็นการเสริมสร้างให้ธุรกิจมีการดำเนินงานอย่างยั่งยืน ทั้งในด้านการดำเนินธุรกิจ กฎหมาย เทคโนโลยี นวัตกรรม สิ่งแวดล้อม และการเตรียมความพร้อมของบุคลากรเพื่อรองรับกับโลกของธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด

-2-

3. สนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร เพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการดำเนินงาน และการกำกับดูแล ป้องกันไม่ให้เกิดปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ต่างๆ และลดโอกาสในการเกิดทุจริตคอร์รัปชัน โดยให้ทุกหน่วยงานที่มีหน้าที่ตามแนวคิดการบริหารจัดการ Three Lines of Defense สามารถใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลร่วมกันได้อย่างเหมาะสม เช่น การพัฒนาระบบ Investment Dashboard และการใช้งาน Robotic Process Automation (RPA) ในกระบวนการจ่ายเงินในประเทศ เป็นต้น
4. กำหนดแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบของกลุ่ม ปตท. โดยในปี 2562 มีการสัมมนาร่วมกันระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบของกลุ่ม ปตท. (PTT Group AC Forum) เพื่อเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจและกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้ง แลกเปลี่ยนมุมมองแนวทางการดำเนินงานระหว่างกัน และคณะกรรมการตรวจสอบ ปตท. ยังได้ตรวจเยี่ยมธุรกิจของ ปตท. ณ ศูนย์ปฏิบัติการ ชลบุรี (Operation Center) เพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกอบกิจการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อ อีกด้วย
5. มอบนโยบายการยกระดับคุณภาพการตรวจสอบภายในของกลุ่ม ปตท. อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การตรวจสอบภายในมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ น่าเชื่อถือและมีความเป็นมืออาชีพ มีการกำหนดแผนนำทางสู่เป้าหมาย (Roadmap) และแผนดำเนินงาน (Action Plan) เพื่อยกระดับการตรวจสอบภายใน ตามทิศทางการปฏิรูปธุรกิจด้วยดิจิทัลอย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดการเตรียมความพร้อม ทั้งในด้านบุคลากร กระบวนการ และเทคโนโลยีสารสนเทศ รองรับธุรกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ก้าวทันต่อธุรกิจและกระแสของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล
6. ผลักดันให้เกิดการยกระดับการแก้ไขและป้องกันปัญหาหรือประเด็นที่สำนักตรวจสอบภายในตรวจสอบในกระบวนการต่างๆ อย่างเป็นระบบและยั่งยืน โดยให้สำนักตรวจสอบภายในวิเคราะห์ปัญหาหรือประเด็นต่างๆ จัดทำเป็น Lesson Learnt และประสานงานกับหน่วยงาน 1st และ 2nd Lines of Defense เพื่อกำหนดวิธีการแก้ไข และป้องกันประเด็นเหล่านั้นอย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจน

ในปี 2562 คณะกรรมการตรวจสอบมีการประชุมทั้งสิ้นรวม 16 ครั้ง โดยมีรายละเอียดการเข้าประชุม ดังนี้

1 มกราคม 2562 ถึง 10 เมษายน 2562 มีการประชุม 5 ครั้ง

• ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์	กิตยารักษ์	เข้าร่วมประชุม 5 ครั้ง
• นายวิชัย	อัครัสกร	เข้าร่วมประชุม 5 ครั้ง
• นางนันท์วัลย์	สกุนตนา	เข้าร่วมประชุม 5 ครั้ง

11 เมษายน 2562 ถึง 31 ธันวาคม 2562 มีการประชุม 11 ครั้ง

• นายวิชัย	อัครัสกร	เข้าร่วมประชุม 11 ครั้ง
• นางนันท์วัลย์	สกุนตนา	เข้าร่วมประชุม 11 ครั้ง
• นายอนุชา	พิชยนันท์	เข้าร่วมประชุม 7 ครั้ง

-3-

สรุปสาระสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ

1. **การสอบทานงบการเงิน** คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานงบการเงินรายไตรมาสและงบการเงินประจำปีของ ปตท. และงบการเงินรวม ร่วมกับฝ่ายจัดการ สำนักตรวจสอบภายใน และผู้สอบบัญชี โดยคณะกรรมการตรวจสอบได้สอบถามผู้สอบบัญชีในเรื่องความถูกต้องครบถ้วนของงบการเงิน รายการระหว่างกัน และการปรับปรุงรายการบัญชีที่สำคัญ รวมถึงการประมาณการทางบัญชี ซึ่งมีผลกระทบต่องบการเงิน ความเพียงพอเหมาะสมของวิธีการบันทึกบัญชีและขอบเขตการตรวจสอบ การเปิดเผยข้อมูลอย่างถูกต้องครบถ้วน เพียงพอ และความมีอิสระของผู้สอบบัญชี เพื่อให้มั่นใจว่าการจัดทำงบการเงินเป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายและมาตรฐานบัญชีตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป มีความเชื่อถือได้และทันเวลา รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างเพียงพอ เป็นประโยชน์กับผู้ใช้งบการเงิน
2. **การสอบทานกระบวนการบริหารความเสี่ยง** คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการบริหารความเสี่ยง รวมถึง นโยบายการบริหารความเสี่ยง แผนงานและแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของกลุ่ม ปตท. ร่วมกับฝ่ายจัดการอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการ ให้มีความพร้อมรองรับสถานการณ์ที่ไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้
3. **การสอบทานประสิทธิผลของกระบวนการควบคุมภายใน** คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานการควบคุมภายในร่วมกับสำนักตรวจสอบภายในทุกไตรมาส ทั้งในด้านการดำเนินงาน การใช้ทรัพยากร การดูแลทรัพย์สิน การป้องกันหรือลดความผิดพลาด ความเสียหาย การรั่วไหล การสิ้นเปลือง หรือการทุจริต ความเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติ คณะรัฐมนตรี ซึ่งไม่พบประเด็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เป็นสาระสำคัญ ผลการประเมินการควบคุมภายในตามแนวปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง ว่าด้วย “มาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561” ในปี 2562 ฝ่ายจัดการมีความเห็นว่า ปตท. มีการออกแบบการควบคุมเพียงพอเหมาะสมและมีการปฏิบัติตามอย่างสม่ำเสมอ โดยมีผู้บริหารให้ความร่วมมือตอบแบบประเมินการควบคุมภายในครบถ้วนร้อยละ 100
4. **การสอบทานกระบวนการกำกับดูแล** คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานกระบวนการปฏิบัติงานตามกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของ ปตท. และระบบงานที่กำหนดไว้ สอบทานรายการที่เกี่ยวข้องกันหรือรายการที่อาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ รายการระหว่างกันของบริษัทในกลุ่ม เพื่อให้มั่นใจว่า ปตท. มีการดำเนินการตามเงื่อนไขทางธุรกิจปกติอย่างสมเหตุสมผล รวมถึงสอบทานกระบวนการรับเรื่องร้องเรียนและแจ้งเบาะแสการทุจริต (Whistleblowing)
5. **การกำกับดูแลงานตรวจสอบภายใน** คณะกรรมการตรวจสอบได้สอบทานแผนกลยุทธ์ แผนการตรวจสอบประจำปีและแผนการตรวจสอบระยะยาว การปฏิบัติงานตามแผน ผลการตรวจสอบของสำนักตรวจสอบภายใน โดยให้ข้อเสนอแนะและติดตามการดำเนินการแก้ไขในประเด็นที่มีนัยสำคัญ เพื่อให้เกิดการกำกับดูแลที่ดีและมีการควบคุมภายในที่เพียงพอ พิจารณาการปรับปรุงกฎบัตรด้านการ

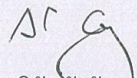

-4-

ตรวจสอบภายใน สอบทานงบประมาณประจำปีของสำนักตรวจสอบภายใน แผนการพัฒนา แผนการสรรหาและการหมุนเวียนบุคลากร การฝึกอบรมบุคลากร การประเมินความเพียงพอและเหมาะสมของทรัพยากร ดัชนีวัดผลการปฏิบัติงาน รวมถึงการพิจารณาความดีความชอบประจำปีของผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่สำนักตรวจสอบภายใน และกำกับให้มีการประเมินคุณภาพการตรวจสอบภายใน

6. **การรักษาคุณภาพของคณะกรรมการตรวจสอบ** คณะกรรมการตรวจสอบได้ทบทวนกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ รวมทั้งประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบ ทั้งคณะและรายบุคคล ทั้งแบบประเมินตนเองและแบบไขว้ ตามแนวปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้มั่นใจว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการตรวจสอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีเยี่ยม โดยมีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ และคณะกรรมการตรวจสอบได้รายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการ ปตท. ทราบทุกไตรมาส โดยได้ให้ข้อสังเกตและข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุงกระบวนการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยงและการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ ปตท.
7. **การพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีประจำปี 2563** คณะกรรมการตรวจสอบได้พิจารณาและมีมติเห็นชอบให้นางสาวรุ่งนภา เลิศสุวรรณกุล ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 3516 และ/หรือ นางสาวฝน อินทร์แก้ว ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 4434 และ/หรือ นางสาววราพร ประภาศิริกุล ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเลขที่ 4579 จากบริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด เป็นผู้สอบบัญชีของ ปตท. ประจำปี 2563 และเสนอให้คณะกรรมการ ปตท. นำเสนอขออนุมัติต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นประจำปีเพื่อพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชีและอนุมัติค่าสอบบัญชีประจำปี 2563 นอกจากนี้ คณะกรรมการตรวจสอบได้ประชุมร่วมกับผู้สอบบัญชีเป็นการเฉพาะ 1 ครั้ง โดยไม่มีฝ่ายจัดการเข้าร่วมประชุม เพื่อหารือเกี่ยวกับขอบเขต แนวทาง และแผนการสอบบัญชี ความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ และการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชี โดยให้ความสำคัญกับการนำเสนอข้อมูลอย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเพียงพอ

โดยสรุป คณะกรรมการตรวจสอบได้ปฏิบัติตามหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบไว้ในกฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ โดยใช้ความรู้ความสามารถ ความระมัดระวัง ความรอบคอบ และมีความเป็นอิสระอย่างเพียงพอ ตลอดจนได้ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสียอย่างเท่าเทียมกัน คณะกรรมการตรวจสอบมีความเห็นว่า งบการเงินของ ปตท. มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ สอดคล้องตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป ปตท. มีการปฏิบัติงานที่สอดคล้องตามกฎหมาย ข้อผูกพันที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ รวมถึงมีระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ มีระบบการบริหารจัดการความเสี่ยง และการควบคุมภายในที่เพียงพอ โดยมีการตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

 (นายวิชัย อธิ์สร)

ประธานกรรมการตรวจสอบ

12. รายการระหว่างกัน

12.1 รายการระหว่างกันกับผู้ถือหุ้น

บริษัทมีรายการระหว่างกันกับผู้ถือหุ้น ดังนี้

บริษัท	ความสัมพันธ์	รายการที่เกี่ยวข้องกัน	ปี 2562 (ล้านบาท)
กระทรวงการคลัง	ผู้ถือหุ้นรายใหญ่	<ul style="list-style-type: none"> เป็นผู้ค้ำประกันเงินกู้ในประเทศ (พันธบัตร) 	1,000.00

12.2 รายการระหว่างกันกับกิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน

12.2.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	72,791.42	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	—
การรถไฟแห่งประเทศไทย	2,298.13	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการรถไฟแห่งประเทศไทย	—
องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	1,538.19	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	
การทำเรือแห่งประเทศไทย	754.72	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการทำเรือแห่งประเทศไทย	—
บริษัท ขนส่ง จำกัด	660.67	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ขนส่ง จำกัด	—
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	386.10	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	- กรรมการของ ปตท. (นายคณูชา พิษนันทน์) เป็น กรรมการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.2.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง (ต่อ)

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
องค์การส่งเสริมกิจการ โคมนแห่ง ประเทศไทย	74.88	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจ ควบคุมองค์การส่งเสริมกิจการ โคมนแห่งประเทศไทย	—
การไฟฟ้านครหลวง	44.31	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจ ควบคุมการไฟฟ้านครหลวง	—
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	21.56	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจ ควบคุมบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	- กรรมการของ ปตท. (นายคณูชา พิษยนันท์) เป็น กรรมการ กรรมการบริหาร ความเสี่ยง และประธานกรรมการกำกับดูแลโครงการศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยาน อุตะเถา และโครงการพัฒนาธุรกิจของบมจ. การบินไทย ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอุ ตะเถา บมจ. การบินไทย
โรงงานยาสูบ	21.43	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจ ควบคุมโรงงานยาสูบ	—
สถาบันการบินพลเรือน	20.27	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจ ควบคุมสถาบันการบินพลเรือน	—
องค์การเภสัชกรรม	17.99	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจ ควบคุมองค์การเภสัชกรรม	—
องค์การสุรา กรมสรรพสามิต	12.41	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจ ควบคุมองค์การสุรา กรมสรรพสามิต	—
บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	4.20	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจ ควบคุมบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	—
การยางแห่งประเทศไทย	3.93	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจ ควบคุมการยางแห่งประเทศไทย	—
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	3.38	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจ ควบคุมบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	—
บริษัท อุกรุงเทพ จำกัด	1.54	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจ ควบคุมบริษัท อุกรุงเทพ จำกัด	—

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.2.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง (ต่อ)

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
บริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	0.94	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการของ ปตท. (นายไกรฤทธิ์ อุชุกานนท์ชัย) เป็นรองประธานกรรมการ ธนาकर ประสานกรรมการบริหาร และประสานกรรมการบริหารความเสี่ยงของ บมจ. กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์) เป็นกรรมการอิสระ ประสานกรรมการบริหารกิจการและความรับผิดชอบต่อสังคม และกรรมการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ บมจ. กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (นายวิชัย อัครัสกร) กรรมการอิสระ ประสานกรรมการตรวจสอบ และกรรมการบริหารกิจการและความรับผิดชอบต่อสังคมของ บมจ. กรุงไทย
บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	0.81	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	—
บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	0.35	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	—
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	0.29	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	—
ธนาคารออมสิน	0.10	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมธนาคารออมสิน	—
รวม	78,657.62		

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.2.2 รายการซื้อสินค้าและ/หรือบริการ รวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นๆ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจากกิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	1,430.75	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	- กรรมการของ ปตท. (นายคณชา พิขันธ์) เป็นกรรมการการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
บริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	1,049.96	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัทธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	- กรรมการของ ปตท. (นายไกรฤทธิ์ อุชุกานนท์ชัย) เป็นรองประธานกรรมการธนาคาร ประธานกรรมการบริหาร และประธานกรรมการบริหารความเสี่ยงของ บมจ. กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์) เป็นกรรมการอิสระ ประธานกรรมการบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม และกรรมการกำกับการปฏิบัติตามกฎหมายของ บมจ. กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (นายวิชัย อัครัสกร) กรรมการอิสระ ประธานกรรมการตรวจสอบ และกรรมการบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคมของ บมจ. กรุงไทย
การไฟฟ้านครหลวง	497.02	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้านครหลวง	—
บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	146.73	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัทท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	—

12.2.2 รายการซื้อสินค้าและ/หรือบริการ รวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นๆ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจากกิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง (ต่อ)

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	73.45	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	—
การรถไฟแห่งประเทศไทย	61.95	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการรถไฟแห่งประเทศไทย	—
การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	48.76	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	—
ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	18.81	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย	—
บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	17.38	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	—

12.2.2 รายการซื้อสินค้าและ/หรือบริการ รวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นๆ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจากกิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง (ต่อ)

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	14.57	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	—
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	10.75	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	—
การประปาส่วนภูมิภาค	10.29	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการประปาส่วนภูมิภาค	—
การประปานครหลวง	8.03	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	—
บริษัท ขนส่ง จำกัด	0.50	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ขนส่ง จำกัด	—
การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	0.25	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการทางพิเศษแห่งประเทศไทย	—
รวม	3,389.20		

12.2.3 รายการดอกเบี้ยรับจากกิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
บริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	1,443.71	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการของ ปตท. (นายไกรฤทธิ อุษากานนท์ชัย) เป็นรองประธานกรรมการ ธนาकर ประสานกรรมการบริหาร และประสานกรรมการบริหารความเสี่ยงของ บมจ. กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์) เป็นกรรมการอิสระ กรรมการบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม และกรรมการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ บมจ. กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (นายวิชัย อัครัสกร) เป็นกรรมการอิสระ / ประธานกรรมการบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม ของ บมจ. กรุงไทย
รวม	1,443.71		

12.2.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น และเงินจ่ายล่วงหน้า แก่กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง

12.2.4.1 รายการลูกหนี้การค้า

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	12,115.43	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	—
การรถไฟแห่งประเทศไทย	261.91	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการรถไฟแห่งประเทศไทย	—
องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	203.06	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	—
การทำเรือแห่งประเทศไทย	62.74	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการทำเรือแห่งประเทศไทย	—
บริษัท ขนส่ง จำกัด	59.55	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ขนส่ง จำกัด	—
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	26.82	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	- กรรมการของ ปตท. (นายคณูชา พิษยนันท์) เป็น กรรมการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	6.97	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	—
การไฟฟ้านครหลวง	6.69	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้านครหลวง	—
องค์การเภสัชกรรม	3.33	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การเภสัชกรรม	—
สถาบันการบินพลเรือน	2.83	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมสถาบันการบินพลเรือน	—
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	2.49	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	- กรรมการของ ปตท. (นายคณูชา พิษยนันท์) เป็น กรรมการ กรรมการบริหารความเสี่ยง และประธานกรรมการกำกับดูแลโครงการศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยานอุตะเถา และโครงการพัฒนารัฐกิจของ บมจ. การบินไทย ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอุตะเถา บมจ. การบินไทย
องค์การสุรา กรมสรรพสามิต	0.97	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การสุรา กรมสรรพสามิต	—

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.2.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น และเงินจำล่งหน้า แก่กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง (ต่อ)

12.2.4.1 รายการลูกหนี้การค้า (ต่อ)

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	0.77	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	—
โรงงานยาสูบ	0.52	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมโรงงานยาสูบ	—
บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	0.21	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	—
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	0.09	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	—
บริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	0.09	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ธนาकरกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการของ ปตท. (นายไกรฤทธิ์ อุชุกานนท์ชัย) เป็นรองประธานกรรมการ ธนาकर ประสานกรรมการบริหาร และประสานกรรมการบริหารความเสี่ยงของ บมจ. กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์) เป็นกรรมการอิสระ ประธานกรรมการบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม และกรรมการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ บมจ. กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (นายวิชัย อัครัสกร) กรรมการอิสระ ประธานกรรมการตรวจสอบ และกรรมการบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคมของ บมจ. กรุงไทย
บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	0.08	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	—
รวม	12,754.55		

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.2.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น และเงินย่ำล่วงหน้า แก่กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง (ต่อ)

12.2.4.2 รายการลูกหนี้อื่น

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
บริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	5,607.28	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการของ ปตท. (นายไกรฤทธิ์ อุชุกานนท์ชัย) เป็นรองประธานกรรมการธนาคาร ประธานกรรมการบริหาร และประธานกรรมการบริหารความเสี่ยงของ บมจ. กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์) เป็นกรรมการอิสระ ประธานกรรมการบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม และกรรมการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ บมจ. กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (นายวิชัย อัครัสกร) กรรมการอิสระ ประธานกรรมการตรวจสอบ และกรรมการบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคมของ บมจ. กรุงไทย
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	0.76	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	—
องค์การสุรา กรมสรรพสามิต	0.07	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การสุรา กรมสรรพสามิต	—
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	0.06	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	—
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	0.01	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด	—
รวม	5,608.18		

12.2.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น และเงินจำล่งหน้า แก่กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง (ต่อ)

12.2.4.3 รายการเงินจำล่งหน้า

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
การรถไฟแห่งประเทศไทย	38.21	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการรถไฟแห่งประเทศไทย	—
บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	7.77	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)	—
การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	1.88	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	—
รวม	47.86		

12.2.5 รายการเจ้าหนี้การค้า และเจ้าหนี้อื่น กับกิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง

12.2.5.1 รายการเจ้าหนี้การค้า

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	14.89	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	—
รวม	14.89		

12.2.5 รายการเข้าหนี้การค้า และเข้าหนี้อื่น กับกิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง (ต่อ)

12.2.5.2 รายการเข้าหนี้อื่น

กิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกัน	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
บริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	5,779.85	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	- กรรมการของ ปตท. (นายไกรฤทธิ์ อุซูกานนท์ชัย) เป็นรองประธานกรรมการธนาคาร ประธานกรรมการบริหาร และประธานกรรมการบริหารความเสี่ยงของ บมจ. กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กิตติพงษ์ กิตยารักษ์) เป็นกรรมการอิสระ ประธานกรรมการบริหารทั่วไปและความรับผิดชอบต่อสังคม และกรรมการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ บมจ. กรุงไทย - กรรมการของ ปตท. (นายวิชัย อัครัสกร) กรรมการอิสระ ประธานกรรมการตรวจสอบ และกรรมการบริหารทั่วไปและความรับผิดชอบต่อสังคมของ บมจ. กรุงไทย
การรถไฟแห่งประเทศไทย	44.18	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการรถไฟแห่งประเทศไทย	—
บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)	21.42	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน)	—
บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	7.19	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	—
บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	4.08	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน)	—
บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	2.65	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน)	—
บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	1.85	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)	- กรรมการของ ปตท. (นายคณูชา พิษยนันท์) เป็น กรรมการ กรรมการบริหารความเสี่ยง และประธานกรรมการกำกับดูแลโครงการศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยานอุตะเถา และโครงการพัฒนาธุรกิจของ บมจ. การบินไทย ณ ท่าอากาศยานนานาชาติอุตะเถา บมจ. การบินไทย
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	1.46	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	—
การประปานครหลวง	0.70	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการประปานครหลวง	—

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.2.5 รายการเข้าหนี้การค้า และเข้าหนี้อื่น กับกิจการที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่ร่วมกันที่อาจมีความขัดแย้ง (ต่อ)

12.2.5.2 รายการเข้าหนี้อื่น (ต่อ)

นิติบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	0.61	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	กรรมการของ ปตท. (นายคณูชา พิษยนันท์) เป็น กรรมการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	0.09	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	—
องค์การเภสัชกรรม	0.05	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมองค์การเภสัชกรรม	—
บริษัท ขนส่ง จำกัด	0.04	กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของปตท. มีอำนาจควบคุมบริษัท ขนส่ง จำกัด	—
รวม	5,864.17		

12.3 รายการระหว่างกันกับบริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน ปี 2562 ที่ผ่านมามีดังนี้

12.3.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย			
บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	234,564.02	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.42 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none">- กรรมการของ ปตท. (นายดอน วสันตพุกภัย, นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเชาว์) เป็นกรรมการของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิทวัส สวัสดิ์-ชูโต, นางอรวดี โพธิสาโร, นายดิษทัต ปันยารชุน) เป็นกรรมการของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล- ผู้บริหารของ ปตท. (นายคงกระพัน อินทรแจ้ง) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	152,995.77	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.05 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none">- กรรมการและผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี- กรรมการของ ปตท. (นายฉัตรชาติ จารุจินดา) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี- ผู้บริหารของ ปตท. (นายเกษม อิ่มแสง, นายวรวัฒน์ พิทยศิริ) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี- ผู้บริหารของ ปตท. (นายพนพล ปิ่นสุภา) เป็นกรรมการและเลขานุการ และกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไออาร์พีซี

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.3.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	114,945.49	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.03 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none">- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์, นางสาวพรรณนลิน มหาวงศ์ศิริกุล, นายปรีชา โกตะชนวัฒน์, นางสาวดวงพร เทียงวัฒนธรรม) เป็นกรรมการของ บมจ. ไทยออยล์- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไทยออยล์
บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)	41,961.00	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<ul style="list-style-type: none">- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวเพ็ญพนา บุญกล้า, นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นกรรมการและเลขานุการ และรักษาการแทนประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก
PTT International Trading Pte. Ltd.	31,150.06	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<ul style="list-style-type: none">- ผู้บริหารของ ปตท. (นายดิษทัต ปันยารชุน) รักษาการประธานกรรมการ PTT International Trading Pte. Ltd.- ผู้บริหารของ ปตท. (นายดิษทัต ปันยารชุน , นายเชิรวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์) เป็นกรรมการของ PTT International Trading Pte. Ltd.

12.3.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ซี จำกัด (มหาชน)	12,651.74	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 75.23 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิฑูรย์ สวัสดิ์-ชูโต, นางสาวเพ็ญพนา บุญกล้า, นายวุฒิกร สติจิต, นายคงกระพัน อินทรแจ้ง, นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายชวลิต ทิพพานิช) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ซี
บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน)	9,204.66	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.83 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
PTT International Trading London Limited	7,357.53	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายคิยทัต ปิ่นยารุณ) เป็นประธานกรรมการของ PTT International Trading London Limited
บริษัท ปตท.จำหน่ายก๊าซธรรมชาติ จำกัด	5,543.64	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 58 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท.(นายวุฒิกร สติจิต) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท.จำหน่ายก๊าซธรรมชาติ
บริษัท ท็อป เอสพีพี จำกัด	4,651.49	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการ/ประธานกรรมการของ บจ. ท็อป เอสพีพี
บริษัท ไออาร์พีซี คลีน พาวเวอร์ จำกัด	4,257.89	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—

12.3.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท โกลว์ เอสพีที 2 จำกัด	3,452.48	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชวลิต ทิพพานิช) เป็นกรรมการของ บจ. โกลว์ เอสพีที 2
บริษัท อมตะ จัดจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ จำกัด	2,975.52	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 80 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท โกลว์ เอสพีที 11 จำกัด	2,922.09	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชวลิต ทิพพานิช) เป็นกรรมการของ บจ. โกลว์ เอสพีที 11
บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด	2,711.81	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ไทยออยล์เพาเวอร์
บริษัท โกลว์ ไอพีที จำกัด	730.19	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 95 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชวลิต ทิพพานิช) เป็นกรรมการของ บจก โกลว์ ไอพีที
บริษัท ลาบิกซ์ จำกัด	672.84	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 75 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการ / ประธานกรรมการของ บจ. ลาบิกซ์

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.3.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท โกลบอลกรีนเคมิคอล จำกัด (มหาชน)	634.91	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 72.29 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการของ ปตท. (นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์เขียว) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. โกลบอล กรีน เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายกกระพันธ์ อินทรแจ้ง) เป็นกรรมการของ บมจ. โกลบอล กรีน เคมิคอล
บริษัท ไทยลูบเบส จำกัด (มหาชน)	494.92	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนนฤมิต) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไทยลูบเบส
บริษัท จีซี-เอ็ม พีทีเอ จำกัด (เดิมชื่อ : บริษัท สยามมิทซูบิ พี ที เอ จำกัด)	284.18	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 74 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ไทย เพ็ท เรซิน จำกัด	113.14	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 74 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	89.14	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที แอลเอ็นจี

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.3.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท สกัลไชยสิทธิ จำกัด	73.37	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 80.52 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที ฟีนอล จำกัด	27.77	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงกมล เศรษฐธนา) เป็นกรรมการของ บจ. พีทีที ฟีนอล
บริษัท จีซี ไกลคอลล จำกัด	12.43	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
Carigali - PTTEPI Operating Company Sdn. Bhd.	9.48	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50.00 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	4.77	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 65.29 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการและผู้บริหารของ ปตท.(นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอัคริม เดบศิริ) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายพงศธร ทวีสิน) เป็นกรรมการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม

12.3.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
การร่วมค้า			
บริษัท เอ็มเอ็มซี โปลิเมอส์ จำกัด	4,621.64	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 41.44 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที อาซาฮี เคมิคอล จำกัด	4,342.62	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น จำกัด	1,827.56	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 35 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้า นวนคร จำกัด	1,787.74	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 30 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที เอ็มซีซี ปิโอบีเคม จำกัด	37.74	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท โอจีพี เอนเนอร์ยี่ โซลูชันส์ จำกัด	13.31	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 40 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.3.1 รายการขายสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ขายสินค้าและให้บริการแก่บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทร่วม			
บริษัท บางปะอิน โกลเดนเนอเรชั่น จำกัด	3,334.15	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท วินิไทย จำกัด (มหาชน)	261.84	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 24.98 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงกมล เสรษฐธัญ) เป็นกรรมการและประธานกรรมการที่ปรึกษาด้านธุรกิจ ของ บมจ. วินิไทย
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน			
บริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด	11,868.71	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 15 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชวลิต ทิพพาวนิช) เป็นกรรมการ ของ บจ. ราชบุรีเพาเวอร์
รวม	662,587.64		

12.3.2 รายการซื้อสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจาก บริษัทย่อย การดำเนินงานร่วมกัน การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย			
บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	101,665.86	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 65.29 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการและผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายพงษ์พร ทวีสิน) เป็นกรรมการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม
บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	28,755.73	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.42 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการของ ปตท. (นายดอน วสันตฤกษ์, นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเชาว์) เป็นกรรมการของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต, นางอรวิดี โพธิสารโร , นายดิษทัต ปันยารชุน) เป็นกรรมการของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายคงกระพัน อินทรแจ้ง) เป็นกรรมการและเลขานุการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล

12.3.2 รายการซื้อสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจาก บริษัทย่อย การดำเนินงานร่วมกัน การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)	26,640.43	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวเพ็ญพนา บุญกล้า, นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นกรรมการและเลขานุการ และรักษาการแทนประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก
PTT International Trading London Limited	19,756.65	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	ผู้บริหารของ ปตท. (นายดิษทัต ปันยารชุน) เป็นประธานกรรมการของ PTT International Trading London Limited
บริษัท ปตท.สผ. อินเทอร์เน็ตชนันแนล จำกัด	18,692.72	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท.สผ.สยาม จำกัด	17,347.07	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT International Trading Pte. Ltd.	15,105.26	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารของ ปตท. (นายดิษทัต ปันยารชุน) รักษาการประธานกรรมการ PTT International Trading Pte. Ltd. - ผู้บริหารของ ปตท. (นายดิษทัต ปันยารชุน, นายเชิษฐวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์) เป็นกรรมการของ PTT International Trading Pte. Ltd.

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.3.2 รายการซื้อสินค้าและบริการเป็นรายการที่ปตท.ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจาก บริษัทย่อย การดำเนินงานร่วมกัน การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	9,481.46	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที แอลเอ็นจี
PTTEP SP Limited	7,645.62	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	1,098.48	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.03 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์, นางสาวพรรณนลิน มหาวงศ์ธิกุล, นายปรีชา โกกะธนวัฒน์, นางสาวดวงพร เทียงวัฒนธรรม) เป็นกรรมการของ บมจ. ไทยออยล์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการและเลขานุการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไทยออยล์
บริษัท พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด	191.18	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล
บริษัท บิซิเนส เซอร์วิสเชส อัลไลแอนซ์ จำกัด	187.95	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายปรีชา โกกะธนวัฒน์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. บิซิเนส เซอร์วิสเชส อัลไลแอนซ์
บริษัท พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น จำกัด	66.29	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวรรณ พิชัยศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น
บริษัท ปตท.จำหน่ายก๊าซธรรมชาติ จำกัด	27.43	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 58 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวุฒิกร สติจิต) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. จำหน่ายก๊าซธรรมชาติ

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.3.2 รายการซื้อสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจาก บริษัทย่อย การดำเนินงานร่วมกัน การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท จีซี เมนเทนแนนซ์ แอนด์ เอเนจีย ริง จำกัด	11.32	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ท็อป โซลเว้นท์ จำกัด	8.89	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที เอนเนอร์ยี่ โซลูชันส์ จำกัด	7.27	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที เอนเนอร์ยี่ โซลูชันส์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายพนพล ปิ่นสุภา) เป็นกรรมการของ บจ. พีทีที เอนเนอร์ยี่ โซลูชันส์
บริษัท จีซี โลจิสติกส์ โซลูชันส์ จำกัด	6.87	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	5.96	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.05 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการและผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - กรรมการของ ปตท. (นายณัฐชาติ จารุจินดา) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายกฤษณ์ อิ่มแสง , นายวรวัฒน์ พิทยศิริ) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายพนพล ปิ่นสุภา) เป็นกรรมการและเลขานุการ และ กรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไออาร์พีซี

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.3.2 รายการซื้อสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจาก บริษัทย่อย การดำเนินงานร่วมกัน การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท จีซี โกลบอล จำกัด	2.31	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท เอ็นพีซี เซฟตี้ แอนด์ เอ็นไวรอนเมนทอล เซอร์วิส จำกัด	1.23	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท.บริหารธุรกิจค้าปลีก จำกัด	0.30	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
การดำเนินงานร่วมกัน			
Moattama Gas Transportation Company	17,602.33	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25.50 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
Andaman Transporation Limited	10,574.59	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 80 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ออเรนจ์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด	5,011.05	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 53.95 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.3.2 รายการซื้อสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/ หรือบริการจาก บริษัทย่อย การ ดำเนินงานร่วมกัน การร่วมค้า บริษัท ร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ) บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
การดำเนินงานร่วมกัน (ต่อ)			
บริษัท บี 8/32 พาร์ตเนอร์ จำกัด	5,011.05	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
Taninthayi Pipeline Company LLC	3,579.89	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 19.32 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
การร่วมค้า			
บริษัท ทรานส์ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	1,406.76	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัทร่วม			
บริษัท อีสเทิร์น ฟลูอิด ทรานสปอร์ต จำกัด	0.31	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 37.65 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.3.2 รายการซื้อสินค้าและบริการ เป็นรายการที่ ปตท. ซื้อสินค้าและ/หรือบริการจาก บริษัทย่อย การดำเนินงานร่วมกัน การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน			
บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	257.36	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 13.33 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บมจ. ทิพยประกันภัย
รวม	290,149.62		

12.3.3 รายการดอกเบี้ยรับจากบริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย			
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	577.28	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดบศิริ) เป็นประธานกรรมการ ของ บจ. พีทีที แอลเอ็นจี
บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ชินเนอรี่ จำกัด (มหาชน)	550.57	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 75.23 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิฑูรย์ สวัสดิ์-ชูโต , นางสาวเพ็ญพนา บุญกล้า, นายวุฒิกร สติจิต, นายคงกระพัน อินทรแจ้ง, นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิตร) เป็นกรรมการของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ชินเนอรี่ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายชวลิต ทิพพานิช) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ชินเนอรี่
บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)	451.88	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวเพ็ญพนา บุญกล้า, นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นกรรมการและเลขานุการ และรักษาการแทนประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ.ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก
PTT Regional Treasury Center Pte. Ltd.	93.51	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายยศ ครอบพาณิชย์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. PTT Regional Treasury Center Pte.

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.3.3 รายการดอกเบี้ยรับจากบริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย			
บริษัท ปตท. ศูนย์บริหารเงิน จำกัด	83.27	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายเชิธรวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์) เป็นประธานกรรมการ ของ บจ. ปตท. ศูนย์บริหารเงิน
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	30.96	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.05 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการและผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นประธานกรรมการ ของ บมจ. ไออาร์พีซี - กรรมการของ ปตท. (นายณัฐชาติ จารุจินดา) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายกฤษณ์ อิ่มแสง, นายวรวัฒน์ พิทยศิริ) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายพนพล ปิ่นสุภา) เป็นกรรมการและเลขานุการ และ กรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไออาร์พีซี
บริษัท สยาม แมเนจเม้นท์ โฮลดิ้ง จำกัด	27.87	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ จำกัด	19.43	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวเพ็ญพนา บุญกล้า) เป็นประธานกรรมการของ บจ.เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์
รวม	1,834.77		

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.3.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า เงินให้กู้ยืมระยะสั้น และเงินให้กู้ยืมระยะยาว บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.4.1 รายการลูกหนี้การค้า

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย			
บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	17,202.17	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.42 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการของ ปตท. (นายดอน วสันตฤกษ์, นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเชาว์) เป็นกรรมการของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต, นางอรวิทย์ โพธิ์สาโร, นายคณิศร ปิ่นยารชุน) เป็นกรรมการของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายคงกระพัน อินทรแจ้ง) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	15,432.36	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.05 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none"> - กรรมการและผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - กรรมการของ ปตท. (นายรัชชาติ จารุจินดา) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายภุชงค์ อิ่มแสง, นายวรวัฒน์ พิทยศิริ) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายพนพล ปิ่นสุภา) เป็นกรรมการและเลขานุการ และ กรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไออาร์พีซี

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.3.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า เงินให้กู้ยืมระยะสั้น และเงินให้กู้ยืมระยะยาว บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.4.1 รายการลูกหนี้การค้า (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	11,614.64	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.03 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์, นางสาวพรรณนลิน มหาวงศ์ฤกุล, นายปรีชา โกตะชนวัฒน์, นางสาวดวงพร เทียงวัฒนธรรม) เป็นกรรมการของ บมจ. ไทยออยล์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการและเลขานุการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไทยออยล์
PTT International Trading Pte. Ltd.	3,794.04	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารของ ปตท. (นายศิษิต ปันยารชุน) รักษาการประธานกรรมการ PTT International Trading Pte. Ltd. - ผู้บริหารของ ปตท. (นายศิษิต ปันยารชุน, นายเชษฐวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์) เป็นกรรมการของ PTT International Trading Pte. Ltd.
บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)	2,752.58	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวเพ็ญพนา บุญกล้า, นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็น กรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก - ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นกรรมการและเลขานุการ และ รักษาการแทนประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.3.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า เงินให้กู้ยืมระยะสั้น และเงินให้กู้ยืมระยะยาว บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.4.1 รายการลูกหนี้การค้า (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)	1,326.15	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 75.23 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต , นางสาวเพ็ญพณ บุญกล้า , นายวุฒิกร สติจิต , นายคงกระพัน อินทรแจ้ง , นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายชวลิต ทิพพานิช) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี
บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน)	854.77	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.83 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ปตท.จำหน่ายก๊าซธรรมชาติ จำกัด	447.81	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 58 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวุฒิกร สติจิต) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. จำหน่ายก๊าซธรรมชาติ
บริษัท โกลว์ เอสพีพี 2 จำกัด	436.53	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชวลิต ทิพพานิช) เป็นกรรมการของ บจ. โกลว์ เอสพีพี 2
บริษัท ท็อป เอสพีพี จำกัด	424.62	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการและประธานกรรมการของ บจ. ท็อป เอสพีพี
บริษัท ไออาร์พีซี คลีน พาวเวอร์ จำกัด	354.59	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.3.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า เงินให้กู้ยืมระยะสั้น และเงินให้กู้ยืมระยะยาว บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.4.1 รายการลูกหนี้การค้า (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท โกลว์ เอสพีที 11 จำกัด	308.98	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชวลิต ทิพพาวนิช) เป็นกรรมการของ บจ. โกลว์ เอสพีที 11
บริษัท อมตะ จัดจำหน่ายก๊าซธรรมชาติ จำกัด	241.04	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 80 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ไทยออยล์เพาเวอร์ จำกัด	236.41	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ไทยออยล์ เพาเวอร์
บริษัท โกลว์ ไอพีพี จำกัด	162.31	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 95 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชวลิต ทิพพาวนิช) เป็นกรรมการของ บจ. โกลว์ ไอพีพี
บริษัท ลาบิ็กซ์ จำกัด	52.52	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 75 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการและประธานกรรมการของ บจ. ลาบิ็กซ์
บริษัท ไทยอู๋เบส จำกัด (มหาชน)	24.73	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการและประธานกรรมการของ บมจ. ไทยอู๋เบส
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	23.41	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที แอลเอ็นจี

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.3.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า เงินให้กู้ยืมระยะสั้น และเงินให้กู้ยืมระยะยาว บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.4.1 รายการลูกหนี้การค้า (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท จีซี-เอ็ม พีทีเอ จำกัด (เดิมชื่อ : บริษัท สยามมิตรชูย์ พี ที เอ จำกัด)	23.04	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 74 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ไทย เพ็ท เรซิน จำกัด	8.90	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 74 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
PTT International Trading London Limited	7.50	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายคิยทัต ปันยารชุน) เป็นประธานกรรมการของ PTT International Trading London Limited
บริษัท ศักดิ์ไชยสิทธิ์ จำกัด	6.53	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 80.52 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที ฟีนอล จำกัด	2.05	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงกมล เสริมฐธนะ) เป็นกรรมการของ บจ. พีทีที ฟีนอล
บริษัท จีซี ไกลคอลล จำกัด	0.98	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.3.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า เงินให้กู้ยืมระยะสั้น และเงินให้กู้ยืมระยะยาว บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.4.1 รายการลูกหนี้การค้า (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
การร่วมค้า			
บริษัท เอ็ชเอ็มซี โปลิเมอส์ จำกัด	363.47	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 41.44 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที อาซาฮี เคมิคอล จำกัด	326.95	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้า นวนคร จำกัด	156.00	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 30 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น จำกัด	151.66	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 35 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที เอ็มซีซี ไซโอเคม จำกัด	1.69	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท โอจีที เอนเนอร์ยี โซลูชั่นส์ จำกัด	0.72	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 40 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.3.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า เงินให้กู้ยืมระยะสั้น และเงินให้กู้ยืมระยะยาว บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.4.1 รายการลูกหนี้การค้า (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562 (ล้านบาท)	ความสัมพันธ์	
		การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทร่วม			
บริษัท บางปะอิน โกลเดนเนอเรชั่น จำกัด	262.60	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท วินิไทย จำกัด (มหาชน)	24.28	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 24.98 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงกมล เสริมฐธนนัง) เป็นกรรมการและประธานกรรมการที่ปรึกษาด้านธุรกิจของ บมจ. วินิไทย
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน			
บริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด	955.52	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 15 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชวลิต ทิพพาวนิช) เป็นกรรมการของ บจ. ราชบุรีเพาเวอร์
รวมลูกหนี้การค้า	57,981.55		
หัก ค่าเผื่อนหนี้สงสัยจะสูญ	-		
รวมลูกหนี้การค้าทั้งหมด	57,981.55		

หมายเหตุ: สามารถดูข้อมูลย้อนหลังของปี 2561 และ 2560 เพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปีได้จากเว็บไซต์ของบริษัท

12.3.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า เงินให้กู้ยืมระยะสั้น และเงินให้กู้ยืมระยะยาว บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย			
บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)	518.24	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<ul style="list-style-type: none">- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวเพ็ญพนา บุญกล้า , นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นกรรมการและเลขานุการ และรักษาการแทนประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	172.03	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.05 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none">- กรรมการและผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี- กรรมการของ ปตท. (นายฉัตรชาติ จารุจินดา) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี- ผู้บริหารของ ปตท. (นายภุชงค์ อิ่มแสง , นายวรวัฒน์ พิทยศิริ) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี- ผู้บริหารของ ปตท. (นายพนพล ปิ่นสุภา) เป็นกรรมการและเลขานุการ และ กรรมการผู้จัดการใหญ่ของ บมจ. ไออาร์พีซี
บริษัท พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น จำกัด	60.99	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<ul style="list-style-type: none">- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวรวัฒน์ พิทยศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น

12.3.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า เงินให้กู้ยืมระยะสั้น และเงินให้กู้ยืมระยะยาว บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ปตท. ศูนย์บริหารเงิน จำกัด	58.21	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายเชิรวิทย์ อุดมวัฒนวงศ์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. ศูนย์บริหารเงิน
บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	36.96	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.42 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการของ ปตท. (นายดอน วสันตพฤกษ์ , นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์เมฆา) เป็นกรรมการของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต , นางอรวิดี โพธิสาร , นายดิษฐ์ ปันยารชุน) เป็นกรรมการของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายคงกระพัน อินทรแจ้ง) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล
บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	31.44	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 65.29 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดบศิริ) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายพงษ์ธร ทวีสิน) เป็นกรรมการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม

12.3.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า เงินให้กู้ยืมระยะสั้น และเงินให้กู้ยืมระยะยาว บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่ จำกัด (มหาชน)	28.08	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 75.23 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none">- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต , นางสาวเพ็ญพนอ บุญกล้า , นายวุฒิกร สติจิต , นายคงกระพัน อินทรแจ้ง , นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชวลิต ทิพพาวนิช) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	23.98	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<ul style="list-style-type: none">- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที แอลเอ็นจี
PTT International Trading Pte. Ltd.	23.67	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<ul style="list-style-type: none">- ผู้บริหารของ ปตท. (นายคิยทัต ปิ่นยารชุน) รักษาการประธานกรรมการของ PTT International Trading Pte. Ltd.- ผู้บริหารของ ปตท. (นายคิยทัต ปิ่นยารชุน , นายเชิธรวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์) เป็นกรรมการของ PTT International Trading Pte. Ltd.
บริษัท เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ จำกัด	20.04	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<ul style="list-style-type: none">- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวเพ็ญพนอ บุญกล้า) เป็นประธานกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์
บริษัท พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด	14.43	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<ul style="list-style-type: none">- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล

12.3.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น เงินจำล่งหน้า เงินให้กู้ยืมระยะสั้น และเงินให้กู้ยืมระยะยาว บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	14.01	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.03 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none">- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรุณพล ฤกษ์พิบูลย์, นางสาวพรรณนลิน มหาวงศ์ฤกุล , นายปรีชา โภคะธนะวัฒน์, นางสาวดวงพร เทียงวัฒนธรรม) เป็นกรรมการของ บมจ. ไทยออยล์- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ของ บมจ. ไทยออยล์
บริษัท บิซิเนส เซอร์วิสเชส อัลไลแอนซ์ จำกัด	8.61	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<ul style="list-style-type: none">- ผู้บริหารของ ปตท. (นายปรีชา โภคะธนะวัฒน์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. บิซิเนส เซอร์วิสเชส อัลไลแอนซ์
บริษัท ปตท. จำกัด ก๊าซธรรมชาติ จำกัด	6.52	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 58 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none">- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวุฒิกร สติจิต) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. จำกัด ก๊าซธรรมชาติ
บริษัท สपोर्ट เซอร์วิสเชส อัลไลแอนซ์ จำกัด	5.63	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที เอนเนอร์ยี โซลูชั่นส์ จำกัด	4.37	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<ul style="list-style-type: none">- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิทวัส สวัสดิ์-ชูโต) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที เอนเนอร์ยี โซลูชั่นส์- ผู้บริหารของ ปตท. (นายพนพล ปิ่นสุภา) เป็นกรรมการของ บจ. พีทีที เอนเนอร์ยี โซลูชั่นส์

12.3.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า เงินให้กู้ยืมระยะสั้น และเงินให้กู้ยืมระยะยาว บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
PTT International Trading London Limited	4.06	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายดิษทัต ปันยารชุน) เป็นประธานกรรมการของ PTT International Trading London Limited
บริษัท จีซี เมนเทนแนนซ์ แอนด์ เอนจิเนียริง จำกัด	3.32	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	_____
บริษัท พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส จำกัด	3.21	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายเชิธรวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส
บริษัท ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก จำกัด	2.56	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	_____
บริษัท พีทีที โกลบอล แอลเอ็นจี จำกัด	2.52	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวุฒิกร สติจิต) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที โกลบอล แอลเอ็นจี
PTT (Cambodia) Limited	2.49	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	_____
บริษัท ปตท.สผ.สยาม จำกัด	1.66	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	_____
บริษัท โกลบอลกรีนเคมิคอล จำกัด (มหาชน)	1.55	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 72.29 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการของ ปตท. (นายสุพัฒพงษ์ พันธุ์มีเขาว์) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. โกลบอล กรีน เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายกกระพัน อินทรแจ้ง) เป็นกรรมการของ บมจ. โกลบอล กรีนเคมิคอล

12.3.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า เงินให้กู้ยืมระยะสั้น และเงินให้กู้ยืมระยะยาว บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ปตท.กรีน เอ็นเนอร์ยี่ (ประเทศไทย) จำกัด	1.48	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTTOR Singapore Pte. Ltd.	1.38	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท จีซี มาร์เก็ตติ้ง โซลูชันส์ จำกัด	1.33	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท จีซี โลจิสติกส์ โซลูชันส์ จำกัด	1.31	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PT Bahari Cakrawala Sebuku	1.29	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท บีซีเนิส โปรเฟสชั่นแนล โซลูชั่นส์ จำกัด	1.10	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายปรีชา โกละธนะวัฒน์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. บีซีเนิส โปรเฟสชั่นแนล โซลูชั่นส์
PTT Philippines Trading Corporation	0.87	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT Regional Treasury Center Pte. Ltd.	0.87	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายยงยศ ครอบพาณิชย์) เป็นประธานกรรมการของ PTT Regional Treasury Center Pte.
Tiger Energy Trading Pte. Ltd.	0.85	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT Oil Myanmar Co.,Ltd.	0.70	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—

12.3.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า เงินให้กู้ยืมระยะสั้น และเงินให้กู้ยืมระยะยาว บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
PTTOR China (Shanghai) Co., Ltd.	0.51	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT Philippines Corporation	0.45	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท. โกลบอล แมนเนจเม้นท์ จำกัด	0.26	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชยศ ครองพาณิชย์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. โกลบอล แมนเนจเม้นท์
บริษัท พีทีทีอีพี เซอร์วิส จำกัด	0.19	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไทยลูบเบสันดิง จำกัด	0.14	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ทรัพย์ทิพย์ จำกัด	0.13	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท สยาม แมนเนจเม้นท์ โฮลดิ้ง จำกัด	0.11	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท. โกลบอล แมนเนจเม้นท์ จำกัด	0.09	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไออาร์พีซี คลีน พาวเวอร์ จำกัด	0.08	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 51 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

12.3.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า เงินให้กู้ยืมระยะสั้น และเงินให้กู้ยืมระยะยาว บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ไทยออยล์มารีน จำกัด	0.07	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นประธานกรรมการ / กรรมการของ บจ. ไทยออยล์มารีน
บริษัท ไทยออยล์ เอนเนอร์จี เซอร์วิส จำกัด	0.04	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
PTT GL Investment Limited	0.03	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท จีซี-เอ็ม พีทีเอ จำกัด	0.03	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 74 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท น้ำมัน ไออาร์พีซี จำกัด	0.02	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ท็อป โซลเวนท์ จำกัด	0.02	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.99 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

12.3.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า เงินให้กู้ยืมระยะสั้น และเงินให้กู้ยืมระยะยาว บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ไทย เพ็ท เรซิน จำกัด	0.02	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 74 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที ฟีนอล จำกัด	0.01	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงกมล เสริมฐธนนัง) เป็นกรรมการของ บจ. พีทีที ฟีนอล
บริษัท โซลูชั่น ครีเอชั่น จำกัด	0.01	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท จีซี โพลีเอสเตอร์ จำกัด	0.01	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 82.10 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงกมล เสริมฐธนนัง) เป็นกรรมการของ บจ. จีซี โพลีเอสเตอร์
PTT (Lao) Co., Ltd.	0.01	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
การร่วมค้า			
บริษัท มาบตาพุด แอร์โปรดักส์ จำกัด	13.45	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 51 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	5.69	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

12.3.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า เงินให้กู้ยืมระยะสั้น และเงินให้กู้ยืมระยะยาว บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
การร่วมค้า (ต่อ)			
บริษัท ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น จำกัด	4.29	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 35 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที เอ็มซีซี ไซโอเคม จำกัด	3.75	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
Trans Thai - Malaysia (Malaysia) Sdn. Bhd.	0.88	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท โอจีพี เอนเนอร์ยี โซลูชันส์ จำกัด	0.67	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 40 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท เอชเอ็มซี โพลีเมอส์ จำกัด	0.24	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 41.44 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท พีทีที อาซาฮี เคมิคอล จำกัด	0.11	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

12.3.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า เงินให้กู้ยืมระยะสั้น และเงินให้กู้ยืมระยะยาว บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
การร่วมค้า (ต่อ)			
บริษัท ไทย อีทอกซีเลท จำกัด	0.01	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัทร่วม			
บริษัท อีสเทิร์น ฟลูอิด ทรานสปอร์ต จำกัด	5.44	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 37.65 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ท่อส่งปิโตรเลียมไทย จำกัด	0.61	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 49.59 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท วินิไทย จำกัด (มหาชน)	0.01	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 24.98 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงกมล เสริมฐธนนัง) เป็นกรรมการ / ประธานกรรมการที่ปรึกษาด้านธุรกิจของ บมจ. วินิไทย

12.3.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า เงินให้กู้ยืมระยะสั้น และเงินให้กู้ยืมระยะยาว บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.4.2 รายการลูกหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน			
บริษัท สานพลัง วิสาหกิจเพื่อสังคม จำกัด	2.00	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงพร เทียงวัฒนธรรม) เป็นประธานกรรมการของ บจ. สานพลัง วิสาหกิจเพื่อสังคม
บริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด	0.20	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 15 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชวลิต ทิพพานิช) เป็นกรรมการของ บจ. ราชบุรีเพาเวอร์
รวมลูกหนี้อื่น	1,099.34		
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	-		
รวมลูกหนี้อื่น – สุทธิ	1,099.34		

12.3.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า เงินให้กู้ยืมระยะสั้น และเงินให้กู้ยืมระยะยาว บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.4.3 รายการเงินจ่ายล่วงหน้าระยะสั้น

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย			

บริษัท พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น จำกัด	6.38	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวรวัฒน์ พิทยศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน			
บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	239.96	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 13.33 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันดี) เป็นกรรมการของ บมจ. ทิพยประกันภัย
รวม	246.34		

12.3.4 รายการลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น เงินจ่ายล่วงหน้า เงินให้กู้ยืมระยะสั้น และเงินให้กู้ยืมระยะยาว บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.4.4 รายการเงินให้กู้ยืมระยะสั้น

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย			
บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่ จำกัด (มหาชน)	3,790.07	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 75.23 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต , นางสาวเพ็ญพนอ บุญกล้า , นายวุฒิศติจิต , นายคงกระพัน อินทรแจ้ง , นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายชวลิต ทิพพานิช) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่
บริษัท ปตท. ศูนย์บริหารเงิน จำกัด	3,142.20	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายเชิรวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. ศูนย์บริหารเงิน
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	13,857.00	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที แอลเอ็นจี
บริษัท เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ จำกัด	580.00	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวเพ็ญพนอ บุญกล้า) เป็นประธานกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์
รวมเงินให้กู้ยืมระยะสั้น	21,369.27		
หัก ค่าเผื่อนำส่งสัจจะสุญ	-		
รวมเงินให้กู้ยืมระยะสั้นทั้งหมด	21,369.27		

12.3.4.5 รายการเงินให้กู้ยืมระยะยาว แก่กิจการที่เกี่ยวข้องกัน

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย			
บริษัท ปตท. ศูนย์บริหารเงิน จำกัด	24,594.89	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายเชิธรวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์) เป็นประธานกรรมการ ของ บจ. ปตท. ศูนย์บริหารเงิน
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	387.00	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เด็บศิริ) เป็นประธานกรรมการ ของ บจ. พีทีที แอลเอ็นจี
รวม	24,981.89		
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	-		
รวมเงินให้กู้ยืมระยะยาว	24,981.89		

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน

12.3.6.1 รายการเจ้าหนี้การค้า

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย			
บริษัท ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	10,710.49	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 65.29 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	<ul style="list-style-type: none">- กรรมการและผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม- ผู้บริหารของ ปตท. (นายพงศธร ทวีสิน) เป็นกรรมการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม
บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)	3,963.65	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<ul style="list-style-type: none">- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล อุทัยกุล) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวเพ็ญพนา บุญกล้า , นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นกรรมการและเลขานุการ และรักษาการแทนประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก
บริษัท ปตท.สผ.อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด	2,378.84	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.6.1 รายการเจ้าหนี้การค้า (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	2,241.81	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 47.92 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการของ ปตท. (นายดอน วสันตฤกษ์ , นายสุพัฒน์พงษ์ พันธมีเชาว์) เป็นกรรมการของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต , นางอรวดี โพธิสาร , นายศิยทัต ปิ่นยารชุน) เป็นกรรมการของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายคงกระพัน อินทรแจ้ง) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล
PTT International Trading London Limited	2,137.90	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายศิยทัต ปิ่นยารชุน) เป็นประธานกรรมการของ PTT International Trading London Limited
บริษัท ปตท.สผ.สยาม จำกัด	1,457.76	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	798.09	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที แอลเอ็นจี
PTTEP SP Limited	715.59	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT International Trading Pte Ltd	707.95	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายศิยทัต ปิ่นยารชุน) รักษาการประธานกรรมการ PTT International Trading Pte. Ltd. - ผู้บริหารของ ปตท. (นายศิยทัต ปิ่นยารชุน , นายเชิษฐวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์) เป็นกรรมการของ PTT International Trading Pte Ltd

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.6.1 รายการเจ้าหนี้การค้า (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด	14.48	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล
บริษัท ปตท. จำกัด(มหาชน) จำกัด	1.91	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 58 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวุฒิศร สติจิต) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. จำกัด(มหาชน) จำกัด
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	1.72	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.05 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการและผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ศรีณูชกร) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - กรรมการของ ปตท. (นายณัฐชาติ จารุจินดา) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายกฤษณ์ อิ่มแสง , นายรวิวัฒน์ พิทยศิริ) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายพนพล ปิ่นสุภา) เป็นกรรมการและเลขานุการ และ กรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไออาร์พีซี
บริษัท จีซี โลจิสติกส์ โซลูชั่นส์ จำกัด	0.34	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายคงกระพัน อินทรแจ้ง) เป็นประธานกรรมการของ บจ.จีซี โลจิสติกส์ โซลูชั่นส์

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.6.1 รายการเจ้าหนี้การค้า (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	0.15	- กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.03 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์, นางสาวพรณลิน มหาวงศ์ศิริกุล , นายปรีชา โกชะธนวัฒน์ , นางสาวดวงพร เทียงวัฒนาธรรม) เป็นกรรมการของ บมจ. ไทยออยล์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการและเลขานุการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ.ไทยออยล์
บริษัท ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก จำกัด	0.02	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
การค้าเงินงานร่วมกัน			
Moattama Gas Transportation Company	2,348.11	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25.50 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
Andaman Transporation Limited	1,384.61	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 80 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ออเรนจ์ เอ็นเนอร์ยี จำกัด	379.42	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 53.95 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.6.1 รายการเจ้าหนี้การค้า (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
การค้าเนืงานร่วมกัน (ต่อ)			
บริษัท บี 8/32 พาร์ทเนอร์ จำกัด	379.42	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
Taninthayi Pipeline Company LLC	367.81	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 19.32 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
การร่วมค้า			
บริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	245.62	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
รวม	30,235.69		

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.6.2 รายการเจ้าหนี้อื่น

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย			
บริษัท ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก จำกัด (มหาชน)	5,073.71	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<div>- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก</div> <div>- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวเพ็ญพณ บุญกล้า , นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก</div> <div>- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวจิราพร ขาวสวัสดิ์) เป็นกรรมการและเลขานุการ และรักษาการแทนประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ปตท. น้ำมันและการค้าปลีก</div>
บริษัท พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น จำกัด	681.65	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<div>- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวรวัฒน์ พิทยศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที ดิจิตอล โซลูชั่น</div>
บริษัท บิซิเนส เซอร์วิสเชส อัลไลแอนซ์ จำกัด	232.44	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<div>- ผู้บริหารของ ปตท. (นายปรีชา โทณะวณณ์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. บิซิเนส เซอร์วิสเชส อัลไลแอนซ์</div>
บริษัท ปตท. ศูนย์บริหารเงิน จำกัด	196.93	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<div>- ผู้บริหารของ ปตท. (นายเชษฐวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. ศูนย์บริหารเงิน</div>
บริษัท เอนเนอร์ยี่ คอมเพล็กซ์ จำกัด	159.14	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	<div>- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวเพ็ญพณ บุญกล้า) เป็นประธานกรรมการของ บจ. เอนเนอร์ยี่คอมเพล็กซ์</div>

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.6.2 รายการเจ้าหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
PTT International Trading Pte Ltd	102.29	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายคิยทัต ปิ่นยารชุน) รักษาการประธานกรรมการ PTT International Trading Pte. Ltd. - ผู้บริหารของ ปตท. (นายคิยทัต ปิ่นยารชุน นายเชิธรวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์) เป็นกรรมการของ PTT International Trading Pte Ltd
บริษัท พีทีที เอนเนอร์ยี่ โซลูชั่นส์ จำกัด	68.07	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิทวัส สวัสดิ์-ชูโต) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที เอนเนอร์ยี่ โซลูชั่นส์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายณพล ปิ่นสุภา) เป็นกรรมการของ บจ. พีทีที เอนเนอร์ยี่ โซลูชั่นส์
บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน)	54.28	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.42 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการของ ปตท. (นายคอน วสันตพฤกษ์ , นายสุพัฒน์พงษ์ พันธุ์มีเชาว์) เป็นกรรมการของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิทวัส สวัสดิ์-ชูโต, นางอรวิดี โพธิสารโร, นายคิยทัต ปิ่นยารชุน) เป็นกรรมการของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายคงกระพัน อินทรแจ้ง) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหาร ของ บมจ. พีทีที โกลบอล เคมิคอล
บริษัท ปตท.สผ.อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด	24.57	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ไออาร์พีซี คลีน พาวเวอร์ จำกัด	22.52	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.6.2 รายการเจ้าหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	19.31	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 65.29 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการและผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายอติคม เดิบศิริ) เป็นกรรมการของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม - ผู้บริหารของ ปตท. (นายพงษธร ทวีสิน) เป็นกรรมการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร และกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม
บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)	10.23	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.05 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการและผู้บริหารของ ปตท. (นายชาญศิลป์ ตรีนุชกร) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - กรรมการของ ปตท. (นายณัฐชาติ จารุจินดา) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายภุชงค์ อ๋มแสง , นายวรวัฒน์ พิทยศิริ) เป็นกรรมการของ บมจ. ไออาร์พีซี - ผู้บริหารของ ปตท. (นายพนพล ปิ่นสุภา) เป็นกรรมการและเลขานุการ และ กรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. ไออาร์พีซี
บริษัท บิซิเนส โปรเฟสชันแนล โซลูชั่นส์ จำกัด	8.28	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายปรีชา โกละธนวัฒน์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. บิซิเนส โปรเฟสชันแนล โซลูชั่นส์

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.6.2 รายการเจ้าหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ปตท. จำกัด(มหาชน) จำกัด	7.23	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 58 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท เอ็นพีซี เซฟตี้ แอนด์ เอ็นไวรอนเมนทอล เซอร์วิส จำกัด	6.50	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท จีซี เมเนเทนแนนซ์ แอนด์ เอนจิเนียริง จำกัด	6.38	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท. บริหารธุรกิจค้าปลีก จำกัด	3.58	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้าและพลังงานร่วม จำกัด	1.93	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT International Trading London Limited	1.74	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายคิยัตต ปันยารชุน) เป็นประธานกรรมการของ PTT International Trading London Limited
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	1.66	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอภิคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที แอลเอ็นจี
PTT (Cambodia) Limited	1.20	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท.สผ.สยาม จำกัด	1.09	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.6.2 รายการเจ้าหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน)	1.08	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 48.03 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล อุภยพิบูลย์ , นางสาวพรรณนลิน มหาวงศ์ธิกุล , นายปรีชา โกกะธนวัฒน์ , นางสาวดวงพร เทียงวัฒนธรรม) เป็นกรรมการของ บมจ. ไทยออยล์ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการและเลขานุการ และ ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ.ไทยออยล์
บริษัท พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด	1.05	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล อุภยพิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล
บริษัท โกลว์ เอสพีที 2 จำกัด	0.98	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชวลิต ทิพพาวนิช) เป็นกรรมการของ บจ. โกลว์ เอสพีที 2
บริษัท โกลว์ เอสพีที 11 จำกัด	0.95	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชวลิต ทิพพาวนิช) เป็นกรรมการของ บจ. โกลว์ เอสพีที 11
PTT Regional Treasury Center Pte.Ltd.	0.74	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายยงยศ ครองพาณิชย์) เป็นประธานกรรมการของ PTT Regional Treasury Center Pte Ltd
บริษัท สกัลไชยสิทธิ จำกัด	0.72	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 80.52 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.6.2 รายการเจ้าหนี้เงินกู้ยืมระยะสั้น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
PTT Philippines Corporation	0.71	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่ จำกัด (มหาชน)	0.62	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 75.23 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายวิวัฒน์ สวัสดิ์-ชูโต, นางสาวเพียงพณ บุญกล้า, นายวุฒิกิจ สติจิตร, นายคงกระพัน อินทรแจ้ง, นายวิรัตน์ เอื้อนฤมิต) เป็นกรรมการของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่ - ผู้บริหารของ ปตท. (นายชวลิต ทิพพานิช) เป็นกรรมการและเลขานุการ และประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ ของ บมจ. โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่
บริษัท พีทีที ฟีนอล จำกัด	0.58	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงกมล เสริมฐธนน) เป็นกรรมการของ บจ. พีทีที ฟีนอล
บริษัท จีซี-เอ็ม พีทีเอ จำกัด (เดิมชื่อ : บริษัท สยามมิตรชัย พี ที เอ จำกัด)	0.51	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 74.00 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท โกลว์ พลังงาน จำกัด (มหาชน)	0.51	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 99.83 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท โกลว์ เอสพีที 3 จำกัด	0.47	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชวลิต ทิพพานิช) เป็นกรรมการของ บจ. โกลว์ เอสพีที 3

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.6.2 รายการเจ้าหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท จีซี ออกซิเจน จำกัด	0.44	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTTOR Singapore Pte. Ltd.	0.40	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท พีทีทีอีพี เซอร์วิส จำกัด	0.28	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
Tiger Energy Trading Pte. Ltd.	0.28	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท จีซี โกลบอล จำกัด	0.20	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT Oil Myanmar Co.,Ltd.	0.14	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
PTT (Lao) Co., Ltd.	0.14	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท โกลบอลกรีนเคมิคอล จำกัด (มหาชน)	0.14	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 72.29 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- กรรมการของ ปตท. (นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์) เป็นประธานกรรมการของ บมจ. โกลบอล กรีน เคมิคอล - ผู้บริหารของ ปตท. (นายคงกระพัน อินทรแจ้ง) เป็นกรรมการของ บมจ. โกลบอล กรีนเคมิคอล
บริษัท พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส จำกัด	0.12	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายเชิษฐวิทย์ อุดมวัฒน์วงศ์) เป็นประธานกรรมการ ของ บจ. พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส
PTT Philippines Trading Corporation	0.07	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.6.2 รายการเจ้าหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย (ต่อ)			
บริษัท โซลูชั่น ครีเอชั่น จำกัด	0.06	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
บริษัท ปตท. โกลบอล แมนเนจเม้นท์ จำกัด	0.05	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชยศ ครองพาณิชย์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. โกลบอล แมนเนจเม้นท์
PTTOR CHINA (Shanghai) Co., Ltd.	0.03	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	—
การร่วมค้า			
บริษัท โอจีที เอนเนอร์ยี โซลูชั่นส์ จำกัด	4.98	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 40 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้า นวนคร จำกัด	3.13	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 30 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท มาบตาพุด แอร์โปรดักส์ จำกัด	3.00	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 49.00 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.6.2 รายการเจ้าหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
การร่วมค้า (ต่อ)			
บริษัท พีทีที อาซาฮี เคมิคอล จำกัด	2.39	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท เอชเอ็มซี โพลีเมอส์ จำกัด	0.77	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 41.44 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ผลิตไฟฟ้าและน้ำเย็น จำกัด	0.72	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 35 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	0.27	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
Trans Thai - Malaysia (Malaysia) Sdn. Bhd.	0.22	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 50 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.6.2 รายการเจ้าหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทร่วม			
บริษัท บางปะอิน โกลเดนเนอเรชั่น จำกัด	6.83	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 25 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท ท่อส่งปิโตรเลียมไทย จำกัด	4.69	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 49.59 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท แอควาเนซ ไบโอบีโอมิคอล (ประเทศไทย) จำกัด	0.30	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 49.59 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
บริษัท วินิไทย จำกัด (มหาชน)	0.30	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 24.98 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงกมล เสริมฐนัง) เป็นกรรมการ และประธานกรรมการที่ปรึกษาด้านธุรกิจ บมจ. วินิไทย

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.6.2 รายการเจ้าหนี้อื่น (ต่อ)

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน			
บริษัท ราชบุรีเพาเวอร์ จำกัด	31.80	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 15 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชวลิต ทิพพาวนิช) เป็นกรรมการของ บจ. ราชบุรีเพาเวอร์
บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)	3.49	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 13.33 ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท.ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	-ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาววิไลวรรณ กาญจนกันติ) เป็นกรรมการของ บมจ. ทิพยประกันภัย
บริษัท สานพลัง วิสาหกิจเพื่อสังคม จำกัด	0.14	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นางสาวดวงพร เทียงวัฒนธรรม) เป็นประธานกรรมการของ บจ. สานพลัง วิสาหกิจเพื่อสังคม
รวม	6,759.03		

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.6.3 รายการเงินกู้ยืมระยะสั้น

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย			
บริษัท พีทีที แอลเอ็นจี จำกัด	2,632.23	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอริคม เดิบศิริ) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที แอลเอ็นจี
บริษัท พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล จำกัด	619.05	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายอรรถพล ฤกษ์พิบูลย์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. พีทีที แทงค์ เทอร์มินัล
บริษัท พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส จำกัด	169.34	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายเชิรวิทย์ อุดมวัฒนวงศ์) เป็นประธานกรรมการ ของ บจ. พีทีที เอ็นเนอร์ยี่ รีซอร์สเซส
บริษัท ปตท. โกลบอล แมนเนจเม้นท์ จำกัด	66.94	กลุ่มบริษัทถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายชยศ ครองพาณิชย์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. ปตท. โกลบอล แมนเนจเม้นท์
รวม	3,487.56		

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.6.4 รายการหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินที่ถึงกำหนดภายใน 1 ปี

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย			
บริษัท บิซิเนส เซอร์วิสเชส อัลไลแอนซ์ จำกัด	0.77	กลุ่มบริษัท ถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายปรีชา โกตะชนวัฒน์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. บิซิเนส เซอร์วิสเชส อัลไลแอนซ์
การร่วมค้า			
บริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	374.86	กลุ่มบริษัท ถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
รวม	375.63		

12.3.6 รายการเจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้น และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน บริษัทย่อย การร่วมค้า บริษัทร่วม และบริษัทอื่นที่เกี่ยวข้องกัน (ต่อ)

12.3.6.5 รายการหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินระยะยาว

บริษัทที่เกี่ยวข้อง	ปี 2562	ความสัมพันธ์	
	(ล้านบาท)	การถือหุ้น (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)	การบริหาร (ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562)
บริษัทย่อย			
บริษัท บิซิเนส เซอร์วิสเชส อัลโลแอนซ์ จำกัด	2.98	กลุ่มบริษัท ถือหุ้นร้อยละ 100	- ผู้บริหารของ ปตท. (นายปรีชา โกตะชนวัฒน์) เป็นประธานกรรมการของ บจ. บิซิเนส เซอร์วิสเชส อัลโลแอนซ์
การร่วมค้า			
บริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด	3,180.60	กลุ่มบริษัท ถือหุ้นร้อยละ 50 - ไม่มีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งของ ปตท. ถือหุ้นส่วนที่เหลือ	—
รวม	3,183.58		

12.4 รายการระหว่างกันดังกล่าวเกิดจากสัญญาต่างๆ ซึ่งมีลักษณะของรายการและสัญญาโดยสรุปดังต่อไปนี้**(1) รายการระหว่าง ปตท. กับรัฐวิสาหกิจที่ถือหุ้นโดยรัฐบาล**ลักษณะของรายการ

- รายการจำหน่ายก๊าซธรรมชาติให้รัฐวิสาหกิจ
บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (ปตท.) มีสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติกับหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 1 ราย คือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ซึ่งปัจจุบันมีสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติระหว่างกัน 3 ฉบับ ดังนี้

1. สัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติ ระหว่าง กฟผ. – ปตท. ฉบับลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2539
2. สัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติ สำหรับ โรงไฟฟ้าน้ำพอง ระหว่าง ปตท. – กฟผ. ฉบับลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2549
3. สัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติ สำหรับ โรงไฟฟ้าจะนะ ระหว่าง ปตท. – กฟผ. ฉบับลงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2550

อย่างไรก็ตาม ปตท. และ กฟผ. เปรียบเทียบสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติฉบับใหม่ เพื่อทดแทนสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติ ฉบับที่ 1 และ 3 จนได้ข้อยุติแล้ว ทั้งนี้ คู่สัญญาอยู่ระหว่างขั้นตอนการขออนุมัติผู้มีอำนาจตามลำดับ เพื่อลงนามในสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติฉบับใหม่ต่อไป

- รายการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมให้รัฐวิสาหกิจ

ตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุนและกำหนดวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีคัดเลือกและวิธีเฉพาะเจาะจง พ.ศ. 2560 หมวดที่ 7 กำหนดให้ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และรัฐวิสาหกิจ นอกจากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จัดซื้อพัสดุส่งเสริมความมั่นคงด้านพลังงานและทรัพยากรธรรมชาติ ตั้งแต่ 10,000 ลิตรขึ้นไป โดยวิธีเฉพาะเจาะจง จากบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) หรือหากราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และรัฐวิสาหกิจ ไม่ประสงค์จะจัดซื้อโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และรัฐวิสาหกิจจะใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปหรือวิธีคัดเลือกก็ได้ โดยปัจจุบันปตท. ยังคงขายผลิตภัณฑ์น้ำมันเชื้อเพลิงให้รัฐวิสาหกิจซึ่งมีความประสงค์ที่จะยังคงซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงจาก ปตท. เช่น องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพมหานคร การรถไฟแห่งประเทศไทย การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และบริษัท ขนส่ง จำกัด เป็นต้น ทั้งนี้หากรัฐวิสาหกิจมีข้อคัดค้านราคาซื้อน้ำมันเชื้อเพลิง ปตท. สามารถคัดค้านได้จากข้อคัดค้านราคาดังกล่าวได้โดยอ้างอิงเงื่อนไขตามสัญญาซื้อขาย

(2) รายการระหว่าง ปตท. กับบริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) (PTTEP) ซึ่งเป็นบริษัทย่อยลักษณะของรายการ

ผลิตภัณฑ์ที่ ปตท.สผ. และบริษัทย่อยทำการผลิตเพื่อจำหน่ายมี 4 ชนิด คือ น้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ คอนเดนเสท และก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) สำหรับปี 2562 ปตท. เป็นผู้รับซื้อผลิตภัณฑ์เกือบทั้งหมดของ ปตท.สผ. และบริษัทย่อย คิดเป็นร้อยละ 81 ของผลิตภัณฑ์ของ ปตท.สผ. สำหรับการซื้อขายก๊าซธรรมชาติ ปตท. ได้ทำสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติระยะยาวกับ ปตท.สผ. อายุสัญญาประมาณ 25-30 ปี มีการกำหนดปริมาณซื้อขายขั้นต่ำเป็นรายปี ส่วนการซื้อขายน้ำมันดิบและคอนเดนเสท ปตท. ทำสัญญาซื้อน้ำมันดิบและคอนเดนเสทกับ ปตท.สผ. ในขณะที่ ปตท. เป็นผู้ขายเชื้อเพลิงประเภทก๊าซธรรมชาติให้กับ ปตท.สผ. ทั้งนี้ ราคาซื้อขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมดังกล่าวข้างต้นเป็นราคาที่อ้างอิงจากราคาตลาดโลก และเป็นราคาที่ผู้ร่วมทุนของโครงการขายให้ ปตท. หรือเป็นราคาอ้างอิงมาตรฐานที่แข่งขันได้ และมีเงื่อนไขที่สมเหตุสมผล

รายการธุรกิจปกติ หรือรายการสนับสนุนธุรกิจปกติ

ลักษณะรายการ	มูลค่าสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2562	ความจำเป็นและเหตุผลสมผล
1.1 การขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ดังนี้ ก๊าซธรรมชาติ 475,592.43 ล้านลูกบาศก์ฟุต น้ำมันดิบ 13.65 ล้านบาร์เรล คอนเดนเสท 12.99 ล้านบาร์เรล ก๊าซแอลพีจี 72,980.15 เมตริกตัน	152,647 ล้านบาท	การคำนวณราคาซื้อขายของผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม นั้น ได้อ้างอิงจากราคาของตลาดโลกและเป็นราคาที่ผู้ร่วมทุนของโครงการขายให้ ปตท.
1.2 ก๊าซธรรมชาติที่ใช้เป็นเชื้อเพลิง ดังนี้ ก๊าซธรรมชาติ 54.00 ล้านลูกบาศก์ฟุต	14.25 ล้านบาท	คณะกรรมการบริษัท ปตท.สผ. ได้อนุมัติสัญญาซื้อ น้ำมันเชื้อเพลิงกับ บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน) เป็นระยะเวลา 5 ปี (2562 – 2566) โดยมีข้อตกลง และราคาซื้อขายเป็นไปตามราคาอ้างอิงมาตรฐานที่แข่งขันได้ในตลาด และมีเงื่อนไขที่สมเหตุสมผล

(3) รายการระหว่าง ปตท. กับบริษัทในเครือกลุ่มปิโตรเคมีและการกลั่น

ลักษณะของรายการ

ปตท. ทำสัญญาจัดหาน้ำมันดิบ จัดหาวัตถุดิบเพื่อผลิตปิโตรเคมี สัญญารับซื้อผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี และสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติ เพื่อใช้ในกระบวนการผลิตกับบริษัทในเครือกลุ่มปิโตรเคมีและการกลั่น ลักษณะของสัญญาที่สำคัญสามารถสรุปแยกในแต่ละบริษัทตามรายละเอียดด้านล่าง

ลักษณะของสัญญากับบริษัท ไทยออยล์ จำกัด (มหาชน) (TOP)

- ปตท. จัดหาน้ำมันดิบให้ TOP ในสัดส่วนขั้นต่ำร้อยละ 49.99 ของกำลังการกลั่นในราคาตลาด โดยสัญญานี้มีระยะเวลาดำเนินการ 10 ปี นับจากปี 2557 โดยหลังจากระยะเวลา 10 ปี คู่สัญญาสามารถที่จะขอยกเลิกสัญญาได้โดยแจ้งความประสงค์เป็นลายลักษณ์อักษรเป็นการล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 12 เดือน ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในสัญญา Product Offtake and Crude Oil Supply (POCSA)
- ปตท. จัดหาก๊าซธรรมชาติให้ TOP เพื่อใช้ในโรงกลั่นของบริษัทฯ ตามปริมาณในสัญญาในราคาตลาดตามปกติของธุรกิจ โดยสัญญามีระยะเวลา 10 ปี (1 มกราคม 2557 – 31 ธันวาคม 2566)

ลักษณะรายการและสัญญากับบริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน) (IRPC)

- ปตท. จัดหาน้ำมันดิบให้ IRPC ตามสัญญาจัดหาน้ำมันดิบแบบ Term และ Spot ในสัดส่วน ร้อยละ 100 ของกำลังการกลั่น โดยสัญญานี้มีระยะเวลา 3 ปี นับตั้งแต่ปี 2561 ซึ่งราคาซื้อขายเป็นไปตามราคาตลาด
- ปตท. จัดทำสัญญาจำหน่ายก๊าซธรรมชาติให้กับ IRPC เพื่อใช้ในกระบวนการผลิตไฟฟ้าและพลังงานความร้อนร่วม มีระยะเวลาสัญญา 10 ปี (14 มกราคม 2554 – 13 มกราคม 2564) และเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ มีระยะเวลาสัญญา 5 ปี (10 พฤศจิกายน 2558 – 31 ตุลาคม 2563) โดยราคาซื้อขายเป็นไปตามราคาตลาด
-

ลักษณะรายการและสัญญากับ บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) (GC)**ธุรกิจปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์**

ปตท. เป็นผู้จัดหาวัตถุดิบหลักที่ใช้ในกระบวนการผลิตให้กับ GC ได้แก่ ก๊าซอีเทน ก๊าซโพรเพน ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) และ ก๊าซโซลีนธรรมชาติ (NGL) โดยสัญญาซื้อขายวัตถุดิบหลักนี้ โครงสร้างราคาวัตถุดิบก๊าซอีเทนแปรผันตามราคาผลิตภัณฑ์เม็ดพลาสติกในตลาดเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งจะสะท้อนภาวะของตลาดปิโตรเคมีทั้งสายไปถึงตลาดเม็ดพลาสติก และส่วนราคาวัตถุดิบก๊าซโพรเพน ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) และก๊าซโซลีนธรรมชาติ (NGL) เป็นไปตามราคาที่ตกลงกันซึ่งอ้างอิงกับราคาตลาดโลก

- ปตท. ทำสัญญาจัดหาคอนเดนเสทให้กับ GC โดยทำเป็นสัญญาซื้อขายระยะยาวที่อิงกับตะกร้าราคาน้ำมันดิบ (Basket of Crude Oil Prices) ในปริมาณ 4.6 – 6.1 ล้านตันต่อปี
- ปตท. ทำสัญญารับซื้อผลิตภัณฑ์อะโรเมติกส์และแนฟทาที่ผลิตจากโรงอะโรเมติกส์ของ GC เพื่อจำหน่ายให้แก่ลูกค้าส่งออก โดยเป็นสัญญาระยะยาวนับตั้งแต่ปี 2544

ธุรกิจการกลั่นน้ำมันและจัดหาผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม

- ปตท. จัดหาน้ำมันดิบตามสัญญาจัดหาน้ำมันดิบและวัตถุดิบอื่น (Feedstock Supply Agreement) ทั้งการนำเข้าจากต่างประเทศและน้ำมันดิบที่ผลิตได้ในประเทศ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2552 ซึ่ง ปตท. จะจัดหาตามชนิดและปริมาณที่กำหนดด้วยราคากลาง
- ปตท. รับซื้อผลิตภัณฑ์ก๊าซปิโตรเลียมเหลว (LPG) ตามราคากลางในประเทศ โดยสัญญามีระยะเวลา 18 ปี มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2549 หลังจาก 18 ปี ให้ถือว่าสัญญามีผลต่อไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด เว้นแต่จะมีการบอกกล่าวล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 12 เดือน ตามข้อกำหนดและเงื่อนไขตามที่ระบุไว้ในสัญญา Product offtake agreement
- ปตท. ทำสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติกับ GC เป็นเชื้อเพลิงในกระบวนการผลิตน้ำมันสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี การผลิตไฟฟ้า และใช้ในกิจการพาณิชย์ ซึ่งสัญญาจะสิ้นสุดลงในปี 2572

(4) รายการระหว่าง ปตท. กับบริษัทในกลุ่มเทคโนโลยีและวิศวกรรม**ลักษณะรายการและสัญญากับ บริษัท โกลบอล เพาเวอร์ ซินเนอร์ยี่ จำกัด (มหาชน) (GPSC)**

GPSC ทำสัญญาซื้อขายก๊าซธรรมชาติกับ ปตท. เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตกระแสไฟฟ้าเพื่อจำหน่าย ซึ่งรายการดังกล่าวเป็นรายการธุรกิจปกติ ซึ่งการรับซื้อก๊าซธรรมชาติของโรงไฟฟ้า GPSC เป็นไปตามเงื่อนไขและราคาอ้างอิงมาตรฐานที่แข่งขันได้ในตลาด

ความสมดุลผลประโยชน์ของการเข้าทำรายการระหว่างกัน

สำหรับการเข้าทำรายการซื้อสินค้า วัตถุดิบ และ/หรือ รับบริการจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกันนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดร่วมกันในการดำเนินธุรกิจภายในกลุ่ม ปตท. และเพื่อสนับสนุนความมั่นคงทางพลังงานของประเทศ โดยเป็นการดำเนินธุรกิจตามปกติ โดยที่ปริมาณสินค้าหรือวัตถุดิบที่บริษัทฯ ซื้อ/ขาย หรือบริการที่บริษัทฯ ให้/ได้รับจากบริษัทที่เกี่ยวข้องนั้นสอดคล้องกับความต้องการและการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ ทั้งนี้ราคาที่รับซื้อ/ขาย หรือให้/รับบริการจากบริษัทที่เกี่ยวข้องมีลักษณะเป็นไปตามที่ตกลงกันในสัญญาซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ทางการค้าแก่ทั้งบริษัทฯ และบริษัทที่เกี่ยวข้อง โดยที่มิได้มีวัตถุประสงค์ในการถ่ายเทผลประโยชน์ระหว่างกัน หรือมีรายการใด ๆ เป็นพิเศษ

นโยบายเกี่ยวกับรายการระหว่างกันในอนาคต

รายการระหว่างกันของ ปตท. ในอนาคต จะเป็นรายการที่ดำเนินการทางธุรกิจตามปกติเช่นเดิม ไม่มีรายการใดเป็นพิเศษ ไม่มีการถ่ายเทผลประโยชน์ระหว่าง ปตท. บริษัทย่อย บริษัทร่วม บริษัทที่เกี่ยวข้อง และผู้ถือหุ้น ส่วนนโยบายการกำหนดราคา ระหว่าง ปตท. กับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน กำหนดจากราคาตามปกติของธุรกิจเช่นเดียวกับที่กำหนดให้กับบุคคล/กิจการอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกัน สำหรับราคาสินค้าที่ซื้อจากบริษัทย่อยจะเป็นไปตามราคาจำหน่ายของบริษัทย่อยที่อ้างอิงจากราคาตลาด การเปิดเผย รายการที่เกี่ยวข้องกันจะเป็นไปตามระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย รวมทั้งเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีเรื่องการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งกำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี